

Siilinjärven kunta

Tilinpäätös 2023

Kunnanhallitus 27.3.2024

Tilinpäätös 2023

Kansikuva:

Innocum I1, Harjamäenraitti 7, uusi monitoimitalo
Siilinjärven kunta, Milla Kahelin

Sisällys

1 TOIMINTAKERTOMUS	5
1.1 Olennaiset tapahtumat taloudessa ja toiminnassa	5
1.1.1 Kunnanjohtajan katsaus	5
1.1.2 Kunnan hallinto	6
1.1.3 Yleinen taloudellinen kehitys	10
1.1.4 Kuntatalouden kehitys.....	11
1.1.5 Oman alueen kehitys	12
1.1.6 Kunnan henkilöstö	18
1.1.7 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista.....	19
1.1.8 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa	21
1.1.9 Ympäristötekijät	23
1.1.10 Muut ei-taloudelliset asiat	25
1.2 Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan selonteko 1.1. – 31.12.2023.....	25
1.2.1 Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen.....	25
1.2.2 Kunnanhallituksen arvio konsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan nykytilasta	26
1.2.3 Konsernin merkittävimpien riskien hallinta	28
1.2.4 Konserniyhtiöt.....	29
1.2.5 Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä	30
1.3 Tilinpäätöksen vaikutus kuluvan vuoden talousarvioon ja arvio tulevasta kehityksestä .	30
1.4 Kokonaistalouden tarkastelu	32
1.4.1 Tuloslaskelma	32
1.4.2 Rahoituslaskelma.....	41
1.4.3 Tase	45
1.5 Kokonaistulot ja -menot.....	50
1.6. Kuntakonsernin toiminta ja talous	51
1.6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	51
1.6.2 Konserniohjaus	51
1.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	53
1.6.4 Konsernivalvonnan selonteko	66
1.6.5 Konsernitilinpäätös ja tunnusluvut	67
1.7 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet	71
2 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	73
2.1 Strategisten tavoitteiden toteutuminen	73
2.2 Käyttötalouden toteutuminen.....	79
ELINVOIMA- JA KONSERNIPALVELUT.....	79

Vaalit	81
Tilintarkastus	82
Ympäristöterveyspalvelut.....	84
Maaseutuhallinto.....	88
Joukkoliikenne	91
Pelastustoimi.....	95
Elinvoima- ja konsernipalvelut	95
SIVISTYSPALVELUT	112
SOSIAALI- ja TERVEYSPALVELUT	141
TEKNISET PALVELUT	142
Tekniset palvelut	143
Rakennusvalvonta ja Ympäristönsuojelu	150
Yksityistiet	157
YHTEISET PALVELUT	159
2.3 Tuloslaskelmaosan toteutuminen.....	176
2.4 Investointiosan toteutuminen	182
2.5 Rahoitusosan toteutuminen	198
2.6 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta.....	200
3 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT.....	204
3.1 Siilinjärven kunnan tilinpäätöslaskelmat.....	204
3.2 Siilinjärven kunnan konsernin tilinpäätöslaskelmat	208
4 LIITETIEDOT	212
4.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	212
4.1.1 Kunnan tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot.....	212
4.1.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	214
4.1.3 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	216
4.1.4 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	218
4.1.5 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	222
4.1.6 Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot	224
4.1.7 Ympäristövastuut	226
4.1.8 Henkilöstöä, tilintarkastajien palkkioita ja interssitahotapahtumia koskevat liitetiedot	227
5 ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET.....	229
5.1 Toimitilojen ylläpito, laskennallisesti eriytetty taseyksikkö	229
5.2 Muut eriytetty laskelmat	235
6 ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT.....	238
7 LUETTELOT JA SELVITYKSET	239
7.1 Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista ja niiden säilytyksestä v. 2023.....	239

1 TOIMINTAKERTOMUS

1.1 Olennaiset tapahtumat taloudessa ja toiminnassa

1.1.1 Kunnanjohtajan katsaus

Vuosi 2023 oli koko kuntakentän näkökulmasta suurten muutosten vuosi, kun hyvinvointialueuudistus siirsi sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen palveluiden järjestämistä kunnilta hyvinvointialueille. Laajemmassa katsannossa kulunut vuosi muistetaan tämän lisäksi mm. talouden taantumasta ja geopolittisesti erittäin epävakaiden aikojen jatkumisesta. Yleinen talouden tila näkyi mm. työttömyyden kasvuna ja hyvin heikkona rakentamisen suhdanteena. Siilinjärvellä työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli vuoden lopussa 9,2 %. Vaikka työttömyysaste nousi selvästi edellisestä vuodesta, oli se edelleen maakunnan toiseksi alhaisin. Siilinjärvelle perustettiin vuoden aikana uusia yrityksiä 118 kpl:tta ja kuntalaisten määrä kasvoi 68 henkilöllä.

Siilinjärven kunnan vuoden 2023 tilinpäätös toteutui (-0,434 M€) noin miljoona euroa talousarviota heikompana. Talousarvioon nähden kulupohjaa kasvattivat mm. ennakoitua suurempi energiakustannusten kasvu, palkkojen sopimuskorotukset ja varautuminen pelastuslaitoksen varallaolokorvauksiin. Lisäksi tilinpäätös sisältää ylimääräisiä lisäpoistoja 1,8 M€. Vuoden 2023 lopussa kunnalla on kumulatiivista ylijäämää noin 3,251 M€. Toiminnallisten ja strategisten tavoitteiden osalta pääsimme pääosin niihin tavoitteisiin, mitä kunnanvaltuusto oli vuodelle 2023 määritellyt.

Siilinjärven kunnan nettoinvestoinnit olivat vuonna 2023 noin 7,816 milj. euroa. Merkittävimpiä omaan taseeseen toteutettuja investointeja olivat, Siilinkosken päiväkotihanke (valmistuu vuonna 2024) sekä Haapamäen ja Vuorelan alueen kunnallistekniset hankkeet. Leasinghankkeena jatkui uuden pelastusaseman rakentaminen ja se otettiin käyttöön loppuvuonna. Ahmon koulukeskuksen ensimmäisen vaiheen ja Siililahden koulun elinkaarihankkeet käynnistyivät purkutöillä.

Siilinjärven kunnan menojen kasvuvauhti sekä investointitaso ylittävät kunnan verotulojen ja valtionosuuksien vuosittaisen kantokyvyn. Kunnan tulevien vuosien velka- ja leasingvastuut tulevat kasvamaan merkittävästi, kun mm. kouluhankkeet valmistuvat vuonna 2027. Vastuut kasvavat nykytasosta noin 50 miljoonaa euroa (noin 160 miljoonaan). Kokonaisuudessaan tämä tarkoittaa, että talousarviovuosi 2024 ja suunnitelmavuodet 2025-2026 näyttävät alijäämää. Tästä syystä kunnanhallitus päätti käynnistää vuoden 2023 lopussa talouden tasapainotustyön. Työn tavoitteena on talouden tasapaino vuonna 2027. Taloutta tasapainottavien toimenpiteiden tavoitteena on, että Siilinjärvi voi jatkossakin tuottaa asiakkailleen laadukkaita palveluja ja panostaa kunnan elinvoimaisuuteen.

Siilinjärven kunta haluaa olla hyvä työnantaja henkilöstölleen ja tässä onnistumista voidaan mitata mm. sairauspoissaolojen määrän kehityksellä. Kunnan sairauspoissaolot kääntyivät laskuun koronavuosien jälkeen. Vuoden 2023 sairauspoissaolo oli 13,1 kalenteripäivää per työntekijä (kaikki työntekijät vakituiset ja määräaikaiset). Positiivista kehitystä tapahtui myös työtatapaturmien aiheuttamissa poissaolojen määrässä. Vuonna 2023 työtatapaturmien aiheuttamia poissaoloja oli 159 kalenteripäivää kun edellisenä vuotena niitä oli 665 kalenteripäivää.

Lämmin kiitos kuluneesta vuodesta kaikille kunnan työntekijöille, kiitos myös päättäjillemme hyvästä yhteistyöstä.

Janne Airaksinen, kunnanjohtaja

1.1.2 Kunnan hallinto

Kunnanvaltuusto

Kunnan ylintä päätävävaltaa käyttää 43-jäseninen valtuusto, jonka jäsenet valitaan joka neljäs vuosi huhtikuussa järjestettävillä vaaleilla. Kuntavaalissa 13.6.2021 valittiin valtuutetut toimikaudeksi 2021–2025.

1.8.2021 alkaen valtuuston paikkajakauma on seuraava: aiemmin:

Keskustan valtuustoryhmä	17	18
Sosialidemokraattien valtuustoryhmä	7	7
Kokoomuksen valtuustoryhmä	6	5
Vihreiden valtuustoryhmä	4	4
Perussuomalaisten valtuustoryhmä	7	3
Vasemmistoliiton valtuustoryhmä	1	3
Kristillisdemokraattien valtuustoryhmä	1	2
Sinisten valtuustoryhmä	-	1
Yhteensä	43	43

Kunnanvaltuusto kokoontui kertomusvuonna 7 kertaa ja käsitteli kokouksissaan yhteensä 57 asiaa.

Kunnanvaltuusto 2023

Kunnanvaltuuston puheenjohtajat:

Puheenjohtaja	Daavitsainen Risto (sd.)
I varapuheenjohtaja	Holm Terhi (ps.)
II varapuheenjohtaja	Ylikärppä Kauko (kesk.)

Kunnanvaltuuston kokoonpano kokonaisuudessaan

Apell Harri (ps.)	Markkanen Tapio (kesk.)
Daavitsainen Risto (sd.)	Morko Miina (sd.)
Haapala Waltteri (kd.)	Niemitz Pirjo (sd.)
Hiltunen Henna (kok.)	Ojala Kari (kok.)
Hiltunen Päivi (sd.)	Oksman Merja (kok.)
Holm Terhi (ps.)	Oksman Mika (ps.)
Holopainen Jani (ps.)	Ollikainen Milla (sd.)
Huttunen Anna (kesk.)	Partanen Aki (kesk.)
Hynynen Tuulikki (sd.)	Pellikka Joonas (ps.)
Iskala Jonna (kesk.)	Pennanen Vesa (kok.)
Jäppinen Tommi (kesk.)	Pitkänen Katja (sd.)
Jääskeläinen Heikki (vihr.)	Pitkänen Marjaana (kesk.)
Kiiski Seppo (kesk.)	Rautiainen Merja (kesk.)
Kinnunen Juha (vihr.)	Rekola Jukka (ps.)
Klemelä Taina (ps.)	Repo Kari (kesk.)
Konttinen Heikki (kesk.)	Rojo Petri (kesk.)
Korhonen Leena (kok.)	Santti Ulla (vihr.)
Kröger Risto (kesk.)	Venäläinen Matti (kesk.)
Laatikainen Tarja (vihr.)	Vikki Karoliina (kesk.)
Laitinen Niina (vas.)	Väätäinen Liisa (kesk.)
Lehikoinen Karita (kok.)	Ylikärppä Kauko (kesk.)
Lyytinen Simo (kesk.)	

Kunnanhallitus

Kuntavaalissa 13.6.2021 valittu valtuusto valitsi kunnanhallitukseen 9 jäsentä ja jokaiselle henkilökohtaisen varajäsenen toimikaudeksi 2021–2025. Kunnanvaltuuston päätöksen mukaisesti kunnanhallituksen toimikausi vaihtui 1.6.2023. Hallituksen paikkajakauma säilyi ennallaan aikaisempaan toimikauteen 2021–2023 nähden:

Keskusta	4
Sosialidemokraattinen puolue	2
Perussuomalaiset	1
Kokoomus	1
<u>Vihreät</u>	<u>1</u>
Yhteensä	9

Kunnanhallitus kokoontui kertomusvuonna 22 kertaa ja käsitteli kokouksissaan yhteensä 253 asiaa. Kunnanhallituksen esittelijänä toimi kunnanjohtaja.

Kunnanhallitus 2023

Kunnanhallituksen puheenjohtajat:

Puheenjohtaja	Huttunen Anna (kesk.) 2021–2023
Puheenjohtaja	Rautiainen Merja (kesk.) 2023–2025
I varapuheenjohtaja	Oksman Merja (kok.) 2021–2023
I varapuheenjohtaja	Lehikoinen Karita (kok.) 2023–2025
II varapuheenjohtaja	Rautiainen Merja (kesk.) 2021–2023
II varapuheenjohtaja	Hiltunen Päivi (sd.) 2023–2025

Kunnanhallituksen kokoonpano kokonaisuudessaan

<i>Varsinainen jäsen</i>	<i>Henkilökohtainen varajäsen</i>
Hiltunen Päivi (sd.)	Pitkänen Katja (sd.)
Huttunen Anna (kesk.)	Jäppinen Tommi (kesk.)
Konttinen Heikki (kesk.)	Vikki Karoliina (kesk.)
Lehikoinen Karita (kok.) 2023–2025	Pennanen Vesa (kok.)
Oksman Merja (kok.) 2021–2023	Pennanen Vesa (kok.)
Partanen Aki (kesk.) 2023–2025	Markkanen Tapio (kesk.)
Rautiainen Merja (kesk.)	Iskala Jonna (kesk.)
Rekola Jukka (ps.)	Kaija Merja (ps.)
Ryynänen Keijo (sd.)	Miettinen Heikki (sd.)
Santti Ulla (vihr.)	Jääskeläinen Heikki (vihr.)
Venäläinen Matti (kesk.) 2021–2023	Markkanen Tapio (kesk.)

Kunnanjohtaja

Kunnanjohtajan tehtävänä on sen lisäksi, mitä kuntalaissa on säädetty, johtaa ja valvoa sekä kehittää kunnan hallintoa, taloutta sekä muuta palvelutuotantoa ja omistajapolitiikka. Kunnanjohtajan tehtäväalueita ovat lisäksi kunnan edunvalvonta sekä maakunnallinen ja

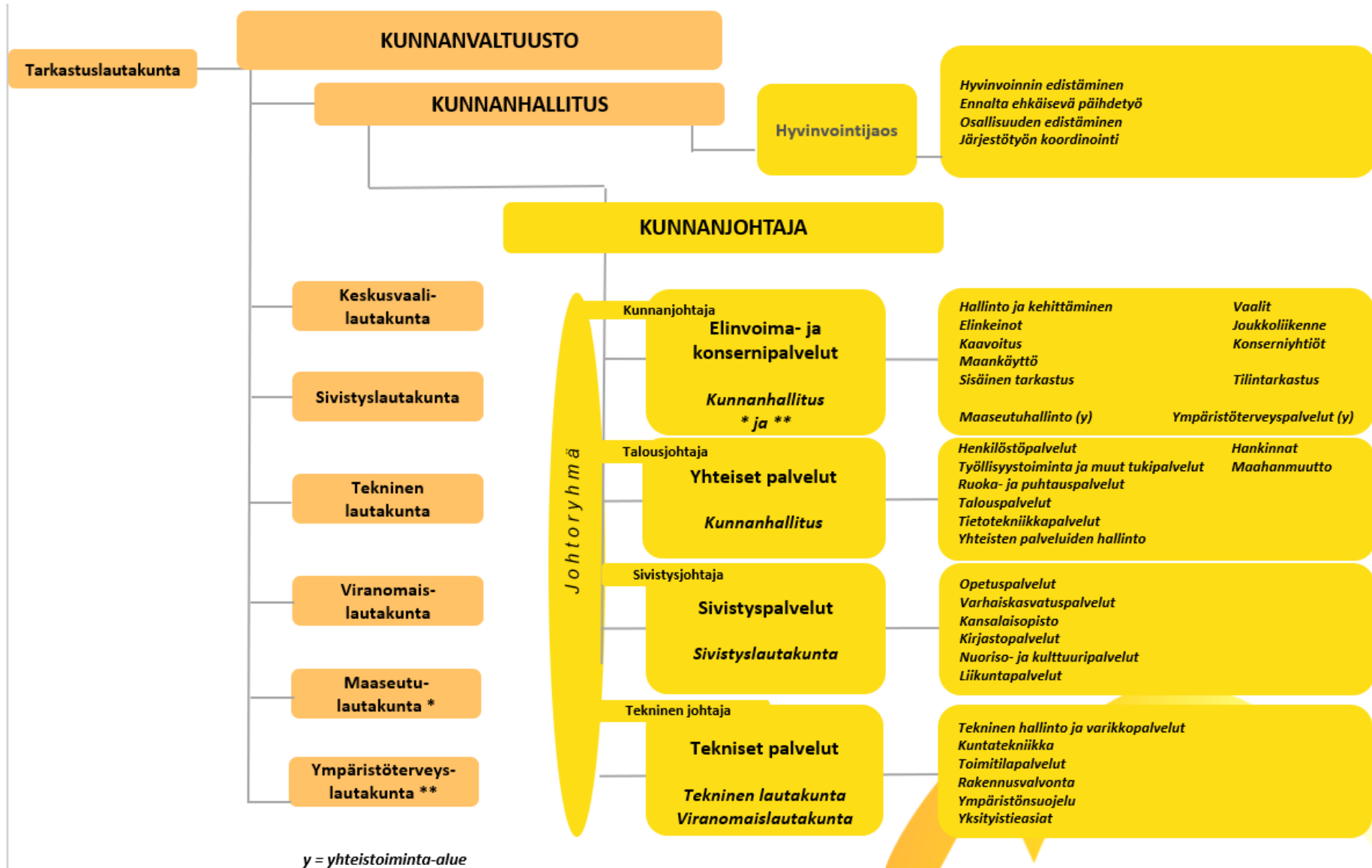
seudullinen yhteistyö. Kunnanjohtaja johtaa kunnan strategiatyötä, vastaa sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan toteutuksesta, valvoo kunnanhallitukselle esiteltävien asioiden valmistelusta sekä toimii kunnanhallituksen esittelijänä. Kunnanjohtaja Vesa Lötjönen (FM) oli vuosilomalla 12.1.- 31.7.2023 välisen ajan ja viimeinen virassaolopäivä on 31.7.2023. Kunnanjohtajan sijaisena toimi talousjohtaja Petteri Ristikangas 12.1. - 14.5.2023 välisen ajan. Kunnanvaltuusto valitsi 20.2.2023 kunnanjohtajaksi Janne Airaksisen (DI) 1.8.2023 alkaen. Airaksinen toimi kunnanjohtajan viransijaisena 15.5. - 31.7.2023 välisen ajan.

Kunnan henkilöstöä koskevia tietoja ja tunnuslukuja esitetään erillisessä henkilöstökertomuksessa.

Kuntalain 125 §:n tarkoittamat tilivelvolliset viranhaltijat

ELINVOIMA- JA KONSERNI-PALVELUT	Kunnanjohtaja Ympäristöterveysjohtaja Vastaava eläinlääkäri Maaseutujohtaja Kehitysjohtaja Elinkeinopäällikkö Maankäyttöpäällikkö Kaavoituspäällikkö Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja
SIVISTYSPALVELUT	Sivistysjohtaja Varhaiskasvatusjohtaja Kansalaisopiston rehtori Kirjastotoimenjohtaja Nuoriso- ja kulttuuritoimenjohtaja Liikuntatoimenjohtaja
TEKNISET PALVELUT	Tekninen johtaja Toimitilapäällikkö Kuntatekniikan päällikkö Rakennusvalvontapäällikkö Ympäristönsuojelupäällikkö Maaseutuasiamies
YHTEISET PALVELUT	Talousjohtaja Talouspäällikkö Henkilöstöjohtaja Digijohtaja Ruoka- ja puhtauspalvelujohtaja Kehitysjohtaja

Siilinjärven kuntaorganisaatio 2023

1.1.3 Yleinen taloudellinen kehitys

Suomen talouden odotettiin ajautuvan taantumaan vuoden 2023 aikana ja odotukset tästä valitettavasti kävivät myös toteen. Palvelujen kysyntä ei kannatellutkaan yksityistä kulutusta koko vuotta ja investoinnit vähenivät ennakoitua enemmän. Palkat nousivat reippaasti ja inflaatio alkoi hiljalleen hellittää, mutta korot purevat edelleen täydellä voimallaan kulutukseen ja investointeihin. Myös työllisyys heikkeni ja kotitalouksien taloudellinen alakulo kasvoi, kun huolina olivat oma rahatilanne ja työttömyys. Myös odotukset Suomen taloudesta olivat varsin heikot. Julkisen talouden näkymät ovat olleet synkeitä pitkään ja ongelmat uhkaavat kasaantua enenevästi valtiontalouteen. Julkisyhteisöjen bruttovelan suhteessa bkt:hen ennakoidaan ylittävän vuoden 2023 aikana 75 %:n rajan ja jatkavan kasvuaan.

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan kansantalous todellakin painui taantumaan vuoden lopulla. Vielä syksyllä ennakoitiin nollakasvua, mutta koko vuoden bruttokansantuote kuitenkin supistui -1,0 % edellisvuodesta. Edellisvuosikin oli heikko 1,6 %:n kasvulla. Taantumasta ennakoidaan myös odotettua syvempää ja pidempää. Kriisiytynyt työmarkkinatilanne 2024 alussa ei ainakaan helpota tilannetta. Kokonaisuudessaan kansantalouden kysynnän ja tarjonnan osalta: viennin volyyymi supistui -6,2 % ja tuonnin volyyymi -9,7 %, yksityinen kulutus supistui -0,9 % ja julkinen kasvoi 3,5 %. Myös sekä yksityiset että julkiset investoinnit supistuivat -4,9 / -5,5 %.

Teollisuuden toimialoista etenkin sähkö- ja elektroniikkateollisuus kärsi suurimman, lähes viidenneksen laskun. Kasvavia toimialoja olivat vain metalliteollisuus sekä energia-, vesi- ja jätehuolto. Rakentaminen on vähentynyt 2022 toisesta neljänneksestä alkaen ja alamäki jatkui edelleen. Asuntorakentamista rasittavat uusien asuntojen ylitarjonta, hidas talouskehitys ja korkeat korot. Myös korjausrakentaminen kärsii sitkeästi korkealla pysyttelevistä koroista, joiden laskua on odotettu, mutta ei ole vielä alkanut. Toimitila- sekä maa- ja vesirakentamisen kehitys on ollut vaihtelevampaa, rakennuskustannusten kasvu on hidastunut ja piristänyt näiden rakentamista. Palvelutoimialojen kehitys oli edelleen vaihtelevaa. Majoitus- ja ravitsemistoiminta kasvoi vielä alkuvuodesta reippaasti, mutta sen jälkeen kasvu tyrehtyi ja muutos päättyi koko vuoden osalta edellisvuotta heikommaksi. Toisaalta informaation ja viestinnän palvelut kasvoivat ja liikenteen osuus pysyi ennallaan. Kaupan volyymit jäivät edellisvuotta pienemmäksi, mutta eri toimialojen kasvut ovat olleet vaihtelevia.

Työttömiä oli 14 000 enemmän kuin edellisenä vuonna vaikka työvoimapulaa oli sekä yksityisellä että julkisella sektorilla. Työttömyysaste oli 7,2 % (ed. v. 6,8 %). Työllisten määrä kasvoi 8 000 mutta tehdyt työtunnit vähenivät nihkeän kysynnän myötä. Työllisyysaste notkahti 20–64-vuotiaissa ollen 77,9 % (ed. v. 78,1).

Kuluttajahintojen nousua vuoden takaisesta hillitsivät mm. sähkön ja bensiinin halpeneminen sekä osakehuoneistojen ja omakotikiinteistöjen halpeneminen. Vuoden 2023 keskimääräinen inflaatio asettui n. 6,2 %:iin (ed. v. 7,1 %). Inflaatio on pysytellyt sitkeästi arvioitua kauemmin korkeana. Vuodelle 2024 ennakoidaan kuitenkin jo n. 2,0 %:n vuosimuutosta.

Talouden ennakoidaan kääntyvän vuoden 2024 aikana n. 0,7 % kasvuun ja vahvistuvan hitaalle kasvu-uralle vuosina 2025 ja 2026. Maailmankaupan kasvusta odotetaan vetoapua, vaikka näkymät ovat sielläkin varsin sumuiset mm. geopolitiikan, Yhdysvaltain vaalien ja menneiden vuosien kriisien jälkivaikutusten vuoksi.

1.1.4 Kuntatalouden kehitys

Kuntien talouden rahavirrat muuttuivat vuonna 2023 voimakkaasti, kun sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämistä vastaavat nettokustannukset sekä niitä vastaavat verotulot, investointivastuu ja osa lainakannasta siirtyivät hyvinvointialueille. Tänä historiallisena poikkeusvuotena kuntien tilikauden tulos kipusi 1,8 mrd euroon. Talous olisi ollut huomattavan alijäämäinen ilman sote-uudistukseen liittyviä kertaluonteisia poikkeuseriä. Suurin näistä oli ns. 1,4 mrd euron verohäntä vuodelta 2022 siirtyneistä verotuloista ja kunnille maksettiin ennakkollisen sote-siirtolaskelman mukaan myös noin 500 miljoonaa euroa liikaa valtionosuuksia, jotka on määrä periä takaisin valtiolle lähivuosina. Tuloksissa näkyy kuntakentän kiihtyvä eriytyminen. Helsinki ja Espoo tekivät kolmanneksen koko kuntakentän tuloksesta. Pienissä kunnissa tulokset heikkenivät edellisvuodesta.

Ulkoiset toimintakulut puolittuivat kuntakentällä sote-uudistuksen seurauksena. Palkoissa sopimuskorotusten muutos oli n. 4,85 %, mutta kokonaismuutos poistuvien palveluiden myötä oli n. -52 % ja eniten vähentyivät aineet ja tarvikkeet -57 %:lla. Energiakuluissa muutos näkyi vain -3 %:lla, mikä kertoo energian hinnan voimakkaasta noususta. Toimintatuotot laskivat vastaavasti -28 %. Uudistus poisti sote-perusteiset asiakasmaksut, myyntituotot ja muut toimintatuotot. Kuntien ja kuntayhtymien toimintakate supistui yhteensä n. -20 mrd euroa eli n. -59 % edellisvuodesta. Kuntiin jääneen, ns. uusista peruskunnista muodostuneen, kuntatalouden tarkempi analysointi jää muutoksen pimentoon.

Valtionosuudet vähenivät -66 % eli n. -7,1 mrd euroa, pääsääntöisesti sote-perusteisten valtionosuuksien poistuttua. Valtionosuuksiin sisältyi indeksitarkistukset mutta ei kustannustenjaon tarkistusta. Soten poistuttua kuntien valtionosuudet sisälsivät useita tasauseriä; muutosrajoitin, siirtymätasaus ja loppuvuodesta paljastui, että siirtolaskelma sisältää 0,5 mrd hyvinvointialueille kuuluvaa osuutta eli muodostui vielä takaisinperittävä lisäsiirtoerä.

Verotuloissa sote-muutos näkyi -46 %:n laskuna eli verotulojen kokonaismäärä kunnissa laski n. -12,6 mrd euroa. Kunnallisverotuloissa lasku näkyi n. -53 %:n verran. Kaikista kunnista leikattiin tuloveroprosentista 12,64 %-yksikköä. Kunnat eivät voineet tehdä kunnallisveroprosentteihin itse muutoksia. Keskimääräinen tuloveroprosentti oli 7,38 %. Kuntiin kertyi edelliseltä vuosilta kunnallisveroa n. 1,2 mrd euroa, mistä muodostui suurin osa ns. verohännästä. Yhteisöverojen lasku oli n. -32 % ja edellisiltä vuosilta kertyvää osuutta tilittyi n. 0,2 mrd euroa. Kiinteistöveron tuottoon sote-muutos ei vaikuttanut. Verot kasvoivat yht. n. 4,4 %, kasvuun vaikutti rakennuskustannusindeksin myötä nousseet verotusarvot.

Kuntaliiton julkaisemien vuoden 2023 ennakkollisten tilinpäätösarvioiden mukaan kuntien yhteenlaskettu vuosikate vahvistui 0,76 mrd. euroa eli n. 22 % vuodesta 2022. Vahva vuosikate muodostui em. soten kertaeristä. Asukaskohtaiseksi vuosikatteeksi olisi ennakkotietojen mukaan muodostumassa n. 762 euroa edellisvuoden 623 eurosta. Vuosikate olisi ennakkotietojen mukaan ollut negatiivinen 13 kunnassa ja tilikauden tulos negatiivinen 49 kunnassa.

Tilikauden tulosta kunnissa ja kuntayhtymissä olisi muodostumassa yht. n. 1,8 miljardin edestä. Tämän myötä vuosikatteella katettiin kaikki poistot peräti 168 %:lla ja investoinneistakin 112 %. Toiminnan ja investointien rahavirta vahvistui lievästi positiiviseksi eli kuntatalous kokonaisuudessaan oli tällä mittarilla tasapainossa. Kertynyttä

alijäämää olisi kuitenkin muodostumassa 16 kunnan taseeseen. Suurimmat asukaskohtaiset alijäämät isoissa kaupungeissa löytyvät Kemistä (-659 €) ja Mikkelistä (-411 €).

Kuntien yhteenlaskettu lainakanta supistui lievästi toista vuotta peräkkäin, mikä laski ennakkotietojen mukaan asukaskohtaista lainamäärää 51 euroa 3 371 eurosta 3 320 euroon. Pohjois-Savossa asukaskohtainen lainakanta kuitenkin kasvoi ennakkotiedon mukaan 3 573 eurosta 3 604 euroon. Vaikka lainakanta keskimäärin supistui, korkokulut kunnissa kaksinkertaistuivat. Korkokustannus kehittyi kuitenkin markkinakorkoja maltillisemmin kiinteäkorkoisten lainojen ja käytettyjen rahoitusmarkkinainstrumenttien ansiosta.

Kuntaliitto toteaa omassa analyysissään kuntakentän taloudellisen eriytymisen kiihtyneen edelleen vuonna 2023. Sote-uudistuksen jälkeen samankin maakunnan sisällä talous voi näyttäytyä dramaattisesti erilaisena. Taloudellinen tulos on taottu isoissa kaupungeissa ja erityisesti Uudellamalla, kun taas alle 5 000 asukkaan kuntien tulokset ovat heikentyneet. Sote-uudistuksen moninaiset heijastevaikutukset alkavat näkyä muutospaineina kuntien palveluverkoissa sekä tyhjilleen jäävissä kiinteistöissä. Jopa puolet ennakoivat vuoden 2025 talousnäkömät huonoiksi tai erittäin huonoiksi. Niinpä varautuminen on aloitettu useissa kunnissa sopeutusohjelmien laadinnalla.

1.1.5 Oman alueen kehitys

Vuonna 2023 Kuopion seudun väestön kokonaismuutos oli +1485 henkeä, kun se vuonna 2022 oli tarkentuneiden tietojen mukaan +990 henkeä. Pohjois-Savon väestö lisääntyi yhteensä 487 asukkaalla (-674 asukasta). Vuonna 2023 Pohjois-Savon kunnista asukasluku kasvoi neljässä kunnassa ja väheni viidessätoista kunnassa. Siilinjärven asukasluku lisääntyi ennakkotiedon mukaan +68 henkilöä, kun se viime vuonna pieneni -61 henkilöä.

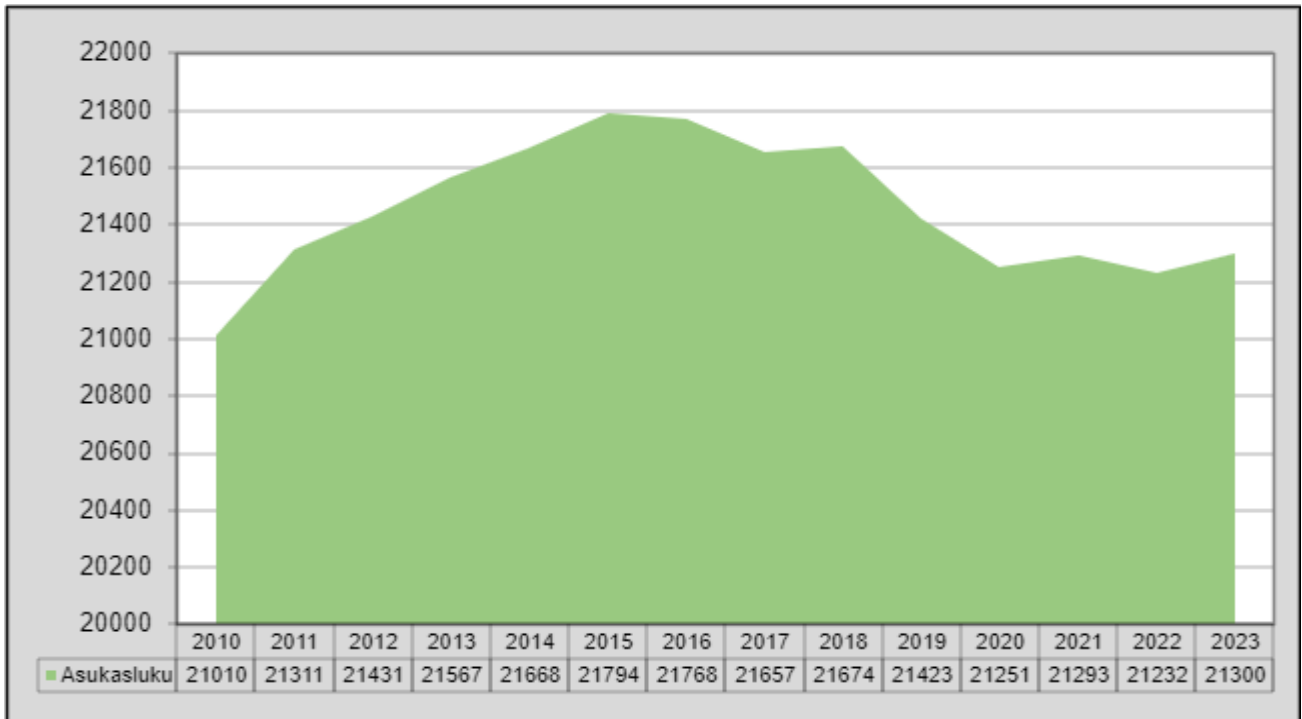
Alue ja väestö

Kunnan pinta-ala on noin 508 km², josta vesialuetta on 107 km². Vuonna 2023 väestöstä 48 prosenttia asui kirkonkylässä, 26 prosenttia Etelä-Siilinjärvellä ja 26 prosenttia muilla kunnan osa-alueilla. Kunnan taajama-aste on 81,1 %.

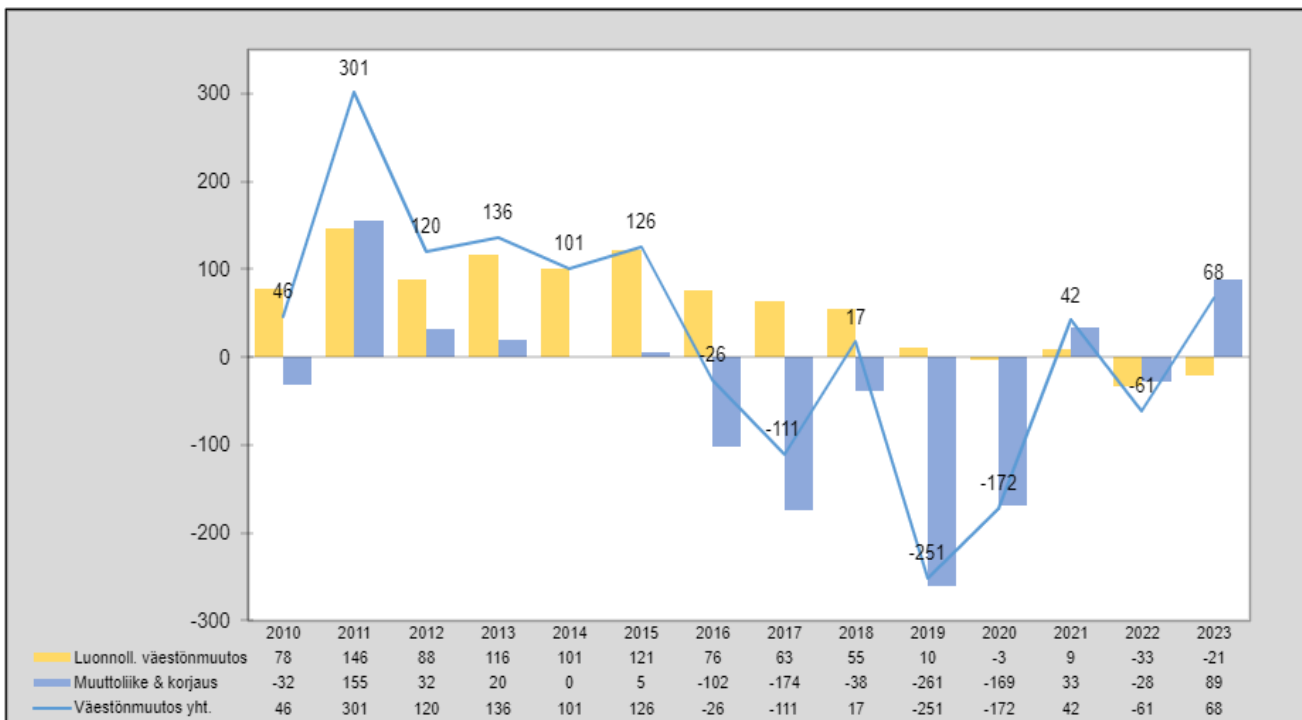
Vuoden 2023 lopussa Siilinjärven väkiluku oli ennakkotiedon mukaan 21300 henkeä, jossa lisäystä edelliseen vuoteen +68 (edellisvuonna -61 henkeä). Ennakkotiedon mukaan vuonna 2023 Siilinjärven syntyvyys oli 160 lasta ja kuolleisuus 181 henkilöä. Luonnolliseksi väestönkasvuksi muodostui siten -21 henkilöä, mikä osoittaa selvää laskutrendiä.

Sekä tulo-, että lähtömuutto olivat keskitasoa pienempiä. Vuoden 2023 kotimaan muuttoliike oli tappiollinen -73 henkilöä, mutta nettosiirtolaisuus +164 käänsi koko muuttoliikkeen voitolliseksi +91 henkilöä. Asuntoja valmistuu edelleen vilkkaaseen tahtiin, mutta asumisväljyyden kasvu aiheuttaa sen, että väestömäärän lisääntyminen vaatii yhä enemmän asuntoja vuodessa.

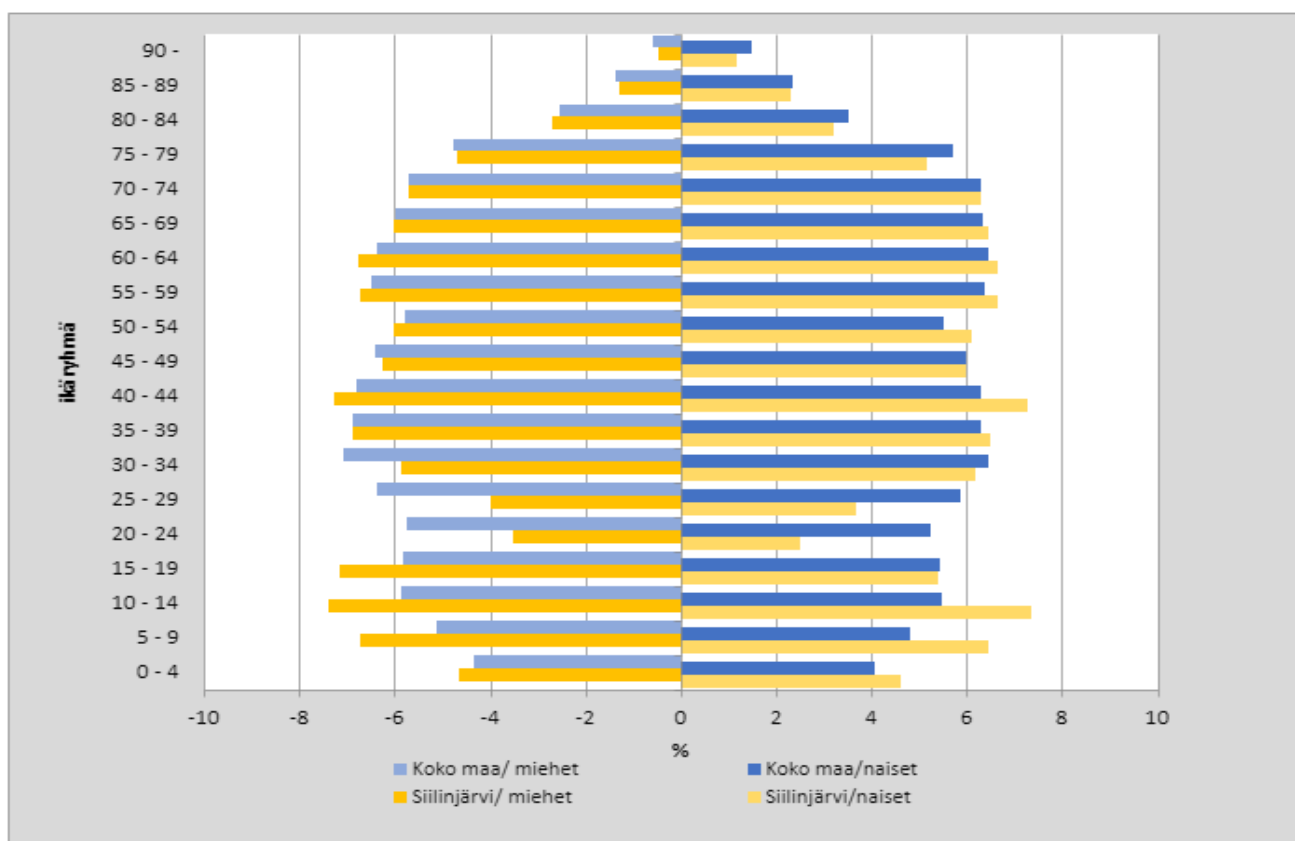
Siilinjärven asukasluku 2010–2023

Väestönmuutokset 2010–2023

Ikäryhmien osuudet (%) Siilinjärvellä ja koko maassa 31.12.2023

Siilinjärven väestörakenne on maakunnan nuorin. Keski-ikä on 42,9 vuotta. Pohjois-Savon keski-ikä on 45,7 ja koko maan 43,7 vuotta. Vuoden 2022 lopussa 0–14-vuotiaiden osuus oli kunnassa 19,0 %, kun se Pohjois-Savossa oli keskimäärin 14,0 %. Vastaavasti yli 64-vuotiaiden osuus oli 22,3 % kun se Pohjois-Savossa oli keskimäärin 26,8 prosenttia.

Väestön ikäryhmien osuudet kokonaisväestöstä 2000-luvulla

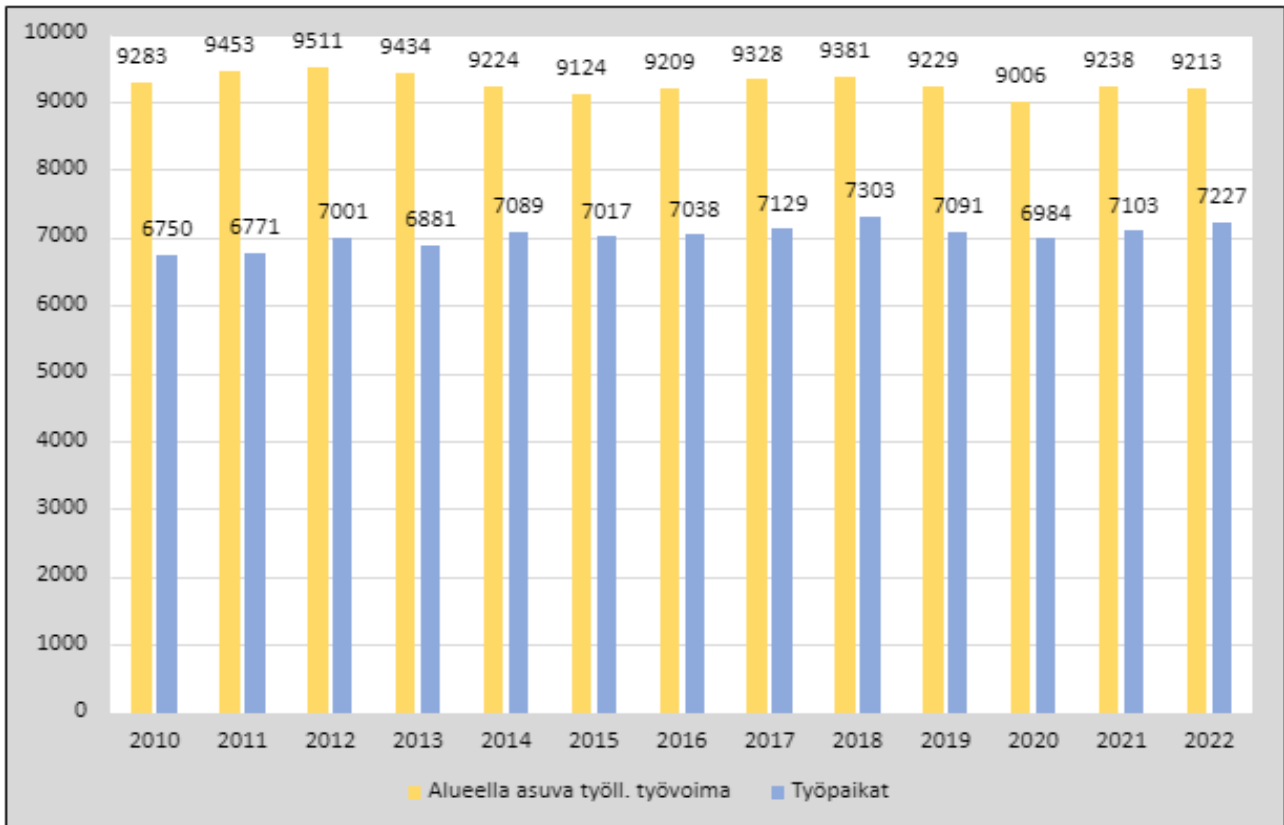
	2000	2010	2015	2020	2022	2023
0–14-vuotiaat, %	22,6	20,6	20,6	19,4	19,0	18,6
15–64-vuotiaat, %	67,6	65,1	61,8	59,3	58,7	58,7
Yli 64-vuotiaat, %	9,8	14,3	17,6	21,3	22,3	22,7
Väestö yhteensä	19 742	21 010	21 794	21 251	21 232	21 300

Elinkeinorakenne ja työllisyys

Kunnan elinkeinorakenne on palveluvaltainen. Alkutuotannossa työpaikoista on 5 %, teollisuudessa ja rakentamisessa 30 % sekä palvelualoilla 65 %.

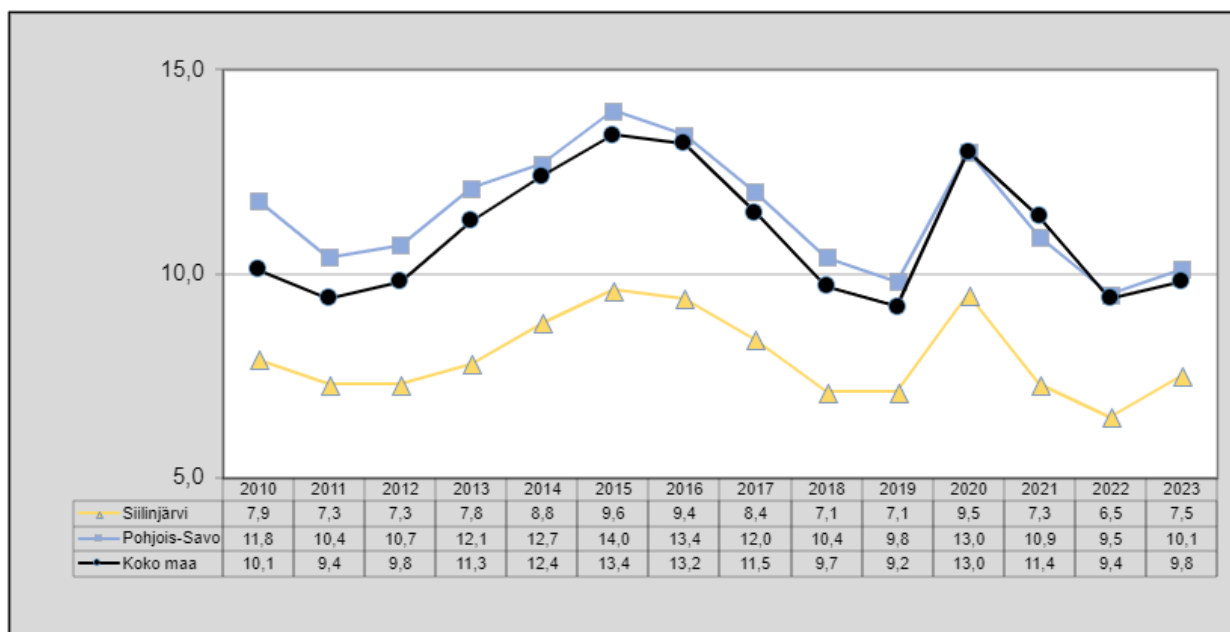
Vuoden 2022 lopussa kunnassa oli tilastokeskuksen kriteereillä 7227 työpaikkaa, jossa kasvua edelliseen vuoteen 124 työpaikkaa. Vuosina 2017–2022 työpaikkakehitys on ollut voimakkaasti vaihteleva. Suurimmat kasvut syntyivät teollisuuden ja eri palveluiden toimialoille. Työpaikkoja on alkanut poistua yleisesti yrittäjien eläköitymisen seurauksena. Lisäksi koronavuosi 2020 vaikutti laskevasti työpaikkojen määrään.

Työllinen työvoima ja työpaikat 2010–2022

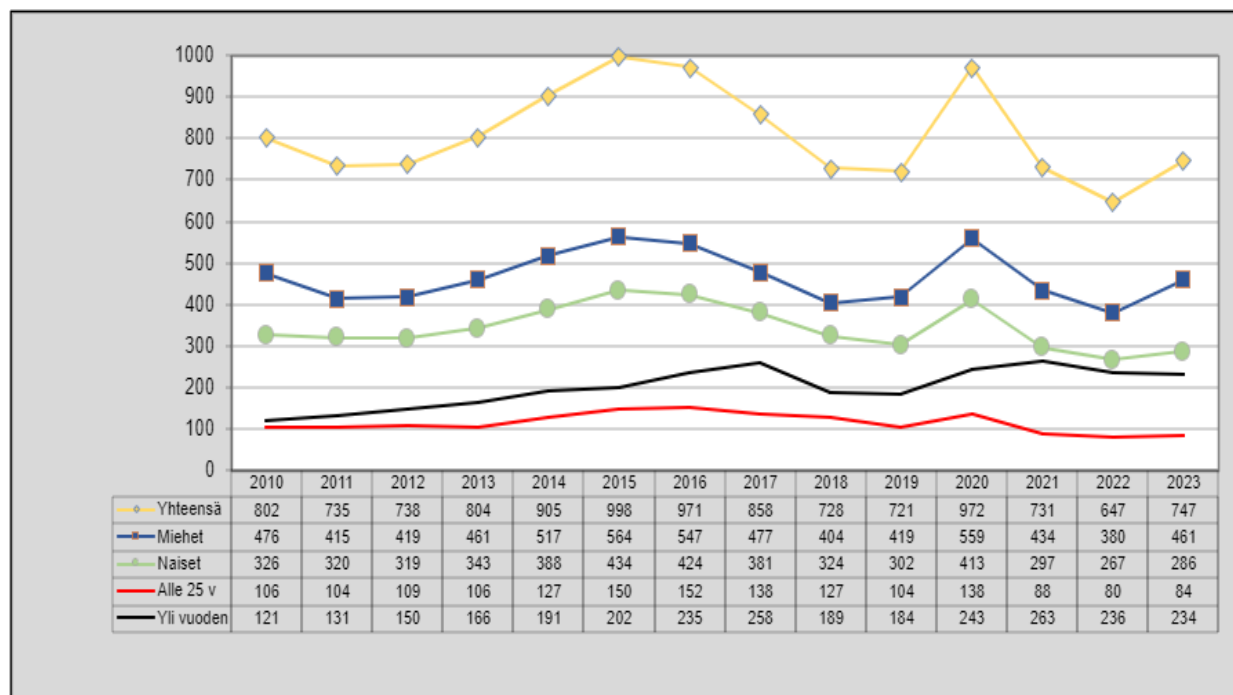

Vuonna 2022 koronan vaikutukset työttömyyteen poistuivat, mutta vuonna 2023 tulivat tilalle korkojen nousun ja yleisen taloustilanteen heikentymisen vaikutukset. Siilinjärven keskityöttömyysaste oli maakunnan pienin ollen 6,5 %, kun se Pohjois-Savossa oli keskimäärin 9,5 % ja koko maassa 9,4 % (Tilastokeskus 7,2 %). Työttömiä työnhakijoita oli keskimäärin 674 henkilöä, jossa laskua 84 henkilöä. Pitkäaikaistyöttömien määrä vähentyi 27 henkilöllä, ollen keskimäärin 236. Myös alle 25-vuotiaiden työttömien määrä vähentyi ollen keskimäärin 80 henkilöä.

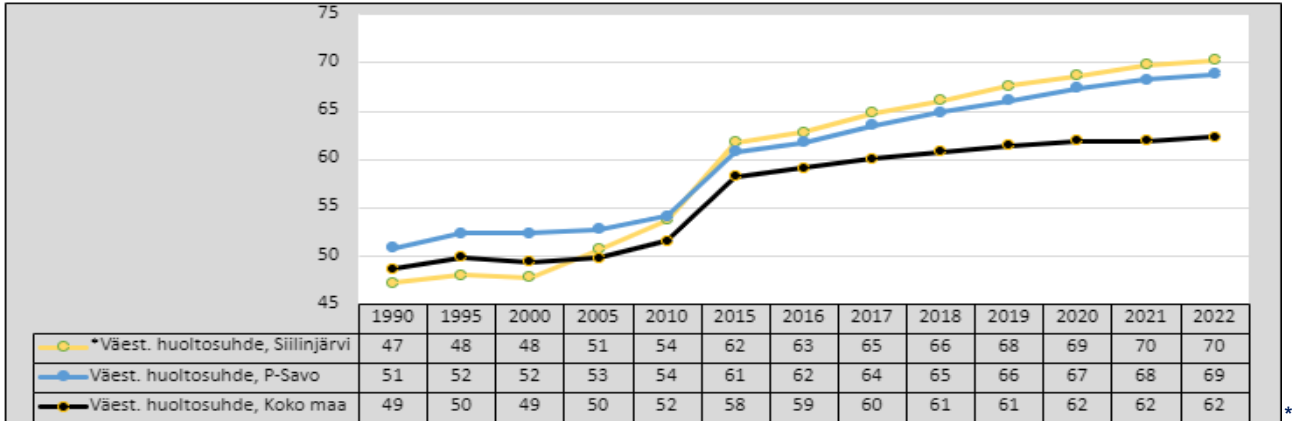
Työttömyysaste (keskimäärin/kk) 2010–2023

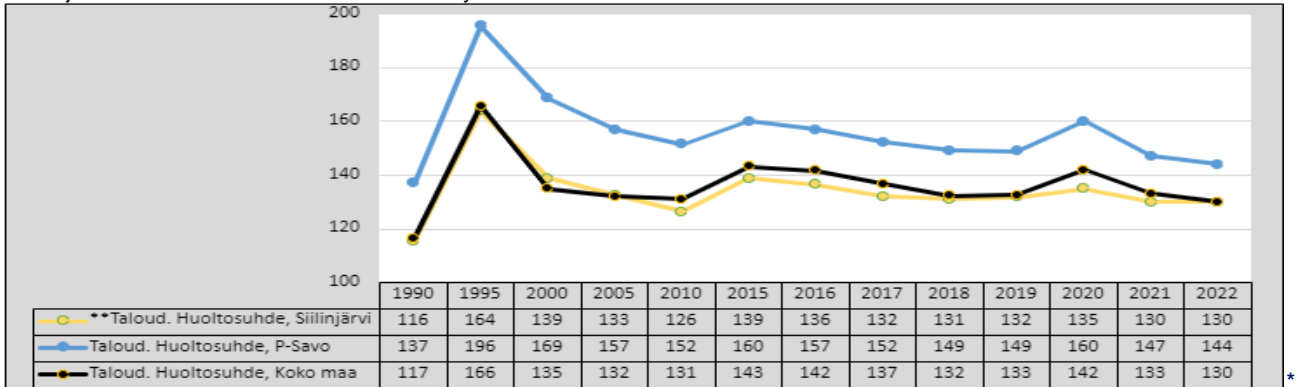
Työttömät ryhmittäin (keskimäärin/kk) 2010–2023

Huoltosuhte 1990–2022

lasten ja vanhuseläkeikäisten määrä suhteessa työikäisen väestön määrään

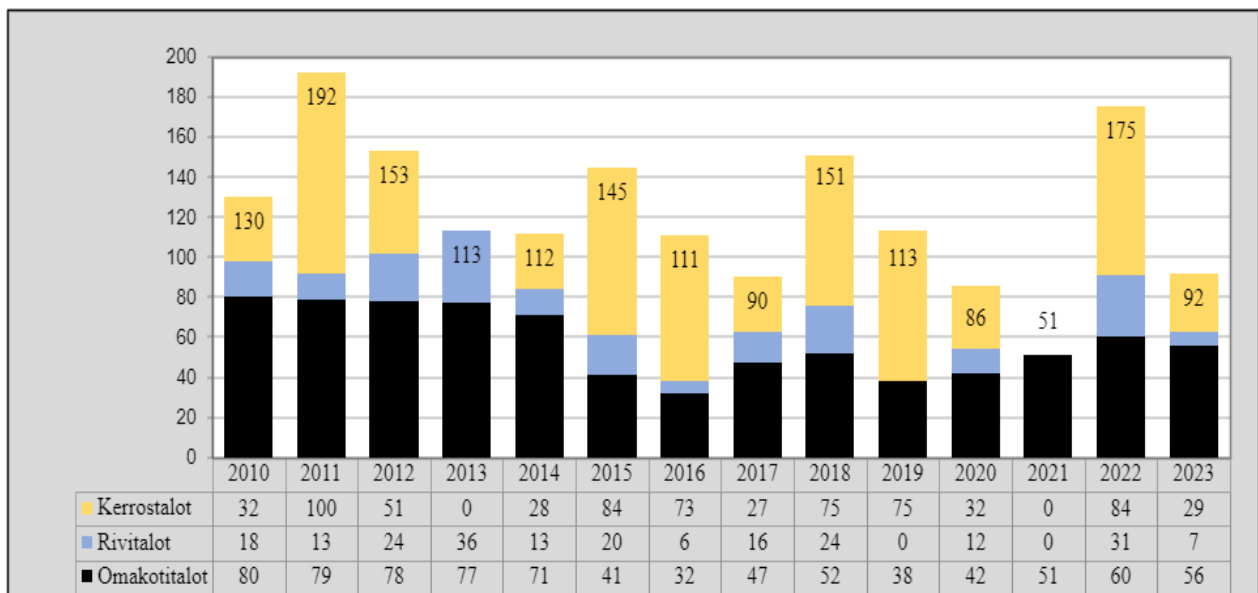

työttömien ja muiden työvoiman ulkopuolella olevien määrä suhteessa työllisten määrään

Rakennustoiminta

Vuonna 2023 yleinen asuntorakentamisen heikkous vaikutti myös Siilinjärvellä, yhteensä asuntoja valmistui 92, joista 56 oli omakotitaloja, 7 rivitaloasuntoja ja 29 kerrostaloa.

Valmistuneet asunnot 2010–2023

1.1.6 Kunnan henkilöstö

Kunnan henkilöstön määrä 31.12.2023

	2023	2022
Vakinaiset		
Elinvoima- ja konsernipalvelut	61	59
Yhteiset palvelut	86	96
Sivistyspalvelut	499	496
Tekniset palvelut	53	54
Sosiaali- ja terveystyöpalvelut	0	431
YHTEENSÄ	699	1 136
Määräaikaiset	179	345

Kunnan henkilöstöä koskevia tietoja ja tunnuslukuja esitetään erillisessä henkilöstökertomuksessa.

1.1.7 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Sote-palveluiden siirryttyä hyvinvointialueen vastuulle 1.1.2023 on sivistyspalvelut selkeästi suurin palvelualue kuntakokonaisuudessa. Varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa, lukiokoulutuksessa ja nuorisotyössä on selkeästi havaittavissa, että tukea tarvitsevien lasten ja nuorten määrä on kasvanut. Vuoden 2023 aikana on sekä varhaiskasvatuksessa että perusopetuksessa ollut käynnissä hankkeita, joilla pyritään vastaamaan lasten tuen tarpeeseen. Lisäksi Perusopetuksen osalta vuoden 2023 talousarvio sisälsi määrärahan erityisopetuksen ja oppilaanohjauksen vahvistamiseen 1.8.2023 alkaen.

Syntyvyys on ollut laskeva vuodesta 2014 lukien. Muuttoliike on kuitenkin osittain kompensoinut syntyvyyden laskua. Toistaiseksi lasten määrän vähentyminen on näkynyt ennen kaikkea varhaiskasvatuksessa. Lasten määrän vähentyessä varhaiskasvatuksen asiakaspaikkojen määrää on vähennetty ja tullaan jatkossakin vähentämään palvelutarvetta vastaavasti. Vuoden 2023 aikana on valmisteltu päiväkotitoiminnan lopettamista Kunnanpaikan tilojen osalta 1.8.2024 alkaen.

Tunnistetuista riskeistä ovat henkilöriskit realisoituneet erityisesti osaavan työvoiman saamisen sekä olemassa olevan henkilöstön pysyvyyden osalta. Rekrytointien viiveet ja poissaolojen sijaistamattomuudet näkyivät taloudessa henkilöstökulujen säästöinä, mutta kasvuna palveluiden ostoissa, kuten vuokratyövoiman käytössä.

Työtapaturmista johtuvien poissaolojen suhteen asetettu tavoite saavutettiin ja poissaolot laskivat merkittävästi vuoteen 2022 verrattuna. Vuonna 2023 työtapaturmista johtuvia poissaoloja oli 159 kalenteripäivää (ed. v. 665 kalenteripäivää). Tässä emme kuitenkaan ole vielä saavuttaneet pysyvää positiivista kehitystä, ja työturvallisuuteen on kiinnitettävä jatkossa entistä enemmän huomiota ja tehtävä töitä turvallisuuskulttuurin kehittämiseksi.

Sairauspoissaolot ovat Siilinjärvellä kunta-alan keskiarvoa hieman matalammalla tasolla. Sairauspoissaolot ovat kääntyneet ”normaaliin” suuntaan hankalien koronavuosien jälkeen. Sairauspoissaoloja oli 13,1 kalenteripäivää/työntekijä. Erityisesti mielenterveyssyistä johtuvat sairauspoissaolot on saatu käännettyä laskuun ja mielen hyvinvoinnin tukemiseksi on tehty paljon työtä. Käytössä oleva Auntie-palvelu tarjoaa verkkovälitteisesti matalan kynnyksen keskusteluapua ilman lähetettä. Auntien käytöstä on erinomaisia kokemuksia ja tuloksia. Mielenterveyssyistä johtuvat poissaolot ovat vähentyneet vuodesta 2021 alkaen tasaisesti ja vuoteen 2022 verrattuna laskua oli edelleen n. 15 %. Työkyvyttömyyseläkemaksut ovat Siilinjärvellä verrokkeja matalammat ja kokonaisvaltaisella työkykyjohtamisella pyrimme löytämään työssä jatkamista tukevia ratkaisuja.

Pohjois-Savon pelastuslaitokseen liittyvät vaatimukset varallaolokorvauksista lisäävät kunnan riskiä. Työtuomioistuin ja käräjäoikeus ovat antaneet välituomiot asiasta. Välituomioissa ei ole otettu kantaa saatavien summaan. Ne päätetään erillisissä käsittelyissä myöhemmin. Kuopion kaupunki on arvioinut, että kokonaissumma vaatimuksista on yht. n. 18 milj. euroa. Kuntakohtaisen maksuosuuslaskelman perusteella Siilinjärven osuudeksi muodostuisi pahimmassa skenaariossa n. 1,7 milj. euroa. Vuodelle 2023 kunta on tehnyt varallaolokorvausten kattamiseksi 600.000 euron varauksen tilinpäätökseen.

Vuoden 2022 aikana otettiin käyttöön Digiturvamalli-palvelu tiedonhallintalain määrittelemän tiedonhallintamallin mallintamiseen sekä ylläpitoon. Lisäksi vuoden 2023 aikana tietoturveysympäristöä kartoitettiin ja auditointiin DarkSOC pimeään verkon esikartoituksella sekä Microsoft 365 CIS Level 1 -tietoturvakartoituksen avulla. Kartoitusten

raporttien seurauksena tehtiin parannuksia sekä muutoksia kyberturvallisuuden parantamiseksi kunnassa. Lisäksi Traficomilta tilattiin Hyöky hyökkäyspintakartoitus. Hyökkäyspinnalla tarkoitetaan internettiin näkyvien palveluiden heikkouksia ja haavoittuvuuksia, joita mahdollinen hyökkääjä voisi hyödyntää esimerkiksi tietomurron tai muun kyberhyökkäyksen toteuttamiseen.

Kunnan toimitilojen sisäilmaongelmista johtuvat väestötilavuokrat sitoivat edelleen huomattavassa määrin kunnan taloudellisia resursseja. Vuoden lopussa käyttöön otettuja väistötiloja oli 10 256 m² (v. 2022 9 658 m²) ja niistä maksettiin vuoden loppuessa n. 0,176 milj. euron kuukausivuokraa. Hybridityön tultua uudeksi normaaliksi, on kunta sopeuttanut merkittävästi nykyisiä ja uusia toimitilojaan käyttöä vastaavalle tasolle. Tämä on tarkoittanut vuokrattujen toimitilojen vuokrasopimusten irtisanomisia ja kunnan nykyisten toimitilojen purkusuunnittelua.

Vakuutukset ovat ajantasaiset sekä kattavat ja omavastuiden tasot on määritelty. Kunta on vakuuttanut käyttöomaisuutensa kohtuullisilla omavastuuosuuksilla. Kunnalla on myös toiminnan keskeytysvakuutus. Lisäksi kunta on vakuuttanut vapaaehtoisella vakuutuksella järjestämiinsä toimintoihin osallistuvat kuntalaiset ja muut ulkopuoliset. Vakuutukset on kilpailutettu sekä tarvittavat tarkistukset ja täsmennykset tehty kunnan ja vakuutusyhtiön/vakuutusmeklarin yhteisessä vuosittaisessa vakuutuspalaverissa.

Vuoden 2023 tilinpäätös toteutui n. miljoona euroa talousarviota heikompana. Tuloksen muodostumiseen vaikuttivat sosiaali- ja terveystalouden ja pelastustoimen siirtymisen jälkeiset tulopohjan muutokset verohäntineen ja valtionosuustarkistuksineen. Kulupohjan osalta mm. energiakustannusten pysyminen korkealla tasolla ja palkkojen ennakoitua suuremmat sopimuskorotukset lisäsivät talouden haasteita. Kunnan talouden rasisiteena olivat, ja ovat jatkossakin, tasearvojen alaskirjaukset. Ylimääräisinä lisäpoistoina näistä kirjattiin 0,800 milj. euroa Ahmon koulukeskuksen tasearvoihin ja 1,000 milj. euroa terveyskeskuksen tasearvoihin. Molempien osalta tasearvoja on edelleen jäljellä. Siilinlahden koulu purettiin ja sen tasearvot poistettiin kokonaan arvonalennuksina, yht. n. 1,245 milj. euroa.

Vuoteen 2026 saakka valtuusto on hyväksynyt 14.12.2020 pitkän tähtäimen suunnitelman (PTS) joka olisi tuonut vuosittain kasvavan summan säästöä, mikäli siihen merkityt kohteet olisivat täysimääräisesti toteutuneet suunnitellulla tavalla. Haasteellisina koronavuosina 2021–2022 suunnitelmaa ei onnistuttu toteuttamaan. Vuoden 2023 lopussa kertyvää säästöä olisi pitänyt olla koossa 2,044 milj. euroa. Tästä vuoden 2023 tavoiteltu vuosivaikutus tasapainottamissuunnitelmassa olisi ollut 0,879 milj. euroa tulosta vahvistava. Suunnitelma ei toteutunut myöskään vuoden 2023 osalta.

Vuosien 2025–2026 tulopohjan osalta riskit ja epävarmuudet liittyvät valtionosuuteen. Valtiovarainministeriön julkaisemat tiedot ko. vuosien valtionosuuksien määrästä ovat n. 3,6 milj. euroa pienemmät kuin mitä kunnan taloussuunnitelmassa on huomioitu. Tämä johtuu sote laskelmien tarkentumisesta ja kuntiin kohdistuneiden tasausten kasvamisesta. Epävarmuutta tulevasta tulopohjasta tuo lisäksi valmisteilla oleva uusi valtionosuusuudistus, minkä pitäisi tulla voimaan vuodesta 2026 lukien. Valtionosuusuudistuksen vaikutuksia kunnan talouteen on toistaiseksi mahdotonta ennustaa.

Kunnan lainakannasta 66 prosenttia on korkosuojattu tai sidottu pitkään korkoon keskimäärin asetetulla tavoitetasolla. Pitkään jatkuneen matalankoronjakson jälkeen korkotasoa pysytteli vuonna 2023 yli 3,5–4,0 prosentin korkotasossa. Korkotason nousu on nostanut kunnan korkokustannuksia merkittävästi vuodesta 2023 lukien. Painetta korkoriskin hallinnalle tuo jatkossa myös mittavista investoinneista aiheutuvien

leasingvastuiden kasvu. Siilinjärven luottokelpoisuus on hyvä, eikä rahoituksen saatavuudessa ole toistaiseksi ollut ongelmia. Lainamäärän kasvun hallintaan saaminen edellyttää sekä kulurakenteen hallintaa että investointien järkevää ajallista jaksottamista. Likviditeetin hallintaan kunta käyttää tarvittaessa kuntatodistuksia (juoksuaika 1 vko – 1kk), joiden saatavuus on ollut hyvä. Niin luoton saanti- kuin myös likviditeettiriski ovat edelleen alhaisella tasolla.

1.1.8 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä pelastuspalveluiden siirto hyvinvointialueelle muutti kunnan taloutta kokonaisvaltaisesti. Tuloksen analysointi on kärsinyt muutoksesta. Viime vuoden marraskuussa kuntien valtionosuusrahoitukseen kohdistui yllättäen satojen miljoonien eurojen lisäleikkaus, joka kuitenkin jaksotettiin tuleville vuosille. Tämä synkensi ennestään tulevia talousnäkyviä ja kunnissa hyvin epäoikeudenmukaiseksi koettua siirtolaskelmaa.

Sote uudistuksen vuoksi kunnalta siirtyi toimitiloista pelastusasema ja terveyskeskus toimintoihin hyvinvointialueelle. Neuvotteluja käytiin terveyskeskuksen vuokrasopimuksen kestosta. Kunta on tehnyt siitä 20 vuoden leasing-sopimuksen elinkaarimallilla. Neuvotteluissa kuitenkin päädyttiin, että vuokrasopimuksissa lähdetään liikkeelle voimaannapolain mukaisella kolme vuotta plus yksi optiovuotta kattavalla sopimuksella. Lisäksi sovittiin, että Siilinjärven kunta jatkaa neuvotteluja vuokrasopimuksen pituudesta välittömästi, kun hyvinvointialue on päättänyt oman palvelustrategiansa. Tätä ei ole päätetty vuoden 2023 aikana.

Kunnanhallituksen alle perustettu Hyvinvointijaos aloitti toimintansa vuoden alussa. Uusi kunnanjohtaja puolestaan aloitti viransijaisena 15.5.2023 ja vakinaisessa virassa 1.8.2023 alkaen. Kunnassa päätettiin myös organisaatiomuutoksesta 1.1.2024 alkaen.

Kunnan tonttimyynnit ja maanhankinta oli vähäistä. Tämä näkyi myös kirjautuneissa käyttöomaisuusmyynneissä, joista kertyi -0,732 milj. euroa budjetoitua vähemmän tuloja / myyntivoittoja kokonaissumman asettaessa edellisvuoden tasolle. Vuoden aikana kunta pääomitti pienillä summilla sekä Itärata Oy:tä että uutena Pohjois-Savon Matkailu Oy:tä. Kuntayhtymäosuuksista poistui sote-uudistuksen myötä sekä Pohjois-Savon Sairaanhoidopiirin osuudet sekä Vaalijalan osuus. Vaikutus konserniin oli iso.

Leasinghankkeena jatkui uuden pelastusaseman rakentaminen ja sen käyttöönotto tapahtui aivan loppuvuodesta (sopimus vuoden 2024 alkupuolella). Ahmon koulukeskuksen ensimmäisen vaiheen ja Siililahden koulun purkutyöt alkoivat, molemmissa leasing-sopimus elinkaarimallilla. Rakentaminen kunnan omassa kohteessa, Siilinkosken päiväkodissa jatkui. Kunnan omistaman tytäryhtiön, Kiinteistö Oy Isoharjan, kohde Harjamäellä valmistui aivan vuoden lopussa (tilinpäätösasiakirjan kansikuva). Muutto kunnantalolta ja väistötiloille viipaleesta alkoi. Sisäilmaongelmien aiheuttamat väistötilojen järjestelyt jatkuvat kuitenkin edelleen. Pääasiallisina käyttäjinä ovat koulut (5) ja päiväkodit (2). Vuoden aikana uudet väistötilat tulivat Suininlahden koululle.

Syntyvyys on ollut Siilinjärvellä laskeva vuodesta 2014 lähtien. Vuoden 2023 aikana Siilinjärvellä syntyi enää 160 lasta. Lasten määrän vähentyessä varhaiskasvatuksen asiakaspaikkojen määrää vähennettiin ja tullaan jatkossakin vähentämään palvelutarvetta vastaavasti. Ukrainan kriisin seurauksena Siilinjärvellä on saapunut paljon tilapäistä suojaa

hakevia ukrainalaisia. Maahanmuuttajat opiskelevat ensimmäisen vuoden ns. maahanmuuttajien perusopetukseen valmistavassa opetuksessa. Kevätlukukaudella 2023 valmistava opetus järjestettiin kahdessa erillisessä ryhmässä. Lisäksi ukrainalaisia lapsia on ollut varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen piirissä. Kansalaisopisto on järjestänyt ukrainalaisille aikuisille suomen kielen opetusta. Hyvinvointialueen toiminnan aloituksella oli merkitystä ennen kaikkea opiskeluhuollon yksilökohtaisiin palveluihin. Hyvinvointialue ei pystynyt rekrytoimaan riittävää määrää koulupsykologeja, mikä näkyi osalla kouluista psykologipalveluiden puuttumisena. Liikunta- ja hyvinvointineuvontaan rekrytoitiin uusi työntekijä. Nuorisopalvelut organisoivat toimintaa uuteen sisäkeittihalliin.

Kunta otti vuoden aikana kantaa mm. uuden työllisyysalueen muodostamiseen ja hyväksyi Kuopion työllisyysalueen yhteistoimintasopimuksen ja palveluiden järjestämissuunnitelman. Valmistelu uuden työllistämisalueen toiminnasta jatkuu 2024 ja uusi työllistämialue aloittaa toimintansa 2025.

Työllisyystilanne kunnassa oli hyvä. Vuoden keskimääräinen työttömyysprosentti oli 7,5 kuukausittaisen vaihteluvälin ollessa 6,7–9,2 %. Alimmillaan työttömyys oli toukokuussa ja elokuussa ja korkeimmillaan joulukuussa. Pitkäaikaistyöttömyys on pysynyt edellisvuoden tasolla; alkuvuodesta pitkäaikaistyöttömiä oli 225 ja vuoden lopussa 218. Nuorisotyöttömyys on pysynyt vaihtelevana. Vuoden aikana alle 25-vuotiaista oli keskimäärin 84 työttömänä (ed. v. 80).

Muutostalousarviota ei laadittu. Talousarvion 2024 käsittelyn yhteydessä päätettiin käynnistää talouden tasapainottamisohjelman valmistelu vuosille 2024–2027.

Merkittävimmät käyttötalouden poikkeamat tilinpäätösvuoden talousarvioon raportoidaan tilinpäätöksen yhteydessä. Poikkeamien vaikutus koko kunnan tasolla vahvistettuun talousarvioon nähden on 2,553 milj. euroa toimintakatetta heikentäviä. Tähän vaikutti olennaisesti talousarviota suurempana toteutuneet toimintakulut (4,058 milj.), mutta myös toimintatuottoja kertyi enemmän (1,526 milj.). Erityisesti palvelujen ostot kasvoivat voimakkaasti mm. varhaiskasvatuksessa, joukkoliikenteessä sekä tehdyn pelastuslaitoksen varallaolokorvausten arviovarauksen myötä. Henkilöstökulujen kasvua siivitti kesäkuussa maksetut sopimusperusteiset kertaerät.

Poikkeamia käyttötalouden puolella oli useilla sitovuustasoilla, mutta yli 5 %:n toimintamenojen ylityksiä oli vain kolmella sitovuustasolla. Lisäksi toimitilapalveluiden tulos oli yli 5 % budjetoitua heikompi. Selvitykset poikkeamista ovat käyttötalouden tulosaluekohtaisissa teksteissä, ja yhteenvetotaulukko kaikista poikkeamista löytyy kohdasta 2.6.

Koko kunnan tasolla nettoinvestointeihin käytettiin lopulta 1,8 milj. euroa talousarviota vähemmän rahaa. Tähän vaikutti olennaisesti mm. se, että palloiluhalliin varattu 0,5 milj. euroa siirtyi edelleen seuraavalle vuodelle. Tähän varatusta summasta käytettiin -0,1 milj. euroa Mantun katsomoalueen muutostöihin. Kumpusen kevyenliikenteen väylä (n. 0,6 milj.) siirtyi myös vuodelle eteenpäin. Maa-alueiden hankintaan käytettiin vähemmän rahaa ja maa-alueiden myyntiä ei ollut budjetoitu, yhteisvaikutus n. 0,5 milj. euroa. Teknisten palveluiden osuudesta jäi avustusten ansiosta käyttämättä yht. 0,3 milj. euroa.

Poikkeamia oli useissa hankeryhmissä, mutta vain budjetoimaton osakkeiden hankeryhmä ylitti sitovuustason budjetin yli 5 %.

	Ylitykset + Alitukset -	%
KÄYTTÖTALOUS / tulosalue		
<i>Toimintamenojen poikkeama</i>		
Joukkoliikenne	287 263	11 %
Pelastustoimi	600 000	100 %
<i>Toimintatulojen poikkeama</i>		
Elinvoima- ja konsernipalvelut	-634 808	-15 %
<i>Tilikauden tulos, poikkeama</i>		
Toimitilapalvelut, laskennallinen taseyksikkö	-1 686 728	-39 %
INVESTOINNIT / hankeryhmän poikkeama	Ylitykset +	%
Kunnanhallitus: osakkeet ja osuudet	20 349	100 %

1.1.9 Ympäristötekijät

Vesihuollosta vastaa Kuopion Vesi Oy. Siilinjärven kuntaan tulee jatkossakin Jynkäniemen jätevedenpuhdistamon vesistövaikutusraportit koskien Juurusvettä. Kunta tarkkailee käytöstä poistettujen Keskimmäisen kaatopaikan ja Tynnörisen maankaatopaikan, käytössä olevien Säyneenjoen ja Laitilanmäen maankaatopaikkojen sekä Radantauksen teollisuusalueella tapahtuvan betoni- ja tiilimurskan maarakennuskäytön pintavesivaikutuksia. Kunta on mukana Harjamäki-Käärmelahti-pohjavesialueen yhteistarkkailussa, jossa tarkkailtavana ovat mm. Koivusaaren entisen kaatopaikan mahdolliset pohjavesivaikutukset.

Pohjavesialueiden suojelusuunnitelmien päivistytyö käynnistyi keväällä 2023. Työn toteuttajana on Savo-Karjalan vesiensuojeluyhdistys ja rahoittajana kunnan lisäksi Pohjois-Savon ELY-keskus. Vuonna 2023 valmisteltiin suunnitelmien luonnoksia, asennettiin kaksi uutta pohjavesiputkea ja otettiin kaikilta pohjavesialueilta vesinäytteitä. Työtä ohjaa laaja ohjausryhmä. Hanke kestää syyskuulle 2024. Päivitetyt suojelusuunnitelmat hyväksyy kunnanvaltuusto. Pohjois-Savon ELY-keskus julkaisi loppuvuodesta Harjamäki-Kasurilan ja Jälänniemen pohjavesialueiden uudet rajaukset.

Kunnan toimitiloissa ovat aurinkoenergiajärjestelmät kaikissa niissä kohteissa, jotka säilyvät kunnan toimitilakannassa. Kaikki uudet rakennettavat toimitilat, varustetaan aurinkoenergiajärjestelmillä sekä sähköautojen latausinfraalla. Uusien tilojen energiatehokkuus on yhtenä painopistealueena. Kunnan käytössä on myös sähköautoja.

Melu-, luonto- ja kulttuuriympäristöselvitykset ovat keskeinen lähtökohta kaavatyössä. Vuoden 2023 aikana tehtiin luonto-, kulttuuriympäristö- ja arkeologiaselvityksiä valmisteilla olevaan Luoteis-Siilinjärven kylä- ja rantayleiskaavaan sekä luontoselvityksiä Konttihovin ja Mustikkamäen asemakaavoihin. Uutta rakentamista pyritään sijoittamaan

selvitettyjä arvoja vaalien ja ympäristöhaittoja ehkäisten. Vuonna 2023 valmistuneessa Kasurilan asemakaavassa osoitettiin rakennuspaikkoja asuinpientaloille Viitosen varteen. Uusi asuinalue sijoittuu peltoalueelle, jonka ympärillä olevia viheralueita ja luontoyhteyksiä on tarpeen huomioida vielä toteutusvaiheessa. Myös meluntorjuntatoimet ovat tarpeellisia asuinalueen viihtyisän elinympäristön kannalta, asemakaavan sijoittuessa vilkkaan yhdystien läheisyyteen. Täydennysrakentamishankkeet sijoittuivat palveluihin nähden keskeisille paikalle joukkoliikenne-, jalankulku- ja pyöräilyreittien varteen, millä pyritään vähentämään pakollista autonkäyttötarvetta ja liikenteen päästöjä.

Ilmanlaadun kannalta, erityisesti katupölyn aiheuttamien haittojen ehkäisemiseksi talvella, liukkaudentorjunnassa käytetyn hiekoitushiekan poistoon on panostettu hankkimalla kuntaan mm. omaa laitteistoa. Ilmanlaatua seurattiin talousarviovuoden ajan kirkonkylän Sorakujan mittausasemalla. Seurannan reaaliaikaiset tulokset ovat nähtävillä mm. Siilinjärvi-sovelluksessa. Seurannan perusteella ilmanlaatu oli pääsääntöisesti hyvää. Liikenteestä, katupölystä ja pakkasjaksojen pienlämmityksestä johtuvat hiukkaspitoisuudet heikensivät ilmanlaatua ajoittain talvella ja keväällä sekä loppuvuoden pakkasjaksoilla. Talvella hiukkasten lisäksi typen oksidit olivat ajoittain koholla. Mittausasemalla olivat nähtävissä moottoritien vaikutukset alueen ilmanlaatuun.

Kunnan hankintaohjeen mukaan hankintojen periaatteisiin kuuluu kokonaistaloudellisen edullisuuden arviointi, mikä edellyttää muun muassa kestäväen kehityksen eli tuotteen koko elinkaaren huomioon ottamista ympäristövaikutuksineen. Laadullisten valintakriteereiden käyttö valintaperusteena on myös perusteltua ja suositeltavaa. Kunta on valtuuttanut Sansia Oy:n hoitamaan yhteishankintoja.

Kunnanhallitus päätti toukokuussa 2022 kunnan osallistumisesta seudulliseen ilmastotyön jatkohankkeeseen. Suunnitelmallisen ilmastotyön juurruttaminen Pohjois-Savoon (SISU) -hanke käynnistyi 1.5.2023. Hankkeessa ilmastotyötä juurrutetaan osaksi kunnan toimintaa, käynnistetään suunnitelmallinen ja vaikuttava ilmastoviestintä, kehitetään ilmastotyön seurantaa, raportointia ja mittarointia, arvioidaan ilmastotoimien vaikuttavuutta ja viedään ilmastotyö osaksi kuntien päätöksentekoa sekä talouden ja toiminnan suunnittelua.

Vuoden 2023 aikana käynnistettiin seudullisten ilmastokoordinaattoreiden välinen yhteistyö sekä ilmastotyön juurruttaminen toimialoille, hankkeelle luotiin viestintäkanavat sekä tuotettiin viestintämateriaalia kunnan nettisivuille, intraan ja sosiaalisen median kanaviin. Hanketta tehtiin tunnetuksi kunnassa esittelemällä sitä kunnan johtoryhmälle, johtotiimeille sekä toimialojen avainhenkilöille. Lisäksi hanke on ollut esillä useissa erilaisissa tilaisuuksissa ja lehtijutuissa. Lokakuussa toteutettiin ruokapalveluiden esihenkilöille ilmastokoulutus ja -työpaja, jossa kartoitettiin mahdollisia ilmastotoimia ja päätettiin laskea ruokapalveluiden hiilijalanjälki vuoden 2024 aikana. Marraskuussa hanke toteutti ilmastomuutokseen sopeutumisen työpajan osana Pohjois-Savon ilmastofoorumia. Lisäksi vuoden 2023 aikana käynnistettiin kaavoituksen ilmastomuutoksen hillinnän ja sopeutumisen tarkistuslistan rakentaminen, kartoitettiin digitaalisen ilmastojohtamisen ja -raportoinnin järjestelmän hankintaan liittyen kunnan tarpeita ja toiveita järjestelmälle sekä potentiaalisia palveluntarjoajia. Lisäksi käynnistettiin keskustelu ilmastomuutoksen sopeutumisen toimien viemisestä osaksi kunnan valmiussuunnitelmia, ja työn tueksi laadittiin toimialakohtaisten riskikorttien pohja. Hankkeessa tuotettiin ja jaettiin materiaalia mm. kouluille hävikkiviikon ja energiansäästöviikon kampanjoihin liittyen. Hanke julkaisi useita lehdistötiedotteita ja blogitekstejä.

Kunnan ekotukitoiminta jatkui vuoden 2023 aikana. Kunnan metsät hiilinieluna -työ on käynnistymässä.

Kuopion seudun Joukkoliikenneohjelma on päivitettävänä. Siilinjärven linjoilla liikennöidään edelleen fossiilisella polttoaineella varustetuilla busseilla. Uudessa joukkoliikenne 2035-ohjelmassa joukkoliikenteen bussit kulkevat ilman fossiilisia polttoaineita vuonna 2035, mikä on Siilinjärven ja Kuopion strategisen toimintalinjan mukainen tavoite siirryttäessä vähäpäästöiseen joukkoliikenteeseen. EU:n puhtaita ja energiatehokkaita ajoneuvoja koskevan direktiivin (CVD) ja sitä koskevan kansallisen lain mukaan liikenteestä 41 % on oltava puhtaita ja energiatehokkaita 2.8.2021–31.12.2025 tehtävissä hankintasopimuksissa ja 59 % vuosina 2026–2030 tehtävissä hankintasopimuksissa. Tavoite tullaan saavuttamaan, koska tavoitteen saavuttamiseksi riittää esimerkiksi uusiutuvan biodieselin käyttö. Laki ei velvoita sähköbusseihin.

Kunta hyödyntää omassa rakentamisessaan mahdollisimman paljon rakennusten purkumateriaaleja ja teollisuuden sivuvirtoja esim. yritystonttien esirakentamiseen sekä minimoi maamassojen siirtoja. Ylijäämämassojen hyötykäyttöä kehitetään koko ajan.

1.1.10 Muut ei-taloudelliset asiat

Kunnassa on laadittu henkilöstön yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma, jossa myös yhdenvertaisuuden ja moninaisuuden hyväksyminen sekä edistäminen ovat näkökulmana, jotta erilaiset epätasa-arvoa aiheuttavat tekijät tulisi huomioida laaja-alaisesti. Kunnassa on laadittu Työhyvinvoinnin toimintaohjelma, joka on voimassa kolme vuotta kerrallaan. Toimintaohjelma kokoaa tavoitteet ja toimenpiteet työhyvinvoinnin ja työsuojelun edistämiseksi. Tavoitteet ja toimenpiteet laaditaan työhyvinvointikyselyn tulosten sekä muun käytettävissä olevan tiedon perusteella

Kunnassa ei ole havaintoja tai epäilyjä korruptiosta tai lahjonnasta. Kunnassa on ajantasainen, hankintalainsäädökset huomioonottava hankintaohjeistus. Omaan työhön tehtävät tavara- ja palveluhankinnat toteutetaan kilpailuttamalla ohjeistuksen mukaisesti. Kunnan tavarahankinnat tehdään kuitenkin pääsääntöisesti Sansian keskitetysti kilpailuttamista hankintapaikoista vakiintunutta, pääasiassa sähköistä tilauskanavaa käyttäen. Hankintapäätöksiä seurataan sisäisen valvonnan keinoin.

1.2 Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan selonteko 1.1. – 31.12.2023

1.2.1 Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuuston tulee päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan politiikka vahvistettiin kunnanvaltuustossa 3.2.2014 § 3.

Siilinjärven kunnan hallintosäännön 78 §:n mukaan kunnanhallitus vastaa riskienhallinnan toteuttamisesta ja yhteensovittamisesta sekä päättää kunnan omaisuuden ja vastuiden vakuuttamisesta. Kunnanhallitus on vahvistanut Siilinjärven kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan yleisohjeen kokouksessaan 9.6.2014 § 133.

Siilinjärven kuntakonserniohje on vahvistettu KV 27.5.2019 § 18. Konserniyhtiöt ovat järjestäneet sisäisen tarkastuksensa ja riskienhallintansa Siilinjärven kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan yleisohjeen sekä konserniohjeen mukaisesti.

Kunnanjohtaja huolehtii kuntakonsernin tasolla riittävän ja toimivan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä. Kunnan johtoryhmä ja sisäinen tarkastus avustavat kuntakonsernin johtoa kokoamalla ja arvioimalla kuntakonsernin merkittäviä riskejä yhdessä palvelualueiden ja tytäryhteisöjen kanssa. Sisäinen tarkastus avustaa kunnanhallitusta ja kunnanjohtajaa heidän valvontavelvollisuuksiensa täyttämässä tarkastamalla ja arvioimalla sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuutta.

1.2.2 Kunnanhallituksen arvio konsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan nykytilasta

Siilinjärven kunnanhallituksen selonteko sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta vuodelta 2023 perustuu palvelualueiden ja konserniyhtiöiden antamiin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan selontekoihin. Lautakunnat ovat käsitelleet sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan vuosittaisen talousarvioseurannan yhteydessä. Konserniyhtiöiden selonteko on laadittu.

Kuntakonsernin tavoitteiden toteutuminen

Asiaa on yksityiskohtaisemmin käsitelty tilinpäätöksen toimintakertomuksen palvelualueita koskevassa osiossa ja talousarvion toteutumisvertailuissa.

Taloussuunnitelmassa tavoitteet oli eritelty valtuusto- ja lautakuntatasoisiksi, joista jälkimmäiset olivat valtuustoon nähden vain informatiivisia. Tämä on selkeyttänyt tavoiteasetantaa ja tavoitteiden seurantaa.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Palvelualueiden sisäisen valvonnan vuosiraportteihin perustuen toimintaa on toteutettu ohjaavien säädösten ja määräysten mukaisesti. Kuntaan ei ole kohdistunut tai kohdistumassa vaateita, jotka johtuisivat esimerkiksi lakisääteisten tehtävien laiminlyönnistä.

Yksittäisistä viranhaltijapäätöksistä tehdyt oikaisuvaatimukset ja valitukset ovat olleet vähäisiä suhteessa päätösten kokonaismäärään. Näihin ei kohdistu taloudellisia korvausvaatimuksia.

Tuloksellisuuden arviointi

Tuloksellisuutta on arvioitu vuoden 2023 aikana eritasoisilla strategisilla mittareilla peilaten strategiisiin tavoitteisiin: ketterä kehittäjä, hyvinvoiva arki ja elinvoimainen ympäristö. Vuonna 2023 toteutettiin asiakkaiden tyytyväisyyskyselyitä joukkoliikenteestä sekä sivistyspalveluista opetus-, varhaiskasvatus- ja kansalaisopiston palveluista.

Tuloksellisuuden arviointi perustuu taloussuunnitelmaan kirjattujen taloudellisille ja toiminnallisille tavoitteille asetettujen mittareiden seurantaan ja arviointiin. Lisäksi kuukausittain laaditaan talouden estimaatti ja palvelualueet seuraavat talouden toteutumista systemaattisesti.

Omaisuuuden ja palveluiden hankinnan, luovutuksen sekä hoidon valvonta

Hankintavaltuudet on määritelty hallintosäännössä ja hankintaohjeessa sekä lautakunta- ja viranhaltijatasoisin delegointipäätöksin. Kunnan hankintaohjeistus on päivitetty vuoden 2023 alussa.

Hankintatoimi on järjestetty laajana maakunnallisena kokonaisuutena Sansia Oy:n kautta.

Kunnan omat hankinnat on hoidettu hankintoja koskevien säädösten mukaisesti, eivätkä kunnan hankintapäätökset ole olleet markkinaoikeuden käsiteltävänä. Yhteishankinnassa kilpailutettujen tuotteiden ostotoiminnan ja sähköisen hankintamenettelyn käytännöt ovat vakiintuneet. Käytössä on hankintojen tilaajaportaali. Kiertonet-huutokauppaportaalia ja huutokauppatilaisuuksia käytetään käytöstä poistetun tavaran luovutukseen. Tietojärjestelmä- ja mobiililaitteiden hankinta ja elinkaaren hallinta tapahtuu leasing-sopimukseen sisältyvänä.

Kunnan hankinnoissa on noudatettu EU-pakotelainsäädäntöä. Ohjeita noudatetaan ja käyttöomaisuusluettelot ovat ajan tasalla 3StepIt-laiterekisterissä.

Sopimukset on pääsääntöisesti viety Dynasty-asianhallintajärjestelmään, mutta käytössä on vielä muitakin järjestelmiä ja vaihtelevia toimintatapoja. Sopimushallinnan käytännöissä on huomattu kehittämistarpeita.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämiskohteet

Ulkoisen toimintaympäristön vaikutuksia koko kunnan tasolla, toimialoilla ja eri toiminnoissa arvioidaan strategia- ja talousarvioprosesseissa, talouden osavuosi- ja tilinpäätösraportoinneissa sekä tilinpäätöksen yhteydessä. Strategisten ja sitovuustason tavoitteiden toteutumista uhkaavia merkittävimpiä riskejä ja tavoitteisiin liittyviä uusia mahdollisuuksia tunnistetaan ja arvioidaan talousarvion tavoitteiden suunnittelu- ja seurantaprosesseissa. Tavoitteiden toteutumiseen liittyvien riskien tunnistamis- ja arviointiprosessi on ollut käytössä vuonna 2023.

Toimielinpäätöksenteon yhteydessä suoritetaan pääsääntöisesti päätösten vaikutusten ennakoarviointia suhteessa kuntastrategiaan. Vaikutusten ennakoarviointia on tehty toimielimissä vuodesta 2020 lähtien ja helmikuussa 2023 ohjeistusta päivitettiin velvoittamaan ennakoarviointi jokaiseen päätökseen. Ennakoarviointia on toteutettu vuoden 2023 aikana hyvällä tasolla, mutta ei vielä täysin ohjeistuksen mukaisesti. Toteutumista seurataan ja kehitetään edelleen.

Vuoden 2023 aikana kunta on raportoinut Valtionkonttoriin uuden raportointijärjestelmän vaatimusten mukaisesti.

Kuvaus kehittämistoimenpiteistä

Tilintarkastusyhteisö BDO:n sisäisen valvonnan kartoituksen konsultoinnin tuloksia on vuonna 2023 sovellettu käytäntöön ja kartoituksen suositusten mukaiset sisäisen valvonnan prosessit on otettu käyttöön.

Kunnan tietoturvan auditointi tehtiin loppuvuodesta 2023 Tieran kilpailuttaman toimittajan toimesta. Microsoft 365 CIS Level 1 -tietoturvakartoituksen avulla kartoitettiin suosituksia kokonaisvaltaisen tietoturvan parantamiseksi. Lisäksi toteutettiin Traficomien Hyökky-kartoitus, joka kartoittaa kunnan hyökkäyspinnan julkisissa tietoverkoissa.

Sisäisen valvonnan vuosisuunnitelma on laadittu ja vahvistettu kunnanhallituksessa. Riskienarvioinnin pohjalta on saatu luotua prosessi, jolla tarkastustoimintaa on kehitetty ajantasaiseksi, sisäistä valvontaa palvelevaksi toiminnaksi. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta on toiminut hyvin, koska merkittävä osa valtuuston asettamista niin taloudellisista kuin toiminnallisistakin tavoitteista on saavutettu tilikaudella talousarvioon tarkasteltuna. Tietyt tavoitteista jäämiset eivät ole johtuneet sisäisen valvonnan tai riskienhallinnan laiminlyömisestä vaan muista ulkoisista syistä. Esimerkiksi rakennuspaikkoja ei jaettu tavoitteiden mukaisesti johtuen rahoitusmarkkinoiden suhdanteista ja asuinrakentamisen hiipumisesta valtakunnallisesti. Tavoitteiden saavuttamiset on tarkemmin raportoitu tilinpäätöksessä.

Vuoden 2023 talousarvioon on tehty strategisten ja sitovuustason tavoitteiden riskienarviointi. Kunnan käyttämiä ulkoistetun perinnän palveluita uudistettiin vuonna 2022 ja yhteistyö on jatkunut vuonna 2023 Revire Oy:n (ent. Suomen Kuntaperintä Oy) kanssa. Tämä järjestely on tehostanut, selkeyttänyt ja nopeuttanut perintäprosessia, jossa myös maksukehotusten lähettäminen asiakkaille tapahtuu perintätoimiston kautta.

1.2.3 Konsernin merkittävimpien riskien hallinta

Vuodenvaihteessa tapahtunut sosiaali- ja terveyspalveluiden siirtyminen hyvinvointialueelle työllisti alkuvuonna kuntaa selvittelytehtävillä. Siirtymisen jälkeisten tehtävien kuormittavuuteen sitoutettiin ylimääräisiä henkilöstöresursseja ja kunta maksoi sosiaali- ja terveyspalveluihin kuuluvia kustannuksia vuoden 2023 aikana vielä noin 169.000 euroa.

Kunnan talouteen tulevina vuosina kohdistuvaa alijäämän riskiä pyritään hillitsemään uudistetulla taloudentasapainottamisohjelmalla tulevien taloussuunnitelmavuosien aikana (kunnanvaltuusto 11.12.2023 § 56).

Sivistyspalveluiden palvelutarpeen kasvusta ja kunnan investointihankkeiden toteutumisesta muodostuu merkittävää riskiä talouteen.

Kuvaus merkittävimpien riskien arviointimenettelystä

Merkittävimmät riskit arvioidaan taloussuunnitelman laadinnan yhteydessä ja niiden toteutumista arvioidaan talousarvion valtuustoseurannan sekä tilinpäätöksen yhteydessä. Menettelyistä on ohjeistettu Siilinjärven kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan yleisohjeessa.

Kunnan kannalta merkittävässä toiminnoissa riskeihin ja häiriötilanteisiin on varauduttu etukäteen laadituilla suunnitelmilla. Varautumissuunnitelmia päivitetään ja seurataan systemaattisesti. Vuonna 2023 kiinnitettiin erityistä huomiota energiakriisin vaikutuksiin ja varavoimalla varautumiseen.

Henkilöriskit liittyvät osaavan ammattihenkilöstön saatavuuteen ja työpanoksen korvattavuuteen mahdollisten työpaikan vaihdosten ja sairauspoissaolojen yhteydessä. Kaikille työntekijöille ei korvaavaa henkilöä ole saatavissa nopealla aikataululla. Sivistyspalveluissa, yhteisissä palveluissa sekä teknisissä palveluissa nämä riskit ovat jo toteutuneet, koska hakijoita ei kaikkiiin tehtäviin ole saatu tai ei ole kelpoisuuden täyttäviä hakijoita. Vuoden 2023 aikana sijaisten ja määräaikaisten työntekijöiden rekrytointi on ollut haastavaa, kaikkia tehtäviä ja sijaisuuksia ei ole saatu täytettyä.

Siilinjärven kunnan sairauspoissaolot ovat kääntyneet laskuun koronavuosien jälkeen. Vuoden 2023 sairauspoissaolo oli 13,1 kalenteripäivää per työntekijä (kaikki työntekijät vakituiset ja määräaikaiset). Sairauspoissaolot laskivat 4,3 prosenttiyksikköä edellisestä vuodesta. Käytössä on ollut Auntie-järjestelmä, joka tarjoaa verkkovälitteisesti matalan kynnyksen keskusteluapua ilman lääkärin lähetystä. Vuonna 2023 Auntien paketteja käytettiin yhteensä 17 kpl. Tulokset Auntien käytöstä ovat olleet positiivisia ja se on koettu hyödylliseksi. Sairauslomat mielenterveyssyiden perusteella vähenivät noin 10 prosentilla edellisestä vuodesta.

Vuonna 2023 työtaturmien aiheuttamien poissaolojen määrä laski huomattavasti edellisestä vuodesta. Vuonna 2023 työtaturmien aiheuttamia poissaoloja oli 159 kalenteripäivää kun edellisenä vuotena niitä oli 665 kalenteripäivää. Työtaturmien ennaltaehkäisyssä yksi tärkeä keino on työyksikön haittojen ja vaarojen arviointi osana jokapäiväistä työtä. Läheltä piti -tilanteet ja tapaturmat käydään läpi esihenkilöinfoissa ja työyksikössä. Työtaturmat, läheltä piti -tilanteet ja havaitut turvallisuuspuutteet raportoidaan sähköiseen järjestelmään. Johtoryhmä käsittelee kuukausittain työtaturmien aiheuttamat poissaolopäivät ja lisäksi johtoryhmälle sekä palvelualueille kootaan neljännesvuosittain tapaturmien tarkemmat kuvaukset.

Omaisuusriskit ja toiminnan vastuuriskit ovat hallinnassa. Vakuutukset ovat ajantasaiset sekä kattavat ja omavastuiden tasot on määritelty. Vakuutukset on kilpailutettu ja tarvittavat tarkistukset ja täsmennykset tehdään kunnan ja vakuutusyhtiön/vakuutusmeklarin yhteisessä vuosittaisessa vakuutuspalaverissa. Käytössä on ollut vakuutusmeklaripalvelu.

Kunta on palvelutoiminnassa tapahtuneista vahingoista suorittanut joitakin korvauksia. Palvelutoiminnan laajuus huomioon ottaen vahinkojen määrä on ollut erittäin vähäinen. Kunnan vahinkorahastosta maksettujen korvausten yhteismäärä on ollut vähäinen, 15.797 euroa (16.453 € v. 2022). Vahingot eivät ole johtuneet tehtävien hoidon huonosta järjestämisestä tai laiminlyönneistä. Toiminnallisesti tai talouden näkökulmasta tarkasteltuna merkitykseltään vakavia riskejä ei ole realisoitunut. Vuonna 2023 realisoitui yksi vahinkotapahtuma, jossa kunta oli korvausvelvollinen vastuuvakuutuksesta.

Vahinkokorvausoikeudellisia prosesseja ei ole ollut eikä kunta ole joutunut väärinkäytöksistä oikeudellisiin tai taloudellisiin korvausvastuisiin.

1.2.4 Konserniyhtiöt

Merkittävimpien riskien hallitsemiseksi myös konserniyhtiöissä seurataan säännöllisesti sovittuja mittareita, tavoitteiden toteutumista ja niihin liittyviä riskejä. Tytäryhteisöjen hallitukset vastaavat tytäryhteisöjen riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta sekä riskien raportoinnista kunnanhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti. Toimitusjohtajat vastaavat riskienhallinnan järjestämisestä sekä tuloksellisuudesta. Suurimmat taloudelliset riskit löytyvät konserniyhtiöiden peruskorjauksen tarpeesta olevasta rakennuskannasta.

Kunnanjohtaja ja sisäinen tarkastus suorittavat konsernivalvontaa säännöllisesti toimintavuoden aikana, minkä lisäksi he käyvät yhdestä kahteen kertaa vuodessa konsernivalvontakeskustelut tytäryhteisöjen hallitusten puheenjohtajien ja toimitusjohtajien kanssa. Kaikkien tytäryhteisöjen ja konsernijohdon yhteinen valvontatapaaminen on pidetty kerran vuodessa.

Kunnanvaltuuston hyväksymä konserniohje (27.5.2019 § 18) määrittelee tarkemmin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan vastuut ja tehtävät.

1.2.5 Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä

Palvelualueiden johtajat ovat tehneet sisäistä valvontaa omilla palvelualueillaan ja raportoineet siitä sisäiselle tarkastukselle kunnassa käytössä olevaan sisäisen tarkastuksen muistilistan mukaisesti. Raporttien pohjalta on kukin palvelualue tehnyt arvion omista valvontakäytännöistään.

Sisäisen tarkastuksen vuosisuunnitelma laaditaan vuosittain ja vahvistetaan hallintosääntöön perustuen kunnanhallituksessa. Riskienarvioinnin pohjalta on saatu luotua prosessi, jolla tarkastustoimintaa on kehitetty ajantasaiseksi, sisäistä valvontaa palvelevaksi toiminnaksi. Sisäinen valvonta (johdon tarkkailu- ja varsinainen tarkastustoiminta) ja riskienhallinta on toiminut hyvin, koska merkittävä osa valtuuston asettamista niin taloudellisista kuin toiminnallisistakin tavoitteista on saavutettu tilikaudella, väärinkäytöksiä ei ole ilmennyt eikä kunta ole joutunut oikeudellisiin tai taloudellisiin korvausvastuisiin.

1.3 Tilinpäätöksen vaikutus kuluvan vuoden talousarvioon ja arvio tulevasta kehityksestä

Laadittu tilinpäätös heikensi taseeseen kertynyttä ylijäämää, jota jäi jäljelle 3,251 milj. euroa. Talousarvio kuluvalle vuodelle on -1,562 milj. euroa alijäämäinen ja myös suunnitelmavuodet ovat alijäämäisiä. Valtuusto päätti jo talousarviokokouksessaan muutostalousarvion laadinnasta. Lisäksi myös kunnanhallitus päätti marraskuussa uuden talouden tasapainotusohjelman laadinnasta.

Sosiaali- ja terveystalouden siirtymiseen hyvinvointialueille liittyvät muutokset kunnan talouden kokonaisuudessa, mm. verotuloprosenttien leikkauksen ja valtionosuusrahoituksen vähentymisen myötä, hankaloittivat 2023 "uuden kunnan" tulopohjan kehittymisen seuranta. Aiemmilta vuosilta kertyneet verohännät vaikuttivat vielä tilinpäätösvuoden tulokseen ja niiden vaikutus poistuu kuluvalle vuodelle. Alkuvuodesta julkaistujen verotulokehysten perusteella verotulojen kertymiin olisi odotettavissa n. 1,1 milj. euron muutos talousarvioon verrattuna. Toisaalta saatu valtionosuuspäätös oli n. -0,3 milj. euroa pienempi. Nämä huomioidaan vuoden alussa tehtävässä muutostalousarviossa.

Voimakasta epävarmuutta ja riskejä liittyy edelleen siihen, kuinka paljon valtionosuuslaskelmiin tehtyjä tarkistuksia lopulta peritään pienempinä valtionosuuksina. Vuoteen 2024 tällä ei ole vaikutusta, mutta tuleviin vuosiin on. Valtiovarainministeriön laskelmat poikkeavat n. -3,6 milj. euroa kunnan taloussuunnitelmissa huomioituista.

Pohjois-Savon pelastuslaitokseen liittyvät vaatimukset varallaolokorvausten korvaamisesta ovat edelleen kesken. Työtuomioistuin on antanut asiasta välituomion maaliskuussa 2023 ja käräjäoikeus tammikuussa 2024. Näissä ei ole otettu kantaa saatavien summaan. Asian käsittely jatkuu. Tilinpäätöksessä on huomioitu kuluvarauksena 0,6 milj. euroa.

Kunnanhallituksen päätöksessä uuden tasapainottamisohjelman laatimiseksi on vuoden 2024 tavoitteeksi asetettu toimintakatteen pienentäminen 1,5 milj. eurolla, mikä käytännössä kääntäisi alijäämäiseksi laaditun talousarvion nollatulokseen. Palvelualueilta kerätyjä toimenpiteitä kertyi n. 0,6 milj. euron edestä, minkä jälkeen kunnanhallitus päätti käynnistää koko henkilöstöä koskevat yhteistoimintaneuvottelut. Henkilöstökulujen säästövelvoitteeksi on asetettu 0,9 milj. euroa. Laadittu muutostalousarvio sisältää em. erät. Lisäksi muutostalousarvioon on jouduttu kasvattamaan investointiosaa yht. 0,5 milj. euroa.

Laadittu talousarvio ja siihen laadittu muutostalousarvio vuodelle 2024 tulisi toteutua tuloksellisesti vähintäänkin laaditulla tasolla. Kumulatiivista ylijäämää olisi jäljellä vuoden lopussa 4,194 milj. euroa. Taloussuunnitelmavuosien 2025–2026 talousluvut näyttävät tällä hetkellä edelleen huolestuttavilta. Mikäli molemmille vuosille ennakoitut alijäämät toteutuvat, kumulatiivinen tulos olisi lähellä nolaa vuoden 2026 lopussa. Kyseisille vuosille kantavia, pysyviä kulusäästöjä tarvitaan kuitenkin edelleen. Lisäksi investointitasoa tulee tarkastella kriittisesti. Mittavat rakennusten tasearvojen alaskirjaukset jatkuvat, näitä joudutaan edelleen tekemään tilalle tulevien rakennushankkeiden myötä. Tiukasti on myös seurattava em. Valtiovarainministeriön laskelmia ja hallituksen kuntiin vaikuttavia päätöksiä.

Kuntastrategian visio tasapainoisesta kuntataloudesta, mikä mahdollistaa investointikyvyn ylläpidon ja taseen ylijäämäisyyden, haastaa päätöksentekijöitä.

1.4 Kokonaistalouden tarkastelu

1.4.1 Tuloslaskelma

Kunnan tuloslaskelman tehtävänä on osoittaa, miten tilikauden tuotot riittävät palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen. Tuloslaskelmassa esitetään ne tuotot, jotka on saatu kunnan ulkopuolelta ja kulut, jotka ovat syntyneet hankinnoista kunnan ulkopuolelta. Tuloslaskelmaerien tarkastelua edelliseen vuoteen hankaloittaa poistuneet sosiaali- ja terveystaloudet ja pelastuspalvelut. Näiden poistuneet suorat tuotot ja kulut ovat nähtävissä käyttötalouden osiossa 2.2.

Tuotot

Kunnan *toimintatuotot* olivat tilikaudella yhteensä 15,797 milj. euroa ja ne supistuivat edellisestä vuodesta -33,0 %. Euromääräinen pudotus oli n. -7,784 milj. euroa.

Myyntituotoissa muutoksen suuruus oli n. -2,015 milj. euroa. Tästä sotien myötä poistuneet tulot muodostivat n. -2,101 milj. euroa. Suurin osa näistä oli kotikuntakorvauksia (-1,185 milj.), koulutuskorvauksia (-0,182 milj.) ja yhteistoimintakorvauksia (-0,410 milj.). Muut sotien myötä poistuneet myyntituotot muodostuivat pienemmistä eristä, yht. n. -0,324 milj. euron edestä. Kunnan perustoiminnan myyntituotoissa muutokset kohdistuivat ateriakorvausten vähentymiseen n. -0,576 milj. eurolla (sotien vaikutus ja yksityisten päiväkotisopimusten poistuminen), teknisten palveluiden työpalveluiden / tarvikkeiden myyntiin, mikä kasvoi n. 0,321 milj. edellisvuodesta (toimitilojen projektikustannusten laskutus ja Kuopion Vesi) ja yhteistoiminta-alueiden kuntaosuuksien kasvuun n. 0,135 milj. eurolla. Lisäyksiä oli myös hulevesimaksuissa ja valtiolta saatavissa korvauksissa mm. maahanmuuttoon.

Sotien poistuminen näkyy eniten maksutuottojen alentumisena -4,618 milj. eurolla eli -71,9 %. Maksutuotot sisälsivät kaikki asiakasmaksutulot mm. perusterveydenhuollosta, suun terveydestä, sairaalapalveluista, kotihoitosta, asumispalveluista ja muista sosiaalipalveluista. Kunnan perustoiminnan maksutuotot vähentyivät lasten päivähoidossa yht. n. -0,243 milj. eurolla ja lisääntyivät rakennusvalvonnan lupamaksuissa sekä maankäytön korvauksissa.

Tuet ja avustukset ryhmä puolittui n. -2,589 milj. eurolla. Sotien vaikutusta tässä oli -2,651 milj. euron edestä. Kyseessä olivat valtiolta saatavat hankeavustukset sekä vielä vuonna 2022 maksetut korona-avustukset. Kunnan sivistyspalveluiden saamat hankeavustukset kasvoivat vuoden aikana 0,428 milj. euroa, muut pienemmät hankeavustukset vähentyivät n. -0,200 ja työterveyshuollon korvaus n. -0,200 milj. euroa.

Muut toimintatuotot olivat ainoa toimintatuottojen ryhmä, mikä kasvoi tilinpäätösvoonna, kasvu yht. n. 1,439 milj. euroa. Näin siitä huolimatta, että sotien myötä poistui vuokratuloja ja muita toimintatuottoja n. -1,420 milj. euron edestä. Kasvu johtui hyvinvointialueelle vuokrattavan terveyskeskuksen toimitiloista saatavista vuokratuloista, tontinvuokratuloista sekä maahanmuuttopalveluiden tilapäistä suojelua tarvitsevien asuntojen vuokratuloista.

Verotuloja kertyi kokonaisuudessaan 59,031 milj. euroa. Verotulojen kokonaismäärä supistui edelliseen vuoteen nähden -41,084 milj. euroa eli -41,0 %. Sote uudistuksen vuoksi kunnallisveroa leikattiin 12,64 %-yksikköä ja yhteisöverosta n. kolmasosa. Edellisiltä vuosilta siirtyneet tilitykset tulivat vielä täysimääräisenä eli ns. verohäntinä. Sen vuoksi

verotulojen kokonaismäärän vähentyminen ei vielä tilinpäätösvuonna kuvasta täysimääräisesti ns. soten jälkeistä tilannetta.

Kunnan omassa tuloverossa muutos näkyi n. -40,309 milj. euroa eli -46,6 % pienempänä verokertymänä. Koko maan keskimääräinen kunnallisveron muutos oli -52,4 %. Verotuloihin vaikuttavien ansiotulojen kasvu oli kunnassa 5,3 %, johon vaikutti palkkatulojen 4,3 %:n kasvu (valtakunnallinen 4,7 %) sekä eläketulojen 8,1 %:n kasvu (valtakunnallinen 7,8 %). Yhteisövero väheni -1,485 milj. eli -19,4 %. Muutosta pienensi erityisesti kuntaan veroja maksavien yritysten verotilitysten kasvu, mikä vaihtelee vuosittain voimakkaasti, sekä valtakunnallisestikin verrattain hyvä yhteisöveron kasvu. Koko maan yhteisöveron muutos oli keskimäärin -32,3 %.

Kiinteistövero kertyi yht. n. 6,767 milj. euroa. Kertymä kasvoi 11,7 % eli n. 0,710 milj. edellisvuotta suuremmaksi. Rakennusten jälleenhankinta-arvojen korotus rakennuskustannusindeksin noustua toi osan kasvusta ja osa tuli edelliseltä vuodelta sekä oikaisueristä (n. 0,380 milj.). Valtakunnallinen kiinteistöveron kasvu oli 4,4 %.

Valtionosuuksia kertyi yht. 11,096 milj. euroa eli -74,7 % edellisvuotta vähemmän. Koko kuntatasolla keskimääräinen vähennys oli -66 %. Valtionosuuteen jäi vain ne tekijät ja osuudet, mitkä kohdistuvat kuntiin jäljelle jääneisiin tehtäviin. Valtionosuus sisälsi tehdyn indeksitarkistuksen, mutta ei kustannustenjaon tarkistusta. Ennakollinen sote-siirtolaskelma sisälsi valtakunnallisesti 0,5 mrd liikaa kunnille maksettua valtionosuutta, se on ilmoitettu vähennettäväksi tulevina vuosina. Opetus- ja kulttuuriministeriön vähennettävän valtionosuuden summa on kasvanut, pääsääntöisesti koska kunnan lukion oppilasmäärät ovat vähentyneet.

Rahoitustuotoissa korkotuotot säilyivät edellisvuoden tasolla, koska ne liittyvät pääsääntöisesti Kuopion Veden lainasaamiin. Osinkotuotot olivat hieman laskusuunnassa, tytäryhtiö Isoharja Oy ei maksanut kunnalle osinkoja edellisvuoden tapaan.

Varsinaisen toiminnan kokonaistuottojen merkittävimmät erät ja tuotto-osuudet ovat seuraavat:

	Tuotot 1 000 €	muutos %
Myyntituotot	5 867	-25,6
Maksutuotot	1 807	-71,9
Tuet ja avustukset	2 142	-54,7
Muut toimintatuotot	5 982	31,7
Verotulot	59 031	-41,0
Valtionosuudet	11 096	-74,7
Rahoitustuotot	1 512	-4,0

Kulut

Toimintakulujen kokonaismäärä oli tilikaudella 78,397 milj. euroa, vähennys edelliseen vuoteen oli -52,3 % eli euroissa n. -86,035 milj. euroa. Sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastuspalveluiden suorat poistuneet kulut olivat n. 89,465 milj. euroa. Tämän lisäksi kunnan tukipalveluista poistui em. tehtäviin liittyneet kulut.

Henkilöstökulut kunnassa olivat 42,207 milj. euroa, vähennystä yht. -25,107 milj. euroa eli -37,3 %. Soten poistumisesta johtuneet suorat kulut olivat -26,968 milj. euroa. Tämän lisäksi kunnasta poistuivat sivistyspalveluiden puolelta koulukuraattorit ja ruoka- ja puhtauspalveluista se henkilöstö, joka oli työskennellyt siirtyvissä kohteissa. Henkilöstötilastojen mukaan vakinainen henkilöstömäärä aleni yhteensä vuoden lopun tarkastelutilanteessa 437 henkilöllä ja määräaikaisten määrä vastaavasti 166 henkilöllä. Vuodelle oli budjetoitu yht. 11,5 henkilön lisäys. Sopimuskorotusten myötä palkkoihin kohdistui 4,3 %:n korotukset. Osa korotuksista maksettiin kesäkuussa kertakorvauksena.

Suurin henkilöstökulujen kasvu oli sivistyspalveluissa, 2,343 milj. euroa eli 8,25 %. Sivistyspalveluista siirtyi kuraattoritoiminta hyvinvointialueelle. Toiseksi eniten kasvoivat elinvoima- ja konsernipalveluiden henkilöstökulut, kasvu 0,180 milj. eli 4,4 %. Teknisissä palveluissa kasvua oli 0,100 milj. euroa, 3,0 %. Yhteisten palveluiden henkilöstökulut vähenivät -0,760 milj. eurolla eli -14,1 %.

Henkilösivukuluissa vahvistetut sosiaalivakuutusmaksut olivat yht. 20,73 %, kasvu yht. 0,49 %-yksikköä. Eläke-, sairausvakuutus- ja tapaturmavakuutusmaksut nousivat. Eläkemenoperusteinen Kuel-maksu muuttui Tasausmaksuksi, minkä jakoperusteet muuttuivat täysin. Maksu kasvoi 0,265 milj. euroa. Vuoden aikana pidettiin palkattomia ns. bonusvapaapäiviä 571. Jaksotetussa lomapalkkavarauksessa oli kasvua 0,104 milj. euroa, kokonaissumman ollessa 4,393 milj. euroa. Sairaushoito- ja sairauspoissaolot vakinaisten työntekijöiden osalta olivat 13,6 kalenteripäivää (ed. 15,5).

Palveluiden ostot olivat yht. 17,834 milj. euroa. Summa jakaantui asiakaspalveluostoihin, joita oli yht. 4,821 milj. euroa ja muihin ostopalveluihin yht. 13,013 milj. euroa. Asiakaspalveluostoista valtaosan muodostaa varhaiskasvatuksen palvelusetelikulut, joihin käytetään vuodessa 3,602 milj. euroa. Muita asiakaspalveluja ostetaan mm. muilta kunnilta päivähoito- ja opetuspaikkoina. Muiden ostopalveluiden neljä suurinta kuluryhmää muodostuvat asiantuntijapalveluista, ict-palveluista, kunnossapidosta ja kuljetuspalveluista. Pelkästään näistä kertyy yht. 8,760 milj. euroa. Lisäksi on lukuisia muita kunnan toiminnassa tarvittavia palveluita ja näiden joukossa arviokirjaus 600 000 euroa eri oikeusasteissa olevien pelastuslaitoksen varallaolokorvausten riita-asioiden korvauksiin. Työtuomioistuin on antanut välipäätöksen takautuvien varallaolokorvausten vaatimuksessa, mutta ei ole ottanut kantaa korvaussummiin.

Palveluiden ostot vähentyivät edellisvuoteen yht. -53,887 milj. eli -75,1 %. Pelkästään erikoissairaanhoidon osuus oli tästä -31,612 milj. euroa. Lisäksi muita asiakaspalvelun ostoja vähentyi soten myötä -13,617 milj. euroa. Muita ostopalveluita vähentyi kaiken kaikkiaan -8,066 milj. euroa. Suurimmat näistä muodostuivat terveyspalveluihin, työvoiman vuokraukseen ja muihin yhteistoimintaosuuksiin (pelastuslaitoksen ostopalvelut). Kunnan perustoiminnan ostopalvelut vähentyivät myös -0,592 milj. eurolla. Vähennykset kohdistuivat toimistopalveluihin (-0,334 milj.) mm. Monetra Pohjois-Savon ostopalveluihin, Ict-palveluihin (-0,224 milj.), terveys-, pesula- ja kuljetuspalveluihin (-0,486 milj.) sekä työvoiman vuokraukseen (-0,123 milj.). Käytännössä näiden kuluerien vähentymisen taustalla oli soten poistuminen. Ostopalvelut kasvoivat asiantuntijapalveluissa ja kunnossapidopalveluissa yht. 0,550 milj. euroa.

Aineiden ja tarvikkeiden kokonaissumma oli 6,229 milj. euroa, tässä vähennystä -1,794 milj., -22,4 %. Soten myötä poistui yht. -2,789 milj. euroa, mikä tarkoitti sitä, että peruskuntaan jäänyt osuus kasvoi yht. 0,995 milj. eurolla. Kasvun taustalla oli pääosin kasvaneet energiakulut, joihin käytettiin n. 1,072 milj. euroa edellisvuotta enemmän. Kasvaneita kuluja tuottivat myös kalustohankinnat, kirjallisuus, valistusmateriaalit,

työaineet ja muut pienemmät hankinnat. Elintarvikkeiden ostoihin käytettiin soten poistuttua n. -0,258 milj. euroa vähemmän rahaa.

Annetut avustukset toteutuivat yhteensä n. 3,042 milj. euron suuruisina. Soten myötä annettavia avustuksia poistui yht. n. -3,441 milj. euron edestä. Tämän lisäksi peruskunnan myönnettävät avustukset vähentyivät yht. n. -0,156 milj. eurolla. Tähän vaikutti pääosin konserniyhtiöille myönnettävien avustusten supistuminen ja toisaalta työllisyystoiminnan sekä tie- ja vesiosuuskunnille myönnettävien avustusten kääntyminen pieneen kasvuun. Työmarkkinatuen kuntaosuus säilyi käytännössä edellisvuoden tasolla ollen yht. 1,162 milj. euroa. Pitkäaikaistyöttömien määrä vuoden aikana pysyi keskimäärin samalla tasolla kuin edellisvuonnakin, vuoden lopussa yli vuoden työttömänä olleita oli yht. 218 hlöä.

Sisällöllisesti avustusten ryhmä koostuu alla olevista eristä, suurimpana kunnan maksama työmarkkinatuen kuntaosuus yhteisöille maksettavissa avustuksissa. Kaikki vammaisille annettavat avustukset, toimeentulotuen erät ja omaishoidontuki ovat jääneet pois.

	Avustukset 1 000 €	Muutos %
Lasten koti- ja muut hoitotuet	927	2,3
Muut avustukset kotitalouksille	63	-52,1
Avustukset yhteisöille	2 052	-28,5

Muut toimintakulut muodostuvat pääsääntöisesti vuokratuloista (8,729 milj.) ja muista kuluista (0,356 milj.). Soten myötä vuokratuloja jäi pois -2,972 milj. euroa. Toisaalta peruskunnan vuokratulot kasvoivat 1,294 milj. eurolla pääosin, koska terveyskeskuksen leasingvuokrat jäivät kunnalle ja niistä muodostui ensimmäistä kertaa kokovuotiset (+7,5 kk) ja tilapäistä suojelua saavien ukrainalaisten asunnoista maksettavissa vuokrissa oli hienoista kasvua. Sisäilmaongelmaisten kohteiden väistötiloiksi hankittujen viipaleiden kustannuksista käytettiin toimitilapalveluiden tiedon mukaan vuoden aikana edelleen rahaa yht. n. 2,0 milj. euroa. Vuokratulujen ohella muut toimintakulut sisältävät mm. jäsenmaksuja, vahinkokuluja ja luottotappioita saamatta jääneistä tuloista. Nämä säilyivät edellisvuoden tasolla.

Rahoituskulut muodostuvat korkokuluista, jotka kasvoivat edellisestä vuodesta 0,673 milj. euroa voimakkaasti nousseiden korkojen myötä. Nousua hillitsemään vaihdettiin pitkiin korkoihin sitoutuvia sopimuksia 3 kk Euriboriin ennakkoiden koronlaskun toteutumista vuoden 2024 aikana. Lainakannasta oli vuoden vaihteessa sidottu kiinteäkorkoisiin lainoihin 66 % ja loput 3 kk Euriboriin. Muut rahoituskulut olivat hyvin vähäisiä. Sijoitustappioita ei tullut.

Toimintakulujen merkittävimmät erät ja rahoituskulut ovat seuraavat:

	Toimintakulut 1 000 €	Muutos 1 000 €	Muutos %	Soten osuus
Henkilöstökulut	42 207	-25 107	-37,3	-26 968
Asiakaspalveluiden ostot	4 821	-45 143	-90,4	-45 229
Muiden palveluiden ostot	13 013	-8 743	-40,2	-8 066
Aineet, tarvikkeet, tavarat	6 229	-1 794	-22,4	-2 789
Avustukset	3 042	-3 598	-54,2	-3 441
Muut toimintakulut	9 085	-1 649	-15,4	-2 972
Rahoituskulut	1 040	575	123,6	-

Valmistus omaan käyttöön -liittyvät kulut sisältyvät tuloslaskelman toimintakuluihin, ja niiden vaikutus on eliminoitu Valmistus omaan käyttöön -rivillä.

Toimintakate

Toimintakulujen ja toimintatuottojen erotuksena syntyvä toimintakate ilmoittaa paljonko toimintamenoista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Toimintakate on kunnissa negatiivinen, sillä verotulot ja valtionosuudet muodostavat merkittävän osan kunnan tuloista. Vuonna 2023 kunnan toimintakatteen määrä oli n. -62,489 milj. euroa. Toimintakate supistui (vahvistui) edelliseen tilikauteen verrattuna +78,212 milj. euroa (55,6 %). Valtakunnallisesti toimintakatteen supistuminen oli kunnissa ja kuntayhtymissä ennakkotietojen mukaan n. 59 %. Pelkästään kuntia sisältävää lukua ei ole julkaistu.

Elinvoima- ja konsernipalveluiden toimintakate supistui 1,923 milj. eurolla eli 31,8 %. Valtaosa tästä johtui pelastuspalveluiden siirtymisestä hyvinvointialueelle (1,388 milj.). Kuntaan jäi kuitenkin kuluvaraus jo aiemmin mainittuihin varallaolokorvauksiin. Maankäytössä toimintakate supistui toimintatuottojen kasvaessa (n. 0,498 milj. tontinvuokratuotot ja asuntojen vuokratuotot) ja toisaalta myös toimintakulujen kasvaessa (n. 0,198 milj.). Verotuskustannusten vähennys 0,242 milj. eurolla sekä elinkeinopalveluiden ja kaavoituksen kulut ja konserniyhtiöille maksettavien korvausten vähennykset pienensivät toimintakatetta 0,342 milj. eurolla. Joukkoliikenteen, sisäisen tarkastuksen ja ympäristöterveyspalveluiden toimintakate sitä vastoin kasvoi yht. n. -0,344 milj. euron edestä.

Sivistyspalveluiden toimintakate kasvoi 2,692 milj. euroa, kasvu kohdistui kirjastoa ja nuoriso- ja kulttuuripalveluita lukuun ottamatta kaikkiin muihin tulosalueisiin. Opetuspalveluiden osuus kasvusta oli n. 1,311 milj. euroa. Kuluihin tästä kohdistui 1,398 milj. (henkilöstökulut, palvelujen ostot, aineet ja tarvikkeet) ja tuotoissa oli pientä kasvua. Varhaiskasvatuksen osuus kasvusta oli lähes yhtä suuri n. 1,366 milj. euroa, vaikka lapsia yhteensä oli varhaiskasvatuksen piirissä vähemmän kuin edellisenä vuonna. Valtaosa kasvusta tuli henkilöstökuluista (1,008 milj.) ja palvelusetelimenot jatkoivat edelleen kasvua (0,235 milj.). Kansalaisopiston ja liikuntapalveluiden osuus kasvusta oli 0,120 milj. euroa.

Teknisten palveluiden palvelualueen toimintakate kasvoi 0,956 milj. eurolla. Toimitilapalveluihin tästä kohdistui 0,551 milj. euroa mm. kasvaneiden energiakulujen myötä. Kuntatekniikan kasvu oli 0,314 milj. euroa ja teknisen hallinnon ja varikkopalveluiden sekä ympäristöpalveluiden ja yksityistieavustusten kasvu oli yht. n. 0,180 milj. euroa. Rakennusvalvonnan tuottojen lisäys pienensi tehtäväalueen toimintakatetta n. 0,092 milj. euroa edellisestä vuodesta.

Yhteisten palveluiden supistuminen 2,013 milj. eurolla johtui tukipalvelutarpeen pienentymisestä sotien jälkeen. Talouspalveluissa tämä näkyi 0,183 milj. euroa pienempinä kuluina, tietotekniikkapalveluissa 0,476 milj. euroa, henkilöstöpalveluissa 0,381 milj. euroa ja ruoka- ja puhtauspalveluissa 1,392 milj. euroa pienempinä kuluina. Ruokapalveluissa tosin vähentyivät myös tulot -0,532 milj. eurolla. Työllisyyspalveluista poistui kuntotuttavan työtoiminnan osuus ja myös hankintapalvelujen kustannuksia saatiin vähennettyä.

Sosiaali- ja terveystieteiden järjestämismäärä siirtyi 1.1.2023 alkaen Pohjois-Savon Hyvinvointialueelle. Kuntaan kirjautui yht. -0,169 milj. euroa tapahtumia, joita ei voitu ennakoita edelliselle vuodelle.

Toimintakateen muodostuminen muuttui merkittävästi sosiaali- ja terveystalveluiden sekä pelastustalveluiden poistuttua. Vertailu edelliseen vuoteen nähden on osittain mahdotonta, koska mm. Yhteisten talvelujen tukitalveluista poistui soteen käytetty osuus ja toimintaa järjesteltiin uudelleen (mm. ruokatalvelut).

Talvelualuekohtainen toimintakate ja sen muutos edelliseen vuoteen. Samalla siitä ilmenee, mikä oli sosiaali- ja terveystalveluiden suoraan poistuva osuus. Osa poistuvista sisältyi elinvoima- ja konsernitalveluihin (pelastustoimi), sivistystalveluihin (kuraattorit) ja yhteisiin talveluihin (tukitalvelut ja ruoka- ja puhtautustalvelut).

	Toimintakate 1 000 €	Muutos	%
Elinvoima- ja konsernitalvelut	-4 133	1 923	31,8
Sivistystalvelut	-41 491	-2 692	-6,9
Sosiaali- ja terveystalvelut	-169	77 924	99,8
Tekniset talvelut	-7 095	-956	-15,6
Yhteiset talvelut	-9 601	2 013	17,3

Vuosikate

Vuosikate eli kunnan rahoitustulos kuvastaa onko kunnan tulorahoitus riittävää kattamaan pitkävaikutteisista tuotannon tekijöistä aiheutuneet kulut eli käyttöomaisuuden poistot. Läh-
tökohtana on, että vuosikatteen tulisi muutaman vuoden tarkastelujaksolla vastata poistojen määrää eli korvausinvestointien tarvetta.

Kunnan vuosikate asukasta kohden soveltuu käytettäväksi kuntien välisessä vertailussa. Vertailussa on kuitenkin otettava huomioon kunnan koko, taajama-aste, toimintojen orga-
nisointi, tekniset verkostot jne. Vertailussa on myös otettava huomioon kuntien väliset erot veroprosenteissa. Vuosikatteiden vertailtavuus eri kuntien kesken edellyttäisi myös, että ne laskettaisiin saman suuruusilla tuloperusteilla, esim. kuntien keskimääräisillä vero-
prosentteilla. Riittävä tulorahoitus on voitu vertailtavissa kunnissa saavuttaa erilaisella verorasitteella kuntalaisiin nähden.

Tilikauden vuosikatteeseen vahvistumiseen vaikuttivat verotuloihin sisältyneet ns. verohännät edellisiltä vuosilta. Nämä tilitettiin kuntaan vielä täysimääräisesti. Kuntaliiton karkealla laskukaavalla näitä arvioitiin saadun yhteensä noin viisi milj. euroa. Lisäksi tarkentuneisiin soten siirtolaskelmiin ilmoitettiin sisältyvän takaisinperittävästä valtionosuudesta n. 80 euroa per asukas. Vuosikatetta rasittivat toisaalta kallistuneet energiakustannukset, palkkojen sopimuskorotukset ja pelastuslaitoksen kuluvaraus aiemmin mainittuihin varallaolokorvauksiin.

Vuosikatetta kertyi 8,111 milj. euroa. Tämä oli n. 3,757 milj. euroa edellisvuotta enemmän, jolloin sitä kertyi yht. 4,355 milj. euron edestä. Vuonna 2021 vuosikate oli, 7,372 milj. euroa ja koronan iskiessä 2020 vuosikate oli erityisen vahva 9,512 milj. eurolla. Investointien rahoitus pystyttiin kattamaan vuosikatteella.

Tilikauden vuosikatteella pystyttiin kattamaan myös normaalit suunnitelmanmukaiset poistot, joita oli n. 5,510 milj. euroa. Näiden lisäksi tehtiin vielä n. 1,806 milj. euron edestä lisäpoistoja Ahmon koulukeskuksen sekä terveystalvelukeskuksen tasearvoihin. Lisäpoistoilla valmistaudutaan purettavaksi tulevien rakennusten poistamiseen. Arvonlennuksena kirjattiin jo purettu Siilinlahden koulu n. 1,245 milj. eurolla. Kaikkien em. poistokirjausten jälkeen tilikauden tulos painui alijäämäiseksi.

Asukasta kohden Siilinjärven vuosikate oli 381 euroa ja edellisenä vuonna 205 euroa. Vuonna 2021 vuosikatetta kertyi 346 euroa ja vuonna 2020 katetta oli 448 euroa. Koko maassa vuosikate asukasta kohden oli vuoden 2023 tilinpäätösten ennakkotietojen mukaan peräti 762 euroa ja edellisenä vuonna 623 euroa. Vuonna 2021 kertyi yht. 681 euroa ja 740 euroa vuonna 2020.

Tulos ja alijäämä

Tilikauden tulos kuvaa tilikaudelle kuuluvien tuottojen ja kulujen erotusta. Siinä huomioidaan myös pitkävaikutteisten tuotannontekijöiden käyttöä kuvaavat poistot ja satunnaiset erät. Tilikauden tulos saadaan, kun vuosikatteesta vähennetään suunnitelman mukaiset poistot.

Tilikaudelle muodostui alijäämää -0,449 milj. euroa ennen tuloksenjärjestelyeriä. Edellisenä vuonna alijäämää kertyi -2,385 milj. euroa, koska tuolloin kirjattiin viimeiset sairaanhoitopiirin tasauslaskut ja alijäämän kattamiset sekä kaikki tiedossa olleet soteen liittyneet erät. Vuonna 2021 tulosta jäi 0,542 milj. euroa.

Tonttien luovutuksia tapahtuu vuosittain, mutta isompia esim. kerrostalotonttien luovutuksia, joilla on vaikutusta toimintatuottojen kertymään, ei ole joka vuosi – eikä näitä ole ollut kahtena viimeisimpänä vuotena. Olennaisina, kertaluonteisina kirjattuina kuluerinä voidaan mainita em. lisäpoistoina ja arvonalennuksina kirjatut kiinteistöjen menojäännökset yht. 3,051 milj. eurolla sekä pakollisena varauksena kirjattu pelastuslaitoksen varallaolokorvausten kuluvaraus 0,600 milj. euroa.

Tilikauden tuloksen jälkeen esitettävät erät ovat tuloksenkäsittelyeriä. Ylijäämäinen tulos voidaan siirtää varauksiin, rahastoida tai liittää edellisiltä vuosilta kertyneeseen yli- tai alijäämään. Ylijäämää lisääviä tai vähentäviä eriä ovat varausten ja rahastojen vähentäminen tai lisääminen.

Tuloksenjärjestelyerinä vuodella 2023 tuloutetaan vahinkorahastosta yht. n. 0,016 milj. euroa. Tuloksenjärjestelyerien jälkeen tilikauden tulos oli -0,434 milj. euroa alijäämäinen. Edellisenä vuonna alijäämää kertyi -2,369 milj. euroa. Vuonna 2021 tulos oli positiivinen n. 0,569 milj. euroa ja 2020 lähes saman verran 0,510 milj. euroa.

Tunnusluvut

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

(100 x toimintatuotot/(toimintakulut – valmistus omaan käyttöön)) tunnusluku osoittaa, paljonko toiminnan kuluista saadaan katetuksi palvelusuoritteiden myynti- ja maksutuloilla sekä muilla varsinaisen toiminnan tuotoilla. Tunnusluvun arvoon ja kuntien väliseen vertailuun vaikuttavat mm. kunnan koko, toimintojen yhtiöittäminen ja oppilaitosten ylläpitäminen. Tunnusluku koheni 20,1 %:iin edellisvuoden 14,3 %:sta. Vuoden 2021 luku oli 16,0 %.

Vuosikate prosenttia poistoista

(100 x vuosikate/poistot) tunnusluvuksi muodostui 94,8 % edellisen vuoden jäätyä vain 64,6 %:iin. Vuoden 2021 luku ylitti sadan ollen 107,9 %. Ennakkotietojen mukaan tunnusluvun arvo koko kuntataloudessa oli tilinpäätösvuonna peräti 168 %.

Perusoletuksena kuntataloudessa on pidetty sitä, että kunnan tulorahoitus on riittävä silloin kun vuosikate on vähintään tuloslaskelmassa vähennettävien poistojen suuruinen. Eli kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävän. Oletus on kuitenkin pätevä vain silloin, kun poistot vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista

investointitasoa. Investoinneilla tarkoitetaan tässä yhteydessä poistonalaisten investointien omahankintamenoa, jolloin siitä on vähennetty valtionosuudet, liittymismaksut ja muut rahoitusosuudet.

Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Myös nämä väittämät pitävät paikkansa vain, mikäli poistojen määrä vastaa käyttöomaisuuden kulumista.

Investointien taso määritetään voimassa olevasta investointisuunnitelmasta ja mikäli poikkeuksellisen suuri poistonalainen investointihanke ajoittuu suunnitelmakaudelle tai investointeja on leikattu tai siirretty suunnitelmakauden ulkopuolelle, on investointitasoa arvioitava taloussuunnittelukautta pitemmällä aikajänteellä.

Poistonalaisia investointeja tilikaudella kertyi 8,012 milj. euroa ja edellisenä vuonna n. puolet vähemmän 4,558 milj. euroa. Vuonna 2021 poistonalaisten investointien määrä oli 3,443 milj. euroa ja vuonna 2020 ne olivat 4,104 milj. euroa. Nettoinvestoinnit yhteensä olivat viime vuonna noin 7,816 milj. euroa. Nettoinvestointien kasvuun vaikutti lopulta se, että Siilinkosken päiväkotihanke lähti liikkeelle ja Haapamäen ja Vuorelan alueen kunnallistekniikkaan satsattiin. Kolmen vuoden keskiarvoksi muodostuu noin 5,5 milj. euroa. Samaan aikaan vastaavasti vuosikatekertymä oli noin 6,6 milj. euroa. Vuodesta 2009 lähtien nettoinvestointien määrä on kolmen vuoden keskiarvolla ylittänyt vastaavan vuosikatteen – välillä jopa nelinkertaisesti, mutta nyt kolmena viimeisimpänä vuonna vuosikate on saatu pidettyä investointeja suurempana.

Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut 2023–2022

Ulkoinen, 1 000 euroa	2023	2022
Toimintatuotot	15 797	23 581
Valmistus omaan käyttöön	111	151
Toimintakulut	-78 397	-164 432
Toimintakate	-62 489	-140 701
Verotulot	59 031	100 115
Valtionosuudet	11 096	43 830
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	655	650
Muut rahoitustuotot	857	926
Korkokulut	-1 038	-364
Muut rahoituskulut	-2	-101
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	473	1 111
Vuosikate	8 111	4 355
Poistot ja arvonalentumiset	-8 561	-6 740
Tilikauden tulos	-449	-2 385
Tilinpäätössiirrot	16	16
Tilikauden ylijäämä/-alijäämä	-434	-2 369
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
<i>Toimintatuotot / Toimintakulut, %</i>	20,1	14,3
<i>Vuosikate / Poistot, %</i>	94,8	64,6
<i>Vuosikate, eroa/asukas</i>	381	205
Asukasmäärä	21 300	21 243

1.4.2 Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelman edellisen vuoden vertailuun vaikuttavia olennaisia tekijöitä on lähinnä soten poistumisen vaikutukset vuosikatteeseen ja rahoituslaskelman muihin maksuvalmiuden muutoksiin. Muihin laskelman eriin poistumisella ei ollut vaikutusta, koska peruspääomaa vastaan kirjattuja omaisuus- ja pääomaeriä ei esitetä liiketapahtumina.

Toiminnan ja investointien rahavirta

Vuosikate rahoituslaskelmassa osoittaa tulorahoituksen, joka käyttötaloudesta jää käytettäväksi investointeihin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikatteeseen lisätään/vähennetään ns. tulorahoituksen korjauserä, joka vuonna 2023 oli -218 milj. euroa. Summa pitää sisällään maa-alueiden myyntivoitot ja pelastuslaitoksen kuluvaraukset. Näin saadaan toiminnan rahavirta, joka kuvaa kuinka paljon varsinainen toiminta on tuonut tilikauden aikana rahavaroja. Toiminnasta kertyi rahavirtaa 7,893 milj. euroa, mikä oli 4,333 milj. euroa enemmän kuin edellisenä vuonna. Tähän vaikutti edellisvuotta vahvempana toteutunut vuosikate verotulohäntien ja muiden soten irtautumisvaikutusten myötä, vaikka kustannusnousut energianhinnoissa ja palkoissa olivatkin suuria.

Investointien rahavirta kuvaa investointeihin käytettyjen tuottojen ja kulujen vaikutusta rahavaroihin. Investointimenot ovat laskelman mukaan 8,726 milj. euroa. Nettoinvestointien määräksi muodostui saatujen rahoitusosuuksien ja luovutustulojen jälkeen 6,997 milj. euroa, mikä on lähes kaksinkertainen edellisvuoteen nähden. Erot investointien toteutumisosan ja rahoitusosan nettosummissa selittyvät sillä, että rahoituslaskelmassa esitetään myös tuloslaskelmaan kirjatut käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot. Investointiosa on esitetty kappaleessa 2.4. Kun toiminnan rahavirrasta vähennetään nettoinvestoinnit, saadaan varsinainen toiminnan ja investointien nettokassavirta. Varsinaisen toiminnan tulorahoituksella pystyttiin kattamaan investoinnit, 0,895 milj. euroa jäi kattamaan rahoituksen eriä.

Rahoituksen rahavirta

Rahoituksen nettorahavirta oli rahoituslaskelman mukaan vuonna 2023 yhteensä -4,967 milj. euroa negatiivinen. Muutos rahavirrassa merkitsi rahavarojen (kassan) supistumista. Pitkäaikaisen lainan lainanottovaltuus oli talousarvion rahoituslaskelman mukaisesti 13,408 milj. euroa. Siitä käytettiin 10,600 milj. euroa eli lainaa jätettiin nostamatta 2,808 milj. euroa. Lainoja lyhennettiin 11,247 milj. euroa. Lainanlyhennyksiä lykättiin lyhennysvapailta yht. 1,838 milj. eurolla. Lainamäärä vähentyi täten 0,647 milj. euroa.

Korottomien velkojen määrä tilikauden lopussa vähentyi 6,922 milj. euroa. Tämä johtui siitä, että edellisenä vuonna kirjattiin poikkeuksellisen paljon vuodelle 2023 maksettavaksi jääneitä eriä, joita olivat mm. sairaanhoitopiirin ja pelastuslaitoksen alijäämä- ja tasauslaskut sekä palkkojen kertaerät ja vuorolisät sotehenkilöstölle. Sotelle siirrettiin myös varoja, mitkä eivät kuuluneet peruspääomaa vastaan kirjattaviin eriin, kuten testamentti- ja itsenäistymisvarat. Saamisten pienentyminen 2,585 milj. euroalla liittyi myös soten poistuttua pienentyneisiin myyntisaamisiin sekä vuodelle 2023 siirtyneiden hankerahojen kotiutumiseen.

Rahavarojen muutos

Rahoituslaskelmassa varsinaisen toiminnan ja investointien nettokassavirran ja rahoitustoiminnan nettokassavirran erotus osoittaa kunnan kassavarojen muutoksen tilikaudella. Parilta aiemmalta vuodelta jääneet kassavarat vaikuttivat edelleen positiivisesti

koko vuoden rahatilanteeseen. Vuoden loppuun mennessä kassavarat olivat pienentyneet yhteensä 4,071 milj. euroa.

Tunnusluvut

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €

Rahoituslaskelman välitulos, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä kertoo kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevilla kassavaroilla tai lisälainalla. Tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla seurataan investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi, koska muutoin lainamäärä kasvaa vuosi vuodelta. Viiden edellisen vuoden aikana investointeja rahoitettiin velkarahalla -7,387 milj. eurolla. Kahden rahoituksellisesti hyvän vuoden ansiosta (koronavuodet 2021–2020) viiden viimeisimmän vuoden investointien todellinen rahoituksen osuus on 3,665 milj. euroa ylijäämäinen. Rahoituslaskelma näyttää kuitenkin vuoden 2019 vesilaitosjärjestelyn vuoksi siltä kuin rahaa olisi jäänyt peräti 30,497 milj. euroa enemmän kuin sitä olisi käytetty investointeihin. Vuoden 2019 järjestely tulee vaikuttamaan tunnuslukuja vääristävästi vielä tämän tilinpäätösvouden tunnuslukuihin saakka.

Investointien tulorahoitus- %

(100 x vuosikate/investointien omahankintameno) kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta kertoo prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli käyttöomaisuuden myynnillä, lainalla tai kassavarojen määrää vähentämällä.

Tilinpäätösvouden tunnusluku on 99,3 %. Vuonna 2022 luku oli 90,2 % ja edellisenä 158,8 %. Vuosi 2020 oli 228,0 %.

Laskennallinen lainanhoitokate

(vuosikate + korkokulut) / (korkokulut + laskennalliset lainan lyhennykset) kertoo tulo-rahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston mukaan kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Tunnusluku otettiin käyttöön vuodesta 2019 alkaen. Jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi, tulorahoitus riittää lainojen hoitoon. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään kassavaroja.

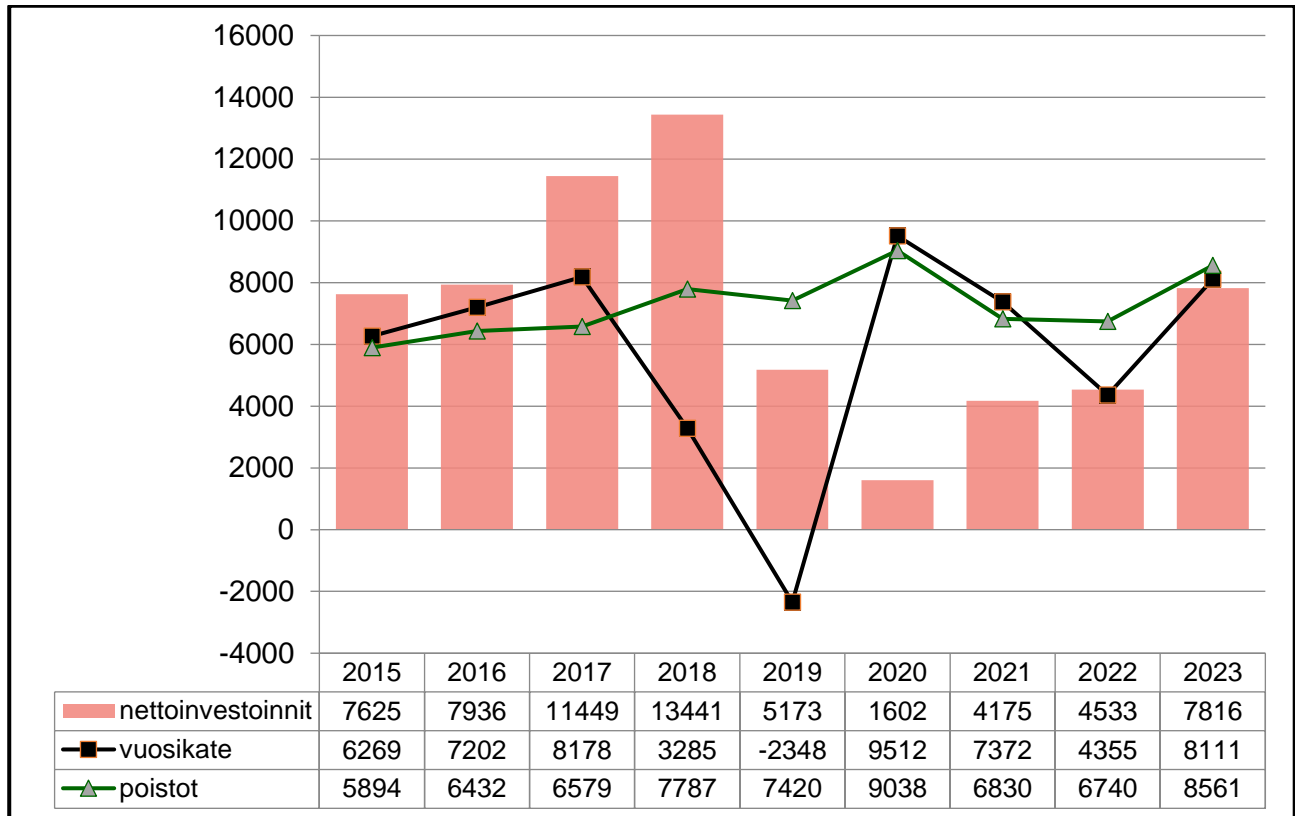
Luotettavimman kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, jos tunnusluku on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1–2 ja heikko, kun tunnusluku jää alle yhden. Tilinpäätösvoonna tunnusluvun arvo kipusi ensimmäisen kerran alimmalle tyydyttäväksi katsotulle tasolle sitten vuoden 2010. Tunnusluku oli tasan 1,0. Vuonna 2022 se oli hyvin heikko eli 0,5. Vuonna 2021 tunnusluku oli 0,8 ja vuodella 2020 vain hivenen parempi 0,9.

Kassan riittävyys, pv

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä (365 pv x kassavarat 31.12. / kassasta maksut tilikaudella). Kassavaroihin lasketaan rahat, pankkisaamiset sekä rahoitusarvopaperit. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan kassavaroilla.

Tällä laskentatavalla kassa riitti tilinpäätösvuoden lopussa 21 päivän maksuihin ja edellisenä vuonna 19 päivän. Aiempina vuosina tavallisin taso on ollut n. 11 päivää, mikä on tarkoittanut lyhytaikaisten luottojen aktiivista käyttöä maksuvalmiuden turvaamiseksi.

Vuosikate, poistot ja nettoinvestoinnit 2015–2023

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut 2023–2022

1000 euroa	2023	2022
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate (sisältää valmistuksen omaan käyttöön)	8 111	4 355
Tulorahoituksen korjaukset	-218	-795
	7 893	3 560
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-8 726	-4 917
Rahoitusosuudet investointimenoihin	559	87
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 170	1 091
	-6 997	-3 738
Toiminnan ja investointien rahavirta	895	-178
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-64	0
Antolainasaamisten vähennykset	412	342
	348	342
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	10 600	6 500
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-11 247	-13 269
	-647	-6 769
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-347	-172
Vaihto-omaisuuden muutos	17	-7
Saamisten muutos	2 585	396
Korottomien velkojen muutos	-6 922	4 283
	-4 668	4 500
Rahoituksen rahavirta	-4 967	-1 927
Rahavarojen muutos	-4 071	-2 105
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	5 671	9 742
Rahavarat 1.1.	9 742	11 848
Muutos	-4 071	-2 105
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v, 1000 €	30 497	19 445
Investointien tulorahoitus, %	99,3	90,2
= $100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$		
Laskennallinen lainanhoitokate	1,0	0,5
= $(\text{vuosikate} + \text{korkokulut}) / (\text{korkokulut} + \text{laskenn. lainanlyh.})$		
Kassan riittävyys, pv	21	19
= $365 \text{ pv} * \text{Rahavarat 31.12.} / \text{Kassasta maksut tilik.}$		
Asukasmäärä	21 300	21 243

1.4.3 Tase

Tase sisältää kunnan omaisuus- ja pääomaerät tilikauden päättyessä ryhmiteltynä luonteensa mukaan. Taseen loppusumma 31.12.2023 oli 139,290 milj. euroa ja vuoden 2022 lopussa 155,797 milj. euroa. Tase supistui 16,507 milj. euroa (10,6 %) soten irtautumisen vuoksi.

Vastaavan puolen muutokset johtuivat pääosin soten poistumisesta. Näitä eriä on yhteensä 8,741 milj. euroa jakaantuen osakkeista ja osuuksista poistuneisiin Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin ja Vaalijalan kuntayhtymän osuuksiin 8,319 milj. euroa, aineettomista oikeuksista poistuneisiin lisenssimaksuihin 0,240 milj. euroa ja siirtyneisiin koneisiin ja kalustoon 0,182 milj. euron edestä. Kunnan vastaavaa puolta pienentäviä muutoksia on yhteensä 7,766 milj. euroa. Myös näihin eriin soten poistumisella oli merkittävä vaikutus esim. myyntisaamisiin ja siirtosaamisiin 2022 jääneiden erien realisoitua ilman että uusia olisi syntynyt.

Maa- ja vesialueiden summa kasvoi tehtyjen maakauppojen myötä. Rakennusten tasearvoa vähentää suunnitelmanmukaisten poistojen ohella lisäpoistot ja arvonalennukset purettujen tai purkulistalla olevien rakennusten tasearvoista. Käyttöomaisuuteen on kirjattu vielä keskeneräisinä investointihankkeina yhteensä 3,950 milj. euroa summan kasvaessa edellisestä vuodesta. Keskeneräiseksi jäi suurimpana kohteena, Siilinkosken päiväkotia (3,051 milj.) ja pienempinä kohteina Vuorelan sataman saneeraus, Radantauksen kunnallistekniikka, Palloiluhalli, Kumpusen kevyenliikenteen väylä ja joitakin pienempiä hankkeita liittyen mm. tietojärjestelmävaihdoksiin.

Sijoituksissa osakkeiden ja osuuksien em. jäsenosuuksilla pienentyneeseen summaan sisältyi pienellä osuudella pääomasijoitukset Itärata Oy:n ja Matkailu Oy:n pääomaan. Muissa lainasaamisissa lyhentyä Kuopion Vedelle annettu lainasaaminen. Rahojen ja pankkisaamisten vähennys 4,071 milj. euroa käytettiin korottomien velkojen maksamiseen.

Vastattavaa puolen muutokset oman pääoman ryhmässä liittyivät peruspääomaa vastaan kirjattuihin sote-eriin ja kunnan tuloksen muodostumiseen. Soten myötä peruspääoma heikentyi n. 5,230 milj. euroa. Summa on yhteisvaikutus poistuneista jäsenosuuksista, käyttöomaisuudesta ja lomapalkkavelasta.

Pakollisena varauksena kirjattiin arviojaksotus pelastuslaitoksen varallaolokorvauksista. Toimeksiantojen pääomista poistui Pohjois-Savon hyvinvointialueelle siirretyt testamentti- ja lahjoitusvarat.

Vieraan pääoman ryhmässä rahoituslaitoksilta otetut lainat vähentyivät 0,647 milj. euroa. Muita korottomia velkoja maksettiin 6,922 milj. eurolla kuten rahoituslaskelman yhteydessä on kerrottu. Lomapalkkajaksotuksen määrästä soten osuus oli 3,510 milj. euroa, summan kohdistuessa peruspääomaa vastaan. Lomapalkkavelkaa jäi kuntaan yht. 4,393 milj. euroa.

Omavaraisuusaste-%

$100 \times (\text{oma pääoma}) / (\text{koko pääoma} - \text{saadut ennakot})$ mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kunnan kykyä selviytyä sitoumuksistaan pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntataloudessa keskimäärin 70 %:n omavaraisuutta. Jos omavaraisuusaste on 50 % tai sitä alhaisempi, merkitsee se merkittävän suurta velkarasitetta. Tilinpäätösvuoden omavaraisuusaste oli 43,6 %. Vuosina 2022 ja 2021 luku on ollut käytännössä muuttumaton ollen 42,7 % ja 42,8 %. Vuonna 2020 omavaraisuus oli vielä näitäkin vuosia heikompi, 40,9 %.

Kuntien keskimääräisestä omavaraisuusasteesta ei ole ennakkotietoja, mutta vuonna 2022 se oli 59,2 % ja sitä edellisenä vuonna 58,8 %. Vastaavaa tietoa Pohjois-Savon kuntien keskimääräisestä omavaraisuusasteesta ei ole julkaistu, mutta vuonna 2022 se oli esim. 57 % Iisalmessa, 52 % Kuopiossa ja 44 % Varkaudessa.

Suhteellinen velkaantuneisuus- %

$100 \times (\text{vieras pääoma} - \text{saadut ennakot} / \text{käyttötulot})$ kertoo kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Suhteellinen velkaisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska siihen eivät vaikuta käyttöomaisuuden arvostus eivätkä esim. poistomenetelmät.

Kunnan suhteellinen velkaantuneisuus suorastaan räjähti kasvuun soten lähdettyä. Luku on kivunnut 90,7 %:iin. Tämä johtuu siitä, että soten lähdettyä kuntaan jäi kaikki velat, mutta tulot puolittuivat verotulojen ja valtionosuusleikkausten myötä. Vielä vuonna 2022 luku tilapäisesti hiukan kohentui, ollen 53,1 % ja vuotta aiemmin 56,0 %. Vuonna 2020 luku oli yli 60 %. Velkaantuneisuus oli aiemmin selkeästi sekä alueen että kuntien keskimääräisiä arvoja korkeammalla. Kunnissa luvut olivat keskimäärin 59,2 % vuonna 2022 ja 58,8 % vuonna 2021. Pohjois-Savon kuntien keskimääräistä lukua ei ole julkaistu. Vuonna 2022 se oli 43 % Iisalmessa, 63 % Kuopiossa ja 71 % Varkaudessa.

Kunnan lainakanta 31.12.

Vieras pääoma - (saadut ennakot + ostovelat + siirtovelat + muut velat). Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla. Tilinpäätösvuoden lopussa lainamäärää oli saatu supistettua yhteensä 66,703 miljoonaan euroon edellisvuoden 67,350 miljoonasta. Vuonna 2021 lainamäärä oli 74,118 ja vielä 2020 yhteensä 80,950 milj. euroa. Kassavarat kasvoivat koronavuosina kaikissa kunnissa ja niitä käytettiin yleisesti lainakannan alentamiseen. Pitkäaikaista uutta lainaa otettiin vuoden 2023 aikana 10,600 milj. euroa ja vastaavasti vanhoja lainoja lyhennettiin 11,247 milj. euroa.

Kunnan lainakanta tilinpäätösvuoden lopussa oli 3 132 euroa asukasta kohden ja edellisenä vuonna vastaavasti 3 170 euroa. Vuosina 2021 puolestaan 3 480 euroa ja vuonna 2020 lainaa oli 3 809 euroa. Ennakkotiedon mukaan koko maassa kuntien lainakanta asukasta kohden oli 3 320 euroa, joten lainakantaa olisi hieman saatu alennettua vuoden 2022 toteutuneesta 3 371 eurosta. Toteutunut tieto parilta edelliseltä vuodelta oli 3 465 (vuosi 2021) ja 3 458 (vuodelta 2020). Asukaskohtainen lainamäärä ylitti vuonna 2018 Siilinjärven kunnassa ensimmäistä kertaa kuntien keskimääräisen lainakantaluvun, mutta tilanne olisi ennakkotiedon perusteella kohentunut parin viimeisen vuoden aikana. Pohjois-Savon kuntien keskimääräinen lainakanta oli ennakkotiedon perusteella yht. 3 604 euroa (ed. 3 573).

Lainat ja vuokravastuut

vieras pääoma - (saadut ennakot + ostovelat + siirtovelat + muut velat) + vuokravastuut Tunnusluku otettiin käyttöön vuodesta 2019 alkaen ja ensimmäistä kertaa tunnusluku vaikutti vuoden 2020 tilinpäätöksen kriisikuntakriteereihin. Vuokravastuiden määrä huomioidaan liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena. Tällöin vuokrasopimuksista ilmoitetaan vuokrien jäljellä olevien määrien yhteissumma ts. määrä vuokra-ajalta, jolloin sopimus ei ole peruutettavissa tai irtisanottavissa. Leasingvuokravastuita kunnassa oli vuoden lopussa 31,525 milj. euroa (ed. 34,281 milj.) ja muita vuokravastuita yht. 16,740 milj. euroa (ed. 42,883 milj.).

Vuokravastuiden kokonaismääräksi muodostui 48,265 milj. euroa (ed. 77,165 milj.). Leasingvastuihin sisältyy terveystalouden sopimus, mikä on vuokrattu edelleen P-S Hyvinvointialueelle. Sosiaali- ja terveyspalvelut toimivat pääsääntöisesti ulkopuolelta vuokratuissa toimitiloissa, toiminnan siirryttyä hyvinvointialueelle, poistui merkittävä määrä vuokravastuista. Yhdessä lainakanta ja vuokravastuut olivat asukasta kohden 5 398 euroa (ed. 6 803 euroa). Ennakkotietoja kuntien lainoista ja vastuista keskimäärin vuodelta 2023 ei ole, mutta vuodelta 2022 julkaistu luku oli 4 356 euroa asukasta kohden.

Lainasaamiset 31.12.

(sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset). Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen. Lainasaamisten yhteismäärä oli 26,090 milj. euroa. Tästä Kuopion Veden osuus oli 21,296 milj. euroa (ed. 21,631 milj.) ja muiden osuus n. 4,794 milj. euroa (ed. 4,870 milj.), mistä tytäryhtiöt 4,763 milj. euroa.

Kunnan tase 2023–2022 ja sen tunnusluvut

1 000 euroa	31.12.2023	31.12.2022
V A S T A A V A A	1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	1 029	1 110
Aineelliset hyödykkeet		
Maa ja vesialueet	24 936	24 516
Rakennukset	31 949	37 006
Kiinteät rakenteet ja laitteet	23 444	22 365
Koneet ja kalusto	462	743
Muut aineelliset hyödykkeet	9	9
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	3 950	1 219
	84 751	85 858
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	17 082	25 381
Muut lainasaamiset	26 090	26 502
Muut saamiset	467	403
	43 639	52 287
Pysyvät vastaavat yhteensä	129 420	139 254
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Lahjoitusrahastojen varat	60	60
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Muut vaihto-omaisuus	82	98
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Muut saamiset	24	70
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	2 010	2 543
Muut saamiset	1 373	1 556
Siirtosaamiset	651	2 473
	4 034	6 572
Rahoitusarvopaperit		
Muu arvopaperit	1 500	0
Rahat ja pankkisaamiset	4 171	9 742
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	9 810	16 483
VASTAAVAA YHTEENSÄ	139 290	155 797

1 000 euroa	31.12.2023	31.12.2022
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	57 344	62 575
Muut omat rahastot	186	202
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	3 685	6 054
Tilikauden yli-/alijäämä	-434	-2 369
	60 782	66 462
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	600	0
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	0	152
Lahjoitusrahastojen pääomat	1	188
Muut toimeksiantojen pääomat	0	8
	1	348
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	56 185	54 264
	56 185	54 264
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	10 518	13 085
Ostovelat	4 045	7 552
Muut velat	1 788	3 371
Siirtovelat	5 372	10 715
	21 722	34 723
Vieras pääoma yhteensä	77 907	88 987
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	139 290	155 797
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	43,6	42,7
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	90,7	53,1
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	3 252	3 685
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	153	173
Lainakanta 31.12., 1000 €	66 703	67 350
Lainakanta 31.12., €/asukas	3 132	3 170
Lainat ja vuokravastuut, 31.12.	114 968	144 514
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	5 398	6 803
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	26 090	26 502
Kunnan asukasmäärä 31.12.	21 300	21 243

1.5 Kokonaistulot ja -menot

Kunnan kokonaistulot ja -menot 2023 ja 2022

1 000 euroa	2023	2022
TULOT		
Toiminta		
Toimintatuotot	15 797	23 580
Verotulot	59 031	100 115
Valtionosuudet	11 096	43 830
Korkotuotot	655	650
Muut rahoitustuotot	857	926
Tulorahoituksen korjauserät		
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-818	-794
Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointimenoihin	559	87
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 170	1 091
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennykset	412	342
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	10 600	6 500
Lyhytaikaisten lainojen lisäys		
Oman pääoman lisäykset		
Kokonaistulot yhteensä	99 359	176 327
MENOT		
Toiminta		
Toimintakulut	78 397	164 432
- valmistus omaan käyttöön	-111	-150
Korkokulut	1 038	364
Muut rahoituskulut	1	101
Tulorahoituksen korjauserät		
+/- Pakollisten varausten muutos	-600	0
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot	0	-1
Investoinnit		
Investointimenot	8 726	4 917
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten lisäykset	64	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	11 247	13 269
Lyhytaikaisten lainojen vähennys		
Oman pääoman vähennykset		
Kokonaismenot yhteensä	98 762	182 932
Täsmäytys		
Kokonaistulot-kokonaismenot	597	-6 605
Muut maksuvalmiuden muutokset	-4 668	4 500
- rahavarojen muutos	-4 071	-2 105
	597	-6 605

1.6. Kuntakonsernin toiminta ja talous

1.6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Siilinjärven kunnan konserniin kuului vuoden 2023 lopussa 5 tytäryhteisöä, joista Asematie 11 on "pöytälaatikkoyhtiö". Kuntayhtymiä oli vuoden lopussa kaksi.

Kuntakonserniin kuuluvat seuraavat yhteisöt 31.12.2023

Nimi	Y-tunnus	Kunnan omistus- osuus %	Konsernin omistus- osuus %	Konsernin omistus- osuuden muutos
Tytäryhteisöt				
Siilinjärven Pysäköinti Oy	0713306-8	100,00	100,00	-
Siilinjärven Uimala Oy alakonserni			100,00	-
Siilinjärven Uimala Oy	0847807-6	100,00	100,00	-
Siilinjärven Vapaa-aikakeskus	0863511-5	41,00	100,00	-
Siilinjärven Kotipolku Oy alakonserni			100,00	-
Siilinjärven Kotipolku Oy	0451313-7	100,00	100,00	-
Siilinjärven Asumisoikeus Oy	1079228-3		100,00	-
Kiinteistö Oy Isoharja	1648644-7	100,00	100,00	-
Kiinteistö Oy Asematie 11	0875688-1	100,00	100,00	-
Kuntayhtymät				
Savon koulutuskuntayhtymä	1852679-0	2,22	2,22	-
Pohjois-Savon liitto	0827616-7	9,40	9,40	0,03

1.6.2 Konserniohjaus

Valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta (KuntaL 14 §). Siilinjärven kunnan hallintosäännön luvussa 4 on konserniohjaukseen liittyvä säännöstö ja valtuusto on hyväksynyt erillisen konserniohjeen 27.5.2019 § 18. Kunnanhallitus johtaa ja ohjaa Siilinjärven kuntakonsernia. Sen tehtävänä on valvoa, että ne yhteisöt, joissa kunnalla on määräysvalta, toimivat valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden mukaisesti kuntakonsernin kokonaisuutena ja strategiset tavoitteet huomioiden.

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

VALTUUSTON SITOVA TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Riskiarvio	TOTEUTUMINEN
KETTERÄ KEHITTÄJÄ			
Vetovoimainen ja elinvoimainen kunta	Konserniyhtiöiden toiminta tukee ja edistää asukkaiden ja yritysten määrän kasvua sekä Siilinjärveä arvostettuna asuinpaikkana ja yritysten toimintaympäristönä.	Kunnan houkuttelevuus ei vastaa väestön / yritysten tarpeita.	I1-rakennuksen valmistuminen ja kerrostalokohteiden rakennushankkeiden aloittaminen.
Konserniyhtiöiden hallitusten osaamisen kehittäminen	Strategisten tavoitteiden toteutuminen.	Henkilöriski yhtiöiden avainhenkilöiden osalta.	Osaamisen kehittämistä edistetty osana strategiaprosessia. Avainhenkilöriskit on tunnistettu ja toimenpiteitä riskien hallintaan on tehty.
Tytäryhteisöjen raportointi toiminnasta konserniohjeistuksen mukaisesti	Peruskunnan raportointirytmi.		Raportointi on toteutunut.
HYVINVOIVA ARKI			
Kuntalaisten ja Siilinjärven kunnan työntekijöiden hyvinvoinnin ja arjen turvallisuuden huomioiminen toiminnassa (kuten tilat ja palvelut)	Konserniyhtiöt huomioivat toiminnassaan ja sen kehittämisessä Siilinjärven kunnan hyvinvointikertomuksessa esitetyt hyvinvoinnin edistämisen painopisteet ja tavoitteet.		Kuntalaisten hyvinvointia edistetään laaja-alaisesti. Esteettömyys huomioidaan kaikessa rakentamisessa ja peruskorjauksissa. Kunnan liikuntatoimen piste avattiin Fontanellan tiloihin.
ELIVOIMAINEN YMPÄRISTÖ			
Yhtiöt noudattavat kunnan hyväksymiä ympäristönsuojelun ohjelmia ja suunnitelmia	Yhtiöt noudattavat ohjeita.	Ohjeita ei noudateta	Toteutunut mm. rakennushankkeissa

Kriisikuntakriteerit ja niiden täytyminen

<i>Kriteeri</i>	<i>Tavoitetaso</i>	<i>Riskiarvio</i>	<i>TOTEUTUMINEN</i>
Kriisikuntaa kuvaava tunnusluku (käänteinen): Vuosikatteen ja poistojen suhde on yli 80 %	toteutuu	Vuosikatetason nostaminen ei onnistu ja velkaantuminen kasvaa investointien omarahoitusosuuden alentumisen myötä merkittävästi.	Vuosikate poistoista 83 %. Tavoite toteutui. Kriisikuntakriteeri ei täyttynyt.
Tuloveroprosentti ei ylitä 2,0 % -yksiköllä kaikkien kuntien keskimääräistä painotettua tuloveroprosenttia.	toteutuu	Investointeja rajoittava vaikutus.	Kuntien keskimääräinen painotettu tuloveroprosentti oli 7,38. Tavoite toteutui. Kriisikuntakriteeri ei täyttynyt.
Asukasta kohden laskettu lainojen ja vuokravastuiden määrä ei ylitä kaikkien kuntien vastaavaa yli 50 prosentilla.	toteutuu	Leasingrahoituksen ja vuokravastuiden määrä yhdessä lainakannan kanssa ylittää kunnan kantokyvyn.	Asukaskohtaiset lainat ja vuokravastuut olivat 7 463 euroa (ed. 10 999). Ei ennakkotietoja.
Laskennallinen lainanhoitokate on yli 0,8.	toteutuu	Tulorahoitus ei riitä lainojen hoitoon.	Laskennallinen lainanhoitokate 0,7. Tavoite ei toteutunut. Kriisikuntakriteeri täyttyi.

1.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Konsernista on poistunut Pohjois-Savon Hyvinvointialueelle siirron myötä sekä Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin Kuntayhtymä että Vaalijalan Kuntayhtymä. Pohjois-Savon Liiton omistusosuudessa on tapahtunut pieni muutos. Kiinteistö Oy Asematie 11 on edelleen pöytälaatikkoyhtiö, jonka osakeomistuksen arvo on nolattu jo 2018.

Uimala alakonsernin (Uimala Oy ja Kiinteistö Oy Vapaa-aikakeskus) yhteinen tasearvo kunnan taseessa on noin 3,758 milj. euroa. Tilintarkastaja on todennut, että osakkeiden arvo on perusteltu käyttöarvolaskelmaan perustuen. Molemmille yhtiöille on kuitenkin kunnasta myönnetty ennen vuotta 2012 yhteensä noin 3,152 milj. euroa pääomainoja. Nämä tulisi kirjata alas, jos ei ole odotettavissa, että yhtiöt pystyvät lyhentämään lainoja ja yhtiöiden omien pääomien tilanne ei mahdollista pääomainojentakaisinmaksua. Kunnan tulos ei ole mahdollistanut alaskirjauksia tässä tilinpäätöksessä.

Tytäryhtiöiden raportointi

Toiminta-ajatus

Yhtiön perustehtävänä on huolehtia asemakaavan mukaisesta velvoitepysäköinnistä.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Maanalainen pysäköintihalli brändättiin P-Siilinjärveksi yhtäaikaaisesti sähköisen Moovy-pysäköintijärjestelmän kanssa.

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

VALTUUSTON SITOAVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Toimenpiteet 2023	Tavoitetaso	TOTEUTUMINEN
KETTERÄ KEHITTÄJÄ			
1.2. sähköisten palveluiden lisääminen	selvitetään sähköisten pysäköintilupien käyttöönotto selvitetään sähköautojen latausmahdollisuus pysäköintihalliin	sähköisen pysäköintiluvan käyttöönotto vuoden loppuun mennessä selvitystyö valmiina odottamassa toimeenpanoa (riippuu kysynnästä)	sähköinen Moovy-pysäköintijärjestelmä otettiin käyttöön esisuunnittelua aloitettiin

Talousarvion toteutuminen

	TP 2022	TA 2023	TOT 2023
Vuosikate €	-26 434	25 000	-77 758
Poistot € *	-50 000	-50 000	-60 000
Tilikauden tulos €	-26 263	-25 000	-124 985
Kumulatiivinen ali-/ylijäämä	-432 550	-482 550	-458 812
Nettoinvestoinnit €	-	-	-
Lainakanta (pääomalaina) €	1 510 768	1 510 768	1 510 768
Omavaraisuusaste-%	-32,9	-32,9	-49,3

^{*)} liiketilojen kirjanpitoarvon alaskirjaus 2022–27 50.000 €/vuosi

Muut ei-taloudelliset asiat

Ympäristöasiat

Siilinjärven Pysäköinti Oy ylläpitää ja kehittää keskusta-alueen paikoitusalueita ja hallitsee vuokraoikeudella keskusta-alueen n. 160 autopaiikkaa sisältävää P-Siilinjärveä.

Henkilöstöasiat

Ylläpitotoiminta (kunnossapito, pysäköintijärjestelmä) on ulkoistettu, ja yhtiön henkilökunta koostuu vain kahdesta osa-aikaisesta työntekijästä. Yhtiön toimitusjohtajana on Ari Kainulainen.

Kiinteistö Oy Siilinjärven Vapaa-aikakeskus Oy

Toiminta-ajatus

Omistaa ja hallita Siilinjärven kunnan Siilinpää nimisestä tilasta RN:o 18:379 vuokrattavaa maa-alaa sekä huolehtia maa-alalla olevasta kiinteistön kunnosta, että kiinteistön yritykset voivat harjoittaa omaa liiketoimintaa turvallisesti.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Toiminnan painopiste on huolehtia kiinteistön kunnosta suunnitelmallisesti, ennakoiden ja riskit minimoiden, että kiinteistössä toimivien yritysten liiketoiminta sujuu eikä aiheudu kiinteistöstä johtuvia toimintakatkoja. Kiinteistöstä on tehty PTS, jonka pohjalta on tehty korjaustoimet sekä arvioidaan tulevien vuosien akuutit korjaustarpeet ja kustannukset ennen laajempaa peruskorjausta.

Riskinä on, että rakenteet ja laitteet eivät kestä peruskorjaukseen saakka ilman isoja korjaus- ja uusimistöitä. Keväällä 2024 odotetaan omistajan kantaa kiinteistön peruskorjaukseen liittyen. Kesällä 2024 toteutetaan kiinteistössä vuosihuoltotöiden lisäksi ilmanvaihdon nuohous.

Siilinjärven Uimala Oy

Toiminta-ajatus

Edistää uimataitoa sekä tarjoaa aktiivista tekemistä ja virikkeellistä toimintaa vaivattomasti.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Vuosi 2023 toteutui suunnitelmien mukaan. Toiminnan painopiste on tarjota kuntalaisille ja muille käyttäjille monipuoliset kylpylä- ja liikuntapalvelut tukien terveyttä ja kokonaisvaltaista hyvinvointia. Palveluja kehitetään siten, että palvelujen käyttäminen on sujuvaa ja mahdollisimman vaivatonta. Palvelujen osalta isoin muutos oli kuntosalin kuluvalvonnan valmistuminen ja sen avulla aukioloaikojen laajentaminen asiakkaille. Taloushallinto siirtyi koko konsernin osalta ulkopuoliselle toimijalle keväällä 2023.

Riskinä on vanhan allastekniikan ja laitteiston toimintavarmuus. Tilojen korjaus- ja huoltotöitä tehtiin vuoden aikana yhteistyössä Kiinteistö Oy Vapaa-aikakeskuksen kanssa, pääasiassa allaspuolen sekä sähkö- että lvi-korjaukset.

Talouden ja toiminnan riskejä seurataan ja arvioidaan jatkuvasti.

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023 (konserni)

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Riskiarvio	TOTEUTUMINEN
1.1 Sujuvaa arkea, asiointia ja palveluja	Vakiinnuttaa kävijämäärä, budjetin mukainen toiminnan tulos. Palvelujen käyttäminen sujuvaa ja vaivatonta, toiminnan kehittäminen asiakkaita kiinnostavaksi	Resurssit eivät ole riittävät tavoitteiden saavuttamiseksi. Rekrytoinnin vaikeus	Toteutunut suunnitelmien mukaan. Kävijämäärä kasvoi 18 % ja liikevaihto 16 % edellisestä vuodesta. Asiakaspalautteen pohjalta lisätty ja kehitetty uusia palveluja.
1.5 Yritys kehittää omaa tekemistä ketterästi	Yhteistyö konserniyhtiöiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa Rakennuksen ilme ja teknisten laitteiden käyttökuntoisuus edesauttavat rakennuksen käyttötarkoituksen ja emoyhtiölle asetettujen tavoitteiden toteutumista.	Muutosvastarinta ja asenteet estää pahimmillaan uudistusten ja kehittämisen eteenpäin viemisen. Rakennuksen tai tekniikan kunnossa tapahtuu yllättäviä muutoksia ja toiminta joudutaan osittain tai kokonaan keskeyttämään.	Toteutunut suunnitelmien mukaan. Ei ole ollut kokonaan toiminnan keskeytyksiä. Yksittäisiä palveluja otettu pois käytöstä laiterikkojen vuoksi.
2.3 Terveiden ja turvallisuuden edistäminen	Rakennuksen energiatehokkuuden ja esteettömyyden parantaminen.	Rakennuksen tai tekniikan kunnossa tapahtuu yllättäviä muutoksia ja toiminta joudutaan osittain tai kokonaan keskeyttämään.	Toteutunut suunnitelmien mukaan.
2.4 Ennalta ehkäisyyn panostaminen	Yhtiö tarjoaa kylpylä- ja liikuntapalveluja asiakkaiden fyysisen, henkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen.	Käytössä olevien resurssien riittävyys suhteessa palvelutarpeeseen, erityisesti tilanteissa, joissa palvelutarve muuttuu.	Resurssien vajetta paikattiin ostopalveluilla. Fontanellan toimintaa tukeva kunnan liikuntatoimen piste avattiin Fontanellan tiloihin.

Talousarvion toteutuminen

Siilinjärven Uimala konserni yhteensä

	TP 2022	TA 2023	TOT 2023
Vuosikate t€	-468	-50	-513
Poistot t€	-506	-466	-470
Tilikauden tulos t€	-28	-516	-109
Kumulat. ali-/ylijäämä	-8630	-9146	-8739
Nettoinvestoinnit t€	0	0	0
Lainakanta t€	1616	1238	1165
Kunnan takaamat lainat t€	1616	1238	1165
Vuokravastuut t€	0	0	0

Muut ei-taloudelliset asiat

Yhtiöt noudattavat toiminnassaan yhtiöiden hallitusten vahvistamia yhtiöjärjestyksiä ja työjärjestyksiä, Siilinjärven kunnan konserniohjeistusta, omistajaohjauksen toimintaohjeita ja -periaatteita sekä soveltuvin osin Siilinjärven kunnan hallintosääntöä, talousarvion täytäntöönpano-ohjetta ja tilinpäätöksen laadintaohjetta sekä osakeyhtiölakia ja muuta osakeyhtiön toimintaa ohjaavaa lainsäädäntöä.

Ympäristöasiat

Yhtiöt huomioivat toiminnassaan Siilinjärven kunnan kuntastrategian ja yhtiöiden strategian mukaisen vision, mission ja arvojen toteutumisen. Näihin arvoihin liittyy vahvasti vastuullisuus. Ympäristövastuu huomioidaan mm. jätteiden kierrätyksessä, allasvesissä käytettävien kemikaalien turvallisessa käytössä sekä suihkuvesien lämmöntalteenotossa. Kuluvana vuonna vähennettiin merkittävästi muovijätteen syntymistä poistamalla käytöstä kertakäyttömukit ja muovitetut kertakäyttöpefletit. Riskien hallintaan on tehty suunnitelmat ja riskikartoitukset.

Henkilöstöasiat

Siilinjärven Uimala Oy on yhteensä 11 työntekijää. Siilinjärven Uimala Oy noudattaa MaRa:n työehtosopimusta. Työterveyshuollon kanssa on tehty yhteistyössä työterveyden toimintasuunnitelma. Henkilöstön kanssa käydään vuosittain kehityskeskustelut. Vastuullisuus ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen on itsestänselvyys kaikessa toiminnassa. Korruptiota ja lahjontaa ei hyväksytä. Näitä asioita valvotaan taloudenseurannassa jatkuvasti. Kiinteistöyhtiössä ei ole yhtään työntekijää.

Toiminta-ajatus

Yhtiö tarjoaa monipuolisia asumisratkaisuja kuntalaisille ja kuntaan muuttaville uusille asukkaille. Yhtiön harjoittaa vuokra-asuntotuotantoa Siilinjärven kunnan alueella ja hallitsee sekä ylläpitää omistamiaan kiinteistöjä.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Toiminnan painopisteinä ovat uusien vuokra-asuntojen rakennuttaminen ja vanhan asuntokannan ylläpito sekä kehittäminen.

Yhtiö on myynyt kuusi kerrostaloa vuonna 2023 sijoitusyhtiölle. Myyntituotoilla on maksettu pois myytyjen kiinteistöjen lainat sekä lisäksi tehty ylimääräisiä lainanlyhennyksiä.

Yhtiö on työllistänyt neljä ukrainalaista kesällä 2023 ulkoalueiden hoitotehtäviin. Yhtiö on vuokrannut Siilinjärven kunnalle asuntoja ARAn poikkeusluvalla käytettäväksi ukrainalaisten pakolaisten asuttamiseen.

Yhtiössä noudatetaan Siilinjärven kunnan riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan ohjeistusta. Hallitus seuraa hallituksen kokouksissa yhtiön taloudellista tilannetta sekä rakennushankkeiden hankintahinnan toteutumista. Siilinjärven Kotipolku Oy tukee omalla toiminnallaan Siilinjärven kuntastrategian toteutumista.

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2023	Tavoitetaso	TOTEUTUMINEN
<u>Hyvinvoiva arki</u> Yhtiö tarjoaa kuntalaisille ja kuntaan muuttaville kohtuuhintaisia ja laadukkaita vuokra-asuntoja	Yhtiö huolehtii vanhasta vuokra-asuntokannasta ja rakennuttaa uusia vuokra-asuntoja.	Vuokran määrän (€/m ² /kk) jää alle markkinavuokran.	Kohtuuhintainen asuntotuotanto on toteutunut
Kiinteistönpidossa toteutuu omakustannusperiaate ARA- ja korkotukikiinteistöissä (sisältää erityisavustuskohteet)	Vuokranmäärityksessä varaudutaan tuleviin peruskorjauksiin ja korkotukilainojen viiden vuoden välein kohoaviin lainanlyhennyksiin.	Tasainen ja kilpailukykyinen vuokrataso.	Toteutunut, vuokria ei ole korotettu vuosina 2021–2024
Vapaarahoitteisten kiinteistöjen kiinteistönpidossa toteutuu pitkäjänteinen talouden suunnittelu	Vuokranmäärityksessä huomioidaan korjausvaraukset.	Vapaarahoitteisen asuntokannan tulee kattaa omat kulunsa.	Asuntokannat on eriytetty kirjanpidossa ja vapaarahoitteinen asuntokanta on kattanut omat kulunsa.

Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2023	Tavoitetaso	TOTEUTUMINEN
<u>Hyvän arjen turvaaminen vauvasta vaariin</u> Monipuolinen asuntotarjonta.	Rakennuttamisessa ja kiinteistönpidossa huomioidaan esteettömyys ja eri käyttäjäryhmät.	Kaikille hakijaryhmille asuntoja tarjolla.	Käyttöaste 2023 on 96,9 %, (95,4 % vuonna 2022).
Uudistuotanto / vuokra-asunnot	Taivallahti/ Silkkiuikuntie 5-7 rivitalot: käynnistyminen	Valmistuminen 2025	Hanke on käynnistynyt.
	Vuorelantie 7 kerrostalo: käynnistyminen	Valmistuminen vuonna 2024	Hanke on käynnistynyt.
	Siilinpää, kerrostalo, Valkamantie 2 C: ei käynnistynyt	Valmistuminen tulevaisuudessa	Ei käynnistetty
	Seuraavien kerros- ja rivitalokohteiden valmistelu.	Varaudutaan täyttämään vuokra-asuntotarvetta kuntakonsernin ohjeistuksen mukaisesti.	Ei toimenpiteitä
Vuokra-asunnot (vanha rakennuskanta)	Peruskorjaustarpeen selvitykset, kuntotutkimukset. Kiinteistöjen salkutus ajan tasalla.	100 %	Toteutunut
Tytäryhtiö Siilinjärven Asumisoikeus Oy tarjoaa kohtuuhintaisia ja laadukkaita asumisoikeusasuntoja	Kiinteistöjen laatutason ja kohtuullisen vastiketason ylläpitäminen	Käyttöaste 100 %	Toteutunut

Yhtiö on asettanut kuntastrategiaa tukevia tavoitteita, mutta ei varsinaisia valtuustoon nähden sitovia tavoitteita.

Informatiiviset tunnusluvut

Arava- ja korkotukirahoitteiset vuokra-asunnot				
Kerrostalot	111 kpl	6 kiinteistöä	28 420 m ³	6 577 m ²
Rivitalot	361 kpl	21 kiinteistöä	69 813 m ³	18 745 m ²
Erytisryhmien asunnot	102 kpl	4 kiinteistöä	27 326 m ³	5 897 m ²
Yhteensä	574 kpl	31 kiinteistöä	125 559 m³	31 397 m²
Arava- ja korkotukirahoitteiset asumisoikeusasunnot (Siilinjärven Asumisoikeus Oy)				
Kerrostalot	80 kpl	3 kiinteistöä	20 404 m ³	4 547,5 m ²
Rivitalot	23 kpl	1 kiinteistöä	5 686 m ³	1 693,5 m ²
Yhteensä	103 kpl	4 kiinteistöä	26 090 m³	6 241,0 m²

Yhtiö on myynyt sijoitusyhtiölle vuonna 2023 yhteensä kuusi kerrostaloa, yhteensä 9135 m², jotka on poistettu taulukosta.

Vaparaohitteisesti toteutetut kohteet	
Asematie 11 AB asuinkiinteistö 48 asuntoa	2526 m ²
Metsontie 1 asuinkiinteistö, 19 asuntoa	1010,5 m ²
Honkarannantie 8 kerhorakennus	114 m ²
Sulkavantie 4 päiväkeskus *	152 m ²
Vuorelan hyvinvointineuvola, Vuorelantie 6 *	396 m ²
Vuorelantie 12 asuinkiinteistö 24 asuntoa	1 530 m ²
Risuharjuntie 5 valmistuskeittiö *	1 012 m ²
Risuharjuntie 2 asuinkiinteistö 45 asuntoa	2 130 m ²
Pajaharjuntie 3-5 asuinkiinteistö 20 asuntoa	1 119 m ²
Vattuahontie 3, erityisryhmien kohde 9 as.	287 m ²
Yhteensä	10 276,5 m²

*) vuokrattu Siilinjärven kunnalle.

Asukasvalinnat	2023	2022	2021
Normaalit vuokra-asunnot	102	98	90
Valmistunut uustuotanto**	0	67	0
Yhtiön sisäiset vaihtajat	10	14	17
Vanhusten asunnot (asukasvalinnat ei yhtiön tiedossa, Pohjois-Savon hyvinvointialue valitsee asukkaat – ei tietoja yhtiölle v. 2023 asukasvaihdoksista) *	0	26	23
Kehitysvammaisten asunnot (asukasvalinta kunnassa)	1	0	2
Yhteensä	113	205	132

*) koskee Vanhan Pappilan palvelukodin ja Kaaripolun palvelukodin asukasvalintoja

***) Asematie 11 A ja B vaparaohitteiset kerrostalot ja Metsontie 1 rivitalo

Talousarvion toteutuminen

	TP 2022	TA 2023	TOT 2023
Vuosikate t€	1992	2268	1250
Poistot t€	4345	3748	1692
Tilikauden tulos t€	-385	-195	0
Kumulat. ali-/ylijäämä	-385	-195	0
Nettoinvestoinnit t€	0	6000	3603
Lainakanta t€	39695	37970	36552
Vuokravastuut t€	29	31	51

Muut ei-taloudelliset asiat

Siilinjärven Kotipolku Oy noudattaa toiminnassaan Siilinjärven Kotipolku Oy:n hallituksen vahvistamaa työjärjestystä, toimintasääntöä ja hyväksymismatriisia ja Siilinjärven kunnan konserniohjeistusta, omistajaohjauksen toimintaohjeita ja -periaatteita sekä soveltuvin osin Siilinjärven kunnan hallintosääntöä ja talousarvion täytäntöönpano-ohjetta sekä osakeyhtiölakia ja muuta osakeyhtiön toimintaa ohjaavaa lainsäädäntöä. Siilinjärven

kunnan konserniohjeistus käsitellään ja hyväksytään yhtiön hallituksessa ja yhtiökokouksessa.

Ympäristöasiat

Siilinjärven Kotipolku Oy huomioi kaikessa toiminnassaan Siilinjärven kunnan kuntastrategian ja yhtiön hallituksen määrittämän strategian mukaisen vision, mission ja arvojen toteutumisen. Yhtiö noudattaa ympäristöasioihin liittyviä lakeja toiminnassaan ja yrittää vaikuttaa jätteen synnyn ehkäisyyn sekä kiertotalouteen.

Yhtiön strategian mukaisesti toiminnassa huomioidaan kiinteistöjen elinkaariajattelu ja terveellisyys, energiatehokkuus, uusiutuvan energian käyttöönotto (esim. aurinko- ja geoenergia), turvallisuus ja uusien teknologioiden hyödyntäminen. Kiinteistöjen ylläpidossa kiinnitetään huomiota taloudellisuuteen ja ennalta ehkäisevään toimintaan. Rakentamisessa on käytössä Kuivaketju 10 -toimintamalli.

Toimintamalli

Yhtiö kehittää toimintaansa siten, että digitalisaatiota hyödynnetään enenevässä määrin kiinteistöjen ylläpidossa, hankkeissa ja päivittäistoiminnoissa. Sähköiset allekirjoitukset asiakkaiden ja yhtiön sisäisten asiakirjojen osalta on käytössä. Muita käytössä olevia tapoja ovat sähköinen raportointi huoneistotarkastusten osalta, sähköinen piirustusarkisto, sähköiset projektipankit/ huoltokirjat rakennuttamisessa ja kilpailuttamisessa.

Henkilöstöasiat

Siilinjärven Kotipolku Oy on laatinut työterveyshuollon toimintasuunnitelman Järvi-Suomen työterveys Oy:n työterveyspalvelujen kanssa. Tavoitteena on terveellinen ja turvallinen työympäristö, hyvin toimiva työyhteisö, työhön liittyvien sairauksien ehkäisy sekä työntekijän työ- ja toimintakyvyn ylläpitäminen ja edistäminen ja seuranta työuran eri vaiheissa. Yhtiö tukee henkilökunnan työkykyä ylläpitävää toimintaa.

Yhtiö on huomioinut työtilojen, työvälineiden ja -laitteiden osalta ergonomian ja työturvallisuuden sekä toimialakohtaiset erityispiirteet.

Riskien hallinta

Yhtiö toimittaa Siilinjärven kunnalle vuosittain sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan selonteot.

Korruptiota ja lahjontaa ei ole esiintynyt. Sisäinen tarkastus on tehnyt selvitykset yhtiön johdon ja hallituksen esteellisyydestä. Hankinnat suoritetaan hankintalakea noudattaen avoimena menettelyinä. Hallitus seuraa yhtiön riskejä.

Kiinteistö Oy Isoharja

Toiminta-ajatus

Yhtiön päätehtävänä on tuottaa arvoa asiakkaille vuokraamalla tarpeenmukaiset toimitilat sekä kehittää omistamiaan kiinteistöjä ja koko aluetta yrityskeskukseksi.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Kiinteistöyhtiön toiminta kehittyy ja kasvaa merkittävästi uuden rakennuksen valmistumisen myötä loppuvuodesta 2023. Uuteen lainarahalla pääomitettuun rakennushankkeeseen liittyy aina taloudellinen riski. Riskin hallitsemiseksi rahoitus on

otettu kiinteällä korolla ja ennen rakentamispäätöstä oli tiloista vuokrattu 60 %. Vanhoihin rakennuksiin sisältyy aina toiminnallisia riskejä, joita pyrimme hallitsemaan vuosikorjauksia suunnitellussa.

Toimitilamarkkinoilla olemme edelleen pystyneet pitämään INNOCUMin houkuttelevana vaihtoehtona sijoittumiselle. Käytössä olevien tilojen käyttöaste onkin pysynyt yli 96 %:ssa.

Maailman talouden muutokset erityisesti korkeahko inflaatio on nostanut kiinteistöjen ylläpitokustannuksia. Ylläpitokustannusten siirto täysimääräisenä vuokriin ei ole ollut mahdollista. Se heikentää tulosta ja pienentää vuosikorjausten ja investointien määrää.

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2023	Tavoitetaso	TOTEUTUMINEN
<u>1.4 ja 2.5 Kuntastrategia</u> Kiinteistöjen käyttöasteen pitäminen taloudellisesti kannattavalla tasolla	Vastata niin uusien kuin nykyisten asiakkaiden tilatarpeisiin ylläpitämällä sekä parantamalla vuokrattavien tilojen tasoa.	Yli 92 %.	vuoden 2023 tilojen keskimääräinen käyttöaste on yli 96%
<u>1.4 Kuntastrategia</u> Markkinointinimen INNOCUM tunnettavuuden lisääminen	Verkostoitumalla ja järjestämällä yritystapahtumia; päätapahtumana INNOCUM yrityscup kävelyfutisturnaus 9.6.2023. Viestinnän lisääminen some kanavissa asiantuntija organisaation avustamana	Yksi maakunnallisesti merkittävä kumppani (KalPa 2022-23), Vähintään yksi merkittävä tapahtuma /vuosi, Viikoittain tapahtuvat some päivitykset ja esillä olo kanavilla.	INNOCUM Yritys Cup järjestettiin 9.6.2023. Mukana 28 joukkuetta yhteensä lähes 300 osallistujaa. Kalpa yhteistyö jatkuu kaudelle 2023-24 Markkinointi- ja viestintäyhteistyö viestintätoimisto Unelman kanssa
<u>3.3 Kuntastrategia</u> Nykyisen rakennuskannan vuosittaisten suunniteltujen korjausten ja investointien toteuttaminen siten, ettei velkapääoma kasva nykyisestään	Korjaussuunnitelman jatkuva päivittäminen kiinteistöjen korjaustarpeet huomioiden.	Budjetoitu vuodelle 2023: 370 t€	tot. 31.12.2023: 436 t€
<u>3.3 Kuntastrategia</u> Uuden monitoimitalon rakentaminen yhtiön resurssit ja vuonna 2020 laaditun asemakaavan mahdollisuudet huomioiden	Uuden toimitalon rakentaminen vuoden 2023 aikana ja tilojen tarjoaminen uusille sekä nykyisille asiakkaille	Tilojen käyttöaste yli 92 %	Tilojen käyttöaste 31.12.2023: n. 78 %

Yhtiö on asettanut kuntastrategiaa tukevia tavoitteita, mutta ei varsinaisia valtuustoon nähden sitovia tavoitteita

Talousarvion toteutuminen

	TP 2022	TA 2023	TOT 2023
Vuosikate t€	884	802	823
Poistot t€	515	520	505
Tilikauden tulos t€	235	121	78
Kumulat. ali-/ylijäämä	3398	3524	3602
Nettoinvestoinnit t€	1650	6300	7203
Lainakanta t€	7318	12411	13996
Leasing vuokravastuut t€	1	2	10
käyttö-m2	19500	19500	22500

Muut ei-taloudelliset asiat

Toiminnan hallittavuus

Kiinteistöyhtiön toiminnan hallittavuus pienellä organisaatiolla perustuu toimiviin sähköisiin järjestelmiin, joita ovat Maestro taloushallintojärjestelmä, Eners kiinteistöjen sähköinen huoltokirja ja INNOCUM asiakashallintajärjestelmä liitettynä sähköisiin kokoustilojen infotauluihin. Lisäksi käytössä on Honeywell Oy:n toimittama kiinteistövalvomokeskus, joka on liitetty ISS:n energiahallintakeskukseen. Tällä järjestelyllä on varmistettu 24/7 tapahtuva kiinteistöjen päivystystoiminta ja samalla lyhyt vasteaika mahdollisen ongelman ilmaantuessa. Yleisesti ottaen sähköisten järjestelmien ja ohjelmien käytön tehostaminen on mahdollistanut tilojen tehokkaan käytön ja hallittavuuden pienillä henkilöresursseilla.

Riskien hallinta

Toimintaa suunnitellessa ja eri tehtäviä toteutettaessa on riskienhallintaan kiinnitetty erityistä huomiota. Taloudellisten riskien hallitsemiseksi vuokraustoiminnassa on määritelty vuokravakuudet sekä hallituksen hyväksymä perintäohjeistus. Rakennusten korkean iän tuomat taloudelliset riskit pyritään hallitsemaan tarkkailemalla rakennusten kuntoa, tekemällä niissä tarvittavia kuntotutkimuksia sekä suunnitelmallisella pitkäjänteisellä korjaus- ja kunnostustyöllä. Turvallisuusriskien osalta tietotekniset suojausratkaisut ovat jatkuvassa päivityksessä. Alueen vartiointia on tehostettu aina tarpeen mukaan etenkin kesäaikoina ja kesällä asennettu tallentava ja etävalvonnan mahdollistama kameravalvontajärjestelmä lisää valvonnan kattavuutta edelleen. Kiinteistöjen turvallisuuteen liittyvien riskien kartoitus on päivittäiseen toimintaan liittyviä ennalta ehkäiseviä toimenpiteitä korkean turvallisuustason säilyttämiseksi. Myös asianmukaiset rakennusten turvallisuuteen liittyvät viranomaistarkastukset on suoritettu ajallaan. Niukat henkilöstöresurssit muodostavat toiminnalle riskin, jota on pyritty hallitsemaan lisäämällä työhyvinvointia.

Konsernin talous

Konsernin avainluvut	2023	2022
Tilikauden tulos, 1000 €	-1 823	-3 094
Vuosikate, 1000 €	9 808	10 226
Omavaraisuusaste, %	30,0	26,1
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	141,3	84,4
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	-708	2 030
Kertynyt yli-/alijäämä, €/as	-33	96
Lainat, €/as	5 632	7 218

Kuntien taloudellista asemaa tarkastellaan konsernikokonaisuuden perusteella. Tällöin kunnan alijäämien piilottaminen tytäryhtiöihin ja yhteistyöorganisaatioihin estyy ja kuntakokonaisuuksia tarkastellaan entistä vertailukelpoisemmalta pohjalta. Kuntien taloudellista asemaa arvioitiin uusien kriisikuntakriteerien (voimaan 1.3.2019) perusteella ensimmäistä kertaa vuonna 2022 vuosien 2020 ja 2021 tilinpäätöksen tunnuslukujen perusteella.

Konsernituloslaskelman tilikauden tulos osoittaa alijäämää noin -1,823 milj. euroa (ed.v. alijäämä -3,094 milj.). Konserniin kertyi vuosikatetta yht. 9,808 milj. euroa ja poistojen määrään suhteutettuna tunnusluvuksi muodostui 83,1 % (ed.v. 77,9 %). Vuosikate supistui n. -0,418 milj. euroa edellisestä vuodesta. Taustalla olivat sote uudistuksesta johtuvat muutokset konsernirakenteessa, sairaanhoitopiirin ja Vaalijalan ky:n osuuksien poistuttua, sekä palvelujen järjestämisvastuun poistuttua kunnan toiminnasta. Kunnan oma vuosikate muodostui 3,756 milj. euroa edellisvuotta vahvemmaksi. Konserniyhtiöistä vuosikatetta kasvatti hienoisesti vain Savon koulutuskuntayhtymä. Muiden konserniyhtiöiden vuosikatteen heikkenivät. Suurin pudotus tapahtui Kotipolku Oy:n osalta (-1,286 milj.). Valtakunnan tasolla konserneissa vuosikatteen osuus poistoista oli vuonna 2022 yht. 129,0 %. Ennakkotietoja vuodesta 2023 ei ole käytettävissä. Vuosikatteen osuuden ylittäessä 80 % poistoista, kriisikuntakriteeri ei täyty.

Negatiivisen tuloksen teki kunnan ohella myös Pysäköinti Oy, Uimala konserni, ja Kotipolku Oy. Alijäämät näissä yht. n. -0,767 milj. euroa. Yhteenlaskettu tulos kuitenkin parani edellisvuodesta 1,399 milj. euroa.

Bruttoinvestoinnit olivat rahoituslaskelman mukaisesti yhteensä 20,478 milj. euroa. Summasta Isoharja Oy:n investoinnit olivat 7,7 milj. euroa ja Kotipolku Oy:n 3,7 milj. euroa. Peruskunnan osuus oli 8,7 milj. euroa. Loppuosa oli käytännössä Savon koulutuskuntayhtymän osuutta, Pysäköinti Oy:n ja Uimalan investointien jäädessä hyvin pieniksi. Investointien tulo-rahoitusprosentti aleni 49,2 %:iin (ed. v. 61,5 %). Tunnusluku kuvaa kuinka paljon tehtyjen investointien omahankintamenoista on pystytty kattamaan toiminnan tuottamalla rahoituksella. Valtakunnan tasolla keskimääräinen luku oli vuonna 2022 yht. 67 %.

Konsernitaseen loppusumma oli 195,757 milj. euroa (ed. v. 257,187). Tase pienentyi edelliseen vuoteen verrattuna -61,430 milj. eurolla. Avaavaan taseeseen on tehty sotesta johtuvia muutoksia yht. -56,603 milj. eurolla eli muu tilikauden aikainen muutos on -4,827 milj. euroa tasetta pienentävä.

Pysyvien vastaavien muutos oli yht. -35,690 milj. euroa, josta soten osuus oli -40,760 milj. euroa. Lisäyksiä konsernista tuli näin ollen n. 5,070 milj. euroa. Lisäys muodostuu keskeneräisiin jääneiden hankintojen muutoksesta, jota oli n. 6,2 milj. euroa. Keskeneräisiin

jäi Kotipolku Oy:llä yht. 3,6 milj. euroa (lisäys 3,5 milj.) ja kunnassa 3,9 milj. euroa (lisäys 2,7 milj.).

Vaihtuvien vastaavien muutos oli yht. -25,921 milj. euroa, josta soten osuus oli -15,572 milj. euroa. Vähennyksiä konsernista tuli siis n. -10,349 milj. euron edestä. Näitä olivat mm. saamisten vähentyminen (-2,5 milj.) kunnassa soten poistuttua ja kassavarojen (rahat ja pankkisaamiset) pienentyminen sekä kunnassa (-4,0 milj.) että Kotipolku Oy:ssä (-3,0 milj.). Loppuosa muutoksesta (-0,8 milj.) tuli muista konserniyhtiöistä.

Vastattavaa puolella muutokset kohdistuvat omassa pääomassa peruspääoman supistumiseen sitä vastaan kirjatuilla sote-erillä ja tuloksen muodostumiseen. Konsernin tuloksen muodostumiseen vaikuttavat sekä erilliset tilinpäätökset että Kotipolku Oy:stä eliminoitava varauksen purku (-0,876 milj.). Alijäämäisestä tilikauden tuloksesta erillistilinpäätösten osuus on -0,950 milj. euroa, jossa kunnan oma alijäämä oli -0,434 milj., Kotipolku Oy:n alijäämä -0,532 milj., Pysäköinti Oy:n alijäämä -0,125 milj., Uimala Oy:n alijäämä -0,109 milj. euroa. Ylijäämäiset tilinpäätökset tekivät Kiinteistö Oy Isoharja 0,078 milj. sekä Savon koulutuskuntayhtymä ja P-S Liitto yht. 0,173 milj. euroa.

Vastattavaa puolella suurimmat muutokset kohdistuivat vieraan pääoman eriin yht. -51,915 milj. euron edestä. Soten osuus tästä oli -48,252 milj. euroa. Konsernin vähennysten osuudeksi jäi -3,663 milj. euroa, mikä jakaantui pitkäaikaisen pääoman lisäykseen 5,107 milj. eurolla ja lyhytaikaisen vähennykseen -8,769 milj. eurolla. Pitkäaikaisen lisäyksestä kunnan osuus oli 1,9 milj. euroa ja Isoharjan 6,2 milj. euroa. Kotipolku Oy:n pystyi vähentämään pitkäaikaisia lainojaan -2,5 milj. euron edestä. Muiden yhtiöiden osuudeksi jäi loppuosa (0,5 milj.) muutoksesta.

Konsernin omavaraisuus- % mittaa konsernin vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksistaan pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona on pidetty keskimäärin 70 %:n omavaraisuutta. Jos omavaraisuusaste on 50 % tai sitä alempi, merkitsee se merkittävän suurta velkarasitetta. Vuonna 2023 omavaraisuusaste oli 30,0 % eli pysyi edelleen hyvin heikolla tasolla (ed. 26,1 %). Kuntien keskimääräinen konsernitason omavaraisuusaste oli 42 % vuonna 2022. Uudempia lukuja ei ole saatavilla. Omavaraisuusaste on poistunut erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyn kriteeristön tunnusluvuista (kuntalaki 118 §).

Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo, kuinka paljon kuntakonsernin käyttötuloista tarvittaisiin konsernin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet koko kuntakonsernilla on selviytyä velkojen takaisinmaksuista tulorahoituksella. Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus räjähti kasvuun soten poistuttua, tunnusluku 141,3 %. Konsernin velat jäivät kuntaan ja yhtiöihin, mutta kunnan tuloista leikattiin n. puolet pois. Kahtena edellisenä vuonna velkaantuneisuus pysytteli samalla tasolla eli 84,4 %. Käytännössä tulorahoitusta jää hyvin niukasti varsinaisen toiminnan pyörittämiseen, lähes kaikki tarvittaisiin vieraan pääoman takaisin maksamiseksi. Kuntien keskimääräinen konsernitason suhteellinen velkaantuneisuus (82 % vuonna 2022) oli aiemmin lähes vastaavalla tasolla kuin kunnan oma velkaantuneisuus. Uudempia lukuja ei ole saatavilla.

Koko konsernin lainamäärä oli tilinpäätösvuonna 119,959 milj. euroa. Lainamäärän sisälsi soten myötä poistunutta nettovähennystä n. -36,082 milj. euroa ja 2,714 milj. konsernin omaa lainakannan lisäystä. Lainamäärä lisääntyi Isoharja Oy:ssä 6,7 milj. euroa. Muut konserniin kuuluvat pystyivät alentamaan lainakantaansa; kunta -0,6 milj. euroa, Kotipolku Oy -3,0 milj. euroa ja Uimala konsernikin n. -0,5 milj. euroa. Lainat asukasta kohti olivat vuoden lopussa 5 632 euroa (ed. 7 218 euroa). Kuntien keskimääräinen konserninelka asukasta kohden oli 7 871 euroa vuonna 2022. Uudempia lukuja ei ole vielä saatavissa.

Lainojen ja vuokravastuiden yhteismäärä konsernissa oli yht. 158,970 milj. euroa eli 7,463 euroa per asukas. Yhteismäärä alentui edellisestä vuodesta peräti -74,683 milj. eurolla soten poistuttua. Peruskunnan osuus tästä oli -29,546 milj. euroa, joten merkittävä poistunut osa muodostui pääsääntöisesti sairaanhoitopiiriin (ja muiden konserniyhtiöiden) puolelta. Tunnusluvun ylittäessä koko maan asukaskohtaisen keskiarvon yli 50 %:lla, kriisikuntakriteeri täyttyy. Vuoden 2022 kuntien keskimääräinen tunnusluku oli 9 367 euroa per asukas.

Vuoden 2022 konserniin kertynyt 2,030 milj. euron ylijäämä vaihtui nyt tilikauden alijäämisellä tuloksella yht. -0,708 milj. euron alijäämään. Asukasta kohden alijäämää muodostui vuoden lopussa -33 euroa. Kriisikuntakriteeristön raja-arvot alijäämästä ovat -1 000 euroa per asukas viimeisessä konsernitilinpäätöksessä (tilivuosi) ja -500 euroa per asukas sitä edeltäneenä vuonna.

Konsernitarkastelussa rahoituksen riittävyyttä ja vakavaraisuutta koskevista raja-arvoista ylittyi yksi. Lainanhoitokatteen tunnusluku jäi alle 0,8 ollen vain 0,7. Lainojen ja vuokravastuiden valtakunnallista lukua ei ole tiedossa. Soten poistuttua tunnusluvun tasoa on mahdoton ennakoita, se varmistuu vasta kun kaikki kunnat ovat tilinpäätöksensä raportoineet ja keskiarvo muodostunut. Tuloveroprosentti on niukasti kriteeriarvojen alapuolella. Konserni muodostui alijäämäiseksi; aiemmin näin kävi vuonna 2019.

Kunta maksaa konserniyhtiöille toiminta-avustuksena tai vuokravastikkeina mm. osakaslainojen korkokuluihin, rahoitusvastikemenoihin ja ylläpitomenoihin seuraavasti (netto):

	TP 2023	TP 2022
Uimala Oy	683 634	856 047
Kiinteistö Oy Siilinjärven Vapaa-aikakeskus	310 720	321 240
Pysäköinti Oy	40 000	40 000
Siilinjärven Kotipolku Oy	0	0
Yhteensä	1 034 354	1 217 287

Konserniyhtiöiden antolainasaamisten kokonaismäärä tilinpäätöksessä

	TP 2023	TP 2022
Uimala Oy	1 614 603	1 614 603
Kiinteistö Oy Siilinjärven Vapaa-aikakeskus	1 537 614	1 537 614
Pysäköinti Oy	1 510 768	1 510 768
Siilinjärven Kotipolku Oy	100 021	169 517
Yhteensä	4 763 006	4 832 501

1.6.4 Konsernivalvonnan selonteko

Konsernivalvonnan selonteko on annettu kunnan sisäisen valvonnan selonteon yhteydessä.

1.6.5 Konsernitilinpäätös ja tunnusluvut

Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut 2023–2022

1000 euroa	2023	2022
Toimintatuotot	24 504	76 173
Toimintakulut	-85 706	-211 781
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta	0	152
Toimintakate	-61 203	-135 456
Verotulot	58 621	99 755
Valtionosuudet	12 542	45 232
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	720	686
Muut rahoitustuotot	1 247	1 298
Korkokulut	-2 115	-1 167
Muut rahoituskulut	-5	-122
	-153	696
Vuosikate	9 808	10 226
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-10 556	-13 126
Omistusten eliminointierot	0	-233
Arvonalentumiset	-1 245	0
Satunnaiset erät	0	3
Tilikauden tulos	-1 993	-3 129
Tilinpäätössiirrot	20	15
Tilikauden verot	-137	-83
Laskennalliset verot	219	102
Vähemmistöosuudet	68	2
Tilikauden alijäämä	-1 823	-3 094
KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot / Toimintakulut %	28,6	36,0
Vuosikate / Poistot %	83,1	77,9
Vuosikate, €/as	460	481
Asukasmäärä	21 300	21 243

Konsernirahoituslaskelma ja sen tunnusluvut 2023–2022

1000 euroa	2023	2022
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	9 808	10 226
Satunnaiset erät	0	3
Tilikauden verot	-137	-83
Tulorahoituksen korjauserät	-456	-1 355
	9 215	8 791
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-20 478	-16 743
Rahoitusosuudet investointimenoihin	559	104
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	3 823	2 545
	-16 096	-14 095
Toiminnan ja investointien rahavirta	-6 881	-5 304
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-64	0
Antolainasaamisten vähennykset	344	347
	280	346
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	17 840	16 499
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-15 059	-17 937
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-66	-583
	2 714	-2 020
Oman pääoman muutokset	37	103
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-342	-180
Vaihto-omaisuuden muutos	66	14
Saamisten muutos	2 816	-1 600
Korottomien velkojen muutos	-6 157	6 724
	-3 617	4 958
Rahoituksen rahavirta	-586	3 387
Rahavarojen muutos	-7 467	-1 917
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	7 132	25 115
Rahavarat 1.1.	14 600	27 032
	-7 467	-1 917
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	8 537	7 188
Investointien tulorahoitus, %	49,2	61,5
Laskennallinen lainanhoitokate	0,7	0,6
Kassan riittävyys, pv	21	37

Konsernitase ja sen tunnusluvut 2023–2022

VASTAAVAA, 1000 euroa	31.12.2023	31.12.2022
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	168	1 338
Muut pitkävaikutteiset menot	1 036	805
Ennakkomaksut	572	622
	1 775	2 765
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	26 965	26 879
Rakennukset	89 802	117 552
Kiinteät rakenteet ja laitteet	23 886	23 365
Koneet ja kalusto	1 451	4 975
Muut aineelliset hyödykkeet	38	362
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	8 344	9 949
	150 485	183 081
Sijoitukset		
Osakkuusyhtiö osakkeet ja osuudet	2	1 271
Osakkeet ja osuudet	7 670	8 155
Joukkovelkakirjalainasaamiset	2	2
Muut lainasaamiset	21 327	21 670
Muut saamiset	715	722
	29 716	31 820
Pysyvät vastaavat	181 976	217 666
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	993	573
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	60	332
Muut toimeksiantojen varat	110	77
	1 163	982
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	88	554
Keskeneräiset tuotteet	0	0
Muut vaihto-omaisuus	329	379
	417	934
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Muut saamiset	24	70
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	2 445	4 906
Lainasaamiset	0	84
Muut saamiset	1 411	2 673
Siirtosaamiset	1 188	4 756
	5 068	12 490
Rahoitusarvopaperit	1 500	0
Rahat ja pankkisaamiset	5 632	25 115
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	12 618	38 539
VASTAAVAA	195 757	257 187

VASTATTAVAA, 1000 euroa	31.12.2023	31.12.2022
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	57 344	62 575
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat	0	2
Muut omat rahastot	1 961	1 905
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	1 115	5 123
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 823	-3 094
	58 597	66 511
VÄHEMMISTÖSUUDET	-2	515
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	600	1 507
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	993	734
Lahjoitusrahastojen pääomat	1	464
Muut toimeksiantojen pääomat	111	86
	1 105	1 283
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	104 238	127 917
Lainat julkisyhteisöiltä	1 438	6 204
Saadut ennakot	1	0
Siirtovelat	27	79
Laskennalliset verovelat	191	410
	105 896	134 610
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	0	66
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	13 964	18 813
Lainat julkisyhteisöiltä	319	327
Saadut ennakot	238	725
Ostovelat	6 823	13 674
Liittymismaksut ja muut velat	2 065	3 687
Siirtovelat	6 152	15 404
Laskennalliset verovelat	0	65
	29 560	52 761
Vieras pääoma yhteensä	135 456	187 371
VASTATTAVAA	195 757	257 187
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Konsernin omavaraisuusaste, %	30,0	26,1
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	141,3	84,4
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	-708	2 030
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	-33	96
Konsernin lainat, €/asukas	5 632	7 218
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	119 959	153 327
Lainat ja vuokravastuut, 31.12., 1000 €	158 970	233 653
Lainat ja vuokravastuut €/asukas	7 463	10 999
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €	21 329	21 672
Kunnan asukasmäärä 31.12.	21 300	21 243

1.7 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

Voimassa olevan kuntalain 110 §:n mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Talousarvio- ja taloussuunnitelma on kuitenkin laadittava niin, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan.

Vuoden 2023 tilinpäätös muodostui tilikauden tuloksen osalta -449 422 euroa alijäämäiseksi. Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle tilikauden tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- Tilikauden tulokseen kirjataan vahinkorahastosta vähennystä 15 797 euroa kattamaan tilikauden aikana tapahtuneita vahinkoja. Vahinkorahastossa on tämän jälkeen yhteensä 185 821 euroa.
- Tilikaudelle muodostunut alijäämä yhteensä -433 624 euroa kirjataan taseessa Oman pääoman erään Edellisten vuosien yli-/alijäämä.

Vuoden 2023 alkavassa taseessa on edellisiltä vuosilta kertynyttä ylijäämää yhteensä 3 685 170 euroa. Yhdessä tilikauden alijäämän kanssa taseen oman pääoman ylijäämäksi muodostuu yhteensä 3 251 546 euroa.

Tuloksen käsittely vuosina 2021–2026

1000 euroa	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Edellisten kausien ylijäämä	5 485	6 054	3 685	3 251	1 690	-1 271
Tilinpäätös	569	-2 369	-434			
Talousarvio/taloussuunnitelma				-1 561	-2 961	-4 708
Ylijäämä vuoden lopussa	6 054	3 685	3 251	1 690	-1 271	-5 979

Vuoden 2023 tilinpäätös toteutui n. miljoona euroa talousarviota heikompana. Tuloksen muodostumiseen vaikuttivat sosiaali- ja terveyspalveluiden ja pelastustoimen siirtymisen jälkeiset tulopohjan myllerrykset verohäntineen ja valtionosuustarkistuksineen. Toisaalta kulupohjaa kasvattivat nousseet energiakustannukset, palkkojen sopimuskorotukset ja varautuminen pelastuslaitoksen varallaolokorvausten korvaamiseen. Lisäksi rasitteena olivat, ja ovat jatkossakin, tasearvojen alaskirjaukset. Ylimääräisinä lisäpoistoina näistä kirjattiin 0,800 milj. euroa Ahmon koulukeskuksen tasearvoihin ja 1,000 milj. euroa terveyskeskuksen tasearvoihin. Molempien osalta tasearvoja on edelleen jäljellä. Siilinlahden koulu purettiin ja sen tasearvot poistettiin kokonaan arvonalennuksina, yht. n. 1,245 milj. euroa. Kunnan kumulatiivinen ylijäämä vuoden lopussa jatkoi supistumistaan, sitä jäi jäljelle n. 3,251 milj. euroa.

Vuoteen 2026 saakka valtuusto on hyväksynyt 14.12.2020 pitkän tähtäimen suunnitelman (PTS) mikä olisi tuonut vuosittain kasvavan summan säästöä, mikäli siihen merkityt kohteet olisi toteutettu suunnitelman mukaisesti. Vuosien 2021–2022 osalta suunnitelma ei toteutunut. Vuoden 2023 lopussa kertyvää säästöä olisi pitänyt olla koossa 2,044 milj. euroa. Tästä vuoden 2023 tavoiteltu vuosivaikutus tasapainottamissuunnitelmassa oli 0,879 milj. euroa tulosta vahvistava. Tästä osuudesta toteutui n. 0,534 milj. euroa, mikäli kiinteistöveron osalta huomioidaan koko talousarvion ylittävä osuus. Kiinteistöverossa tavoite oli saada lisätuloja erillisen valvontaselvityksen avulla, jossa verotuksen piiriin

saatetaan ilmoittamattomat kohteet. Samaan aikaan kuitenkin mm. indeksikorotukset ovat nostaneet verotusarvoja ja verotulot lisääntyneet tätä kautta sekä verotuksen valmistuminen on muuttunut verovelvolliskohtaiseksi, minkä vuoksi verotulojen kertyminen vaihtelee. Tulolisäystä ei ole eriteltävissä. Kumulatiivinen vaikutus vuosien 2021–2023 ohjelman osalta päättyy vain n. vajaan puolen miljoonan euron säästöön.

	TOT 2021 - 2022	Tavoite 2023	TOT 2023	Kum. Tavoite 2023	TOT 2021- 2023	2024	2025
Toimitilat							
Toimitilojen vähentäminen	50 000	50 000	90 624	150 000	140 624	250 000	250 000
Energia ja valaistus					0		
Uudet rakennukset					0		250 000
Led ulkovalaistus				50 000	0	50 000	50 000
Kahden keskuskeittiön malli					0		
Cook and chill keittiöt					0		200 000
Henkilöstön vähentäminen (5,10,15,20 hlö)		200 000		400 000	0	600 000	800 000
Uudet digiratkaisut ja etätyö	50 000	50 000		150 000	50 000	200 000	200 000
Työmarkkinatuen alentaminen					0		
max v. 2021 budjettitaso 1,050 milj.	-417 265		-111 635	150 000	-528 900	150 000	150 000
Työterveyskustannusten alentaminen	-104 603		-48 755	50 000	-153 358	50 000	50 000
Poistojen lakkaaminen					0		
Päivärinteen pk		64 000		64 000	0	64 000	64 000
Päiväkotiverkko					0		
Toivalan viipaleesta luopuminen		100 000		100 000	0	100 000	100 000
Kunnonpaikan toimitilasta luopuminen		165 000		165 000	0	165 000	165 000
Harjamäen päiväkodin lakkautus	65 000			65 000	65 000	65 000	65 000
Kiinteistöveroselytys ja veron tarkistus	340 096	150 000	616 948	400 000	957 044	450 000	500 000
Hulevesilaskutuksen kustannusvastaavuus	-49 198	100 000	-13 031	300 000	-62 229	400 000	400 000
Kumulatiivinen vaikutus	-65 970	879 000	534 151	2 044 000	468 181	2 544 000	3 244 000

Kunnanhallitus päätti 21.11.2023 uuden talouden tasapainottamisohjelman laatimisesta vuosille 2024–2027. *”Tasapainottamisohjelman tulee sisältää toimenpiteet toiminnan tehostamiseksi, menojen tason alentamiseksi ja tulojen kasvattamiseksi. Myös vuotuiset investoinnit vuosina 2024–2027 on saatava kestäväälle tasolle. Taloutta tasapainottavien toimenpiteiden kokonaisvaikuttavuus on yhteensä noin 9 miljoonaa euroa vuosina 2024–2027.”*

Päätöksen mukaan vuoden 2024 tavoitteeksi asetettiin toimintakatteen pienentäminen 1,5 milj. eurolla, mikä käytännössä käänttäisi alijäämäiseksi laaditun talousarvion nollatulokseen. Asetetulle seurantaryhmälle kertyi tammikuun loppuun mennessä toimenpiteitä palvelualueilta n. 0,6 milj. euron edestä, minkä jälkeen kunnanhallitus päätti käynnistää koko henkilöstöä koskevat yhteistoimintaneuvottelut. Asian valmistelu on tilinpäätöslaadinnan vaiheessa kesken. Valtuusto on lisäksi päättänyt talousarviokokouksessaan 11.12.2023 muutosbudjetin laadinnasta.

Mikäli kunnanhallitus ja valtuusto hyväksyy valmistelussa olevan vuoden 2024 muutostalousarvion ja mikäli talouden tasapainottamisohjelmaan vuosille 2025–2026 alustavasti kerätyt toimenpiteet toteutuisivat sen ohella, että tulopohja säilyisi ennallaan, kumulatiivinen tulos vuoden 2026 lopussa olisi nollan tuntumassa.

Vuosien 2025–2026 tulopohjan riskit liittyvät merkittävältä osin valtionosuuteen. Valtiovarainministeriön julkaisemat tiedot ko. vuosien valtionosuuksien määrästä ovat n. 3,6 milj. euroa pienemmät kuin mitä kunnan taloussuunnitelmassa on huomioitu. Tämä johtuu sote laskelmien tarkentumisesta ja kuntiin kohdistuneiden tasausten kasvamisesta (kunnista siirtyy lisää rahaa hyvinvointialueelle). Em. alustava ennuste vuoden 2026 kumulatiivisesta tuloksesta ei huomioi tätä. Lisäksi valmisteilla on uusi valtionosuusuudistus, minkä pitäisi olla voimassa 2026 alkaen. Tämän vaikutuksia kunnan talouteen on mahdoton ennustaa.

2 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

2.1 Strategisten tavoitteiden toteutuminen

Ketterä kehittäjä

Suoraan kuntastrategiasta johdetut ketterän kehittäjän viisi päätavoitetta on jakaantunut yhteensä 11 eri palvelualueille jalkautuneeseen tavoitteeseen. Näille on asetettu yhteensä 44 tavoitetta, joiden toteutumista on raportoitu kunkin vastuutahon tekstiosuudessa kappaleessa 2.2. Alla olevassa taulukossa on koonti asetettujen tavoitteiden määrästä ja niiden toteutumamäärästä. Strategiaosuus taustatietoinen löytyy Talousarvio 2023 -asiakirjasta.

Ketterä kehittäjä - valtuustokauden tavoitteet – toteutuminen palvelualueittain

Sisältää toiminnan tavoitteet, ei sisällä investointien tavoitteiden toteutumista.

VALTUUSTON SITOVA TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Vastuutaho	TOTEUTUMINEN kpl/tot
1.1 Sujuvaa arkea, asiointia ja palveluja	Kuntalaisilla on useita uusia osallistumisen tapoja	Elinvoima- ja konsernipalvelut	Asetettuja tavoitteita Elko: 2 / 2 Yhteiset: 1 / 1
	Palveluverkko vastaa kuntalaisten tarpeita laadullisesti, alueellisesti ja määrällisesti	Sivistyspalvelut	Asetettuja tavoitteita Elko: 6 / 6 Sivistys: 2 / 2 Yhteiset: 2 / 2
1.2 Digitalisaation kehittäminen	Ajasta ja paikasta riippumattomat palvelut ovat kuntalaisten käytössä	Yhteiset palvelut	Asetettuja tavoitteita Sivistys: 1 / 1 Tekninen: 2 / 1 Yhteiset: 1 / 1
	Tiedon läpinäkyvyyden edistäminen tiedolla johtamisessa sekä päätöksenteossa	Yhteiset palvelut	Asetettuja tavoitteita Elko: 3 / 3 Yhteiset: 1 / 1
1.3 Toimivat yhteydet – sujuvuus tuo sykkivyyttä	Toimivat yhteydet alueellisessa kehittämisessä	Elinkeino- ja konsernipalvelut	Asetettuja tavoitteita Elko: 3 / 3 Yhteiset: 1 / 1

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Vastuutaho	TOTEUTUMINEN kpl/tot
1.4 Yritysten ja yhteisöjen toimintaedellytysten vahvistaminen	Koulutettua työvoimaa on riittävästi	Yhteiset palvelut	Asetettuja tavoitteita Yhteiset: 2 / 2
	Kunta osallistuu yritysten toimintaedellytyksiä vahvistaviin kehityshankkeisiin	Elinkeino- ja konsernipalvelut	Asetettuja tavoitteita Elko: 3 / 3
	Yhdistysten toimintaedellytysten ja kuntayhteistyön vahvistaminen	Elinkeino- ja konsernipalvelut, sivistyspalvelut	Asetettuja tavoitteita Elko: 1 / 1 Sivistys: 1 / 1
1.5 Kunta kehittää omaa tekemistä ketterästi	Kokeileva organisaatiokulttuuri ja uudet kokeilut	Yhteiset palvelut	Asetettuja tavoitteita Sivistys: 5 / 4 Yhteiset: 1 / 1
	Tietotyöympäristö mahdollistaa hybridityöskentelyn	Yhteiset palvelut	Asetettuja tavoitteita Yhteiset: 2 / 1 ja 1 osittain
	Henkilöstön koulutustarjonta tukee kehittämistoimintaa.	Yhteiset palvelut	Asetettuja tavoitteita Elko: 1 / 1 Yhteiset: 3 / 1 ja 2 osittain

<p>Ketterä kehittäjä - tavoitteiden riskiarviot</p> <p>Organisaation ja/tai sidosryhmien muutosvastarinta estää pahimmillaan uudistusten ja kehittämisen eteenpäin viemisen.</p> <p>TOTEUTUMINEN: Riski ei ole toteutunut, mutta pysyy riskinä myös lähivuosina. Onnistuminen vaatii jatkuvaa vuoropuhelua organisaation sisällä sekä sidosryhmien kanssa.</p> <p>Organisaatiokulttuuria ja asenteita ei saada muutettua strategian mukaiseen suuntaan.</p> <p>TOTEUTUMINEN: Riski ei ole toteutunut. Strategia ohjaa vahvasti kunnan toimintaa kaikilla palvelualueilla.</p> <p>Resurssit eivät ole riittävät tavoitteiden saavuttamiseksi.</p> <p>TOTEUTUMINEN: Riski on osittain toteutunut ja pysyy riskinä myös lähivuosina. Kunnan taloudellinen tilanne on osittain vaikuttanut resursseihin eikä kaikkea suunniteltua ole voitu toteuttaa.</p>
--

Hyvinvoiva arki

Suoraan kuntastrategiasta johdetut hyvinvoivan arjen viisi päätavoitetta on jakaantunut yhteensä 14 eri palvelualueille jalkautuneeseen tavoitteeseen. Niille on asetettu yhteensä 35 tavoitetta, joiden toteutumista on raportoitu kunkin vastuutahon tekstiosuudessa kappaleessa 2.2. Alla olevassa taulukossa on koonti asetettujen tavoitteiden määrästä ja niiden toteutumamäärästä. Strategiaosuus taustatietoinen löytyy Talousarvio 2023 -asiakirjasta.

Hyvinvoiva arki - valtuustokauden tavoitteet – toteutuminen palvelualueittain

Sisältää toiminnan tavoitteet, ei sisällä investointien tavoitteiden toteutumista.

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Vastuutaho	TOTEUTUMINEN kpl/tot
2.1 Hyvän arjen turvaaminen vauvasta vaariin	Kuntalaisten osallisuuden edistäminen	Elinvoima- ja konsernipalvelut	Asetettuja tavoitteita Elko: 3 / 3 Tekninen: 1 / 1
	Virikkeellisen asuin- ja toimintaympäristön kehittäminen	Sivistyspalvelut, tekniset palvelut	Asetettuja tavoitteita Elko: 1 / 1 Sivistys: 3 / 3 Tekninen: 1 / 1
	Lasten ja nuorten terveen kasvun ja hyvän oppimisen mahdollistaminen	Sivistyspalvelut	Asetettuja tavoitteita Sivistys: 2 / 2
2.2 Mielen hyvinvoinnin edistäminen	Kuntalaisten ja kunnan työntekijöiden positiivisen mielenterveyden edistäminen	Elinvoima- ja konsernipalvelut, yhteiset palvelut	Asetettuja tavoitteita Elko: 2 / 2 Yhteiset: 1 / 1
	Yhteisöllisyyden vahvistaminen ja yksinäisyyden ehkäiseminen (kuntalaiset & kunnan työntekijät)	Elinvoima- ja konsernipalvelut, yhteiset palvelut	Asetettuja tavoitteita Elko: - Sivistys: 1 / 1 Yhteiset: 1 / 1
	Kunnan työntekijöiden osaamisen vahvistaminen (mielenterveystaidot ja -johtaminen)	Yhteiset palvelut	Asetettuja tavoitteita Yhteiset: 2 / 2

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Vastuutaho	TOTEUTUMINEN kpl/tot
	Lasten ja nuorten tunne- ja vuorovaikutustaitojen vahvistaminen	Sivistyspalvelut	Asetettuja tavoitteita Sivistys: 1 / 1 osittain
2.3 Terveyden ja turvallisuuden edistäminen	Kuntalaisten ja kunnan työntekijöiden yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen	Elinvoima- ja konsernipalvelut ja yhteiset palvelut	Asetettuja tavoitteita Elko: 1 / 1 Yhteiset: 1 / 1
	Kunnan palveluiden tuottaminen sisäilmaltaan terveellisissä ja turvallisissa tiloissa	Tekniset palvelut	Asetettuja tavoitteita Sivistys: 1 / 1 osittain Tekninen: 1 / 1 Yhteiset: 1 / 1
	Koulukiusaamiseen puuttumisen tehostaminen ja kiusaamisen ennaltaehkäisy	Sivistyspalvelut	Asetettuja tavoitteita Sivistys: 1 / 1
2.4 Ennalta ehkäisyyn panostaminen	Yksilön ja perheiden voimavarojen tukeminen, hyvinvointia uhkaavien riskitekijöiden minimointi ja oikea-aikainen tukeminen	Sivistyspalvelut Yhteiset palvelut	Asetettuja tavoitteita Sivistys: 2 / 1 Yhteiset: -
	Ennalta ehkäisevän päihdetyön vahvistaminen	Sivistyspalvelut	Asetettuja tavoitteita Sivistys: 1 / 1
2.5 Yhteistyö hyvinvointialueen kanssa	Kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseen on pysyvät rakenteet	Elinvoima- ja konsernipalvelut	Asetettuja tavoitteita Elko: 3 / 3
	Kunnan ja hyvinvointialueen yhdyspinnat tunnistetaan ja sovitaan tehtävistä	Elinvoima- ja konsernipalvelut, sivistyspalvelut	Asetettuja tavoitteita Elko: 3 / 1 ja 2 osittain Sivistys: 1 / 1 osittain

* TEAviisari on Terveyden ja hyvinvoinninlaitoksen ylläpitämä työväline, jolla voidaan arvioida kunnan terveydenedistämiseksi. Lähde. www.teaviisari.fi

Hyvinvoiva arki - tavoitteiden riskiarviot

Hyvinvoinnin edistämiseen ei sitouduta.

TOTEUTUMINEN: Riski ei ole toteutunut. Hyvinvoinnin edistämisen koordinointiin on perustettu uusi toimielin (hyvinvointijaos), joka aloitti toimintansa vuoden 2023 alusta.

Käytössä olevien resurssien riittävyys suhteessa palvelutarpeeseen, erityisesti tilanteissa, joissa palvelutarve muuttuu.

TOTEUTUMINEN: Riski on toteutunut osittain. Kunnan taloudellinen tilanne haastoi palveluiden järjestämistä.

Kunnan sisäinen yhteistyö ei toimi ja tietoa ei vaihdeta.

TOTEUTUMINEN: Riski on toteutunut osittain. Palvelualueiden välillä tieto ei aina välittynyt reaaliaikaisesti. Kyseinen riski on tunnistettu ja siihen pyritään kiinnittämään huomiota.

Kunnan ja hyvinvointialueen rajapinnoilla olevien toimintojen toteutuksesta ei sovita.

TOTEUTUMINEN: Riski ei ole toteutunut. Hyvinvointialueen, kuntien ja maakuntaliiton kanssa tehtiin yhdyspintasopimus (Kh 5.12.2023 § 235). Yhdyspintayhteistyön käytännön toteutumista on kuitenkin jatkossa seurattava.

Yhteistyön kanavia ei saada toimimaan ja tiedonvaihto kunnan ja hyvinvointialueen välillä ei toteudu.

TOTEUTUMINEN: Riski on toteutunut osittain. Tiedonvaihdossa on ollut ongelmia esimerkiksi henkilövaihdosten vuoksi. Alkuvaiheen haasteet yhteistyössä ovat kuitenkin ymmärrettäviä ja toiminta hakee vielä muotoaan.

Elinvoimainen ympäristö

Suoraan kuntastrategiasta johdetut elinvoimaisen ympäristön viisi päätavoitetta on jakaantunut yhteensä 11 eri palvelualueille jalkautuneeseen tavoitteeseen. Niille on asetettu yhteensä 21 tavoitetta, joiden toteutumista on raportoitu kunkin vastuutahon tekstiosuudessa kappaleessa 2.2. Alla olevassa taulukossa on koonti asetettujen tavoitteiden määristä ja niiden toteutumamääristä. Strategiaosuus taustatietoineen löytyy Talousarvio 2023 -asiakirjasta.

Elinvoimainen ympäristö - valtuustokauden tavoitteet – toteutuminen palvelualueittain

Sisältää toiminnan tavoitteet, ei sisällä investointien tavoitteiden toteutumista.

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Vastuutaho	TOTEUTUMINEN kpl/tot
3.1 Kehitetään elinvoimaa ympäristöä kunnioittaen	Ilmasto- ja ympäristöohjelmien eteenpäin vieminen ja kirjattujen toimenpiteiden toteutuminen	Tekniset palvelut	Asetettuja tavoitteita Tekninen: 3 / 2 ja 1 osittain

VALTUUSTON SITOVA TAVOITTEET

Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Vastuutaho	TOTEUTUMINEN kpl/tot
3.2 Laadukas kaavoitus ja ajankohtainen maankäyttöpolitiikka	Väestönkasvu	Elinvoima- ja konsernipalvelut	Asetettuja tavoitteita Elko: 4 / 3 ja 1 osittain Tekninen: 1 / 1
	Työpaikkojen määrän kasvu		Asetettuja tavoitteita Elko: 1 / 1
	Kaavapäätösten pitävyys		Asetettuja tavoitteita Elko: 1 / 1 osittain
	Maankäyttöpoliittisen ohjelman ajankohtaisuus		Asetettuja tavoitteita Elko: 1 / 1
3.3 Kestävä rakentaminen	Toimitilojen terveellisyys edistäminen	Tekniset palvelut	Asetettuja tavoitteita Tekninen: 1 / 1
	Esteettömyyden ja saavutettavuuden parantaminen	Tekniset palvelut	Asetettuja tavoitteita Tekninen: 1 / 1
3.4 Kiertotalouden edistäminen	Materiaalien kierrättäminen ja niiden hyötykäyttö	Tekniset palvelut	Asetettuja tavoitteita Tekninen: 1 / 1
3.5 Sujuva ja turvallinen liikkuminen	Julkisen liikenteen käytön lisääminen	Elinvoima- ja konsernipalvelut	Asetettuja tavoitteita Elko: 3 / 2 ja 1 osittain Tekninen: 1 / 1
	Kävelyn ja pyöräilyn käytön lisääminen	Tekniset palvelut	Asetettuja tavoitteita Elko: 1 / 1 Tekninen: 1 / 1 osittain
	Parannetaan liikenneväylien turvallisuutta		Asetettuja tavoitteita Tekninen: 1 / 1

Elinvoimainen ympäristö - tavoitteiden riskiarviot

Kunnan houkuteltavuus ei säily.

TOTEUTUMINEN: Kunnan houkuteltavuus on edelleen hyvällä tasolla. Asukasluvun ja perustettujen yritysten muutos oli positiivinen.

Raakamaata ei saada hankittua riittävästi kaavoituksen tarpeisiin.

TOTEUTUMINEN: Riski on toteutunut osittain Etelä-Siilinjärven osalta. Muualla varanto on riittävällä tasolla.

Ylläpitoinvestointien resurssit.

TOTEUTUMINEN: Taloudelliset haasteet voivat vaikuttaa myös ylläpitoinvestointien resursseihin.

2.2 Käyttötalouden toteutuminen

Kuntalaissa on säädetty talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden asettamisesta eli kunnan tulee määrärahojen ja tuloarvioiden lisäksi seurata myös sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutumista.

Tilinpäätöksen käyttötalousosassa valtuustolle esitettävät määrärahat, tuloarviot ja toiminnalliset tavoitteet esitetään palvelualueiden mukaisessa järjestyksessä valtuuston hyväksymänä kokonaisuuksina. Käyttötalouden talousarvio on valtuustoon nähden sitova pääsääntöisesti lautakuntatasoisena tai tulosaluetasoisena (kv 8.6.2015 § 13). Kunkin sitovuustason talousarviovertailu esitetään tiliryhmittäin eriteltynä siten, että sitovat erät on taulukoissa merkitty harmaalla (toimintatuotot ja toimintakulut). Myös sisäiset erät sisältyvät tulosalueiden loppusummiin valtuustoon nähden sitovina erinä. Erikseen varsinaisten menojen jälkeen tulosaluekohtaisissa taulukoissa esitetään poistot.

Valtuuston sitovuustasojen jälkeen on esitetty informatiivisena myös toimielinten omat sitovat tulosalueet sekä tavoitteiden että talouden osalta. Tulosalueet jakautuvat edelleen tulosityksiköihin, joiden määrärahoista ja tuloarvioista (= käyttösunnitelmat) ja tavoitteista päättävät asianomaiset toimielimet.

Talouden vertailuissa esitetään valtuuston talousarviossa hyväksymät määrärahat ja tuloarviot, valtuuston hyväksymät muutokset talousarvioon ja talousarvio näiden muutosten jälkeen. Muutossarakkeen jälkeen taulukoissa esitetään tilivuoden toteutuma sekä poikkeama muutettuun talousarvioon nähden.

Henkilöstöpalvelut, Tietotekniikkapalvelut, Talouspalvelut sekä Hankinnat ja Muista tukipalveluista keskitetty asiakaspalvelu on laskutettu sisäisinä menoina eri yksiköistä käytettyjen määrien perusteella. Uutena yksiköistä laskutettava palvelu on viestintä. Työllistämistoiminta on laskutettu sisäisinä menoina niiltä yksiköiltä, jotka ovat työllistäneet työttömiä, opiskelijoita ja koululaisia. Koulutoimen hallinto on vyöryttänyt omat kustannuksensa opetuspalveluihin.

ELINVOIMA- JA KONSERNIPALVELUT

Vastuuhenkilö: kunnanjohtaja Janne Airaksinen

Elinvoima- ja konsernipalvelut palvelualue on yksi kunnan viidestä palvelualueesta. Palvelualue tuottaa koko kunnan hallinto-, kehittämis- ja elinkeinopalvelut, sisäisen tarkastuksen, kaavoituksen ja maankäytön. Lisäksi palvelualue vastaa maaseutu- ja ympäristöterveyspalveluiden tuottamisesta yhteistoiminta-alueilla, joiden isäntäkuntana Siilinjärvi toimii. Palvelualueen vastuulla on lisäksi kunnan kokonaiskehityksen, kunnan toiminnan ja talouden sekä alueellinen kehitys sekä konsernijohtaminen. Palvelualueelle sijoittuvat myös keskusvaalilautakunnan alaisten vaalien järjestäminen sekä tarkastuslautakunnan alainen tilintarkastus.

Palvelualue sisältää seuraavat valtuustoon nähden sitovat kokonaisuudet:

SITOVUUSTASOT	Toimintamenot	Toimintatulot	Toimintakate
<i>Keskusvaalilautakunta</i>			
Vaalit	-68 206	38 894	-29 312
<i>Tarkastuslautakunta</i>			
Tilintarkastus	-71 200		-71 200
<i>Ympäristöterveyslautakunta</i>			
Ympäristöterveyspalvelut (netto)	-2 562 124	1 947 336	-614 788
<i>Maaseutulautakunta</i>			
Maaseutuhallinto (netto)	-738 617	648 560	-90 057
<i>Kunnanhallitus</i>			
Joukkoliikenne	-2 894 699	1 623 310	-1 271 390
Pelastustoimi	-611 616		-611 616
Elinvoima- ja konsernipalvelut	-4 763 246	3 506 129	-1 257 117
Sitovuustasot yhteensä	-11 709 709	7 764 229	-3 945 480

Palvelualueen informatiivinen tuloslaskelma

ELINVOIMA- JA KONSERNIPALVELUT

	TP 2022	TA 2023	Muutos	MB 2023	Toteuma 2023	Poikkeama	m%
Myyntituotot (ulk.)	3 061 099	3 000 123	0	3 000 123	3 176 554	176 431	5,9
Myyntituotot (sis.)	399 829	440 517	0	440 517	497 959	57 442	13,0
Maksutuotot	201 092	232 000	0	232 000	327 132	95 132	41,0
Tuet ja avustukset	815 308	513 500	0	513 500	721 255	207 755	40,5
Vuokratuotot (ulk.)	2 514 930	2 189 075	0	2 189 075	2 187 332	-1 743	-0,1
Muut toimintatuotot	811 982	1 582 800	0	1 582 800	853 997	-728 803	-46,0
Toimintatuotot	7 804 240	7 958 015	0	7 958 015	7 764 229	-193 786	-2,4
Valmistus omaan käyttöön	2 548	0	0	0	0	0	0,0
Henkilöstökulut	-4 005 607	-4 176 332	0	-4 176 332	-4 185 615	-9 283	0,2
Palvelujen ostot	-6 568 485	-4 321 671	0	-4 321 671	-5 019 672	-698 001	16,2
Palvelujen ostot (sis.)	-201 090	-253 892	0	-253 892	-242 893	10 999	-4,3
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-106 246	-87 765	0	-87 765	-151 385	-63 620	72,5
Avustukset	-787 297	-636 840	0	-636 840	-545 097	91 743	-14,4
Muut toimintakulut (ulk.)	-1 995 451	-1 594 750	0	-1 594 750	-1 497 530	97 220	-6,1
Muut toimintakulut (sis.)	-65 402	-67 516	0	-67 516	-67 517	-1	0,0
Toimintakulut	-13 729 578	-11 138 766	0	-11 138 766	-11 709 709	-570 942	5,1
Toimintakate	-5 922 790	-3 180 751	0	-3 180 751	-3 945 480	-764 728	24,0
Poistot ja arvonalentumiset	-207 224	-154 840	0	-154 840	-161 806	-6 966	4,5

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

KESKUSVAALILAUTAKUNTA 2023

jäsen	Varajäsen (kutsutaan järjestysnumeron mukaisessa järjestyksessä)	varajäsenen järjestysnumero
Hirvonen Heidi, pj	Heikkinen Kaarina	1.
Niskanen Tuula, vpj	Ruotsalainen Olavi	2.
Jäykkä Raimo	Savolainen Kalle	3.
Konttinen Heidi	Ratilainen Aleksi	4.
Rasi Hannu	Savolainen Pirkko (20.2.23 saakka)	5.
	Pitkäjoki Tanja (20.2.23 alkaen)	5.
	Kuosmanen Mari	6.
	Roivainen Aira	7.
	Berg Pauli	8.

Vaalit

Sitovuus: valtuusto, brutto

Vastuuhenkilö: hallintoasiantuntija Ella Kauppinen

Toiminta-ajatus

Valtuuston on vaalilain mukaan asetettava kuntaan toimikaudekseen kunnan keskusvaalilautakunta. Keskusvaalilautakunta kokoontuu vaalilaissa säädettyinä aikoina sekä muulloin lautakunnan puheenjohtajan kutsusta tarvittaessa. Keskusvaalilautakuntaan kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä. Keskusvaalilautakunnan esittelijänä ja sihteerinä toimii hallintopäällikkö. Keskusvaalilautakunnan tehtävä on ylläpitää valmiutta vaalien ja kansanäänestysten järjestämiseen, vastata vaalien ja kansanäänestysten järjestämisestä sekä suorittaa vaalien alustava laskenta valtakunnallisten ohjeaikojen puitteissa. Kuntavaaleissa keskusvaalilautakunta huolehtii lisäksi ehdokasasettelusta ja äänten laskennasta.

Toiminnalliset muutokset ja riskien toteutuminen

Vaalien osalta ei tapahtunut toiminnallisia muutoksia eikä realisoitunut riskejä.

Talousarvion toteutuminen

Vuoden 2023 osalta vaalit on toimitettu (eduskuntavaalit). Toimintatuotot ylittyivät hieman oikeusministeriön kunnille osoittaman vaalikorvauksen myötä. Henkilöstökulut puolestaan alittuivat johtuen esimerkiksi vaalitoimitsijoiden pienemmästä määrästä. Palveluiden ostojen osalta talousarviossa ei ollut osattu varautua edellisvuotta suurempiin IT-tukimenoihin. Palveluiden ostoihin sisältyi myös vuoden 2024 presidentinvaalien valmistelevia toimia, joiden vuoksi esimerkiksi ilmoitus- ja postipalveluostot ylittyivät. Kaiken kaikkiaan talousarvio kuitenkin toteutui hieman arvioitua pienempänä (12,9 %).

Keskusvaalilautakunta

	TP 2022	TA 2023	Muutos	MB 2023	Toteuma 2023	Poikkeama	m%
Myyntituotot (ulk.)	44 180	36 000	0	36 000	38 894	2 894	8,0
Toimintatuotot	44 180	36 000	0	36 000	38 894	2 894	8,0
Henkilöstökulut	-59 098	-63 537	0	-63 537	-55 736	7 801	-12,3
Palvelujen ostot	-3 888	-4 000	0	-4 000	-9 407	-5 407	135,2
Palvelujen ostot (sis.)	-255	0	0	0	-741	-741	0,0
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-2 010	-2 100	0	-2 100	-2 319	-219	10,4
Muut toimintakulut (ulk.)	0	0	0	0	-3	-3	0,0
Toimintakulut	-65 251	-69 637	0	-69 637	-68 206	1 431	-2,1
Toimintakate	-21 071	-33 637	0	-33 637	-29 312	4 326	-12,9

TARKASTUSLAUTAKUNTA

TARKASTUSLAUTAKUNTA VUONNA 2023

Jäsen:

Laatikainen Tarja, pj.

Lyytinen Simo, vpj.

Aallosvirta Veijo

Oksman Mika

Väätäinen Liisa

Henkilökohtainen varajäsen

Juvonen Toni

Savolainen Kalle

Niemitz Pirjo

Gröhn Matti

Demirhan Kirsi

Tilintarkastus

Sitovuus: valtuusto, brutto

Vastuuhenkilö: tarkastuslautakunnan puheenjohtaja Tarja Laatikainen

Toiminta-ajatus

Siilinjärven kunnan hallintosäännön mukaan lautakunnassa on puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä kolme muuta jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Kuntalain mukaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Tarkastuslautakunta seuraa tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista ja muutoinkin tehtävien suorittamista. Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet. Tarkastuslautakunta on jakanut keskuudessaan seurantavastuut hallinto-organisaation päävastuualueiden mukaisesti.

Tarkastuslautakunta esittelee tilintarkastajan antaman tilintarkastuskertomuksen ja oman arviointikertomuksensa suoraan valtuustolle. Valtuusto päättää vastuuvapauden myöntämisestä hyväksyessään tilinpäätöksen.

Toiminnalliset muutokset ja riskien toteutuminen

Tarkastuslautakunnan tai lakisääteisen tilintarkastuksen osalta ei tapahtunut toiminnallisia muutoksia eikä realisoitunut mitään riskejä.

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

VALTUUSTON SITOVA TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Riski-arvio	TOTEUTUMINEN
KETTERÄ KEHITTÄJÄ			
1.1 Sujuvaa arkea, asiointia ja palvelua	Palvelun laatu ja määrä vastaavat kuntalain ja kuntakonsernin asettamia vaatimuksia	niukat raha-, henkilö- ja osaamisresurssit rajoittavat palvelun tarjoamista ja suoritteiden syntymistä	Toteutuu taloussuunnitelman ja -arvion mukaisesti.
HYVINVOIVA ARKI			
1.2 Digitalisaation hyödyntäminen ja kehittäminen	Operatiivisessa toiminnassa hyödynnetään digiteknologiaa tarkastustoiminnassa. Tiedon läpinäkyvyyden edistäminen ja hyödyntäminen johtamisessa ja päätöksenteossa	resurssien riittävyys, taloudelliset rajoitteet, osaamispotentiaalinen riittävyys ja palveluiden saatavuuden tilanne	Toteutuu taloussuunnitelman ja -arvion mukaisesti

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2021	TA 2023	TP 2023
Tarkastuslautakunnan kokoukset	13	12	11

Talousarvion toteutuminen

Talousarvio toteutui hieman arvioitua pienempänä (-16,4 %). Suurin säästö syntyi palveluiden ostoissa, 35 % budjetoitua pienempänä.

Tarkastuslautakunta

	TP 2022	TA 2023	Muutos	MB 2023	Toteuma 2023	Poikkeama	m%
Henkilöstökulut	-36 041	-41 978	0	-41 978	-41 463	515	-1,2
Palvelujen ostot	-32 355	-43 130	0	-43 130	-28 016	15 114	-35,0
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-198	0	0	0	-598	-598	0,0
Muut toimintakulut (ulk.)	-1 122	0	0	0	-1 062	-1 062	0,0
Muut toimintakulut (sis.)	-55	-60	0	-60	-60	0	0,2
Toimintakulut	-69 770	-85 168	0	-85 168	-71 200	13 968	-16,4
Toimintakate	-69 770	-85 168	0	-85 168	-71 200	13 968	-16,4

YMPÄRISTÖTERVEYSLAUTAKUNTA

YMPÄRISTÖTERVEYSLAUTAKUNTA VUONNA 2023 (22.2.2022 alkaen)

<i>Jäsen</i>	<i>Henkilökohtainen varajäsen</i>
Kröger Risto, Siilinjärvi, pj	Iskala Jonna
Miettinen Antti, Kaavi	Räsänen Ari
Järnfors Seija, 18.9. alkaen	
Sari Korhonen, Rautavaara	Ahonen Matti
Karinen Päivi, Tuusniemi vpj	Heiskanen Liisa
Räsänen Riku, Lapinlahti	Väänänen Harri

Ympäristöterveyspalvelut

Sitovuus: valtuusto, brutto

Vastuuhenkilö: ympäristöterveysjohtaja Kaisa Hartikainen

Toiminta-ajatus

Tulosalue vastaa kunnan viranomaiselle määrättyjen ympäristöterveydenhuollon tehtävien hoitamisesta ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueen kunnissa (Kaavi, Lapinlahti, Rautavaara, Siilinjärvi ja Tuusniemi). Lisäksi hoidetaan Kuopion kaupungin eläinlääkintähuollon tehtäviä Kuopion ja Siilinjärven välisen ostopalvelusopimuksen mukaisesti.

Ympäristöterveyspalveluiden tarkoituksena on turvata lainsäädännön vaatimusten mukainen suunnitelmallinen, säännöllinen, laadukas, terveyshaittoja ja -vaaroja sekä kuluttajien taloudellisia tappioita ehkäisevä paikalliseen riskinarvioon ja valtakunnalliseen valvontaohjelmaan perustuva ympäristöterveydenhuollon tehtävien hoito. Tähän sisältyy myös laadukas ja tarkoituksenmukainen kunnallinen eläinlääkintähuolto sekä eläinlääkäripäivystys. Yhteistoiminta-alueella turvataan koko ympäristöterveydenhuollon riittävien palvelujen saatavuus ja toiminta siten, että toiminta on tehokasta, tasapuolista sekä avointa.

Toiminnalliset muutokset ja riskien toteutuminen

Vuonna 2023 ei ollut suuria toiminnallisia muutoksia. Yksi määräaikainen vastaanottoavustajan tehtävä vakinaistettiin ja perustettiin uusi valvontaeläinlääkärin virka. Vuosi on toteutunut odotusten mukaisesti ja valvontayksiköllä on ollut pääosin riittävät resurssit tehtävien hoitamiseen. Eläinsuojeluvalvonnan puolella on ollut edelleen työkuormaa mutta uuden valvontaviran tuoma lisäpanos näkyy kokonaisuudessaan vasta vuonna 2024.

Uuden hallituksen linjausten mukaan ympäristöterveyspalvelut eivät ainakaan tällä hallituskaudella ole siirtymässä hyvinvointialueiden tehtäväksi. Uuden eläinlääkintähuoltolain voimaantulo siirtyy ainakin vuodelle 2025. Uuden lain voimaantuloa on valvontayksikössä alettu jo ennakoimaan ottamalla käyttöön yhteinen potilasohjelma

syksyllä 2023 sekä laajentamalla klinikkamaksut koskemaan kaikkia vastaanottoja vuoden 2024 alusta alkaen.

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

VALTUUSTON SITOVA TAVOITTEET			
<i>Valtuustokauden tavoite 2022–2025</i>	<i>Tavoite ja -taso</i>	<i>Riskiarvio</i>	<i>TOTEUTUMINEN</i>
KETTERÄ KEHITTÄJÄ			
1.1. Palveluverkko vastaa kuntalaisten tarpeita laadullisesti, alueellisesti ja määrällisesti	<p>Helposti tavoitettavat eläinlääkintäpalvelut</p> <p>Tarkastukset, ilmoitusten vastaanottaminen, hyväksymispäätökset</p> <p>Eläinsuojelu- ja eläintautivalvontatyö</p>	Suurin riski tavoitteiden toteutumatta jäämiseen on henkilökunnan riittävyys ja mahdollisten sijaisten saatavuus.	Toteutui tavoitteen mukaisesti
HYVINVOIVA ARKI			
2.5. Kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseen on pysyvät rakenteet	<p>Elintarvikkeisiin, talous- ja uimaveden sekä sisäilmaan liittyvien terveyshaittojen ennaltaehkäisy ja selvittäminen</p> <p>ympäristöterveydenhuollon valvonnan ja neuvonnan keinoin</p> <p>Tupakka- ja nikotiinituotteiden myynnin valvonta, tupakointikiellot</p>	Suurin riski tavoitteiden toteutumatta jäämiseen on henkilökunnan riittävyys ja mahdollisten sijaisten saatavuus.	Toteutui tavoitteen mukaisesti
2.5. Kunnan ja hyvinvointialueen yhdyspinnat tunnistetaan ja sovitaan tehtävistä	Rakennetaan toimiva yhteistyö tulevan Pohjois-Savon hyvinvointialueen kanssa	Saumatonta yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa ei saada toimimaan heti muutosvaiheen alusta	Toteutui pääosin tavoitteen mukaisesti

Informatiiviset tunnusluvut

Valtuuston hyväksymät tavoitteet	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Tuotantotavoitteet			
Terveysvalvonta -tulosityksikön menot €/asukas (Siilinjärvi)*	8,34	11,90	12,42

Eläinlääkintähuolto-tulosityksikön menot (Siilinjärvi)**			
€/asukas	16,99	20,32	18,74
€/eläinyksikkö	87,64	104,79	96,66
Ympäristöterveyspalveluiden eläinlääkintähuolto- tulosityksikön bruttokustannus***			
€/yhteistoiminta-alueen asukas	19,62	21,47	22,14
€/eläinyksikkö	44,72	48,95	50,47
Ympäristöterveyspalveluiden terveystalouden - tulosityksikön bruttokustannus****			
€/yhteistoiminta-alueen asukas	13,36	14,44	14,90

* Siilinjärven osuus ulkoisista bruttokustannuksista (kustannuspaikka 5630)

** TA 2022: Siilinjärven osuus yhteistoiminnan ulkoisista bruttokustannuksista + muut eläinlääkintähuollon ulkoiset brutto-kustannukset eli kustannuspaikat 5610, 5611, 5612 ja 5621

***Ainoastaan kustannuspaikka 5610 eli ei sisällä eläinsuojaa, pieneläinpäivystystä eikä toimitilakuluja, mutta sisältää yleiskustannukset (Siilinjärven sisäiset jaettavat kustannukset). Vain yhteistoiminta-alue; ei Kuopio

**** Kustannuspaikka 5630, sisältää myös yleiskustannukset (=Siilinjärven sisäiset jaettavat kustannukset)

Informatiiviset tunnusluvut

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Eläinlääkärikäyntien määrä kunnittain			
Kaavi , suureläimet	166	219	176
pieneläimet	554	534	576
AVIn viranomaistarkastukset	15	18	11
terveydenhuoltokäynnit	13	17	12
nautaeläintilat	28	28	26
Lapinlahti , suureläimet	969	992	767
pieneläimet	1078	944	1128
AVIn viranomaistarkastukset	68	46	58
terveydenhuoltokäynnit	67	40	31
nautaeläintilat*	112	112	101
Rautavaara , suureläimet	92	151	102
pieneläimet	232	221	254
AVIn viranomaistarkastukset	9	2	11
terveydenhuoltokäynnit	13	11	12
nautaeläintilat*	18	18	18
Siilinjärvi , suureläimet	1001	1179	779
pieneläimet	1603	1739	1663
AVIn viranomaistarkastukset	62	69	73
terveydenhuoltokäynnit	18	25	25
nautaeläintilat*	53	53	49
Tuusniemi , suureläimet	114	146	116
pieneläimet	336	282	328
AVIn viranomaistarkastukset	11	5	16
terveydenhuoltokäynnit	4	7	4
nautaeläintilat*	22	22	18

Kuopio, suurelaimet	3308	3640	2794
pienelaimet	2708	2361	2862
AVIn viranomaistarkastukset	159	138	232
terveydenhuoltokäynnit	197	189	157
nautaeläintilat*	259	259	242

*TA 2023: Luke tilasto lokakuu 2022

Talousarvion toteutuminen

Eläinlääkintähuolto.....	+ 31 745 €
Pieneläinpäivystys.....	+ 6 754 €
Yhteisvastaanotto.....	- 4 465 €
Eläinsuoja.....	+ 906 €
Terveysvalvonta.....	- 9 462 €

Siilinjärven kunnan osalta Ympäristöterveyspalveluiden talousarvio alittui yhteensä 25 673 €, eli toteumaprosentti Siilinjärven osalta oli 96 %.

Ympäristöterveyslautakunta

	TP 2022	TA 2023	Muutos	MB 2023	Toteuma 2023	Poikkeama	m%
Myyntituotot (ulk)	1 586 448	1 658 163	0	1 658 163	1 779 386	121 223	7,3
Myyntituotot (sis)	12 480	11 880	0	11 880	12 720	840	7,1
Maksutuotot	152 081	168 000	0	168 000	155 230	-12 770	-7,6
Toimintatuotot	1 751 009	1 838 043	0	1 838 043	1 947 336	109 293	5,9
Henkilöstökulut	-1 835 754	-1 968 683	0	-1 968 683	-2 011 230	-42 547	2,2
Palvelujen ostot	-148 561	-167 820	0	-167 820	-190 409	-22 589	13,5
Palvelujen ostot (sis.)	-100 705	-136 017	0	-136 017	-124 458	11 559	-8,5
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-38 132	-36 900	0	-36 900	-52 288	-15 388	41,7
Avustukset	-50 054	-53 000	0	-53 000	-56 423	-3 422	6,5
Muut toimintakulut (ulk.)	-127 439	-114 750	0	-114 750	-125 983	-11 233	9,8
Muut toimintakulut (sis.)	-1 213	-1 334	0	-1 334	-1 334	0	0,0
Toimintakulut	-2 301 858	-2 478 504	0	-2 478 504	-2 562 124	-83 620	3,4
Toimintakate	-550 849	-640 461	0	-640 461	-614 788	25 673	-4,0

MAASEUTULAUTAKUNTA

Jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Repo Kari, Siilinjärvi, pj.	Pitkänen Marjaana
Nuutinen Kirsi, Suonenjoki, vpj.	Koponen Milja
Lindsberg Timo, Rautalampi	Laitinen Kari
Pasanen Anne, Vesanto	Liimatainen Mirja
Paimio Inkeri, Tervo	Paretskoi Lotta
Grönlund Tiina, Varkaus	Kiira Jussi
Hyvärinen Pertti, Leppävirta	Hynninen Erkki
Leskinen Laila, Kuopio	Martikainen Tuija
Niskanen Harri, Rautavaara	Koistinen Aarne
Mustonen Aaro, Tuusniemi	Smolander Heikki
Leppänen Kari, Kaavi	Pitkänen Pasi

Maaseutuhallinto

Sitovuus: valtuusto, brutto

Vastuhenkilö: maaseutujohtaja Juha Nykänen

Toiminta-ajatus

Kuopion, Suonenjoen ja Varkauden kaupunkien sekä Kaavin, Leppävirran, Rautalammin, Rautavaaran, Siilinjärven, Tervon, Tuusniemen ja Vesannon kuntien alueella toimivan Sydän-Savon maaseutupalvelujen tehtävänä on huolehtia maaseudun elinkeinojen, elinolosuhteiden ja palvelujen kehittamisestä sekä maaseutuelinkeinoja koskevien viranomaistehtävien hoitamisesta.

Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen toimielimiä ovat maaseutulautakunta, sen mahdollisesti asettamat jaostot sekä sen alainen palveluorganisaatio, Sydän-Savon maaseutupalvelu.

Yhteistoiminta-alueella turvataan maaseutuhallinnon palvelujen saatavuus ja toiminta siten, että toiminta on tehokasta, tasapuolista ja avointa.

Toiminnalliset muutokset ja riskien toteutuminen

Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueella on pystytty vastaamaan toimintaympäristön muutoksen tuomiin haasteisiin ja turvaamaan EU-lainsäädännön vaatimusten täyttyminen maataloustukihallinnon viranomaistehtävien osalta. Hallinnolliset tehtävät on pystytty hoitamaan yhteistoiminta-alueen osalta niin, etteivät tuotantotukien maksut ole yhteistoiminta-alueen toiminnan vuoksi viivästyneet. Maaseutuhallinnossa on käytössä maksajaviraston tietoturvallisuuden hallintamalli ISO/IEC 27001:2022.

Yhteistoiminta-alueen kehittämistoimien niukkenevien resurssien vuoksi on Sydän-Savon maaseutupalvelu keskittynyt maatilataustaisten yritysten kehittämiseen. Kehittämistoimenpiteitä on toteutettu yhteistyössä yhteistyökumppaneiden kanssa koulutus- ja kehittämishankkeiden kautta. Sydän-Savon maaseutupalvelun keskeinen tehtävä kehittämistoimenpiteissä on toimia maatilataustaisten maaseutuyritysten

aktivoijana, kehittämistarpeiden kartoittajana, tiedon jalkauttajana, yrittäjien verkottajana, antaa perustietoa yritysten omistajanvaihdos-, investointi- ja kehittämistoimissa sekä ohjata asiassa oikean asiantuntijan luo.

Maaseutupalvelun henkilöstö työskentelee monipaikkaisesti. Asiakaspalvelu on hoidettu ajanvarauksella ja asiakkaita on ohjattu käyttämään sähköisiä palveluita. Palvelut ovat toimineet hyvin ja henkilöstö kokee monipaikkaisen työskentelyn mielekkäänä.

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

VALTUUSTON SITOVA TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Riski-arvio	TOTEUTUMINEN
KETTERÄ KEHITTÄJÄ			
1.4. Kunta osallistuu yritysten toimintaedellytyksiä vahvistaviin kehityshankkeisiin	Osallistutaan maatilayritysten kilpailukykyä investointeja, omistajanvaihdoksia ja yrittäjien hyvinvointia edistäviin kehittämishankkeisiin ja -toimenpiteisiin sekä maaseudun elinkeinojen toimintaympäristön ja työvoiman saantia edistäviin kehittämistoimenpiteisiin.	Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueiden tehtävät ja työmäärä alkavalle Eu-ohjelmakaudelle ei ole vielä täysin hahmottunut. Riskinä on henkilöstön riittävyys muuttuvassa tehtäväkentässä.	Toteutunut tavoitteiden mukaisesti. Yhteistyössä maakunnan maaseudun kehittämistoimijoiden kanssa toteutettu em. tavoitteita tukevia kehittämishakkeita ja valmisteltu uusia kehittämishankkeita.
1.5. Henkilöstön koulutustarjonta tukee kehittämistoimintaa.	Riittävä, asiakkaiden tarpeisiin vastaava osaaminen uuden ohjelmakauden toimeenpanoon		Osaamistarpeeseen pystytty vastaamaan. Osallistuttu aktiivisesti uuden ohjelmakauden toimeenpanoa koskeviin koulutustilaisuuksiin
1.1. Palveluverkko vastaa kuntalaisten tarpeita laadullisesti, alueellisesti ja määrällisesti	Sydän-Savon maaseutupalvelu toimii entistä tiiviimmin osana täydentyvää verkostoa, missä maatalouden eri viranomais- ja kehittämistahot sekä sidosryhmät tekevät yhteistyötä asiakaslähtöisesti, valmentajamaisella otteella		Maatilataustaisen yritystoiminnan kehittämispalveluja kehitetty yhdessä muiden toimijoiden kanssa.

Informatiiviset tunnusluvut

Lautakunnan asettamat tavoitteet	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Yhteistoiminta-alueen aktiivimaatilat	1610	1600	1506
Maksetut maataloustuet, M€	62	60	54
Maaseutuviranomaistehtävät			
- Maatilaa / htv	171	178	162
- €/aktiivimaatila	358	390	392
- €/peruslohko	15,15	16,38	17,04
Maaseutuyritysten kehittäminen*			
- €/aktiivimaatila	87,01	93,70	92,19
- €/maaseutualueen asukas	2,01	2,15	2,03

*ei sisällä erillisten kehittämishankkeiden kuntavastinrahaa

Talousarvion toteutuminen

Maaseutulautakunta

	TP 2022	TA 2023	Muutos	MB 2023	Toteuma 2023	Poikkeama	m%
Myyntituotot (ulk.)	627 960	679 640	0	679 640	642 410	-37 230	-5,5
Vuokratuotot (ulk.)	6 405	6 400	0	6 400	6 150	-250	-3,9
Toimintatuotot	634 365	686 040	0	686 040	648 560	-37 480	-5,5
Henkilöstökulut	-583 874	-602 559	0	-602 559	-621 296	-18 737	3,1
Palvelujen ostot	-21 597	-41 005	0	-41 005	-23 896	17 109	-41,7
Palvelujen ostot (sis.)	-38 962	-47 534	0	-47 534	-44 162	3 372	-7,1
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-4 802	-9 485	0	-9 485	-2 931	6 554	-69,1
Avustukset	-14 397	-15 000	0	-15 000	-4 054	10 946	-73,0
Muut toimintakulut (ulk.)	-62 608	-69 630	0	-69 630	-42 277	27 353	-39,3
Toimintakulut	-726 240	-785 213	0	-785 213	-738 617	46 596	-5,9
Toimintakate	-91 874	-99 173	0	-99 173	-90 057	9 115	-9,2

Joukkoliikenne

Sitovuus: valtuusto, brutto

Vastuhenkilö: kehitysjohtaja Pekka Kauhanen

Toiminta-ajatus

Kuopion kaupunki ja Siilinjärven kunta muodostavat yhteisen joukkoliikennealueen ja toimivaltaisena joukkoliikenneviranomaisena toimii kuntien yhteinen joukkoliikennelautakunta. Joukkoliikenteen tulosalueen tehtävänä on edistää ja ylläpitää joukkoliikennettä yhteistyössä toimivaltaisen joukkoliikenneviranomaisen, liikennöitsijöiden, naapurikuntien ja ELY-keskuksen kanssa niin, että se tarjoaa hyvät ja riittävät yhteydet niin työssäkäyntiin kuin erilaisten palveluiden hyväksikäyttöön. Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikennealueelle on hyväksytty Joukkoliikenne 2030 -ohjelma tavoitteellisena ohjelmana joukkoliikenteen kehittämistyölle.

Toiminnalliset muutokset ja riskien toteutuminen

Siilinjärven kunta on yhdessä viiden muun Kuopion kaupunkiseudun kunnan (Kuopio, Suonen-joki, Lapinlahti, Leppävirta, Tuusniemi) sekä valtion eri ministeriöiden ja virastojen kanssa solminut maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimuksen (MAL-sopimus). Joukkoliikenteen osalta MAL neuvotteluja on käyty eri osapuolten kesken sekä MAL kaupunkien kesken syksyllä 2023. Neuvottelut jatkuvat vuoden 2024 puolelle.

Runkolinjaselvitys valmistui ja hyväksyttiin keväällä 2023. Runkolinjoihin perustuvaan joukkoliikennejärjestelmään siirtymisellä tavoitellaan korkealaatuista, tiheästi liikennöityä ja sujuvaa joukkoliikennepalvelua, joka houkuttelee joukkoliikenteen käyttöön ja vahvistavaa myös maankäytön kehittämisen edellytyksiä linjaston varrella. Siilinjärven linjojen 30, 31, 35 ja 40 vuorotarjonnan keskitetään linjoille 31 ja 35. Lentoasemalla suuntautuvat yhteydet toteutetaan kilpailutetulla pienkalustolla Kuopio - lentoasema - yhteysvälillä. Siilinjärven uudet linjastot aloittavat kesäkuussa 2024. Runkolinjastoselvityksen jatkeena on laadinnassa joukkoliikenteen infrankehittämisen suunnitteluhankeselvitys, jossa selvitetään ja tarkastellaan infran osalta toimenpiteitä joukkoliikenteen edistämiseksi.

Selvitys matkustuskäyttämisen muutoksesta sekä lippujen hintojen tarkistus valmistui toukokuussa 2023. Lippujen hintoja nostettiin 5.6.2023 alkaen. Arvo- ja kausilippujen hintatason nousu oli noin 7,5-9,4 %. Ajoneuvosta käteisellä ostettavien lippujen hintoja nostettiin noin 15 %, mutta mobiili ja lähimaksaminen on hinnoiteltu arvolippujen tasolle, jolloin näiden maksutapojen hinnat laskivat -18 %. Lipputulosten on arvioitu kasvavan noin 4 %.

Matkustajamäärät paikallisliikenteen Siilinjärvi-Kuopio yhteysvälillä ovat edelleen kehittyneet myönteisesti huolimatta lippujen hintojen nostosta. Matkustajamäärät ovat kasvaneet vuodesta 2022 16,5 % ja vuodesta 2019 ennen korona-aikaa 32,4%. Matkustajamäärien myönteiseen kehittymiseen on vaikuttanut edelleen vuonna 2022 voimaan tullut hintojen alentaminen A-B vyöhykkeellä yhden vyöhykkeen hinnan tasolle. Lisäksi elokuussa 2021 tapahtuneen koulumatkatuki uudistuksen vaikutus näkyi edelleen lisääntyneinä Kela-tuettujen matkojen määränä.

Joukkoliikenteestä annettiin vuoden aikana palautejärjestelmän kautta palautteita 1 447 kappaletta, joka oli reilut 34,6 % edellistä vuotta enemmän. Asiakastyytyväisyyskyselyjä tehtiin tammikuussa, maaliskuussa, elokuussa ja marraskuussa. Yleisarvosana pysytteli yli neljässä (asteikolla 1-5) kaikissa kyselyissä. Vuoden 2023 Vilkku-liikenteen yleisarvosana oli 4,29.

Vuoden 2023 aikana Sansia kilpailutti Siilinjärven sisäiset maaseutulinjat 42, 46–48. Sopimus on tehty kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen tehneen Kuopion Tila-Auto Oy:n kanssa. Sopimuskausi on 3.6.2024-6.6.2027. Sopimusta on mahdollisuus jatkaa 1+1 optiokausilla.

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Riskiarviot	TOTEUTUMINEN
KETTERÄ KEHITTÄJÄ			
1.1. Palveluverkko vastaa kuntalaisten tarpeita laadullisesti, alueellisesti ja määrällisesti	Joukkoliikenteen palvelutason / vuorotarjonnan säilyttäminen	Nykyinen palvelutaso / vuorotarjonta ei pysty houkuttelemaan lisää joukkoliikenteen käyttäjiä työssäkäyntiliikenteessä	Palvelutaso ja vuorotarjonta on säilynyt entisellään ja matkustajamäärä kasvanut.
1.3. Toimivat yhteydet alueellisessa kehittämisessä	Toimivat joukkoliikenne-yhteydet		Valmistunut runkolinjastosuunnitelma edistää toimivia joukkoliikenneyhteyksiä.
HYVINVOIVA ARKI			
2.1. Virikkeellisen asuin- ja toimintaympäristön kehittäminen	Asumisen, työpaikkojen ja palveluiden suunnittelemista siten, että ne ovat saavutettavissa joukkoliikenteellä		Harjamäen suunnan palvelut paranevat runkolinjaston uudistuessa.
2.5. Kunnan ja hyvinvointialueen yhdyspinnat tunnustetaan ja sovitaan tehtävistä	Kuntalaisten yhteiset kuljetustarpeet tunnustetaan ja sovitaan hyvinvointialueen kanssa.		Hyvinvointialue on toteuttanut lakisääteiset kuljetuspalvelunsa, joita kunta täydentää joukkoliikenteellä ja asioimisliikenteellä.
ELINVOIMAINEN YMPÄRISTÖ			
3.2 Väestönkasvu	Uudet asuinalueet kaavoitetaan joukkoliikenneväylien yhteyteen.		Haapamäen ja Kasurilan uudet asuinalueet on kaavoitettu joukkoliikenneväylien yhteyteen.

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Riskiarviot	TOTEUTUMINEN
3.5. Julkisen liikenteen käytön lisääminen	<p>Julkisen liikenteen käytön edistäminen liityntäpysäköintipaikkoja ja bussikatoksia kehittäen</p> <p>Linjastosuunnittelulla ja vuorotarjonnalla varmistetaan joukkoliikenteen houkuttelevuus</p> <p>Painotetaan julkisen liikenteen ympäristöystävällisyyttä</p>	<p>Joukkoliikenteen käytön väheneminen riittämättömien linjastojen seurauksena.</p> <p>Linjastojen karsiminen heikentää joukkoliikenteen saavutettavuutta</p>	<p>Bussikatoksia on uudistettu 4 kpl ja työ jatkuu.</p> <p>Runkolinjastouudistus edistää joukkoliikenteen houkuttelevuutta.</p> <p>Pieniä muutoksia toteutetaan jatkuvana parantana joukkoliikenteen houkuttelevuutta.</p> <p>Tulevissa lähiliikenteen kilpailutuksissa painotetaan uusiutuvia käyttövoimaratkaisuja voimakkaammin.</p>
Kävelyn ja pyöräilyn käytön lisääminen	Edistämishjelman laadinta ja toimenpiteiden käyttöönotto		<p>Kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelma on valmis ja hyväksytty keväällä 2023. Toimenpiteiden käyttöönotto on alkanut.</p>

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Myydyt Waltti-kausiliput (kpl)	-- *	3-250	-- *
Joukkoliikenteen nettokustannukset (€/asukas)	48,07	63,43	59,69
Matkustajamäärä / vuosi (pysäkinousut Siilinjärvi)	352 225**	470 746	507 097
Joukkoliikenteen matkustaminen (nousut / as. / v.)	17 **	22,2	24,8
Asiakastyytyväisyys ka. (1-5)	4,32	4,3	4,29

* = kotikuntatietoa tunnuslukutietona ei ole enää saatavissa

** = matkustajamäärän järjestelmän muutosvuosi - ei täysin vertailukelpoinen

Talousarvion toteutuminen

Kuljetuskustannukset kasvoivat vuodesta 2022 yhteensä 153 093 € (+6,5 %). Vastaavasti joukkoliikenteen **lipputulot** vähenivät vuodesta 2022 -93 641 € (-9,4 %). Kela-tuettujen koulumatkojen tulot kasvoivat edellisestä vuodesta 92 635 € (+20,4 %)

Siilinjärven osuus valtionavustuksesta vuonna 2023 oli yhteensä 170 031 € (-38,5 %). Erillisiä korona-ajasta aiheutuvia valtionavustuksia ei vuonna 2023 maksettu.

Kuopio-Siilinjärvi lähiliikenteen kuljetuskustannukset nousivat 106 169 € (+6,4 %) vuodesta 2022. Talousarvioon nähden ylitystä kertyi 150 359 €. Lähiliikenteen lipputulot vähenivät vuoteen 2022 verrattuna 119 045 € (-15,5 %). Talousarvio ylittyi lipputulojen osalta 57 003 €. Lähiliikenteen nettokustannukset olivat 497 048 €. Nettokustannukset kaksinkertaistuivat (+101,8 %) edellisestä vuodesta.

Siilinjärven sisäisen maaseutuliikenteen kuljetuskustannukset vuonna 2023 olivat yhteensä 547 307 € (+7,2 %) ja lipputuloja kertyi yhteensä 202 750 € (+13,0 %). Maaseutuliikenteen nettokustannukseksi muodostui 344 558 €. Nettokustannukset kasvoivat edellisestä vuodesta 13 686 € (-4,1 %).

Palveluautoliikenteen kuljetuskustannukset vuonna 2023 olivat 211 111 euroa. Lisäystä edellisestä vuodesta kustannuksissa kertyi 9 973 € (+5,0 %).

Toimivaltaisen viranomaisen asiantuntijakulut Siilinjärven osalta kasvoivat edellisestä vuodesta +68 581 € (+33,0 %) ja talousarvio ylittyi 88 462 €.

Olennaiset poikkeamat talousarvioon:

Tulot

- Kuopio-Siilinjärvi lähiliikenteen lipputulot.....+ 61 167 €
- KELA:n koulumatkatuet+ 225 823 €

Menot

- Kuopio-Siilinjärvi lähiliikenteen kuljetuskustannukset..... + 150 360 €
- Siilinjärven maaseutuliikenteen kuljetuskustannukset ml. Nilsiä suunta... + 82 308 €
- Siilinjärven kuntaosuus viranomaistoiminnan kustannuksista.....+ 88 462 €
- Linja-autoaseman odotustilan kunnostus ja vuokrat.....+ 17 329 €
- ELY-liikenteen kuntaosuus+ 7 658 €

Joukkoliikenne

	TP 2022	TA 2023	Muutos	MB 2023	Toteuma 2023	Poikkeama	m%
Myyntituotot (ulk)	772 029	591 100	0	591 100	698 539	107 439	18,2
Myyntituotot (sis)	222 536	172 395	0	172 395	202 385	29 990	17,4
Tuet ja avustukset	729 841	493 500	0	493 500	721 255	227 755	46,2
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	1 131	1 131	0,0
Toimintatuotot	1 724 406	1 256 995	0	1 256 995	1 623 310	366 315	29,1
Henkilöstökulut	-5 147	-5 148	0	-5 148	-5 151	-3	0,1
Palvelujen ostot	-2 720 981	-2 600 000	0	-2 600 000	-2 888 550	-288 550	11,1
Palvelujen ostot (sis.)	0	-249	0	-249	-358	-109	43,7
Avustukset	-2 040	-2 040	0	-2 040	-641	1 399	-68,6
Muut toimintakulut (ulk.)	-17 329	0	0	0	0	0	0,0
Toimintakulut	-2 745 497	-2 607 437	0	-2 607 437	-2 894 699	-287 262	11,0
Toimintakate	-1 021 091	-1 350 442	0	-1 350 442	-1 271 390	79 052	-5,9

Pelastustoimi

Pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi 1.1.2023 alkaen Pohjois-Savon Hyvinvointialueelle. Vuoden 2023 toteumaan on kirjattu arviokirjaus 600 000 euroa eri oikeusasteissa olevien varallaolokorvausten riita-asioiden korvauksiin. Työtuomioistuin ja käräjäoikeus ovat antaneet välipäätöksen takautuvien varallaolokorvausten vaatimuksessa, mutta eivät ole ottaneet kantaa korvaussummiin. Muut summat liittyvät kunnan valmiussuunnitteluun.

Pelastustoimi

	TP 2022	TA 2023	Muutos	MB 2023	Toteuma 2023	Poikkeama	m%
Henkilöstökulut	-25 665	0	0	0	-6 728	-6 728	0,0
Palvelujen ostot	-1 973 595	0	0	0	-603 803	-603 803	0,0
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	0	0	0	0	-1 085	-1 085	0,0
Toimintakulut	-1 999 260	0	0	0	-611 616	-611 616	0,0
Toimintakate	-1 999 260	0	0	0	-611 616	-611 616	0,0

Elinvoima- ja konsernipalvelut

Sitovuus: valtuusto, brutto

Vastuhenkilö: kunnanjohtaja Janne Airaksinen

Toiminta-ajatus

Elinvoima- ja konsernipalvelut sitovuustason tehtävänä on tuottaa keskitetysti kunnan hallinto- ja kehittämispalvelut, viestintä, sisäinen tarkastus, elinkeinopalvelut, maankäyttö, kaavoitus ja konserniyhtiöille maksettavat avustukset ja muut korvaukset.

Valtuustoon sitovana sisältää seuraavat tulosalueet:

Tulosalueet	Toimintamenot	Toimintatulot	Toimintakate
Hallinto ja kehittäminen	-1 616 126	195 311	-1 420 815
Elinkeinot	-298 986	9 846	-289 140
Maankäyttö	-1 174 082	3 079 753	1 905 672
Kaavoitus	-382 761	3 610	-379 151
Sisäinen tarkastus	-144 841	105 513	-39 328
Konserniyhtiöt	-1 146 450	112 096	-1 034 354
Sitovuustaso yhteensä	-4 763 246	3 506 129	-1 257 117

Toiminnalliset muutokset ja riskien toteutuminen

Elinkeinotoiminnan toimintaedellytysten vahvistaminen oli vahvasti toiminnan keskiössä. Valtakunnallinen rakennusalan taantuma oli nähtävillä myös Siilinjärvellä asuntotonttien kysynnän hiipumisena. Kunnan asunto- ja liikerakennustuotanto pysyi kohtuullisena taantumasta huolimatta ja useampi merkittävä rakennushanke edistyi (mm. Vuorela). Myös Radantauksen esirakentamista edistettiin vuoden aikana ja ulkopuolista rahoitusta selvitettiin. Asunto- ja yritystonteista järjestettiin vuoden 2023 aikana digimarkkinointikampanjoita, joiden näkyvyys oli hyvä. Maanhankinta muodostaa silti edelleen riskin kunnan kehittämislle.

Alkuvuoden osalta rakennuspaikkojen kysyntä ja kiinnostus näyttää hienoista kasvua ja voi ennakoida kysynnän laskusuhdanteen tasaantumista ja kääntymistä varovaiseksi noususuhdanteeksi. Rahoituskorkojen vaihtelu vaikuttaa välittömästi rakennuspaikkojen kysyntään ja rakentamisen aikatauluihin. Riittävä asemakaavavaranto asunto-, palvelu- ja yritysraikentamiselle toteutui Etelä-Siilinjärveä lukuun ottamatta, jossa varanto on niukka. Seutuyhteistyössä maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimuksen (MAL-sopimus) päivittäminen kaudelle 2024–2027 käynnistyi ja Kuopion kaupunkirakenneselvitystä vietiin eteenpäin. Selvityksessä ovat mukana Etelä-Siilinjärven yleiskaavan alueet.

Joukkoliikenteen osalta keväällä 2023 valmistui niin runkolinjaselvitys kuin myös selvitys matkustuskäyttötymisen muutoksesta ja lippujen hintojen tarkistus. Paikallisliikenteen matkustajamäärä kehittyi myönteisesti.

Siilinjärvellä väkiluku kasvoi 68 henkilöllä, kun vuonna 2022 väkiluku laski 61 henkilöllä. Siilinjärven väkiluvun käänsi nousuun nettomaahanmuutto, joka oli vuonna 2023 164 henkeä (vuonna 2022 10 henkeä). Uusia yrityksiä taas perustettiin vuoden 2023 aikana Siilinjärvelle yhteensä 118 kappaletta, joten kehitys oli myös myönteinen edelliseen vuoteen nähden (vuonna 2022 108 kpl). Siilinjärvellä työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta nousi aikaisempaan vuoteen verrattuna ollen vuoden 2023 lopussa 9,2 % (vuonna 2022 7,6 %). Kunnan työttömyysaste oli tästä huolimatta maakunnan toiseksi alhaisin.

Digitaalisia palveluita ja viestintää vietiin eteenpäin niin kuntaorganisaation sisällä ja ulkopuolella. Kuntalaisten osallistumismahdollisuuksia vahvistettiin ja viestintää lisättiin. Osallistuvan budjetoinnin kokeilu järjestettiin vuoden 2023 aikana kaikille kuntalaisille sekä lapsiparlamentille. Kokeilujen kautta saatiin konkreettisia vaikutuksia, kun kuntalaisten äänestyksen perusteella päätettiin toteuttaa muun muassa liikuntavälinehankintoja kouluille, retkiluistelurata, leikkitelinetorille ja ympärivuotinen ulkoilureitti Panninniemeen. Voittaneiden ideoiden toteutus on vuosien 2023–2024 aikana. Jatkuva monikanavainen viestintä sekä markkinointitoimet korostuivat osallistuvan budjetoinnin kokeilun onnistumisessa, viestintään panostamisella on merkittävä rooli asukkaiden tavoittamisessa ja innostamisessa.

Sähköisen kokoushallinnan käyttöönotto edisti osaltaan toiminnan digitaalista kehittämistä. Käyttötuella ja koulutuksella on kuitenkin merkittävä rooli uusien järjestelmien sujuvan käytön onnistumiselle jatkossakin.

Uusi kunnanjohtaja Janne Airaksinen aloitti kunnan palveluksessa 15.5.2023. Kunnan henkilöstöorganisaatio uudistettiin ja muutos astui voimaan 1.1.2024 lukien. Henkilöstön rekrytoinnissa oli haasteita kaavoituksessa.

Sisäisen valvonnan painopisteet ja menettelyt toteutettiin kunnassa voimassa olevien ohjeiden mukaan.

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

VALTUUSTON SITOAVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Vastuutaho	TOTEUTUMINEN
KETTERÄ KEHITTÄJÄ			
1.1. Kuntalaisilla on useita uusia osallistumisen tapoja	Otamme käyttöön digitaalisia vaikuttamiskanavia Aktiivinen ja ennakoiva viestintä monikanavaisesti	Hallinto- ja kehittämispalvelut, viestintä Hallinto- ja kehittämispalvelut, viestintä	Digitaalinen osallistumisalusta otettiin käyttöön. Keväällä 2023 järjestetystä osallistuvasta budjetoinnista viestittiin tehokkaasti monikanavaisesti ja se sai paljon medianäkyvyyttä.
1.2. Tiedon läpinäkyvyyden edistäminen tiedolla johtamisessa sekä päätöksenteossa	Sujuvoitamme päätöksentekoprosesseja	Hallinto- ja kehittämispalvelut	Sähköinen kokoushallinta otettiin käyttöön keväällä 2023. Päätösten vaikutusten ennakoarviointia (eva) kehitettiin ja arviointilomake muokattiin vastaamaan kunnan strategisia tavoitteita.
1.3. Toimivat yhteydet alueellisessa kehittämisessä	Osallistumme liikenneyhteyksien kehittämistyöhön Suunnitelmatyöllä luodaan perusta kehittämiselle	Hallinto- ja konsernipalvelut, kaavoitus	Kumpusen kevyen liikenteen väylän suunnitelma oli vuodenvaihteessa 2023–24 kilpailutuksessa. Kaupunkiseutu-suunnitelma hyväksyttiin valtuustossa 15.5.2023. Kaupunkirakennesuunnitelmatyö (KARA2040) jatkuu vuonna 2024.
1.4. Kunta osallistuu yritysten toimintaedellytyksiä vahvistaviin kehityshankkeisiin	Kehitämme aktiivisesti ja tehokkaasti kunta-alueen ja Etelä-Siilinjärven yritysalueiden maankäyttöä.	Elinkeinopalvelut	Konttiovien yritysalueen asemakaavatyö aloitettiin. Radantauksen yritysalueen laajentamisen asemakaava kuulutettiin vireille syyskuussa 2023. Pellon viljelysopimuksia on tehty 4 kpl:tta.

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Vastuutaho	TOTEUTUMINEN
Yhdistysten (Ry) toimintaedellytysten ja kuntayhteistyön vahvistaminen	<p>Huolehdimme siitä, että kaikenkokoisilla yrityksillä on mahdollisuus sijoittua Siilinjärvelle.</p> <p>Kunta ylläpitää hyvää yhteistyötä rekisteröityjen (Ry) yhdistysten kanssa.</p>	<p>Elinkeinopalvelut</p> <p>Hallinto- ja kehittämispalvelut</p>	<p>Yritysrakennuspaikkojen vuokrasopimuksia on tehty 2 kpl.</p> <p>Uusia yrityksiä perustettiin Siilinjärvelle 1.1-31.12.2023 118 kpl.</p> <p>Toimija- ja järjestöfoorumien toimintaa kehitetty yhteistyössä yhdistysten kanssa; yhdistysten yhteystiedot liitetty yritys- ja yhdistyshakuun; yhteistyö yhdistysten hankerahoitusvalmistelussa.</p>
HYVINVOIVA ARKI			
2.1. Kuntalaisten osallisuuden edistäminen	<p>Kuntalaisten osallistumista tukevan toimintakulttuurin edistäminen</p> <p>Matalan kynnyksen osallistumismahdollisuuksien edistäminen</p> <p>Parannetaan viestintää siitä, kuinka kuntalaisten osallistuminen on vaikuttanut</p>	Hallinto- ja kehittämispalvelut	<p>Osallistuvan budjetoinnin kokeilu toteutettiin sekä alakouluissa että kunnan laajuisesti. Kokeilut lisäsivät huomiota kuntalaisten osallistumiseen myös muissa teemoissa. Osallistuvassa budjetoinnissa jätettiin 122 ideaa ja 433 antoi äänensä ideoille.</p> <p>Digitaalinen osallistumisalusta otettiin käyttöön. Alusta mahdollistaa ajasta ja paikasta riippumattoman vaikuttamisen ja vuoropuhelun. Uudelle osallisuusalustalle rekisteröityi 612 asukasta.</p> <p>Digitaalisen alustan kautta seurattiin osallistuvassa budjetoinnissa valittujen ideoiden toteutusta.</p>
2.2. Kuntalaisten ja kunnan työntekijöiden positiivisen	Kansallisen Hyvän mielen kunta – hankkeen toteuttaminen	Hallinto- ja kehittämispalvelut	Kansallinen Hyvän mielen kunta -hanke päättyi. Hankkeessa valmisteltiin tarkistuslista kuntalaisten mielenhyvinvoinnin

VALTUUSTON SITOVA TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Vastuutaho	TOTEUTUMINEN
mielenterveyden edistäminen	Alueellisen Mieliteko-ohjelman totuttamiseen osallistuminen		edistämiseen ja se otettiin käyttöön hyvinvointi-suunnittelussa. Mieliteko-ohjelma tarjosi kunnan henkilöstölle koulutuksia ja valmennuksia; valmennuksia työttömille kuntalaisille; vahvasti mielen hyvinvoinnin näkyvyyttä viestinnässä.
2.3. Kuntalaisten ja kunnan työntekijöiden yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen	Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen viestintää ja näkyvyyttä vahvistamalla	Hallinto- ja kehittämispalvelut	Verkkosivujen saavutettavuutta ja käytettävyyttä kehitettiin. Samalla parannettiin verkkosivujen mobiilikäytettävyyttä.
2.5. Kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseen on pysyvät rakenteet	Hyvinvointijaoksen toiminnan käynnistäminen ja sitominen osaksi muita hyte-rakenteita (mm. johtoryhmä & hyte-ryhmä)	Hallinto- ja kehittämispalvelut	Hyvinvointijaoksen toiminta alkoi keväällä 2023. Jaoksen esittelijänä ja hyte-ryhmän puheenjohtajana toimiva hyvinvointikoordinaattori on ollut kunnan johtoryhmän jäsen 1.3.2023 alkaen.
Kunnan ja hyvinvointialueen yhdyspinnat tunnustetaan ja sovitaan tehtävistä	Kunnan ja hyvinvointialueen hyvinvoinnin edistämiseen liittyvien yhteistyöryhmien toiminnan jatkuvuuden varmistaminen	Hallinto- ja kehittämispalvelut	Alueellisiin toiminnassa oleviin ja perustettuihin yhteistyöryhmiin osallistuttiin säännöllisesti. Yhteistyö hakee vielä muotoaan eikä työryhmien täydentäminen ole aina onnistunut esimerkiksi HVA:n henkilöstön vaihtaessa tehtävästä toiseen.
ELINVOIMAINEN YMPÄRISTÖ			
3.2. Väestönkasvu	Riittävä asemakaavavaranto palvelu- ja yritysraikentamiselle Riittävä asemakaavavaranto asuntorakentamiselle	Kaavoitus	Kaavavaranto niukka Etelä-Siilinjärven yritys- ja kerrostalo-rakentamiselle. Muutoin riittävä asemakaavavaranto 3-5 vuoden tarpeisiin

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Vastuutaho	TOTEUTUMINEN
	Yleiskaava ohjaavat asemakaavoitusta taajamissa sekä rakentamista kylä- ja ranta-alueilla		palvelu-, elinkeino- ja asuinrakentamiselle. Yleiskaavat ovat pääosin ajantasaisia tarkempaa suunnittelua ja rakentamista varten. Pohjoisosien kylä- ja rantarakentamisen yleiskaavoitusta jatketaan resurssien puitteissa.
Työpaikkojen määrän kasvu	Uusien työpaikkojen määrä 50 työpaikkaa/vuosi	Elinkeinopalvelut	Kasvu 61 työpaikkaa 2021–2022 (tilastoissa vuoden viive).
Kaavapäätösten pitävyys	Kaavoista ei tule valituksia	Kaavoitus	Simpan asemakaavan hyväksymispäätöksestä valitettiin. Hallinto-oikeus hylkäsi valituksen ja asemakaava on kuulutettu voimaan.
Maankäyttö- poliittisen ohjelman ajantasaisuus	Ohjelma antaa tarvittavat työkalut maapolitiikan hoitamiseen	Maankäyttö ja kaavoitus	Maanhankinnassa ja kaavoituksessa toimittiin MKPO:n mukaisesti.

Tavoitteiden riskiarviot

Raakamaata ei saada hankittua kaavoituksen tarpeisiin.

TOTEUTUMINEN: Riski toteutui osittain. Maata saatiin hankittua kaavoituksen tarpeisiin, mutta varanto on niukka Etelä-Siilinjärvellä. Mikäli maanhankinnassa ei jatkossa onnistuta, niin uusien alueiden kaavoittaminen ei onnistu ja kunnan kasvutavoitteiden saavuttaminen epäonnistuu.

Tiedotuksen epäonnistuminen (emme tavoita kuntalaisia uusilla palveluilla / vaikuttamiskanavilla).

TOTEUTUMINEN: Riski ei ole toteutunut, sillä kaikkien kunnan viestintäkanavien käyttäjämäärät ovat kasvaneet. Osallistuva budjetointi ja uusi vaikuttamiskanava otettiin hyvin vastaan kuntalaisten keskuudessa. Näihin palveluihin liittyvän tiedottamisen on kuitenkin oltava jatkuvaa ja oikea-aikaista.

Henkilöstön ja luottamushenkilöiden sitouttaminen uudistuksiin.

TOTEUTUMINEN: Sähköinen kokoushallinta otettiin käyttöön kaikilla kunnan omilla toimielimillä. Sujuva käyttö vaatii kuitenkin käyttötuen ja tarvittavan koulutuksen varmistamisen jatkossakin.

Yhteistyö hyvinvointialueen kanssa ei toteutunut täysin saumattomasti. Yhteistyön varmistamista ja vahvistamista on jatkettava.

Talousarvion toteutuminen

Toimintatuottojen toteumaan vaikutti taantumaan seurannut rakennuspaikkojen menekin hiljeneminen. Toimintakuluissa ylitystä aiheutti kunnan omien leasingkohteiden kiinteistöveron läpilaskutuksella. Summa on kirjautunut vastaavasti tulona kohtaan verotulot (kiinteistövero). Muilta osin talousarvio toteutui pääosin suunnitellusti.

Elinvoima- ja konsernivalveluiden sitovuustaso

	TP 2022	TA 2023	Muutos	MB 2023	Toteuma 2023	Poikkeama	m%
Myyntituotot (ulk.)	30 482	35 220	0	35 220	17 325	-17 895	-50,8
Myyntituotot (sis.)	164 813	256 242	0	256 242	282 854	26 612	10,4
Maksutuotot	49 011	64 000	0	64 000	171 902	107 902	168,6
Tuet ja avustukset	85 467	20 000	0	20 000	0	-20 000	-100,0
Vuokratuotot (ulk.)	2 508 524	2 182 675	0	2 182 675	2 181 182	-1 493	-0,1
Muut toimintatuotot	811 982	1 582 800	0	1 582 800	852 866	-729 934	-46,1
Toimintatuotot	3 650 279	4 140 937	0	4 140 937	3 506 129	-634 808	-15,3
Valmistus omaan käyttöön	2 548	0	0	0	0	0	0,0
Henkilöstökulut	-1 460 028	-1 494 427	0	-1 494 427	-1 444 011	50 416	-3,4
Palvelujen ostot	-1 667 507	-1 465 716	0	-1 465 716	-1 275 591	190 125	-13,0
Palvelujen ostot (sis.)	-61 168	-70 092	0	-70 092	-73 174	-3 082	4,4
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-61 104	-39 280	0	-39 280	-92 163	-52 883	134,6
Avustukset	-720 806	-566 800	0	-566 800	-483 979	82 821	-14,6
Muut toimintakulut (ulk.)	-1 786 953	-1 410 370	0	-1 410 370	-1 328 205	82 165	-5,8
Muut toimintakulut (sis.)	-64 134	-66 122	0	-66 122	-66 122	0	0,0
Toimintakulut	-5 821 701	-5 112 807	0	-5 112 807	-4 763 246	349 561	-6,8
Toimintakate	-2 168 874	-971 870	0	-971 870	-1 257 117	-285 247	29,4
Poistot ja arvonalentumiset	-207 224	-154 840	0	-154 840	-161 806	-6 966	4,5

Hallinto ja kehittäminen

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: kunnanjohtaja Janne Airaksinen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Hyvinvointijaos aloitti toimintansa 1.1.2023. Monialainen hyvinvoinnin edistäminen on tärkeää ja se vaatii jatkuvaa yhteistyötä kunnan sisäisesti, hyvinvointialueen ja muiden toimijoiden kanssa.

Kunnan verkkosivuilla oli vuoden aikana noin 310 000 käyntiä, kun vuonna 2022 lukema oli 450 000. Kävijämäärien pienentyminen selittyy suurimmaksi osaksi sosiaali- ja terveys sisältöjen siirtymisestä hyvinvointialueen sivuille. Kunnan sosiaalisen median kanavien (FB+IG) kattavuus oli vuonna 2023 yhteensä 730 000. Somejulkaisujen määrä

kasvoi 57 % vuonna 2023 edelliseen vuoteen verrattuna. Lisäksi vuonna 2023 otettiin käyttöön Siilinjärven kunnan sosiaalisen median ohje, joka kertoo, miten kunta toimii sosiaalisen median kanavissa ja miten sosiaalista mediaa käytetään osana viestintää. Siilinjärvi-mobiilisovelluksella oli vuoden 2023 aikana 1270 uutta latausta (978 vuonna 2022).

Sähköinen kokoushallinta otettiin käyttöön kunnan kahdeksalla toimielimellä keväällä 2023. Uudistuksella edistettiin sekä materiaalin tietoturvallista jakamista että päätöksenteon toimintavarmuutta esimerkiksi poikkeustilanteissa. Työaikaa on vapautunut materiaalin jaosta ja kokoushallinta sujuvoittaa kokouksen valmistelutehtäviä sekä kokouksen läpivientiä. Saatu palaute ei ole ollut yksinomaan positiivista. Luottamushenkilöille hankitun teknisen laitteen käytettävyyttä ja ohjelmistoon kirjautuminen on mm. saanut kritiikkiä osakseen. Kokoushallinnan käytön vahvistamista jatketaan koulutusten ja käyttötuen avulla niin, että kaikki sitä käyttävät toimielimet hyödyntävät sen mahdollistamat toiminnot maksimaalisesti.

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
<i>Tavoitteet 2022–2025</i>	<i>Toimenpiteet 2023</i>	<i>Tavoitetaso</i>	<i>TOTEUTUMINEN</i>
Otamme käyttöön digitaalisia vaikuttamiskanavia	Kuntalaisten osallistumisen digitaalisen alustan lanseeraus sekä siihen liittyvä viestintä ja markkinointi	Osallistumisen digitaalinen alusta tunnetaan niin kunnan sisällä kuin kuntalaisten keskuudessa.	Digitaalinen alusta otettiin käyttöön ja lanseerauksen kuntalaisten keskuudessa voidaan katsoa onnistuneen. Alustan laajemman käyttömahdollisuuden selvitys aloitettiin.
Aktiivinen ja ennakoiva viestintä monikanavaisesti	Brändiuudistuksen jalkautus Verkkosivujen kehittäminen ja tiedonhaun helpottaminen	Brändi näkyy kaikessa kunnan tekemisessä. Kaikki suunnitelut muutokset on tehty.	Brändi otettiin näkyvästi käyttöön eri kanavissa ja brändin tunnistettavuutta edistettiin markkinointikampanjalla. Verkkosivujen kehittämistä on jatkettu ja sivuille tehtiin mm. saavutettavuusarviointi, josta nousseet havainnot on korjattu.
Sujuvoitamme päätöksentekoprosesseja	Asianhallintajärjestelmän kehittäminen	Sähköinen kokoushallinta on käytössä kunnan toimielimillä.	Sähköinen kokoushallinta otettiin käyttöön keväällä 2023 kahdeksalla toimielimellä.
Hyvinvointijaoksen toiminnan käynnistäminen ja sitominen osaksi muita hyte-rakenteita (mm. johtoryhmä & hyte-ryhmä)	Hyvinvointijaoston työn vakiinnuttaminen	Yhteistyö ja tiedonkulku vahvistuvat	Hyvinvointijaos aloitti toimintansa aktiivisesti. Jaoksen esittelijänä toimiva hyvinvointikoordinaattori on myös kunnan johtoryhmän jäsen 1.3.2023 alkaen.

Talousarvion toteutuminen

Toimintakuluissa ylitystä aiheutti muut ulkoiset toimintakulut, jotka selittyvät kunnan omien leasingkohteiden kiinteistöveron läpilaskutuksella. Summa on kirjautunut vastaavasti tulona kohtaan verotulot (kiinteistövero). Muilta osin talousarvio toteutui suunnitellusti.

Hallinto- ja kehittäminen

	TP 2022	TA 2023	Muutos	MB 2023	Toteuma 2023	Poikkeama	m%
Myyntituotot (sis)	134 171	166 931	0	166 931	188 932	22 001	13,2
Tuet ja avustukset	65 727	0	0	0	0	0	0,0
Muut toimintatuotot	28 280	0	0	0	6 379	6 379	0,0
Toimintatuotot	228 178	166 931	0	166 931	195 311	28 380	17,0
Henkilöstökulut	-638 848	-593 059	0	-593 059	-569 860	23 199	-3,9
Palvelujen ostot	-996 226	-799 671	0	-799 671	-719 137	80 534	-10,1
Palvelujen ostot (sis.)	0	-2 532	0	-2 532	-1 819	713	-28,2
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-10 071	-15 970	0	-15 970	-12 902	3 068	-19,2
Avustukset	-51 545	-36 800	0	-36 800	-13 979	22 821	-62,0
Muut toimintakulut (ulk.)	-191 784	-45 910	0	-45 910	-245 009	-199 099	433,7
Muut toimintakulut (sis.)	-52 018	-53 421	0	-53 421	-53 421	0	0,0
Toimintakulut	-1 940 493	-1 547 363	0	-1 547 363	-1 616 126	-68 763	4,4
Toimintakate	-1 712 315	-1 380 432	0	-1 380 432	-1 420 815	-40 383	2,9
Poistot ja arvonalentumiset	-2 917	0	0	0	-17 500	-17 500	0,0

Elinkeinot

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: elinkeinopäällikkö Pekka Turunen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Siilinjärven kunta on tehnyt sopimuksen ylijäämäbetonin hyödyntämisestä. Ylijäämäbetonia hyödynnettiin erityisesti Radantauksen alueella. Radantauksen yritysalueen esirakentamista vietiin eteenpäin. Olemassa oleva asemakaava-alue Radantauksella on noin 10 ha, josta esirakennettiin noin 10 %. Radantauksen aluetta on esirakennettu yhteensä noin 4,3 ha ja työ jatkuu vuoden 2024 aikana. Osa alueen esirakentamisesta toteutetaan oppilaitosyhteistyönä YSAO:n kanssa. Radantauksen alueen esirakentamisen osalta selvitettiin myös ulkopuolisen rahoituksen mahdollisuuksia. JTF-rahoitusta alueen kehittämiseksi ei ollut mahdollista saada.

Aurinkoenergian tuottamista selvitettiin kunnassa, yhteistyössä Sydän-Savon maaseutupalveluiden kanssa. Prosessin aikana selvitettiin ns. aurinkoenergiapeltöjen määrä, joista kohteiksi valikoitui kaksi peltokokonaisuutta. Kyseiset peltokohteet eivät ole

maatalouskäytössä. Kohteet voidaan vuokrata alan yrityksille tulevaisuudessa kestävän energian tuottamiseen. Siilinjärven peltoliiketoiminnasta palveluliiketoiminta siirrettiin Sydän-Savon maaseutupalveluille.

Siilinjärven kunta järjesti yhdessä Maa- ja kotitalousnaisten kanssa 5.8.2023 Satoa Siilinjärvi ruokapalvelutapahtuman Siilinjärven Torilla. Tapahtuma oli suosittu ja päivän aikana tilaisuudessa kävi arviolta 3500 ihmistä. Satoa Siilinjärvi tilaisuus lisäsi positiivisesti Siilinjärven Torin käyttöastetta ja myös yrittäjien omaa myyntiä ja tuotekehitystä. Siilinjärven kunnan omistamien kiinteistöjen vuokrauksesta tehtiin sopimukset kolmen (3) yrityksen kanssa. Kaksi yritystä on vuokralla Risulan vanhassa navetassa ja yksi Siilinjärven keskustassa Toritiellä.

Siilinjärven kunnan yritystontteja markkinointiin digitaalisissa kanavissa ja Sanoman digiverkostossa syksyllä 2023. Markkinointi kohdistettiin valtakunnallisesti yritystoiminnassa mukana oleville henkilöille ja mainoksien yhteenlasketut näyttökerrat olivat 212 500.

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
<i>Tavoitteet 2022–2025</i>	<i>Toimenpiteet 2023</i>	<i>Tavoitetaso</i>	<i>TOTEUTUMINEN</i>
Huolehdimme siitä, että kaikenkokoisilla (sivutoimi/ pääelinkeino) yrityksillä on mahdollisuus sijoittua Siilinjärvelle harjoittamaan liiketoimintaa.	Rakennuspaikkojen vuokraaminen/ myyminen yrityksille.	Minimissään 3 hanketta vuodessa.	Sopimus tehty ylijäämäbetonin käytöstä. Rakennuspaikoista (EVL) on tehty vuokrasopimuksia kolme (3 kpl). Pelloista (MVL) on tehty vuokrasopimuksia 4 kpl:tta vuonna 2023. Satoa Siilinjärvi tapahtumassa 5.8.2023 yhteensä neljä (4) yritystä. Vuokrasopimuksia (osakehuoneistot) kahden (3) yrityksen kanssa.
	Uusien ja olemassa olevien yritysten toimintaedellytysten parantaminen	Uusia yrityksiä 100 kpl:tta/ vuosi, toimivien yritysten investoinnit.	Uusia yrityksiä Siilinjärvelle on perustettu yhteensä 118 kappaletta ajalla 1.1-31.12.2023 (Taloustutka)

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Työpaikkamäärän muutos	+63	+50	+124*
Teollisten työpaikkojen määrä	-9	+15	-1*
Luovutetut tontit ja toimitilat	+5	+4	+3

*Tilastokeskuksen tieto on edelliseltä vuodelta.

Talousarvion toteutuminen

Toimintatuotoissa vuokratuotot ja vastaavasti toimintamenoissa vuokramenot poikkesivat talousarviosta. Syynä tähän oli sotekiinteistöjen välivuokrauksen siirtyminen hyvinvointialueelle, jota ei ollut huomioitu talousarviossa. Tällä ei ole kuitenkaan vaikutusta talousarvion toteumaan.

Palveluostoissa asiantuntijapalveluiden ostot alittuivat, kun taas jäsenmaksuosuuksissa oli ylitystä. Kaiken kaikkiaan tulos kuitenkin alitti talousarvion (alitus 5,7 %).

Elinkeinot

	TP 2022	TA 2023	Muutos	MB 2023	Toteuma 2023	Poikkeama	m%
Myyntituotot (ulk.)	11 059	5 900	0	5 900	5 653	-247	-4,2
Vuokratuotot (ulk.)	636 832	570 575	0	570 575	484	-570 091	-99,9
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	3 709	3 709	0,0
Toimintatuotot	647 891	576 475	0	576 475	9 846	-566 629	-98,3
Henkilöstökulut	-77 753	-80 104	0	-80 104	-73 125	6 979	-8,7
Palvelujen ostot	-265 917	-225 880	0	-225 880	-212 702	13 178	-5,8
Palvelujen ostot (sis.)	-290	0	0	0	-4 069	-4 069	0,0
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-7 680	-2 800	0	-2 800	-2 699	101	-3,6
Avustukset	-20 000	0	0	0	0	0	0,0
Muut toimintakulut (ulk.)	-632 655	-574 190	0	-574 190	-6 190	568 000	-98,9
Muut toimintakulut (sis.)	-182	-200	0	-200	-200	0	0,1
Toimintakulut	-1 004 477	-883 174	0	-883 174	-298 986	584 188	-66,1
Toimintakate	-356 586	-306 699	0	-306 699	-289 140	17 559	-5,7
Poistot ja arvonalentumiset	-40 898	-40 898	0	-40 898	-40 898	0	0,0

Maankäyttö

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: maankäyttöpäällikkö Heikki Pietikäinen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Rakennuspaikkojen menekin epävarmuus jatkuu rahoitusmarkkinoiden suhdanteista johtuen ja asuinrakentamisen laskusuhdanteesta nouseminen ottaa aikansa. Piristymistä ja kysynnän kasvua on kuitenkin havaittavissa rakennuspaikoille, mutta rakentamisen aloittamisen aikataulut ovat pidentyneet aikaisemmista vuosista. Rivitalorakennuspaikka Haapamäen asuinalueelle on jaettu ja rakentamisen oletetaan alkavan vuoden 2024 kesällä. Vuorelan kerrostalojen alue on rakentumassa ja hyvässä vauhdissa. Pääpiirteisään näyttäisi siltä, että rakentamisen houkuttelevuus lisääntyy ja rakentamisen määrä lähtee nousuun.

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2023	Tavoitetaso	TOTEUTUMINEN
Maankäyttöpolitiikka, maanhankinta ja -luovutus on suunnitelmallista ja tukee kunnan kokonaiskehitystä ja kasvutavoitetta	Raakamaan hankinta reservin ylläpitämiseksi tavoitetasolla.	10 vuoden tarvetta vaativa taso	Maakauppaneuvotteluja käynnissä Säyneenjoen alueella. Raakamaata hankittu kaavoituksen tarpeisiin 6,1 ha.
Riittävä ja monipuolinen rakennuskelpoinen rakennuspaikkavaranto asuntorakentamiselle	Pyöreälahden rakennuspaikkojen jakaminen loppuun. Taivallahden rakennuspaikkojen jako ja Haapamäen uuden asuntoalueen rakennuspaikkojen luovutus	90 % (36 kpl)	Rakennuspaikkoja jaettu yhteensä 24 kpl
	Rivitalorakennuspaikkojen jakaminen	90 % (3 paikkaa)	Rivitalorakennuspaikkoja jaettu 1
	Kerrostalarakennuspaikkojen jakaminen	90 % (2-3 paikkaa)	Kerrostalojen rakennuspaikkoja jaettu 4

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Hankittu raakamaata (ha)	0	50	6,1
Jaettavissa olevat asuinrakennuspaikat (kpl)	47	50	85
Luovutetut asuinrakennuspaikat (kpl)	23	40	24
Ajantasaistettua kaavan pohjakarttaa hyväksymisvalmiudessa (ha)	40	50	60

Talousarvion toteutuminen

Asuntotoimen osalta kuluja nostivat energian hinnannousu ja vuokrakohteisiin liittyvät kulut. Lisäksi paikkatieto-ohjelmiston käytön konsultaatio ja koulutuskulut nousivat hieman. Näiden yhteisvaikutuksesta toimintakulujen osuus kasvoi ennakoitua suuremmaksi.

Maankäyttö

	TP 2022	TA 2023	Muutos	MB 2023	Toteuma 2023	Poikkeama	m%
Myyntituotot (ulk.)	1 368	8 320	0	8 320	239	-8 081	-97,1
Myyntituotot (sis.)	0	0	0	0	660	660	0,0
Maksutuotot	43 251	52 000	0	52 000	168 292	116 292	223,6
Tuet ja avustukset	19 739	20 000	0	20 000	0	-20 000	-100,0
Vuokratuotot (ulk.)	1 759 597	1 500 000	0	1 500 000	2 068 602	568 602	37,9
Muut toimintatuotot	755 528	1 580 800	0	1 580 800	841 960	-738 840	-46,7
Toimintatuotot	2 579 483	3 161 120	0	3 161 120	3 079 753	-81 367	-2,6
Valmistus omaan käyttöön	1 940	0	0	0	0	0	0,0
Henkilöstökulut	-390 933	-484 457	0	-484 457	-487 038	-2 581	0,5
Palvelujen ostot	-112 681	-116 945	0	-116 945	-62 107	54 838	-46,9
Palvelujen ostot (sis.)	-45 096	-46 291	0	-46 291	-49 293	-3 002	6,5
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-42 289	-18 060	0	-18 060	-71 234	-53 174	294,4
Muut toimintakulut (ulk.)	-368 465	-274 030	0	-274 030	-492 049	-218 019	79,6
Muut toimintakulut (sis.)	-11 807	-12 361	0	-12 361	-12 361	0	0,0
Toimintakulut	-971 270	-952 144	0	-952 144	-1 174 082	-221 938	23,3
Toimintakate	1 610 153	2 208 976	0	2 208 976	1 905 672	-303 305	-13,7
Poistot ja arvonalentumiset	-163 409	-113 942	0	-113 942	-103 408	10 534	-9,2

Kaavoitus

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: kaavoituspäällikkö Timo Nenonen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

MAL-sopimuksen päivittäminen kaudelle 2024–2027 käynnistyi. Sopimukseen perustuva seutuyhteistyö on lisännyt tehtäviä ja toimenpiteitä yhteisiin kaupunkiseudun suunnitelmiin, ohjelmiin ja selvityksiin. Kaupunkiseutusunnitelman jatkotyönä on laadittu Kuopion kaupunkirakenneselvitystä, jossa on ollut mukana Etelä-Siilinjärven yleiskaavan alueet. Kylä- ja rantayleiskaavoitusta on valmisteltu Luoteis-Siilinjärven alueella. Asemakaavoitus on painottunut lähivuosien uusien asuin- ja työpaikka-alueiden mahdollistamiseen. Asemakaavavarannon suhteen ollaan tavoitteessa Etelä-Siilinjärven asuinkerrostalo- ja yritysraennuspaikkoja lukuun ottamatta. Niukka kunnan maaomaisuus ei toistaiseksi mahdollista niiden asemakaavoittamista Vuorelan ja Toivalan alueelle.

Osaavan työvoiman saatavuudessa on ollut haasteita. Useiden rekrytointien jälkeen päädyttiin tekemään kaavoitusta vuoden 2023 aikana yhden henkilön vajauksella keskittyen asemakaavoitukseen. Rakennetun ympäristön valtakunnallinen tietojärjestelmä ja kaavojen laatiminen tietomallimuodossa edellyttää jatkossa resurssointia.

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2023	Tavoitetaso	TOTEUTUMINEN
Yleiskaava ohjaavat asemakaavoitusta taajamissa sekä rakentamista kylä- ja ranta-alueilla	Pohjois-Pöljän ranta- ja kyläyleiskaava	Yleiskaavaluonnos	Valmistelua ja selvityksiä tehty.
	Yaran yleiskaava	Yleiskaava valmisteilla	Kaavan valmistelun aloittaminen siirtyi vuodelle 2024, jolloin YVA-selvitys valmistuu.
Riittävä asemakaavavaranto asuntorakentamiselle	Kirkonkylän uusi asuinpientaloalue (Kasurila)	Asemakaava hyväksytty	Toteutunut.
	Etelä-Siilinjärven uusi asuinpientaloalue (Mustikkamäki)	Asemakaava valmisteilla	Toteutunut.
		Kolmen vuoden tarvetta vastaava.	Toteutunut Etelä-Siilinjärven kerrostalorakennuspaikkoja lukuun ottamatta.
Riittävä asemakaavavaranto palvelu- ja yritysrakentamiselle	Radantauksen yritysalueen laajentaminen	Asemakaavaehdotus	Asemakaavaehdotus valmistelussa - hyväksyminen 2024.
	Etelä-Siilinjärven uusi yritysalue (Konttihovi)	Asemakaava valmisteilla	Toteutunut.
		Kolmen vuoden tarvetta vastaava.	Muuten toteutunut, mutta Etelä-Siilinjärven yritysrakennuspaikkavaranto niukka.

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Kaavapäätösten pitävyys (valituksia / hyväksytty kaava)	-/3	-	1/2
<i>Tuotantotavoitteet</i>			
Hyväksytyjen kaavojen mitoitus (asukkaita)	500	400	390
Hyväksytyjen yleiskaavojen määrä	1	-	-
Hyväksytyjä asemakaavoja (ha)	107,17	60	55,22
Asemakaavoitettu pinta-ala (ha)	1 815	1900	1809
Hyväksytyjen yleiskaavojen määrä (kpl)	1	-	-

Talousarvion toteutuminen

Yleiskaavoitus ei edennyt suunnitellusti vajaan henkilöresurssin vuoksi. Tulevia yleiskaavoja varten tehtiin selvityksiä muinaisjäännösten, rakennetun kulttuuriympäristön ja luonnon osalta.

Asemakaavoitus eteni pääosin suunnitellusti. Simpan asemakaavan hyväksymispäätöksestä tehty valitus hylättiin Itä-Suomen hallinto-oikeudessa. Asemakaavoitetun pinta-alan pieneneminen johtuu Vuorelan liikekeskuksen ns. "Green Valleyn" vuonna 2007 hyväksytyyn asemakaavan poistamisesta tilastoista sekä siirtymisestä uuteen kaavarekisteriohjelmistoon.

Henkilöstökulut ja palvelujen ostot alittuivat yhden kaavoittajan vajauksen vuoksi.

Kaavoitus

	TP 2022	TA 2023	Muutos	MB 2023	Toteuma 2023	Poikkeama	m%
Maksutuotot	5 760	12 000	0	12 000	3 610	-8 390	-69,9
Toimintatuotot	5 760	12 000	0	12 000	3 610	-8 390	-69,9
Valmistus omaan käyttöön	608	0	0	0	0	0	0,0
Henkilöstökulut	-330 763	-300 065	0	-300 065	-265 318	34 747	-11,6
Palvelujen ostot	-95 480	-111 170	0	-111 170	-70 928	40 242	-36,2
Palvelujen ostot (sis.)	-15 782	-21 269	0	-21 269	-17 994	3 275	-15,4
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-671	-1 800	0	-1 800	-4 765	-2 965	164,7
Muut toimintakulut (ulk.)	-28 688	-20 500	0	-20 500	-23 757	-3 257	15,9
Toimintakulut	-471 384	-454 804	0	-454 804	-382 761	72 043	-15,8
Toimintakate	-465 016	-442 804	0	-442 804	-379 151	63 653	-14,4

Sisäinen tarkastus

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: kunnanjohtaja Janne Airaksinen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Toiminnan painopisteissä ei ole tapahtunut muutoksia.

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2023	Tavoitetaso	TOTEUTUMINEN
Sisäisen valvonnan vuosisuunnitelma	Vuosisuunnitelman laatiminen ja toteuttaminen	Vuosisuunnitelman toteutuminen	Toteutui vuosisuunnitelman mukaisesti

Talousarvion toteutuminen

Toimintatuotot toteutuivat hieman talousarviota pienempänä (-6,1 %), sillä ulkoisia myyntituottoja eli perintäpalkkioita ei kertynyt arvioidusti. Vuonna 2023 perittäväksi annettiin huomattavasti vähemmän toimeksiantoja kuin vuonna 2022 soten irtautumisesta johtuen. Henkilöstökulut ylittyivät 32,5 % talousarvioon nähden henkilöstön eläköitymisen ja perehtymisen päällekkäisyyden vuoksi.

Sisäinen tarkastus

	TP 2022	TA 2023	Muutos	MB 2023	Toteuma 2023	Poikkeama	m%
Myyntituotot (ulk.)	18 054	21 000	0	21 000	11 432	-9 568	-45,6
Myyntituotot (sis.)	30 642	89 311	0	89 311	93 262	3 951	4,4
Muut toimintatuotot	28 175	2 000	0	2 000	818	-1 182	-59,1
Toimintatuotot	76 871	112 311	0	112 311	105 513	-6 798	-6,1
Henkilöstökulut	-21 731	-36 742	0	-36 742	-48 670	-11 928	32,5
Palvelujen ostot	-77 204	-92 050	0	-92 050	-90 718	1 332	-1,4
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-393	-650	0	-650	-562	88	-13,5
Muut toimintakulut (ulk.)	-5 238	-1 240	0	-1 240	-4 750	-3 510	283,1
Muut toimintakulut (sis.)	-127	-140	0	-140	-140	0	0,1
Toimintakulut	-104 693	-130 822	0	-130 822	-144 841	-14 019	10,7
Toimintakate	-27 822	-18 511	0	-18 511	-39 328	-20 817	112,5

Konserniyhtiöt

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: kunnanjohtaja Janne Airaksinen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Omistajaohjauksen vahvistamisen tavoitteena oli kunnan tytäryhteisöjen entistä parempi palvelukyky ja kustannustehokkuus. Konserniyhtiöt, joille kunta maksaa toiminta-avustuksena tai vuokravastikkeina mm. osakaslainojen korkokuluihin, rahoitusvastikemenoihin ja muihin ylläpitokuluihin, on siirretty omaksi tulosalueekseen talousarviosta 2016 alkaen.

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

Varsinaiset tavoitteet ja niiden toteutuminen löytyvät konserniyhtiöiden kohdasta.

Talousarvion toteutuminen

Talousarvio toteutui suunnitellusti toimintatuottojen ja toimintakulujen osalta. Avustukset ovat alittuneet 60 000 euroa ja vastaavasti muut toimintakulut ylittyneet noin 62 000 euroa (vastikkeet).

Konserniyhtiöt

	TP 2022	TA 2023	Muutos	MB 2023	Toteuma 2023	Poikkeama	m%
Vuokratuotot (ulk.)	112 096	112 100	0	112 100	112 096	-4	0,0
Toimintatuotot	112 096	112 100	0	112 100	112 096	-4	0,0
Palvelujen ostot	-120 000	-120 000	0	-120 000	-120 000	0	0,0
Avustukset	-649 261	-530 000	0	-530 000	-470 000	60 000	-11,3
Muut toimintakulut (ulk.)	-560 123	-494 500	0	-494 500	-556 450	-61 950	12,5
Toimintakulut	-1 329 384	-1 144 500	0	-1 144 500	-1 146 450	-1 950	0,2
Toimintakate	-1 217 288	-1 032 400	0	-1 032 400	-1 034 354	-1 954	0,2

SIVISTYSLAUTAKUNTA

SIVISTYSLAUTAKUNTA VUONNA 2023

Jäsen

Hiltunen Henna, pj.
Jäppinen Tommi, vpj.
Haapala Waltteri
Iskala Jonna
Juha Kinnunen
Niina Laitinen
Morko Miina
Pitkänen Katja
Reinikka Niko

Henkilökohtainen varajäsen

Roininen Johanna
Heino Jari
Kekäläinen Petri
Manninen Soili
Haaranen Ari
Suhonen Raija
Karjalainen Juha
Ollikainen Milla
Holopainen Jani

SIVISTYSPALVELUT

Sitovuus: valtuusto, brutto, koko palvelualue

Vastuuhenkilö: sivistysjohtaja Antti Jokikokko

Toiminta-ajatus

Sivistyspalvelut tuottaa kunnan kasvatus, opetus sekä vapaa-ajanpalvelut ja se sisältää seuraavat tulosalueet; *opetuspalvelut, varhaiskasvatuspalvelut, kansalaisopisto, kirjasto, liikuntapalvelut sekä nuoriso- ja kulttuuripalvelut.*

Sivistyspalvelujen tehtävänä on tukea lasten ja nuorten kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista. Sivistyspalvelut tarjoavat kuntalaisille mahdollisuuden itsensä kehittämiseen ja virikkeelliseen vapaa-aikaan.

Valtuustoon sitova palvelualue sisältää seuraavat tulosalueet:

Tulosalue	Toimintamenot	Toimintatulot	Toimintakate
Opetuspalvelut	-31 693 961	1 338 627	-30 355 334
Varhaiskasvatuspalvelut	-20 689 176	1 307 646	-19 381 530
Kansalaisopisto	-1 217 855	213 840	-1 004 015
Kirjasto	-1 134 259	31 590	-1 102 669
Liikuntapalvelut	-1 737 250	69 213	-1 668 037
Nuoriso- ja kulttuuripalvelut	-1 285 250	285 449	-999 801
Sitovuustaso yhteensä	-57 757 750	3 246 365	-54 511 385

Toiminnalliset muutokset ja riskien toteutuminen

Vuoden 2023 talousarviossa sivistyspalveluiden keskeisiksi muutoksiksi arvioitiin seuraavat:

- lasten ja nuorten määrä,
- lasten ja nuorten tuen tarve,
- tilapäistä suojaa hakevat ukrainalaiset,

- vapaa-aikapalvelujen muuttuva toimintakenttä,
- hyvinvointialueen toiminnan käynnistyminen,
- sisäilmaongelmien ratkaiseminen.

Syntyvyys on ollut Siilinjärvellä laskeva vuodesta 2014 lähtien (v. 2013 syntyi 269 lasta, v. 2016 syntyi 222 lasta, v. 2020 syntyi 164 ja v. 2022 syntyi 174 lasta). Vuoden 2023 aikana Siilinjärvellä syntyi 160 lasta, joten syntyvyyden alhaisuudesta näyttää muodostuvan pysyvämpi ilmiö. Muuttoliike on kuitenkin osittain kompensoinut syntyvyyden laskua. Toistaiseksi lasten määrän vähentyminen on näkynyt ennen kaikkea varhaiskasvatuksessa. Lasten määrän vähentyessä varhaiskasvatuksen asiakaspaikkojen määrää on vähennetty ja tullaan jatkossakin vähentämään palvelutarvetta vastaavasti. Vuoden 2023 aikana on valmisteltu päiväkotitoiminnan lopettamista Kunnonpaikan tilojen osalta 1.8.2024 alkaen.

Varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa, lukiokoulutuksessa ja nuorisotyössä on selkeästi havaittavissa se, että tuen tarpeisten lasten ja nuorten määrä on kasvanut. Siilinjärven kunta on saanut Opetus- ja kulttuuriministeriöltä valtionavustusta tehostetun ja erityisen tuen järjestämiseen varhaiskasvatuksessa vuosina 2022–23. Vuoden 2023 aikana hanketta on toteutettu suunnitellusti ja esimerkiksi perheiden kanssa työskentelevistä varhaiskasvatuksen sosionomeista on saatu erinomaisia kokemuksia. Perusopetuksessa on ollut käynnissä sitouttavan koulu yhteistyön pilottihanke ja yhteisöllisen opiskeluhuollon hanke. Molemmissa hankkeissa pyritään vastaamaan oppilaiden tuen tarpeen kasvuun, lisäämään koulun yhteisöllisyyttä sekä kehittää uusia toimintatapoja tukea oppilaan mielen hyvinvointia. Perusopetuksen osalta vuoden 2023 talousarvio sisälsi määrärahan erityisopetuksen ja oppilaanohjauksen vahvistamiseen 1.8.2023 alkaen. Nuorisotyössä aloitettiin 1,5-vuotinen koulunuorisotyön hanke ja talousarvio sisälsi kuntarahoitusosuuden myös Wörtti-hankkeeseen. Wörtti ei kuitenkaan käynnistynyt vuoden 2023 aikana.

Ukrainan kriisin seurauksena Siilinjärvellä on saapunut paljon tilapäistä suojaa hakevia ukrainalaisia. Osa tulijoista on lapsia ja nuoria. Maahanmuuttajat opiskelevat ensimmäisen vuoden ns. maahanmuuttajien perusopetukseen valmistavassa opetuksessa. Kevätlukukaudella 2023 valmistava opetus järjestettiin kahdessa erillisessä ryhmässä. Lisäksi ukrainalaisia lapsia on ollut varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen piirissä. Kansalaisopisto on järjestänyt ukrainalaisille aikuisille suomen kielen opetusta.

Liikunta- ja hyvinvointineuvonnan kehittämiseksi on nähty selkeä tarve jo useiden vuosien ajan. Vuoden 2023 talousarvio mahdollisti liikunta- ja hyvinvointineuvonnan vahvistamisen yhdellä uudella työntekijällä.

Nuorisopalveluiden toimesta on organisoitu toimintaa uuteen sisäkeittihalliin. Ko. toiminta on osoittautunut erittäin tarpeelliseksi ja suosituksi. Koulunuorisotyö on aloitettu hankerahoituksen turvin.

Avustusten jakamisesta vuodesta 2023 alkaen päättää hyvinvointijaos, vaikka avustuspäämäärät ovat pääsääntöisesti liikunnan ja nuoriso- ja kulttuuripalveluiden tulosalueiden talousarviossa. Hyvinvointijaos on jakanut kevään 2023 aikana yhdistysten avustukset. Avustusten tarve on ollut suurta ja hyvinvointijaos on jakanut talousarviossa varattua enemmän avustuspäämäärää.

Sivistyspalveluissa hyvinvointialueen toiminnan aloituksella on merkitystä ennen kaikkea opiskeluhuollon yksilökohtaisiin palveluihin, kun esimerkiksi koulukuraattorit, -terveydenhoitajat ja -psykologit ovat siirtyneet hyvinvointialueen työntekijöiksi. Hyvinvointialueen toiminta ei ole käynnistynyt toivotulla tavalla. Merkittävimmät haasteet ovat liittyneet psykologien rekrytointiin. Hyvinvointialue ei ole pystynyt rekrytoimaan

riittävää määrää koulupsykologeja, mikä on näkynyt osalla kouluista psykologipalveluiden puuttumisena.

Vuoden 2023 talousarviossa tunnistettiin seuraavat riskit:

- sisäilmaongelmat,
- varhaiskasvatuspalveluiden tarpeeseen ja lainsäädännöllisiin muutoksiin liittyvät riskit,
- lasten ja nuorten tuen tarpeen lisääntyminen,
- pätevän henkilöstön saatavuus.

Talousarviossa tunnistetuille riskeille on asetettu myös hallintotoimenpiteitä. Esimerkiksi tuen tarpeen lisääntymiseen vastataan talousarvion sisältämällä uusilla resursseilla.

Sisäilmaongelmien osalta keskeisessä roolissa on sisäilmakorjaukset, rakennushankkeet ja sisäilmaongelmien ennakoiva selvittäminen. Vuoden 2023 aikana sisäilmaongelmien osalta on tehty seuraavia toimenpiteitä:

- Ahmon koulukeskuksen ja Siilinlahden koulun rakentamishankkeet ovat käynnistyneet.
- Siilinkosken päiväkodin rakennustyöt ovat käynnissä ja uusi päiväkotitoimitus valmistuu kesällä 2024.
- Pöljän koulussa ja päiväkodissa on tehty rakennetutkimuksia, joiden perusteella on tehty korjaustoimenpiteitä kesän 2023 aikana.
- Suininlahden koulun käyttöön rakentui väistötilaa kesän 2023 aikana.

Riskeistä osin on realisoitunut kelpoisen henkilöstön saatavuus. Tämä koskee ennen kaikkea varhaiskasvatuksen opettajia ja erityisopettajia sekä perusopetuksen erityisopettajia. Näihin tehtäviin on jouduttu määräaikaaisesti rekrytoimaan henkilöstöä, jolla ei ole lainsäädännön mukaista kelpoisuutta tehtäviin.

Varhaiskasvatuksessa on myös realisoitunut asiakasmaksuihin liittyvä riski. Lakimuutoksella alennettiin varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja 1.3.2023 alkaen. Asiakasmaksujen alenemista ei ollut huomioitu talousarviossa, koska lakimuutos säädettiin vasta talousarviolaadinnan jälkeen. Tämän takia varhaiskasvatuksen asiakasmaksutuotot alittavat talousarvion. Asiakasmaksujen alenemiselle on myös vaikutusta palvelusetelin hintaan, jolloin palvelusetelikustannukset ylittivät talousarvion.

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

VALTUUSTON SITOVA TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Vastuutaho	TOTEUTUMINEN
KETTERÄ KEHITTÄJÄ			
1.1 Palveluverkko vastaa kuntalaisten tarpeita laadullisesti, alueellisesti ja määrällisesti	Palveluverkon ajantasaisuuden seuranta ja vastaavuus tulevaisuuden tarpeisiin Asiakkaiden arviointikyselyissä keskiarvo vähintään 3, jos käytössä on 4 portainen asteikko.	Opetus- ja varhaiskasvatus palvelut, kansalaisopisto	Päiväkotiverkon karsiminen luopumalla Kunnonpaikan päiväkotitilasta 1.8.2024. Perusopetuksen arviointikyselyn tulokset: - huoltajat 3,2 - oppilaat 3,1 - henkilökunta 3,0

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Vastuutaho	TOTEUTUMINEN
	Vastaava taso, mikäli käytössä jokin muu asteikko.		Varhaiskasvatuksen arviointikyselyn tulokset: - huoltajat 3,7 - henkilökunta 3,5 (kyselyissä 4-portainen asteikko). Kansalaisopiston kurssipalaute lv. 2022–2023 oli ka. 4,25 asteikolla 1–5. Tavoitetaso 4,5.
1.2 Ajasta ja paikasta riippumattomat palvelut ovat kuntalaisten käytössä	Kehitetään vapaa-aikapalveluiden sähköisiä tilavarauksia, verkkomaksamista, avustusjärjestelmää	Vapaa-aikapalvelut	Verkkomaksaminen otettu kirjastotoimessa käyttöön syksyn aikana ja sen käyttöä laajennettu muussa vapaa-aikatoimessa. Avustusten sähköinen haku ei toteutunut.
1.4 Yhdistysten toimintaedellytysten ja kuntayhteistyön vahvistaminen	Yhteistyön kehittäminen ja olemassa olevan toiminnan arviointi	Vapaa-aikapalvelut	Digit. tilaus ja verkkomaksu osittain käytössä ja järjestöjen kanssa yhteistyötä kehitetään mm. tätä kautta
1.5 Kokeileva organisaatiokulttuuri ja uudet kokeilut	Opiskeluhuollon ja tuen kehittäminen Lukiokoulutuksen vetovoimaisuus Osallistavan budjetoinnin pilotoinnit Kirjastotoimen palvelutarjonnan kokeilut Kansalaisopiston uudet toimintatavat	Opetus- ja varhaiskasvatus palvelut, kirjasto, kansalaisopisto	Opiskeluhoitoa on kehitetty kahdessa eri hankkeessa. Oppilaiden tarvitsemää tukea on pystytty parantamaan uusien erityisopettajien myötä. Lukiokoulutusta on markkinoitu aktiivisesti. Tästä huolimatta opiskelijamäärä on laskeva. Opiskelijarekrytointiin tuo haastetta nykyiset sisäilmaongelmaiset tilat. Lapsiparlamentti mukana osallistavassa budjetoinnissa.

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Vastuutaho	TOTEUTUMINEN
			<p>Osallistavaa budjetointi kokeiltu pienesti HVAn kanssa vanhus- ja vammaispalveluissa.</p> <p>Verkkomaksaminen laajennettu muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta koskemaan kaikkia kansalaisopiston kursseja.</p> <p>Kansalaisopisto siirtyi syksyllä 2023 kokonaan sähköisiin päiväkirjoihin ja sopimuksien allekirjoituksissa Visma Signin käyttöön.</p>
HYVINVOIVA ARKI			
2.1 Virikkeellisen asuin- ja toimintaympäristön kehittäminen	<p>Tarvetta vastaava liikuntapaikkaverkosto ja lähiliikuntapaikkojen kehittäminen</p> <p>Monipuoliset ja kuntalaisten tarpeita vastaavat kirjastopalvelut</p> <p>Koulunuorisotyön ja oppilaitosyhteistyön kehittäminen</p>	Vapaa-aikapalvelut	<p>Simpan ulkokuntoilukatos ja Toivalan koulun monitoimikenttä valmistui.</p> <p>Pääkirjastossa pyritty edelleen tehostamaan automaattien käyttöä neuvonnalla ja ohjauksella.</p> <p>Koulunuorisotyön hanke on käynnissä.</p>
2.1 Lasten ja nuorten terveen kasvun ja hyvän oppimisen mahdollistaminen	<p>Lasten/nuorten kasvaneeseen tuen tarpeeseen vastaaminen</p> <p>Nykyisen oppimiskäsityksen mukaiset oppimisympäristöt kaikissa kouluissa ja varhaiskasvatuksessa</p>	Opetuspalvelut, varhaiskasvatuspalvelut	<p>Perusopetukseen perustettu uusia erityisopettajan virkoja 1.8.2023 lähtien. Varhaiskasvatuksessa tuen hanke.</p> <p>Kouluissa on uusittu vanhentunutta kalustoa talousarvion määrärahojen puitteissa.</p>
2.2 Yhteisöllisyyden vahvistaminen ja yksinäisyyden ehkäiseminen (kuntalaiset & kunnan työntekijät)	Vahvistetaan yhteisöllisyyttä kokonaisvaltaisesti ryhmätasolta kaikkien kuntalaisten tasolle	Opetuspalvelut, vapaa-aikapalvelut	Tunne- ja vuorovaikutustaitojen opettamisessa on hyödynnetty mm. Hyvänmielen taitomerkkiä sekä

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Vastuutaho	TOTEUTUMINEN
Lasten ja nuorten tunne- ja vuorovaikutustaitojen vahvistaminen	Uusien toimintatapojen pilotointi tunne- ja vuorovaikutustaitojen vahvistamisessa.		oppilashuollon hankkeita. Turvataitokasvatukseen valmisteltu ns. "turvareppua", joka otetaan käyttöön vuonna 2024.
2.3 Kunnan palveluiden tuottaminen sisäilmaltaan terveellisissä ja turvallisissa tiloissa	Kaikki yksiköt toimivat sisäilmaltaan turvallisissa toimitaloissa viimeistään vuonna 2027.	Opetus- ja varhaiskasvatus palvelut, kansalaisopisto, kirjasto	Ahmon koulukeskuksen ja Siilinlahden koulun rakennushankkeiden aloitus. Siilinkosken päiväkodin rakentaminen käynnissä. Pöljän koulussa ja päiväkodissa sisäilmakorjauksia. Suininlahden koululle väliaikaisia tiloja. Kansalaisopistolle ei ole korvaavia tiloja Taitolalle (pääkirjasto) eikä Päivärinteen koulun salille v. 2023. Kts. Ahmon koulukeskuksen ja Siilinlahden koulun rakennushankkeet.
2.3 Koulukiusaamiseen puuttumisen tehostaminen ja kiusaamisen ennaltaehkäisy	Uusien menetelmien käyttöönotto ja vakiintuneiden menetelmien vaikuttavuuden seuranta.	Opetuspalvelut	Koulukiusaamista seurataan mm. perusopetuksen arviointikyselyssä huoltajille ja oppilaille. Keväällä -23 järjestetyn kyselyn perusteella kiusaamisen yleisyys on aikaisempien vuosien tasolla, samoin siihen puuttuminen. Ehkäisevää työtä vahvistettu (mm. tunnetaitokoulutus).
2.4 Yksilön ja perheiden voimavarojen tukeminen, hyvinvointia uhkaavien riskitekijöiden minimointi ja oikea-aikainen tukeminen	Varmistetaan oppivelvollisuuden täysimääräinen toteutuminen.	Opetuspalvelut	Kolme oppilasta ei saanut perusopetuksen päättötodistusta keväällä 2023.

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Vastuutaho	TOTEUTUMINEN
	Vahvistetaan liikunta- ja hyvinvointineuvontaa	Liikuntapalvelut	Liikunta- ja hyvinvointineuvoja aloittanut 5/2023
2.4 Ennalta ehkäisevän päihdetyön vahvistaminen	Ehkäisevän päihdetyön näkyvyys, henkilöstön koulutukset, yhteistyörakenne hyvinvointialueen kanssa	Ehkäisevä päihdetyö yhteistyössä kunnan palvelualueiden kanssa	EPT yhteistyö mm. MAD ja yläkoulujen sekä ammattilaisten ja HVA alueen kanssa. Ostokokeet toteutettu.
2.5 Kunnan ja hyvinvointialueen yhdyspinnat tunnistetaan ja sovitaan tehtävistä	Toimivat käytänteet opiskeluhollossa muuttuneessa toimintaympäristössä	Opetuspalvelut, varhaiskasvatus palvelut	Maakunnallinen opiskeluholto työryhmä on nimetty. Haasteena henkilöstön rekrytointivaikeudet HVA:lla.

Tavoitteiden riskiarviot

Pätevän henkilöstön saatavuus on haaste tietyssä tehtävissä. Mikäli ei saada rekrytoitua kelpoista henkilöstöä, voi tällä olla vaikutusta palvelun laatuun.

TOTEUTUMINEN:

Varhaiskasvatuksen osalta kaikkiin tehtäviin ei ole saatu rekrytoitua pätevää henkilöstöä. Samoin erityisopetuksessa kaikkiin tehtäviin ei ole saatu rekrytoitua pätevää henkilöstöä.

Palvelualueen useissa toimitiloissa on sisäilmaongelmia. Näistä tiloista toiminta on siirretty pääsääntöisesti muihin tiloihin. Osassa ongelmallisia tiloja toiminta kuitenkin vielä jatkuu.

TOTEUTUMINEN:

Suininlahden koulun käyttöön valmistui kesän -23 aikana väistötilaa. Lisäksi Pöljän koulussa on tehty sisäilmakorjauksia.

Käytössä olevat resurssit vs. palveluntarve ja niiden yhteensovittaminen.

TOTEUTUMINEN:

Nuorisotoimessa on turvauduttu ns. keikkatyöntekijöihin, jotta nuorisotaloja on pystytty pitämään auki tarvetta vastaavasti. Tämä aiheuttaa ylitystä talousarvioon. Opetuspalveluissa erityisopetuksen resurssia vahvistetaan suunnitellusti lv. 2023–24 alusta lukien. Talousarviossa arvioitiin, että perusopetuksen oppilasmäärä kääntyy laskuun syksyllä 2023. Ukrainalaisten lasten ja nuorten takia oppilasmäärä säilyi ennallaan. Arvioitua suurempi oppilasmäärä aiheutti talousarviomäärärahojen ylittymistä opetuksen osalta.

Talousarvion toteutuminen

Sivistyspalveluiden ulkoiset toimintatuotot ylittävät talousarvion noin 698 000 eurolla. Toimintatuotoissa myyntituotot ylittyivät, koska niin perusopetus-, kuin varhaiskasvatuspalveluissa oli arvioitua enemmän asiakkaita muista kunnista. Maksutuotot alittivat talousarvion, koska talousarviossa ei oltu huomioitu lakimuutoksesta johtunutta varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen alenemaa. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksutuottojen alenemaa kompensoi kuitenkin IP-maksujen ja kansalaisopiston kurssimaksujen arvioitua suurempi kertymä. Talousarvion hanketuotot oli arvioitu

talousarvion valmisteluhetkellä saatujen hankepäätösten perusteella. Sen jälkeen tuli haettavaksi useita eri hankkeita, joihin on saatu positiivinen rahoituspäätös. Tämän takia hanketuotot ylittivät talousarvion. Hanketulot näkyvät myös menoina ja ne osaltaan selittävät menojen ylittymistä.

Ulkoiset toimintakulut ylittivät talousarvion noin 1 885 000 eurolla. Kun huomioidaan myös sisäiset kulut, ylitys on 1 916 000 euroa.

Henkilöstökulujen ylittyminen (n. 1 133 000 €) selittyy mm. arvioitua suuremmista; hankekuluista, palkankorotuksista (kertaerä), sijaiskuluista sekä lomapalkkavelan kasvamisesta. Palkansivukulut ylittyivät vastaavasti.

Ulkoiset palvelun ostot ylittivät talousarvion noin 634 000 eurolla. Merkittävin ylitys tapahtui varhaiskasvatuksen palvelusetelikuluissa, jotka ylittivät 312 000 eurolla. Ylittyminen johtuu mm. asiakasmaksujen alenemisesta, joka nostaa palvelusetelikustannuksia sekä palvelusetelin indeksikorotuksesta. Perusopetuksen oppilaista arvioitua suurempi osa oli perusopetuksessa muilla koulutuksenjärjestäjillä, mikä lisäsi asiakaspalveluiden ostamisen tarvetta. Lisäksi ylitystä tapahtui mm. alueiden kunnossapidossa (liikuntapaikat), puhtaanapitopalveluissa (jätevesi) sekä pienemmässä määrin koulukuljetuksissa ja muissa matkustamiseen liittyvissä palveluissa (hankkeet).

Aineet, tarvikkeet ja tavarat alittivat talousarvion noin 70 000 eurolla. Tämä johtui arvioitua pienemmistä kalustohankinnoista.

Ulkoiset vuokrat ylittivät talousarvion noin 176 000 eurolla. Ennen kaikkea ylittyi koneiden ja laitteiden vuokrat (laitteiden hinnan nouseminen) sekä vähäisemmässä määrin rakennusten vuokrat (Suininlahden koulun vuokraviipale oli arvioitua kalliimpi).

Tulot

• Myyntituotot	+ 211 000 €
○ kotikuntakorvaukset	+ 33 000 €
○ myyntituotot kunnilta	+ 68 000 €
○ muut myyntituotot.....	+ 92 000 €
• Maksutuotot.....	- 72 000 €
○ päivähoiton asiakasmaksut.....	- 97 000 €
• Tuet ja avustukset.....	+ 550 000 €

Menot

• Henkilöstökulut	+ 1 133 000 €
○ Palkat ja palkkiot	+ 940 000 €
○ Henkilösivukulut	+ 243 000 €
• Palvelujen ostot (ulk)	+ 634 000 €
○ asiakaspalveluiden ostot kunnilta	+ 120 000 €
○ varhaiskasvatuksen palveluseteli	+ 312 000 €
○ rakennusten ja ulkoalueiden kunnossapito.....	+ 64 000 €
○ puhtaanapitopalvelut.....	+ 52 000 €
• Aineet, tarvikkeet, tavarat.....	- 70 000 €
• Vuokrat (ulk)	+ 176 000 €
○ Koneet ja laitteet	+ 123 000 €

SIVISTYSPALVELUT

	TP 2022	TA 2023	Muutos	MB 2023	Toteuma 2023	Poikkeama	m%
Myyntituotot (ulk.)	864 765	771 051	0	771 051	981 632	210 581	27,3
Myyntituotot (sis.)	30 208	46 400	0	46 400	39 679	-6 721	-14,5
Maksutuotot	1 266 729	1 116 500	0	1 116 500	1 044 213	-72 287	-6,5
Tuet ja avustukset	696 056	581 720	0	581 720	1 131 353	549 633	94,5
Vuokratuotot (ulk.)	29 985	36 000	0	36 000	31 559	-4 441	-12,3
Muut toimintatuotot	4 638	3 350	0	3 350	17 928	14 577	435,1
Toimintatuotot	2 892 380	2 555 021	0	2 555 021	3 246 365	691 344	27,1
Henkilöstökulut	-28 393 063	-29 603 349	0	-29 603 349	-30 736 769	-1 133 420	3,8
Palvelujen ostot	-6 466 773	-6 271 641	0	-6 271 641	-6 905 770	-634 129	10,1
Palvelujen ostot (sis.)	-5 255 142	-6 271 442	0	-6 271 442	-6 285 204	-13 762	0,2
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-1 161 458	-1 464 529	0	-1 464 529	-1 394 534	69 995	-4,8
Avustukset	-1 155 563	-1 136 450	0	-1 136 450	-1 152 007	-15 557	1,4
Muut toimintakulut (ulk.)	-4 484 291	-4 337 020	0	-4 337 020	-4 508 544	-171 524	4,0
Muut toimintakulut (sis.)	-6 512 831	-6 756 875	0	-6 756 875	-6 774 922	-18 047	0,3
Toimintakulut	-53 429 121	-55 841 306	0	-55 841 306	-57 757 750	-1 916 444	3,4
Toimintakate	-50 536 742	-53 286 285	0	-53 286 285	-54 511 385	-1 225 100	2,3
Poistot ja arvonalentumiset	-598 806	-511 022	0	-511 022	-463 313	47 709	-9,3
Vyörytystulot	405 572	0	0	0	403 220	403 220	0,0
Vyörytysmenot	-405 572	0	0	0	-403 220	-403 220	0,0

Opetuspalvelut

Sitovuus: sivistyslautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: sivistysjohtaja Antti Jokikokko

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Sisäilmaongelmien ratkaiseminen ja modernit oppimisympäristöt

Koulujen sisäilmaongelmien ratkaiseminen on yksi osa parantaa palvelun laatua ja lisätä kunnan houkuttelevuutta lapsiperheiden asuinpaikkana.

Ahmon koulukeskuksen ja Siilinlahden koulun rakentamishankkeet etenivät talven ja kevään 2023 aikana kilpailutukseen. Urakkatarjoukset eivät mahtuneet valtuuston päättämään raamiin, joten valtuusto joutui korottamaan rakentamisen budjettia. Tekninen lautakunta valitsi toukokuussa rakennushankkeiden toteuttajaksi YIT:n. Rakennushankkeet ovat alkaneet vanhojen rakennusmassojen purkamisella.

Pöljän koulussa ja päiväkodissa tehtiin rakennetutkimuksia talvella 2023. Tutkimuksessa todettiin rakennevaurioita ja riskirakenteita. Kesän 2023 aikana kiinteistössä suoritettiin

tiivistyskorjauksia ja vaihdettiin lattian muovimatot hengittävään lattiapinnoitteeseen. Suininlahden koulun käyttöön rakentui väistötilaa kesän 2023 aikana. Väistötiloissa on viisi luokkaa.

Yksi keino varmistaa hyvän oppimisen edellytykset on muuntuvat oppimisympäristöt, jotka tukevat toiminnallisuutta. Oppimisympäristöjen kehittämistä tehdään ennen kaikkea siinä yhteydessä, kun suunnitellaan ja otetaan käyttöön uusia tiloja. Lisäksi uusitaan koulujen vanhenevaa kalustoa. Vuoden 2023 aikana on uusittu koulujen vanhenevaa kalustoa, suoritettu Suininlahden koulun viipaleen kalustohankinnat sekä suunniteltu alustavasti Ahmon uuden koulukeskuksen ja Siilinlahden koulun kalustamista.

Kehittämishankkeet

Erilaiset kehittämishankkeet ovat yksi tapa parantaa opetuspalvelun laatua, ja ne tukevat kuntastrategian tavoitetta toiminnan ketterästä kehittämisestä. Vuonna 2023 opetuspalveluissa on käynnissä mm. seuraavat hankkeet:

- Harrastamisen Suomen malli ja koulujen kerhotoiminnan kehittäminen.
- Sitouttava koulu yhteistyön pilottihanke, jota toteutetaan yhteistyössä Iisalmen, Sonkajärven ja Lapinlahden kanssa. Hankkeen keskiössä on ehkäistä koulupudokkuutta. Hankkeen tuotoksena on syntynyt koululäsnäolo-käsikirja, jonka sivistyslautakunta on hyväksynyt käyttöön kokouksessa 20.6.2023 § 43.
- Oppimisen tuki ja inklusion kehittämisen hanke, jota toteutetaan yhteistyössä Kuopion, Iisalmen ja Varkauden kanssa. Hankkeessa on toteutettu erityisopetuksen rakenteen kehittämistä yhteistyössä muiden kuntien kanssa sekä luotu oppimisen tuen sivusto koulujen käyttöön.
- Koronaepidemian vaikutusten lieventäminen perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa.
- Opiskeluhuollon (erityisesti yhteisöllinen) kehittäminen. Kehittämisessä painopisteenä on yhteisöllisen opiskeluhuollon kautta turvata oppilaiden mielenhyvinvointia mm. rakentamalla koulu yhteisöjen yhteisöllisyyttä.

Näihin hankkeisiin on saatu valtionavustusta Opetus- ja kulttuuriministeriöltä tai Opetushallitukselta. Edellä mainitut ovat euromääräisesti opetuspalveluiden merkittävimmät hankkeet. Näiden lisäksi opetuspalveluissa ja eri kouluilla on käynnissä useita pienempiä hankkeita (esim. koulujen KV-hankkeet).

Oppivelvollisuuden laajeneminen

Oppivelvollisuusikä on korotettu 18 ikävuoteen. Uudistus tulee voimaan portaittain. Opetuspalveluiden talousarviossa oli määräraha lukiokoulutuksen maksuttomuuteen niiden nuorten osalta, joita uudistus koskee (lukuvuonna 2022–23 lukion 1. ja 2. vuositaso opiskelijat ja lukuvuonna 2023–24 lukion 1. - 3 vuositasojen opiskelijat). Määrärahalisäys vuodesta 2022 on noin 54 000 €.

Oppivelvollisuuden laajenemisen tavoitteena on ollut, että koko ikäluokka suorittaa toisen asteen koulutuksen. Jotta nuori pystyy suorittamaan toisen asteen koulutuksen, tulee perusopetus olla ensin suoritettuna. Niiden nuorten määrä, joilla perusopetus jää suorittamatta on kasvanut viime vuosien aikana huolestuttavasti, niin Siilinjärvellä, kuin valtakunnan tasolla. Keväällä 2023 Siilinjärven perusopetuksesta kirjattiin ulos kolme nuorta, joilla jäi nuorten perusopetus suorittamatta. He jatkavat oppivelvollisuuden suorittamista ns. TUVU-koulutuksessa.

Ukrainalaisten lasten opetus

Ukrainasta on saapunut merkittävä määrä henkilöitä Siilinjärvelle tilapäisen suojelun hakijoina. Osa näistä on lapsia ja nuoria. Perusopetusikäiset maahanmuuttajataustaiset lapset osallistuvat Suomessa maahanmuuttajien perusopetukseen valmistavaan opetukseen. Kevätlukukaudella 2023 valmistavaan opetukseen on osallistunut noin 40 lasta

ja nuorta. Valmistava opetusta ukrainalaisille oppilaille on järjestetty Ahmon ja Siilinlahden kouluissa. Valmistavan opetuksen jälkeen oppilaat siirtyivät perusopetuksen oppilaiksi syksyllä 2023. Talousarviossa oli oletettu, että perusopetuksen oppilasmäärä kääntyisi laskuun syksyllä 2023. Ukrainalaisten lasten ja nuorten vuoksi perusopetuksen oppilasmäärä pysyi kuitenkin ennallaan. Tämä tarkoitti arvioitua suurempaa tuntikehystä lukuvuodelle 2023–24, mikä aiheuttaa ylitystä talousarvion palkkamäärärahoissa.

Hyvinvointialueiden toiminnan käynnistyminen

Hyvinvointialueiden toiminnan käynnistyminen 1.1.2023 on vaikuttanut opetuspalveluissa ennen kaikkea opiskeluhooltoon, kun osa opiskeluhoollon työntekijöistä on siirtynyt hyvinvointialueen työntekijöiksi. Opiskeluhoollon sujuvuuden näkökulmasta on tärkeää, että tästä yhdyspinnasta saadaan toimiva, jotta palvelut pystytään toteuttamana saumattomasti. Pohjois-Savon tasolla opiskeluhoollon kehittämistä ja koordinoitua varten on perustettu HVA:n johdolla alueellinen opiskeluhoollon yhteistyöryhmä. Siilinjärveä ryhmässä edustaa kuntakohtaisen opiskeluhoollotyöryhmän puheenjohtaja, Siilinlahden koulun rehtori Tiina Tuuvio. Pohjois-Savon opiskeluhoollon yhteistyöryhmän lisäksi on perustettu HVA:n koilliselle alueella LAPE-työryhmä (Lapsi- ja perhepalvelut), joka toimii koillisella alueella kuntien ja HVA:n välisenä yhteistoimintaelimenä lapsi- ja perhepalveluiden osalta. Tämä LAPE-työryhmä ei ole kuitenkaan toiminut hyvinvointialueesta johtuen.

Hyvinvointialueiden toiminnan käynnistyminen on ollut opiskeluhoollon näkökulmasta haasteita. Suurimmat haasteet ovat liittyneet rekrytointivaikeuksiin ja tiedonsiirtoon. Hyvinvointialueella on ollut vaikeuksia rekrytoida koulupsykologeja, mikä on aiheuttanut osalle kouluista vajausta ko. palveluihin. Tietojensiirron osalta haasteeksi on muodostunut se, voiko HVA:n työntekijät jatkossa käyttää opetuspalveluiden hallinto-ohjelmaa, jota he ovat aikaisemmin tottuneet käyttämään. Tästä ohjelmasta he ovat nähneet mm. oppilaan poissaolot, arvosanat, pedagogiset tukitoimet ja yhteystiedot. Tilanne edellyttäisi valtakunnan tasolla lainsäädännöllistä täsmentämistä.

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

SIVISTYSLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
<i>Tavoitteet 2022–2025</i>	<i>Toimenpiteet 2023</i>	<i>Tavoitetaso</i>	<i>TOTEUTUMINEN</i>
Oikein mitoitettu ja alueellisesti kattava kouluverkko, joka vastaa laadullisesti kuntalaisten tarpeita	<p>Palveluverkko-selvityksen koulukohtaisten oppilasennusteiden päivittäminen</p> <p>Koulukohtaisten oppilasmäärien muutosten hallinta</p>	<p>Tarkistaminen tehty</p> <p>Kouluverkko ja koulujen tilat vastaavat oppilasennusteita</p> <p>Opetuksen saavutettavuus on vähintään samaa tasoa kuin Pohjois-Savossa keskimäärin</p>	<p>Oppilasennusteet päivitetty TA24 valmistelun yhteydessä ja huomioitu perusopetuksen laskeva oppilasmäärä. Rakentamishankkeissa huomioidaan oppilasmäärien muutokset.</p> <p>Opetuksen saavutettavuus (koulumatka alle 5 km) alakouluissa Pohjois-Savossa on 70,1 %, Siilinjärvellä 94,6 %, vastaavat</p>

SIVISTYSLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

<i>Tavoitteet 2022–2025</i>	<i>Toimenpiteet 2023</i>	<i>Tavoitetaso</i>	<i>TOTEUTUMINEN</i>
	Arviointikyselyn toteuttaminen	Arviointikyselyn tulokset vähintään 3 (4 portainen asteikko)	luvut yläkouluissa 57,5 % ja 83,1 %. Perusopetuksen arviointikysely toteutettu keväällä - 23. Tulokset: - henkilöstö 3,0 - oppilaat 3,1 - huoltajat 3,2
Toiminnan kehittäminen ja kokeileva organisaatiokulttuuri	Sitouttava kouluyhteisöhankkeen toteuttaminen Erityisopetuksen kehittäminen osana inklusiivinen erityisopetus hanketta Lukion vetovoimaisuutta vahvistavat toimenpiteet	Hankkeissa syntyy toimintatapoja, jotka jäävät pysyviksi toimintamuodoiksi Toimivat erityisen tuen rakenteet Lukion opiskelijahankinta tehostuu	Sivistyslautakunta hyväksynyt hankkeessa tehdyn koululäsnäolökäsikirjan 20.6.2023 § 43, joka on otettu käyttöön lv. 2023–24. Erityisen tuen rakenteita kehitetty tukemaan inklusiivista opetusta. Noin puolet erityisen tuen oppilaista opetetaan yleisopetuksen ryhmässä. Lukion markkinointitapoja on kehitetty. Lukion tilat aiheuttavat kuitenkin haastetta opiskelijarekrytointiin. Lukion aloittavien opiskelijoiden määrä on laskenut, samoin lukion kokonaisopiskelijamäärä.
Erityisopetuksen lisäresurssin hyödyntäminen mahdollisimman vaikuttavasti	Lisäresurssin vaikuttava kohdentaminen	Jokaisen oppilaan tarvitsema tuki on järjestetty tarkoituksenmukaisesti	Uudet erityisopettajan virat perustettu Ahmon, Hamulan ja Suininlahden kouluihin. Tämä mahdollistaa entistä paremmin oppilaan tuen tarkoituksenmukaisen järjestämisen.
Sisäilmahankkeiden toteuttaminen ja oppimisympäristöjen kehittäminen	Ahmon koulukeskuksen ja Siilinlahden koulun rakentamisen aloitus, Suininlahden	Uudistamisessa edetään valtuuston hyväksymän suunnitelman mukaisesti	Koulujen rakentaminen aloitettu. Suininlahden koulun viipale valmistui ja

SIVISTYSLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2023	Tavoitetaso	TOTEUTUMINEN
	koulun viipale ja sen kalustaminen		kalustettiin kesällä 2023.
Oppilaiden tunne- ja vuorovaikutustaitojen, yhteisöllisyyden ja turvallisuuden vahvistaminen (ml. koulukiusaamisen ehkäisy ja siihen puuttuminen)	Hyvän mielen taitomerkin pilotointi osassa kouluja Uusien menetelmien käyttöönotto ja vakiintuneiden menetelmien vaikuttavuuden seuranta	Taitomerkin käyttö lisääntyy Koulukiusaamiseen puuttuminen on tehokasta ja kiusaamisen yleisyys vähenee	Hyvän mielen taitomerkki tai osia siitä on ollut käytössä lähes kaikissa perusopetuksen kouluissa lv. 22–23. Koulukiusaamiseen puuttumisen keinoja on kehitetty. Kiusaamisen yleisyys on säilynyt kuitenkin ennallaan. "Turvataitorepun" suunnittelu ja toteutus.
Oppivelvollisuuden toteutuminen osana ennaltaehkäisevää työtä	Koulupudokkuuden ehkäisy, varmistetaan, että kaikki suorittavat oppivelvollisuuden	Kaikki oppilaat suorittavat perusopetuksen Koulupaikka-määräyksiä ei tarvitse antaa	3 oppilasta ei saanut perusopetuksen päättötodistusta säädetyssä ajassa keväällä -23. Koulupaikka-määräyksiä annettiin yksi.
Opiskeluhuollon toimivuus muuttuneessa toimintaympäristössä	Luodaan hyvinvointialueen kanssa toimivat käytänteet opiskeluhollossa	Opiskeluhooltoon ei muodostu toimintaa haittaavia rajapintoja	Maakunnallinen opiskeluhoolto-työryhmä on nimetty. Työryhmä koordinoi ja kehittää opiskeluhoollon toimintaa Pohjois-Savossa. Haasteena henkilöstön rekrytointivaikeudet HVA:lla.

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Valtuuston hyväksymät tavoitteet			
Opettajien lukumäärä	217	217	224
Kustannukset euroa / oppilas			
– peruskoulu	7 359*	7 684*	7818*
– lukio	6 714*	6 849*	7515*

	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Täydennyskoulutuspäivät / henkilö	0,9	4	3,7
Sairauspoissaolopäivät / henkilö	12,5	9	10,7
Opetustunnit peruskoulussa	178 577	178 064	180 603
Opetustunnit lukiossa	12 748	10 812	11 312
Peruskoulun päättäneet	291	291	301
Lukion päättäneet	94	79	67
Lukion keskeyttäneet	21	-	17
Lautakunnan hyväksymät tavoitteet			
Oppilaita peruskoulussa, joista vieraskuntalaisia	2 765 63	2 744 47	2 781 55
Opiskelijoita lukiossa, joista vieraskuntalaisia	231 57	230 55	213 56
Kuljetusoppilaat	694,5	694	714
Peruskoulun tuntikehys / oppilas	1,74	1,72	1,74
Lukion tuntikehys/opiskelija	1,90	1,7	1,80

* Ei sisällä sisäisiä eriä.

Talousarvion toteutuminen

Opetuspalveluiden ulkoiset toimintatuotot ylittivät talousarvion noin 373 000 eurolla. Toimintatuotoissa myyntituotot ylittyivät, koska vieraskuntalaisista saatiin arvioitua enemmän kotikuntakorvauksia, lisäksi myyntituottoja kasvatti koulunkäynnin ohjaajien työpanoksen myyminen hyvinvointialueella koulujen loma-aikoina. Maksutuotoissa IP-toiminnan maksuja kertyi arvioitua enemmän. Talousarvion hanketuotot oli arvioitu talousarvion valmisteluhetkellä saatujen hankepäätösten perusteella. Sen jälkeen tuli haettavaksi useita eri hankkeita, joihin on saatu positiivinen rahoituspäätös. Tämän takia hanketuotot ylittivät talousarvion. Hanketulot näkyvät myös menoina ja ne osaltaan selittävät menojen ylittymistä.

Ulkoiset toimintakulut ylittivät talousarvion noin 677 000 eurolla. Kun huomioidaan myös sisäiset kulut, ylitys on 770 000 euroa.

Henkilöstökulujen ylittyminen (n. 456 000 €) selittyy mm. arvioitua suuremmista hankekuluista, palkankorotuksista (kertaerä), sijaiskuluista sekä lomapalkkavelan kasvamisesta. Palkansivukulut ylittyivät vastaavasti.

Ulkoiset palvelun ostot ylittivät talousarvion noin 166 000 eurolla. Perusopetuksen oppilaista arvioitua suurempi osa oli perusopetuksessa muilla koulutuksenjärjestäjillä, mikä lisäsi asiakaspalveluiden ostamisen tarvetta. Lisäksi ylitystä tapahtui mm. koulukuljetuksissa (indeksikorotukset) ja muissa matkustamiseen liittyvissä palveluissa (hankkeet).

Avustukset alittivat talousarvion noin 33 000 eurolla. Tämä johtui siitä, että seurojen ja järjestöjen järjestämässä IP-toiminnassa oli arvioitua vähemmän lapsia.

Ulkoiset vuokrat ylittivät talousarvion noin 98 000 eurolla. Ennen kaikkea ylittyi koneiden ja laitteiden vuokrat (laitteiden hinnan nouseminen) sekä vähäisemmässä määrin rakennusten vuokrat (Suininlahden koulun vuokraviipale oli arvioitua kalliimpi).

Tulot

• Myyntituotot	+ 76 000 €
○ kotikuntakorvaukset	+ 31 000 €
○ muut myyntituotot.....	+ 32 000 €
• Maksutuotot (IP-maksut).....	+ 26 000 €
• Tuet ja avustukset.....	+ 270 000 €

Menot

• Henkilöstökulut	+ 456 000 €
○ Palkat ja palkkiot.....	+ 365 000 €
○ Henkilösivukulut	+ 113 000 €
• Palvelujen ostot (ulk)	+ 166 000 €
○ asiakaspalveluiden ostot.....	+ 62 000 €
○ koulukuljetukset	+ 45 000 €
○ matkustamiseen liittyvät palvelut (hankkeet).....	+ 52 000 €
• Avustukset	- 33 000 €
• Vuokrat (ulk).....	+ 98 000 €
○ Koneet ja laitteet	+ 77 000 €
○ Rakennukset ja huoneistot	+ 21 000 €

Opetuspalvelut

	TP 2022	TA 2023	Muutos	MB 2023	Toteuma 2023	Poikkeama	m%
Myyntituotot (ulk)	701 924	705 991	0	705 991	781 753	75 762	10,7
Maksutuotot	107 170	97 000	0	97 000	123 255	26 255	27,1
Tuet ja avustukset	442 252	163 042	0	163 042	432 973	269 931	165,6
Vuokratuotot (ulk.)	0	0	0	0	620	620	0,0
Muut toimintatuotot	50	0	0	0	25	25	0,0
Toimintatuotot	1 251 396	966 033	0	966 033	1 338 627	372 594	38,6
Henkilöstökulut	-16 645 539	-17 334 879	0	-17 334 879	-17 790 944	-456 065	2,6
Palvelujen ostot	-1 861 254	-1 892 777	0	-1 892 777	-2 059 181	-166 404	8,8
Palvelujen ostot (sis.)	-2 989 393	-3 450 690	0	-3 450 690	-3 543 690	-93 000	2,7
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-689 992	-870 094	0	-870 094	-860 740	9 354	-1,1
Avustukset	-179 237	-180 100	0	-180 100	-146 691	33 409	-18,6
Muut toimintakulut (ulk.)	-2 969 804	-2 767 039	0	-2 767 039	-2 864 605	-97 566	3,5
Muut toimintakulut (sis.)	-4 261 076	-4 428 107	0	-4 428 107	-4 428 110	-3	0,0
Toimintakulut	-29 596 294	-30 923 686	0	-30 923 686	-31 693 961	-770 275	2,5
Toimintakate	-28 344 898	-29 957 653	0	-29 957 653	-30 355 334	-397 681	1,3
Poistot ja arvonalentumiset	-250 714	-155 266	0	-155 266	-137 051	18 215	-11,7
Vyörytystulot	405 572	0	0	0	403 220	403 220	0,0
Vyörytysmenot	-405 572	0	0	0	-403 220	-403 220	0,0

Varhaiskasvatuspalvelut

Sitovuus: sivistyslautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: varhaiskasvatusjohtaja Sinikka Hyvärinen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Varhaiskasvatuksen asiakasmäärä laskee edelleen hiljalleen, koska Siilinjärvellä syntyvyys on laskenut. 2023 vuonna syntyi 160 lasta.

Talousarviossa ei varauduttu asiakasmaksujen muuttumiseen 1.3.2023 alkaen. Tieto tuli talousarvion vahvistamisen jälkeen. Asiakasmaksujen kertymä pieneni ko. muutoksen takia noin 30 %, lisäksi tämä muutos vaikutti palvelusetelin maksamiseen, koska perheiden asiakasmaksuna yksityiselle palveluntuottajille maksama euromäärä pieneni ja vastaavasti kunnan maksaman palvelusetelin osuus suureni. Vaikka palvelusetelimäärärahoja lisättiin vuoden 2023 talousarvioon, niin edelleenkään summa ei ollut riittävä, johtuen asiakasmaksujen alennuksista ja palvelusetelin (1.8.2023) indeksikorotuksesta.

Varhaiskasvatuksen hoitopäivän hinnat ovat vuoden 2023 tilinpäätöksestä laskettuna kunnallinen varhaiskasvatus 76 €/hoitopäivä (sisältää päiväkodit, vuorohoidon, perhepäivähoidon ja avoimen päiväkodin) ja yksityinen palvelutuotanto 69 €/hoitopäivä (päiväkodit ja palvelusetelillä tuotettu perhepäivähoito). Kustannuksiin on vyörytetty myös varhaiskasvatuksen hallinnon kuluja. Kunnallisen varhaiskasvatuksen hintaa nostaa mm. vuorohoito, jota ei järjestetä yksityisissä päiväkodeissa.

Henkilöstöä on jouduttu palkkaamaan lisää, koska avustettavia erityislapsia on ollut arvioitua useampi. Lisäksi pitkät sairauslomat ja muut poissaolot ovat lisänneet henkilöstökustannuksia.

Siilinjärven varhaiskasvatus sai Opetus- ja kulttuuriministeriöltä hankerahoitusta varhaiskasvatuslain muutokseen lapselle annettavien tukitoimien osalta (1.8.2022), hanke jatkui vuoden 2023 loppuun. Hankkeessa saatiin hyviä tuloksia resurssiopettajien, lisähenkilöstön ja erityisesti varhaiskasvatuksen sosionomien palkkauksesta. Sosionomit ovat voineet tarjota perheille ohjausta ja neuvontaa erityisesti erilaisiin tukeen liittyvissä asioissa. Henkilöstöä koulutettiin hankkeen rahoituksella varhaiskasvatuksen tukeen liittyviin asioihin. Kaiken kaikkiaan uusi laki on jämäköittänyt ja selkeyttänyt lapsen tuen saamisen prosessia ja siihen on saatu luotua toimivat käytännöt.

Toinen hankeraha saatiin vuodelle 2023 (päätyy 30.6.2024) Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen (Karvin) Valssi - Varhaiskasvatuksen laadunarviointijärjestelmän käyttöön ottamiseksi koko kunnan osalta. Hanke toteutetaan yhdessä Lapinlahden varhaiskasvatuksen kanssa. Valssi on monipuolinen digitaalinen palvelu, jolla voidaan toteuttaa arviointitiedonkeruita, saada toimijakohtaisia arviointiraportteja, tuottaa arvioinnin toimipaikkakohtaisia yhteenvetoja sekä julkaista toimijan lakisääteisiä arviointituloksia. Siilinjärven varhaiskasvatuksen painopistealueena onkin arviointi ja sen toteuttaminen käytännön arjessa. Ensimmäinen henkilöstön tekemä arviointi toteutettiin vuoden vaihteessa ja niistä on löydetty kehittämiskohteet yksiköille.

Uuden Siilinkosken päiväkodin rakentaminen on meneillään ja arvioitu valmistumisaika on 06/2024. Siilinkosken päiväkotiin siirtyvät Leppäkaarten päiväkodin ryhmät.

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

SIVISTYSLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
<i>Tavoitteet 2022–2025</i>	<i>Toimenpiteet 2023</i>	<i>Tavoitetaso</i>	<i>TOTEUTUMINEN</i>
Päiväkoti – ja perhepäivähoitopaikkojen saatavuus vastaa lapsiperheiden tarpeita laadullisesti, alueellisesti ja määrällisesti	Varhaiskasvatuksen palveluverkkoselvityksen päivittäminen Asiakaskyselyjen toteuttaminen Yksityisen ja kunnallisen palvelutuotannon suhdelukujen vertailu, niin että molempia on tarjolla riittävästi	Palveluverkkosuunnitelma on käyty läpi vuoden 2023 loppuun mennessä Asiakaskyselyissä saatavuuteen ja toimintamuotoihin liittyvien vastausten keskiarvo vähintään 3 Yksityinen 28 % ja kunnallinen 72 %	Suunnitelmaa on tarkasteltu vuonna 2023 Asiakaskyselyt tehtiin tammikuussa ja keskiarvo oli 3,65 Yksityinen 27 % kunnallinen 73 %
Varhaiskasvatuspalvelujen sähköinen asiointi toimii kaikilla tasoilla (asiakkaat, henkilöstö)	Ohjelmistopäivitys tulossa vuonna 2023	100 % asiakkaista käyttää sähköisiä palveluja	Ohjelmistopäivitys on vielä vaiheessa ja jatkuu vuonna 2024. Asiakkaista arviolta 99 % käyttää sähköisiä palveluja
Varhaiskasvatuksen tuen mallien kehittäminen	VakaTuki hankkeessa mallinnettujen uusien toimintamallien jalkauttaminen kentälle Tuen prosessit saadaan toimiviksi Perheiden voimavarojen tukeminen	Hankkeessa syntyneet toimintamallit jäävät pysyviksi Jokainen lapsi on saanut tarvitsemansa tuen Perheitä tuetaan ennaltaehkäisevästi	Hanke on jalkautunut hyvin kentälle. Lapsiryhmiin on saatu uusia toimintamalleja. Erityisesti hankkeessa toimivat varhaiskasvatuksen sosionomit ovat tukeneet perheitä ennakoivasti.
Sisäilmahankkeiden toteutuminen ja oppimisympäristöjen kehittäminen	Siilinkosken päiväkodin rakentamisen aloittaminen	Uudistamisessa edetään valtuuston hyväksymän suunnitelman mukaisesti	Siilinkosken päiväkodin rakentaminen käynnissä.
Lasten tunne – ja vuorovaikutustaitojen vahvistuminen	Henkilöstön kouluttautuminen ko. aiheeseen	Henkilöstön osaaminen vahvistuu ja tietoa jaetaan koko varhaiskasvatukseen	Koko henkilöstö osallistunut videokoulutuksiin ja AVI:n järjestämiin koulutuksiin

Informatiiviset tunnusluvut

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet	TP 2022	TA 2023	TP 2023
1–6-vuotiaiden määrä	1 388	1300	1325
Lapsia % varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa	84	85	86
Lapsia kunnallisissa päiväkodeissa	815	850	828
Lapsia kunnallisessa perhepäivähoidossa	49	45	44
Lapsia yksityisessä varhaiskasvatuksessa	352	330	306
Lapsia esiopetuksessa (sis. päiväk. lapsimäärään)	279	250	257
Lapsia vuorohoidossa (sis. päiväk. lapsimäärään)	46	40	46
Lapsia avoimessa päiväkodissa keskimäärin/päivä	10	20	10
Päiväkotien täyttöaste % (keskiarvo vuodelta)	90	94	91

Talousarvion toteutuminen

Varhaiskasvatuksessa ulkoiset myyntituotot ylittivät talousarvion noin 133 770 eurolla. Toimintatuotoissa myyntituotot ylittyivät, koska myyntituottoja muilta kunnilta saatiin arvioitua enemmän, koska lastensuojelun Siilinjärvelle sijoittamia lapsia oli varhaiskasvatuksessa arvioitua enemmän. Maksutuotoissa asiakasmaksuja kertyi arvioitua vähemmän, koska talousarviota laadittaessa ei ollut tiedossa asiakasmaksujen muutokset 1.3.2023 alkaen.

Henkilöstökulujen ylittyminen (n. 652 000 €) selittyy palkankorotuksista (kertaerä), sijaiskuluista, erityislasten avustajien palkkakuluista (kuntaan muuttaneita) sekä lomapalkkavelan kasvamisesta. Palkansivukulut ylittyivät vastaavasti.

Ulkoiset palvelun ostot ylittivät talousarvion noin 166 000 eurolla.

Asiakaspalvelujen ostot ylittivät talousarvion noin 378 000 €, joka ylitys johtuu palvelusetelikulujen indeksikorotuksista.

Avustukset kotitalouksille ylittivät talousarvion n. 49 000 €. Ylitys johtui lasten kotihoidon tuesta, johon tuli keväällä 2023 korotus, jota ei ollut huomioitu talousarviossa.

Ulkoiset vuokrat ylittivät talousarvion noin 70 345 eurolla. Ennen kaikkea ylittyi koneiden ja laitteiden vuokrat (laitteiden hinnan nouseminen) sekä rakennusten vuokrat (vuokrakorotukset Haaparinteen päiväkodilla, Pilvilinnan päiväkodilla ja viipaleissa).

Tulot

- Myyntituotot+ 133 770 €
- Maksutuotot (asiakasmaksut) - 96 916 €
- Tuet ja avustukset.....+ 115 963 €

Menot

- Henkilöstökulut+ 652 244 €
 - Palkat ja palkkiot+ 537 355 €
 - Henkilösivukulut+ 126 074 €
- Asiakaspalvelujen ostot (ulk).....+ 378 092 €
- Avustukset+ 49 360 €
- Vuokrat (ulk).....+ 70 345 €
 - Koneet ja laitteet+ 33 501 €
 - Rakennukset ja huoneistot+ 37 095 €

Varhaiskasvatuspalvelut

	TP 2022	TA 2023	Muutos	MB 2023	Toteuma 2023	Poikkeama	m%
Myyntituotot (ulk)	122 012	32 100	0	32 100	163 890	131 790	410,6
Myyntituotot (sis)	0	0	0	0	1 980	1 980	0,0
Maksutuotot	990 084	844 000	0	844 000	747 084	-96 916	-11,5
Tuet ja avustukset	140 165	278 678	0	278 678	394 642	115 964	41,6
Muut toimintatuotot	1 005	0	0	0	50	50	0,0
Toimintatuotot	1 253 266	1 154 778	0	1 154 778	1 307 646	152 868	13,2
Henkilöstökulut	-9 511 095	-9 873 657	0	-9 873 657	-10 525 901	-652 244	6,6
Palvelujen ostot	-3 859 981	-3 734 200	0	-3 734 200	-4 136 347	-402 147	10,8
Palvelujen ostot (sis.)	-1 998 933	-2 386 708	0	-2 386 708	-2 351 660	35 048	-1,5
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-175 843	-220 260	0	-220 260	-204 584	15 676	-7,1
Avustukset	-906 284	-878 000	0	-878 000	-927 360	-49 360	5,6
Muut toimintakulut (ulk.)	-1 148 602	-1 182 300	0	-1 182 300	-1 247 212	-64 912	5,5
Muut toimintakulut (sis.)	-1 231 171	-1 296 114	0	-1 296 114	-1 296 113	1	0,0
Toimintakulut	-18 831 909	-19 571 239	0	-19 571 239	-20 689 176	-1 117 936	5,7
Toimintakate	-17 578 644	-18 416 461	0	-18 416 461	-19 381 530	-965 069	5,2
Poistot ja arvonalentumiset	-52 657	-31 443	0	-31 443	-21 765	9 678	-30,8

Kansalaisopisto

Sitovuus: sivistyslautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: rehtori Anita Heino

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Henkilökunnan Erasmus+ -liikkuvuudet tulevat toteutumaan suunnitellusti Opetushallituksen hyväksytyä akkreditoinnin ja myönnettyä rahoituksen. Digitalisaatio edistyi kansalaisopistossa. Kurssimarkkinointi keskittyi yhä enenevässä määrin sähköiseen markkinointiin ja verkkokurssien määrä kasvoi ja monipuolistui. Kurssimaksujen verkossa maksaminen lisääntyi huomattavasti.

Ukrainalaisia jäi paikkakunnalle runsaasti. Suomen kielen koulutusta on tarjottu heille tarpeen ja toiveiden mukaisesti.

Palkkojen, henkilökunnan matkakorvausten, sähkön ja vuokrien noustua kuluvan vuoden aikana nopeasti, talousarvio ylittyi jonkin verran.

Valtionosuusleikkaukset toteutuivat koskien vuotta 2024, mutta samalla kunta sai kompensatiota ukrainalaisten suomen kielen koulutuksen toteuttamiseen.

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

SIVISTYSLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
<i>Tavoitteet 2022–2025</i>	<i>Toimenpiteet 2023</i>	Tavoitetaso	<i>TOTEUTUMINEN</i>
Sekä alueellisesti että sisällöllisesti eri-ikäluokat huomioon ottava ja kysyntään vastaava kurssitarjonta	<ol style="list-style-type: none"> Kansalaisopiston toimintaa järjestetään koko kunnan alueella Kaikkia ikäluokkia kiinnostava kurssitarjonta Kurssitoiveiden kysyminen ja toteuttaminen 	<ol style="list-style-type: none"> Määrä pysyy ennallaan. Alle 20-vuotiaiden, työikäisten ja yli 60-vuotiaiden määrät pysyvät tasaisina. Tarjotaan vuosittain 10 toivekurssia 	<ol style="list-style-type: none"> Määrä on hieman lisääntynyt eli 33 opetuspaikkaa. Määrät ovat pysyneet tasaisina. Toivekursseja tarjottu yli 10
Sekä opiskelijoiden että henkilöstön hyvinvointia tukevat toimintatavat	<ol style="list-style-type: none"> Hyvinvointikurssien järjestäminen Henkilöstön täydennyskoulutus Henkilöstön yhteisöllisyyden kehittäminen 	<ol style="list-style-type: none"> Määrä vähintään kolme Vähintään 4 liikkuvuutta v. 2023 Vähintään yksi tapa 	<ol style="list-style-type: none"> 2023 tarjolla oli 13 hyvinvointikurssia, joista 8 toteutui Toteutuneita liikkuvuuksia oli neljä. Henkilöstökokoukset lähikokouksina opetuskauden aikana
Yhteistyö	<ol style="list-style-type: none"> Järjestöyhteistyön kehittäminen Opistojen välinen yhteistyö 	<ol style="list-style-type: none"> Vähintään yksi uusi toimintatapa Kv-toimintamalli valmis viimeistään v. 2026 	<ol style="list-style-type: none"> Opettajayhteistyö järjestöjen kanssa Toimintamallin luominen on vielä kesken.
Digitaalisuus	<ol style="list-style-type: none"> Verkkomaksaminen Verkkokurssit Sähköisen markkinoinnin lisääminen 	<ol style="list-style-type: none"> Verkkomaksujen määrä suurempi kuin v. 2022 Verkkokurssien määrä suurempi kuin v. 2022 Some-mainosten ja niillä tavoitettujen henkilöiden määrä suurempi kuin v. 2022 	<ol style="list-style-type: none"> Verkkomaksutulot kasvoivat 14 900 € → 33 659 € Toteutuneiden verkkokurssien määrä kasvanut 12 → 25. Maksullinen kattavuus noussut 31,9 % (55728 --> 73492) ja näyttökerrat 20 % (391729 --> 471637). Samalla käytetty rahasumma pienentynyt.

Informatiiviset tunnusluvut

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Opiskelijoiden osuus toimialueen asukkaista (%)	11,2	11	11,5
Yli 60-vuotiaiden osuus opiskelijoista (%)	26,4	29	26,4
Alle 20-vuotiaiden osuus opiskelijoista (%)	26,6	29	25,1
Opiskelijapalautteen keskiarvo (1-5)	4,3	4,5	4,5
Brutto-opiskelijamäärä	4 157	4 000	4 417
Netto-opiskelijamäärä	2 375	2 400	2 456
Henkilöstön täydennyskoulutuspäivien määrä	78	30	37
Kurssimäärä	365	350	396
Opetustuntimäärä	8 199	8 400	8 527
- josta normaaliopetuksen tunnit	6 617	6 840	6 893
- josta taiteen perusopetuksen tunnit	1 296	1 500	1 380
- josta myyntipalvelun tunnit	286	60	254
Toimipaikkojen määrä	30	28	33

Talousarvion toteutuminen

Ulkoiset toimintatuotot ylittyivät yhteensä 21 800 € (111 %)

- Myyntituotot ylittyivät opetusmateriaalien suuremman myynnin takia
- Maksutuotot ylittyivät suuremman kurssimaksukertymän takia
- Tuet ja avustukset ylittyivät päättyneen Erasmus-hankkeen arvioitua suuremman lopputilityksen takia ja uuden hankeavustuksen takia

Ulkoiset toimintakulut ylittyivät 37 500 € (104 %)

- Henkilöstökulut ylittyivät, koska rehtorin palkanosa henkilöstöpalveluista siirrettiin kokonaan kansalaisopistolle kesken vuotta. Myös koko henkilöstön palkankorotukset olivat budjetoitua suuremmat. Tuntiopettajien lomakorvaukset jaksoitettiin uudella tavalla. Syyskauden lomakorvaukset maksetaan syksystä 2023 alkaen erikseen jo marras-joulukuussa. Tilanne tasoittuu 2024.
- Palveluiden ostot ylittyivät asiantuntijapalveluiden ja henkilökunnan arvioitua suurempien työmatkakorvausten takia.
- Aineet, tarvikkeet ja tavarat alittuivat vähäisempien kalusto-ostojen takia.
- Muut toimintakulut ylittyivät kohonneiden laite- ja konevuokrien takia

Ulkoinen nettoylitys 14 600 € (102 %)

Sisäiset kulut ylittyivät lähes 49 000 €.

Kansalaisopisto

	TP 2022	TA 2023	Muutos	MB 2023	Toteuma 2023	Poikkeama	m%
Myyntituotot (ulk.)	33 849	29 100	0	29 100	30 208	1 108	3,8
Maksutuotot	147 557	151 000	0	151 000	161 071	10 071	6,7
Tuet ja avustukset	11 336	11 500	0	11 500	21 884	10 384	90,3
Muut toimintatuotot	282	400	0	400	677	277	69,2
Toimintatuotot	193 024	192 000	0	192 000	213 840	21 840	11,4
Henkilöstökulut	-618 819	-652 010	0	-652 010	-677 466	-25 456	3,9
Palvelujen ostot	-56 275	-57 930	0	-57 930	-68 459	-10 529	18,2
Palvelujen ostot (sis.)	-48 666	-104 891	0	-104 891	-135 457	-30 566	29,1
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-31 166	-37 155	0	-37 155	-35 094	2 061	-5,5
Avustukset	-721	-750	0	-750	-741	9	-1,3
Muut toimintakulut (ulk.)	-98 746	-97 110	0	-97 110	-99 663	-2 553	2,6
Muut toimintakulut (sis.)	-198 653	-182 930	0	-182 930	-200 976	-18 046	9,9
Toimintakulut	-1 053 047	-1 132 776	0	-1 132 776	-1 217 855	-85 079	7,5
Toimintakate	-860 023	-940 776	0	-940 776	-1 004 015	-63 240	6,7

Kirjastopalvelut

Sitovuus: sivistyslautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: kirjastotoimenjohtaja Jarkko Nevalainen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Kirjastopalvelujen toiminnan keskeisenä painopisteenä ja tavoitteena on kunnioittaa ja edistää kaikkien ikäryhmien sivistyksellisiä, kielellisiä ja kulttuurisia oikeuksia. Edellisten lisäksi pysyvänä painopisteenä on edistää kuntalaisten osallisuutta, kannustaa oppimiseen, kehittymiseen ja aktiiviseen toimijuuteen.

Aineistojen lainaustilastoissa, lainaajien määrissä ja fyysisissä kirjastokäynneissä nousu jatkui edellisen vuoden tapaan. Myös verkkokäyntien määrä jatkoi selvää kasvua. Verkkokäyntien kasvua vauhditti erityisesti Siilinjärvi-sovelluksessa vuoden 2022 loppupuolella käyttöön otettu verkkokirjasto. Vuorelan omatoiminen lähikirjasto kasvatti kävijämääriään edelleen kolmantena toimintavuonnaan ja omatoimisopimuksia on solmittu yhteensä noin 1000 kappaletta.

Pääsääntöisesti kirjaston toiminta oli suunniteltua ja tavoitteiden mukaista. Kirjaston toimintavuotta leimasi henkilökunnan vaihtuvuus ja runsaat sairauspoissaolot. Rekrytoinnit vapautuneisiin toimiin olivat osittain hyvin haastavia. Rekrytointiprosessit aiheuttivat yhdessä sairauspoissaolojen kanssa resurssivajetta pitkin vuotta. Resurssivajaus näkyi kirjaston toiminnassa mm. erilaisten tapahtumien ja käyttäjäkoulutusten järjestelyissä ja sisällöissä.

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

SIVISTYSLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

<i>Tavoitteet 2022–2025</i>	<i>Toimenpiteet 2023</i>	<i>Tavoitetaso</i>	<i>TOTEUTUMINEN</i>
Monipuoliset ja ajanmukaiset kirjastopalvelut	Vuorelan ja pääkirjaston omatoimiasioinnin kehittäminen ja edistäminen sekä uusien toimintojen käyttöönotto.	Toimivat omatoimiasioinnin palvelut Vuorelassa. Lisääntynyt omatoimiasiointi pääkirjastossa, joustava ja tarpeita vastaava asiakaspalvelu.	Vuorelassa suunnitellaan uudelleen järjestelyjä tilojen käytön tehostamiseksi. Pääkirjastossa pyritty edelleen tehostamaan automaattien käyttöä neuvonnalla ja ohjauksella.
Digitaalisten palveluiden kehittäminen	Kansallisen e-kirjaston käyttöönoton valmistelu.	Yhteistyön aloitus vuonna 2024.	Valtakunnallinen valmistelu eteni suunnitellusti.
	Uusien verkkopalveluiden käyttöönotto.	Lisääntynyt verkkopalveluiden käyttö.	Verkkomaksaminen otettu käyttöön.
Kirjaston palvelumuotojen kokeilu ja kehittäminen	Hankerahoituksella käynnistetään ja kehitetään kirjaston palveluja.	Hankkeita on käynnissä vuosittain, hankkeissa hyväksi havaittuja palvelumuotoja on otettu käyttöön.	Kaksi hanketta ollut käynnissä.
Henkilökunnan osaamiseen tukeminen	Henkilökunta on mukana sekä Finna-tiedonhakupalvelun että Koha-kirjastojärjestelmän kansallisessa kehittämisessä, henkilökunta osallistuu kirjastoalan koulutuksiin alueellisesti ja valtakunnallisesti.	Ammatillisen osaamisen jatkuva kehittyminen, verkostoituminen ja tiedonjako muiden kirjastokentän toimijoiden kanssa.	Henkilökunta osallistunut koulutuksiin, henkilökuntaa mukana Kohan kehitysryhmissä.

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Lautakunnan hyväksymät tavoitteet			
Kokonaislainaus / vuosi	362 226	380 000	368 862
Kirjastokäynnit / vuosi	185 552	210 000	200 337
Kirjastoaineistoa / asukas	6,72	7	6,8
Lainat / asukas	17,01	17	17,37
Verkkopalvelun käyttökerrat	107 298	130 000	122 800
Kirjastonkäytön opetus ja kirjavinkkaus / järjestyskerrat	75	70	71
Osallistuneet oppilaat	1 484	1 200	1 410

Talousarvion toteutuminen

Kirjaston talousarvio toteutui lopulta kokonaisuudessaan ylijäämäisenä. Toimintatuotot toteutuivat ennakoitua paremmin. Kesän 2023 budjetoimattomat palkankorotukset kiristivät taloutta ja syksyn aikana pyrittiin tekemään säästöjä kautta linjan. Säästöjä saatiin lopulta niin henkilöstökuluissa kuin myös palvelujen ostoissa sekä aineistokuluissa, kalustehankinnoissa ja myös muissa hankinnoissa.

Tulot

- Toimintatuotot + 3 500 €

Menot

- Henkilöstökulut - 7 000€
- Palvelujen ostot
 - Asiantuntijapalvelut – 4 400 €
 - Atk-palvelut, ulkoiset – 2 500 €
 - Sis. palvelumenot – 8 600 €
- Aineet, tarvikkeet ja tavarat – 34 000 €

Kirjastopalvelut

	TP 2022	TA 2023	Muutos	MB 2023	Toteuma 2023	Poikkeama	m%
Myyntituotot (ulk.)	6 799	3 310	0	3 310	4 865	1 555	47,0
Maksutuotot	16 888	18 000	0	18 000	5 409	-12 591	-69,9
Tuet ja avustukset	9 154	5 000	0	5 000	5 000	0	0,0
Muut toimintatuotot	1 881	1 700	0	1 700	16 316	14 616	859,7
Toimintatuotot	34 723	28 010	0	28 010	31 590	3 580	12,8
Henkilöstökulut	-596 605	-604 672	0	-604 672	-597 724	6 948	-1,1
Palvelujen ostot	-44 933	-45 000	0	-45 000	-35 183	9 817	-21,8
Palvelujen ostot (sis.)	-56 371	-75 715	0	-75 715	-67 123	8 592	-11,3
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-168 234	-185 300	0	-185 300	-151 248	34 052	-18,4
Muut toimintakulut (ulk.)	-10 401	-10 275	0	-10 275	-18 126	-7 851	76,4
Muut toimintakulut (sis.)	-256 066	-264 855	0	-264 855	-264 856	-1	0,0
Toimintakulut	-1 132 610	-1 185 817	0	-1 185 817	-1 134 259	51 558	-4,3
Toimintakate	-1 097 888	-1 157 807	0	-1 157 807	-1 102 669	55 138	-4,8
Poistot ja arvonalentumiset	-11 450	-11 450	0	-11 450	-11 450	0	0,0

Liikuntapalvelut

Sitovuus: sivistyslautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: liikuntatoimenjohtaja Timo Hyötyläinen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Liikuntapalveluiden tehtävänä on edistää liikuntaa kaikilla osa-alueilla korostaen väestön terveyttä, hyvinvointia sekä lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä liikunnan avulla luomalla edellytyksiä omatoimiselle liikunnan harrastamiselle ja monipuoliselle järjestötoiminnalle.

Liikuntapalveluiden ohjaustoiminta toimi normaalissa laajuudessaan. Siilinjärven ikiliikkuja hankerahoitus mahdollisti tehokuntosalitoiminnan myös ostopalveluna. Aikuisille suunnattu liikunta- ja hyvinvointineuvonta käynnistettiin kesän aikana toukokuussa aloittaneen liikunta- ja hyvinvointineuvontatyöhön palkatun liikunnanohjaajan toimesta. Toiminta saatiin hyvin käyntiin ja palvelu on osoittautunut todella tarpeelliseksi.

Digitaalisten palveluiden osalta tavoitteena oli sähköisen avustusprosessin kehittäminen. Kehittäminen oli tarkoitus toteuttaa Omakunta-hankkeen avulla. Omakunta sovellusta ei hankevaiheen jälkeen otettu kunnassa käyttöön, joten myös avustusprosessin sähköistäminen kariutui.

Saatujen liikuntapaikkarakentamis avustusten avulla jatkettiin ulkoilureittien ja ulkoliikunta-alueiden kehittämistä. Vuoden 2023 aikana valmistui Simpan ranta-alueelle kuntoilukatos ja viimeisteltiin Paasisalon uudet luontopolut ja kuntoilualue. Hankkeet toteutettiin yhteistyössä Vuorelan Kunnan ja Sakkyn luontoalan opiskelijoiden kanssa. Hankkeen yhteydessä oli suunniteltu toteutettavan esteetön uimapaikka Simpan rantaan. Ranta on esteettömästi saavutettavissa, mutta veteen johtavaa luiskaa ei voitu toteuttaa tarjotun ratkaisun ylittäessä merkittävästi tähän kokonaisuuteen varatun määrärahan ja luiskan toimivuudesta ei saatu riittävää varmuutta. Suunnittelua jatketaan luiskan osalta ja kartoitetaan uusia toteutusmahdollisuuksia. Toivalan alakoulun pihaan rakennettiin monitoimikenttä. Hankkeiden toteutus tukee kuntalaisten omaehtoisen liikkumisen mahdollisuuksien parantamista.

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

SIVISTYSLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2023	Tavoitetaso	TOTEUTUMINEN
Digitaalisten palveluiden kehittäminen	Sähköisen avustushakuprosessin kehittäminen	Sähköinen hakuprosessi käytössä.	Vuoden 2023 avustusten haku ei onnistunut sähköisesti
	Verkkomaksujen käytön laajentaminen	Maksutapa käytössä soveltuvissa palveluissa.	Verkkomaksu käytössä osassa vuoroista.
Riittävä ja monipuolinen liikuntapaikkaverkosto	Uuden lähiliikuntapaikan / liikuntaympäristön rakentaminen. Esteettömien liikuntamahdollisuuksien parantaminen	Vähintään 1 hanke / vuosi Uuden esteettömän liikuntapaikan käyttöönotto	Simpan ulkokuntoilukatos ja Toivalan monitoimikenttä valmistuivat. Esteetön uimapaikka ei toteutunut.
Liikunta- ja hyvinvointineuvonnan kehittäminen	Neuvonnan toiminta mallin käyttöönotto	Toimintamalli käytössä	Toimintamalli luotu ja käyttö aloitettu.

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Valtuuston hyväksymät tavoitteet			
Toteutuneet lähiliikuntapaikat	2	1	2
Lautakunnan hyväksymät tavoitteet			
Tilaisuudet	971	900	1 109
Osanottajia	17 510	13 000	17 798

Talousarvion toteutuminen

Liikuntapalveluiden toimintatuotot jäivät hieman arvioitua pienemmiksi, syyskauden tilavuokria kertyi edellisvuotta vähemmän. vuokratuottojen osalta. Menojen osalta kunnossapidon palvelujen ostot ylittyivät pääosin talvikauden kunnossapitokulujen seurauksena ja liikuntapaikkojen kunnossapitotarpeiden lisääntymisestä sekä yleisen kustannustason nousun vaikutuksesta. Kokonaisuudessaan kulut toteutuivat arvioidun mukaisesti.

Menot

Rakennusten ja alueiden rakentaminen ja kunnossapito..... + 71 000€

Liikuntapalvelut

	TP 2022	TA 2023	Muutos	MB 2023	Toteuma 2023	Poikkeama	m%
Myyntituotot (ulk)	0	0	0	0	768	768	0,0
Myyntituotot (sis)	30 054	46 400	0	46 400	36 379	-10 021	-21,6
Maksutuotot	3 290	3 500	0	3 500	2 843	-657	-18,8
Tuet ja avustukset	8 809	0	0	0	2 000	2 000	0,0
Vuokratuotot (ulk.)	28 318	33 000	0	33 000	26 856	-6 144	-18,6
Muut toimintatuotot	400	0	0	0	367	367	0,0
Toimintatuotot	70 871	82 900	0	82 900	69 213	-13 687	-16,5
Henkilöstökulut	-436 636	-505 744	0	-505 744	-490 048	15 696	-3,1
Palvelujen ostot	-446 972	-343 930	0	-343 930	-412 807	-68 877	20,0
Palvelujen ostot (sis.)	-101 973	-164 308	0	-164 308	-118 207	46 101	-28,1
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-78 045	-112 740	0	-112 740	-112 973	-233	0,2
Avustukset	-48 948	-55 000	0	-55 000	-49 535	5 465	-9,9
Muut toimintakulut (ulk.)	-100 462	-113 933	0	-113 933	-103 225	10 708	-9,4
Muut toimintakulut (sis.)	-436 805	-450 455	0	-450 455	-450 456	-1	0,0
Toimintakulut	-1 649 841	-1 746 110	0	-1 746 110	-1 737 250	8 861	-0,5
Toimintakate	-1 578 970	-1 663 210	0	-1 663 210	-1 668 037	-4 827	0,3
Poistot ja arvonalentumiset	-283 831	-312 863	0	-312 863	-293 048	19 815	-6,3

Nuoriso- ja kulttuuripalvelut

Sitovuus: sivistyslautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: nuoriso- ja kulttuuritoimenjohtaja Tuula Pärnänen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Nuoriso- ja kulttuuripalvelujen tehtävänä on toteuttaa laadukkaita, asiakaslähtöisiä palveluja eri ikäisille kuntalaisille. Kuntalaisten osallisuutta pyritään myös lisäämään, kehittämään uusia kuulemis- ja yhteistyömalleja. Syksyllä -23 toteutettiin kansalaisopiston, kirjaston ja kulttuuritoimen yhteinen Kulttuurikysely, mikä nosti esille mm. toiveet konserteista ja ilmaistapahtumista. Nuorten toiveita kuultiin mm. nuorisotalojen aukioloajoista ja -päivistä.

Talojen nuoriso-ohjaajat, erityisnuorisotyöntekijä sekä 03/23 aloittanut uusi koulunuorisotyön hanketyöntekijä työskentelevät 11–18-vuotiaiden nuorten kanssa. Etsivän nuorisotyön asiakkaat ovat 15–29-vuotiaita ja ehkäisevä päihdetyö kattaa koko kunnan. EPT:n painopiste oli kunnan henkilöstön kouluttamisessa ja vanhempainseurakuntien ohjauksessa. Heinäkuun loppuun saakka Siilin Nuoret – hankkeessa työskenteli myös kaksi nuorisotyötiimiläistä.

Nuorisotyössä lisättiin ja vahvistettiin koulunuorisotyötä sekä kokeiltiin uutta talven kohtaavaa kahvilaa ja kesän Pafe-Cafe toimintaa. Paljon nuoria tavoitettiin, mutta samalla työmuotoja ja toimintamalleja haastoivat mm. äkilliset poissaolot. Resurssityöntekijät olivat etenkin kesällä tarpeen. Myös skeittihalli saatiin toimintakuntoon Siilinjärven Rullalautailijat ry:n yhteistyön kautta. Sisäskeittitoiminta Oppipojantie 19 hallissa on tavoittanut yhteensä n. 2000 kävijää.

Kulttuuritoimi osallistui Savon Helmiä -hankkeeseen, jonka avulla paikallismuseotoimintaa kehitettiin mm. jazz-tapahtuman ja Pikku-Marjan Kekrijuhlan myötä. Yhteistyössä toimijoiden ja laajan järjestökentän kanssa pystyttiin niin ikäihmisille kuin lapsiperheillekin tarjoamaan erilaisia uusia ilmaistapahtumia (esim. Katusirkus ja Satoa-tapahtuma). Henkilöstöresurssit ovat rajalliset, eikä tapahtumatuotannollista kapasiteettia pystyittäisi ylläpitämään ilman hyviä yhteistyökumppanuuksia niin paikallisiin järjestötoimijoihin kuin alueellisiin verkostoihin. Kulttuuritoimea työllisti myös vuoden vaihteessa kunnan taidekokoelman sekä kotiseutu- ja valokuva-arkiston siirto Innocumin tiloihin sekä vanhojen paperiarkistojen läpikäynti. Tähän saatiin onneksi lisäresursseja osa-aikaisten luetteloiden avulla.

Järjestöille suunnattu yleis- ja kohdeavustushaku oli tarkoitus saada sähköiseksi vuoden – 23 aikana. Digitaalisen alustan kehittäminen ei kuitenkaan edennyt sovituissa aikatauluissa ja lomakkeet joudutaan ottamaan vastaan edelleen paperisina, sähköpostin kautta toimitettuina.

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

SIVISTYSLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2023	Tavoitetaso	TOTEUTUMINEN
Digitaalisten palvelujen kehittäminen	Sähköisten tilavaraus, verkkomaksu ja avustushakulomakkeiden kehittäminen	Sähköinen tilavaraus, avustushaku ja verkkomaksaminen käytössä	Sähköinen avustushaku ei toteutunut. Tilavaraus ja verkkomaksut ovat osin digitaalisia, ja niitä kehitetään mm. skeitin osalta
Järjestö- ja toimijayhteistyön ketterä kehittäminen	Toimintakulttuurin ja yhteistyön ketterä kehittäminen	Yhteistyön kehittyminen näkyy haettujen rahoitusten ja toimintavolyymin vahvistumisessa	Järjestöyhteistyön kehittämistä jatkettiin Toimijafoorumilla. Avustushaun digitaalisuutta edistetään 2024–25
Kuntalaisten osallisuuden lisääminen	Osallistavan budjetoinnin kehittäminen	Osallistava budjetointi kokeiltu, käytössä	Tapahtumiin liittyvä OSBU on toteutunut hyvinvointialueen kanssa pienesti vanhuspalvelussa
Koulu- ja kohtaavan nuorisotyön kehittäminen	Kehittämishankkeiden käynnistäminen ja kohtaavan nuorisotyön mallin kehittäminen	Kehittämishankkeet käynnissä Mittarien käyttöä yhtenäistetty	Koulunuorisotyö aloitettu, kohtaavaa työtä kehitetty mm. Kahvilassa sekä yläkouluilla
Ehkäisevän päihdetyön kehittäminen	Alueellinen yhteistyö Neuvonnan ja ohjauksen kehittäminen	EPT juurruttaminen eri palvelualueille	Kehitetty MAD-hankkeessa uusia lähestymistapoja ja osallisuutta
Pohjois-Savon kulttuuristrategian käyttöönotto	Kulttuuristrategian kehittäminen ja käyttöönotto	Pohjois-Savon kulttuuristrategia käytössä	Kehitetty alueellista, hyvinvointia lisäävää kulttuuristrategiaa ja huomioitu syksyn kulttuurikyselyn vastaukset

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Valtuuston hyväksymät tavoitteet			
Tilaisuudet	654	650	690
Osanottajat	20 563	20 000	25 658
Lautakunnan hyväksymät tavoitteet			
Nuorisotalotoimintaan osallistuneet / ilta	89	150	69
Etsivä- ja erityisnuorisotyö sekä ehkäisevä päihdetyö / kk	252	250	341

Talousarvion toteutuminen

- Avustuskirjauksissa on siirtokirjauksia mm. etsivän ja koulunuorisotyön osalta
- Myyntituotot eivät olleet odotetun mukaiset; koska suurin osa tapahtumista oli maksuttomia ja museoiden kävijämäärät tapahtumapäiviä lukuun ottamatta pieniä
- Henkilöstömenot olivat suuremmat nuorisotalojen lisättyjen viikonlopun ja ilta aukioloaikojen ja kesän kohtaavan työn johdosta. Myös kulttuuritoimessa palkattiin osa-aikaisia luetteloidjia arkistojen muuton ja vuosien arkistoaineiston kasautumisen vuoksi.
- Ostopalvelut jäivät ennakoitua pienemmiksi; tapahtumat toteutettiin erittäin kustannustehokkaasti, talkoapua hyödyntäen ja yhdistysyhteistyö huomioiden
- Nuoriso- ja kulttuuritoimen avustuksiin kirjautuivat myös kiinteistöveroavustukset, mistä johtuu avustusylitys
- Tarvikkeiden ja palveluiden ostossa saatiin aikaan säästöä
- Toimintakulut ylittivät kokonaisuudessaan hieman

Nuoriso- ja kulttuuripalvelut

	TP 2022	TA 2023	Muutos	MB 2023	Toteuma 2023	Poikkeama	m%
Myyntituotot (ulk.)	180	550	0	550	147	-403	-73,2
Myyntituotot (sis.)	154	0	0	0	1 320	1 320	0,0
Maksutuotot	1 740	3 000	0	3 000	4 552	1 552	51,7
Tuet ja avustukset	84 340	123 500	0	123 500	274 854	151 354	122,6
Vuokratuotot (ulk.)	1 667	3 000	0	3 000	4 083	1 083	36,1
Muut toimintatuotot	1 019	1 250	0	1 250	493	-757	-60,5
Toimintatuotot	89 100	131 300	0	131 300	285 449	154 149	117,4
Henkilöstökulut	-584 368	-632 387	0	-632 387	-654 687	-22 299	3,5
Palvelujen ostot	-197 359	-197 804	0	-197 804	-193 794	4 010	-2,0
Palvelujen ostot (sis.)	-59 806	-89 130	0	-89 130	-69 068	20 062	-22,5
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-18 178	-38 980	0	-38 980	-29 895	9 085	-23,3
Avustukset	-20 372	-22 600	0	-22 600	-27 681	-5 081	22,5
Muut toimintakulut (ulk.)	-156 276	-166 363	0	-166 363	-175 714	-9 351	5,6
Muut toimintakulut (sis.)	-129 061	-134 414	0	-134 414	-134 411	3	0,0
Toimintakulut	-1 165 420	-1 281 678	0	-1 281 678	-1 285 250	-3 572	0,3
Toimintakate	-1 076 320	-1 150 378	0	-1 150 378	-999 801	150 578	-13,1
Poistot ja arvonalentumiset	-154	0	0	0	0	0	0,0

SOSIAALI- ja TERVEYSPALVELUT

Sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisvastuu siirtyi 1.1.2023 alkaen Pohjois-Savon Hyvinvointialueelle. Vuoden aikana kuntaan kohdistui tapahtumia, joita ei tiedetty huomioida vuoden 2022 tilinpäätöksessä.

SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT

	TP 2022	TA 2023	Muutos	MB 2023	Toteuma 2023	Poikkeama	m%
Myyntituotot (ulk)	2 131 364	0	0	0	29 988	29 988	0,0
Myyntituotot (sis)	78 579	0	0	0	0	0	0,0
Maksutuotot	4 620 676	0	0	0	3 176	3 176	0,0
Tuet ja avustukset	2 577 752	0	0	0	-74 135	-74 135	0,0
Vuokratuotot (ulk.)	646 339	0	0	0	0	0	0,0
Muut toimintatuotot	137 446	0	0	0	688	688	0,0
Toimintatuotot	10 192 155	0	0	0	-40 283	-40 283	0,0
Henkilöstökulut	-26 909 800	0	0	0	39 524	39 524	0,0
Palvelujen ostot	-52 099 832	0	0	0	-174 799	-174 799	0,0
Palvelujen ostot (sis.)	-2 891 901	0	0	0	0	0	0,0
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-2 780 082	0	0	0	10 153	10 153	0,0
Avustukset	-3 442 604	0	0	0	-1 132	-1 132	0,0
Muut toimintakulut (ulk.)	-2 974 486	0	0	0	-2 819	-2 819	0,0
Muut toimintakulut (sis.)	-904 273	0	0	0	0	0	0,0
Toimintakulut	-92 002 978	0	0	0	-129 072	-129 072	0,0
Toimintakate	-81 810 823	0	0	0	-169 354	-169 354	0,0
Poistot ja arvonalentumiset	-343 024	0	0	0	0	0	0,0
Vyörytystulot	4 900 023	0	0	0	0	0	0,0
Vyörytysmenot	-4 900 023	0	0	0	0	0	0,0

TEKNINEN LAUTAKUNTA

TEKNINEN LAUTAKUNTA VUONNA 2023

<i>Jäsen</i>	<i>Henkilökohtainen varajäsen</i>
Syväys Katariina (SDP), pj.	Räsänen Reijo (SDP)
Apell Harri (PS)	Holopainen Jani (PS)
Jääskeläinen Heikki (VIHR)	Santti Ulla (VIHR)
Markkanen Tapio (KESK)	Mononen Satu (KESK)
Puurunen Jukka (KOK)	Pellikka Jussi (KOK)
Puustinen Ritva (KESK)	Korhonen Ritva (KESK)
Timonen Pirjo (KD)	Kuivalainen Ville (KD)

TEKNISET PALVELUT

Vastuuhenkilö: tekninen johtaja Ari Kainulainen

Tekniset palvelut ovat yksi kunnan viidestä palvelualueesta. Tekniset palvelut tuottavat tukiluonteisia palveluita muille palvelualueille toimitiloihin, varikkopalveluihin ja hankintoihin liittyvissä tehtävissä sekä vastaa kuntatekniikasta. Palvelualueeseen kuuluvat lisäksi lakisääteisinä viranomaistoimintoina rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu sekä yksityistieasiat.

Palvelualueen ydintoiminta-alueet ovat:

- toimitilojen ja kuntatekniikan uudisrakentaminen ja rakennuttaminen, peruskorjaus ja ylläpito
- ydintoimintoja tukevat tekninen hallinto- ja varikkopalvelut (ml. pysäköinninvalvonta)
- viranomaislautakunnan alaisuudessa viranomaispalveluina toimivat rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu sekä
- yksityistieasiat (teknisen lautakunnan jaosto).

Palvelualue sisältää seuraavat valtuustoon nähden sitovat kokonaisuudet:

SITOVUUSTASOT	Toimintamenot	Toimintatulot	Toimintakate
<i>Tekninen lautakunta</i>			
Tekniset palvelut (brutto)	-3 950 100	1 085 893	-2 864 207
<i>Teknisen lautakunnan jaosto</i>			
Yksityistieasiat (brutto)	-130 127		-130 127
<i>Viranomaislautakunta</i>			
Rakennusvalvonta, ympäristönsuojelu (brutto)	-703 710	419 054	-284 656
<i>Laskennallisesti eriytetyt taseyksiköt</i>			
Toimitilojen ylläpito (tilikauden tulos)	-8 046 773	9 172 862	1 126 090
Sitovuustasot yhteensä	-12 830 709	10 667 808	-2 152 900

Palvelualueen tuloslaskelma

TEKNISET PALVELUT

	TP 2022	TA 2023	Muutos	MB 2023	Toteuma 2023	Poikkeama	m%
Myyntituotot (ulk.)	1 100 911	615 600	0	615 600	1 414 927	799 327	129,8
Myyntituotot (sis.)	179 491	167 180	0	167 180	255 505	88 325	52,8
Maksutuotot	336 902	341 000	0	341 000	432 909	91 909	27,0
Tuet ja avustukset	10 148	0	0	0	9 241	9 241	0,0
Vuokratuotot (ulk.)	254 821	2 688 000	0	2 688 000	2 764 261	76 261	2,8
Vuokratuotot (sis.)	5 993 477	5 591 930	0	5 591 930	5 609 976	18 046	0,3
Muut toimintatuotot	142 732	85 000	0	85 000	79 824	-5 176	-6,1
Toimintatuotot	8 018 482	9 488 710	0	9 488 710	10 566 643	1 077 933	11,4
Valmistus omaan käyttöön	148 253	131 500	0	131 500	111 165	-20 335	-15,5
Henkilöstökulut	-2 604 248	-2 593 642	0	-2 593 642	-2 682 648	-89 006	3,4
Palvelujen ostot	-2 500 051	-2 471 845	0	-2 471 845	-3 223 760	-751 915	30,4
Palvelujen ostot (sis.)	-476 562	-502 415	0	-502 415	-595 537	-93 122	18,5
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-2 238 127	-2 907 789	0	-2 907 789	-3 286 621	-378 832	13,0
Varastojen lisäys/vähennys	-29	0	0	0	53	53	0,0
Avustukset	-95 420	-147 348	0	-147 348	-148 183	-835	0,6
Muut toimintakulut (ulk.)	-694 971	-2 425 820	0	-2 425 820	-2 565 896	-140 076	5,8
Muut toimintakulut (sis.)	-487 287	-328 116	0	-328 116	-328 118	-2	0,0
Toimintakulut	-9 096 694	-11 376 975	0	-11 376 975	-12 830 709	-1 453 734	12,8
Toimintakate	-929 959	-1 756 765	0	-1 756 765	-2 152 900	-396 135	22,5
Poistot ja arvonalentumiset	-5 412 362	-6 542 647	0	-6 542 647	-7 791 936	-1 249 289	19,1

Teknisten palveluiden talousarvion toteutuminen

Palvelualueen toimintatuottojen muutos oli +11,4 % (n. +1,1 milj. €) ja toimintakulujen muutos +12,8 % (-1,5 milj. €) talousarvioon verrattuna. Toimintakatteen muutos oli +22,5 % (n. -0,4 milj. €). Poistot kasvoivat merkittävästi +19,1 % (n. +1,3 milj. €)

Tekniset palvelut

Sitovuus: valtuusto, brutto

Vastuuhenkilö: tekninen johtaja Ari Kainulainen

Toiminta-ajatus

Sitovuustaso sisältää teknisen hallinnon, pysäköinninvalvonnan ja varikkopalvelut sekä kuntatekniikan uudisrakentamisen, peruskorjauksen ja ylläpidon.

Sisältää valtuustoon sitovana seuraavat tulosalueet:

Tulosalue	Toimintamenot	Toimintatulot*	Toimintakate
Tekninen hallinto ja varikkopalvelut	-924 799	407 051	-517 748
Kuntatekniikka	-3 025 300	678 842	-2 346 458
Sitovuustaso yhteensä	-3 950 100	1 085 893	-2 864 207

*sis. valmistus omaan käyttöön

Toiminnalliset muutokset ja riskien toteutuminen

Sitovuustasolla riskitekijöitä olivat voimakkaat säävaihtelut, ja niistä johtuvat kunnossapitokulujen muutokset sekä henkilöstöresurssit ja rekrytointihaasteet.

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

VALTUUSTON SITOVA TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Vastuutaho	TOTEUTUMINEN
KETTERÄ KEHITTÄJÄ			
1.2. Ajasta ja paikasta riippumattomat palvelut ovat kuntalaisten käytössä	sähköisten palveluiden lisääminen	tekninen hallinto	ei ole toteutunut uusia sähköisiä palveluita
HYVINVOIVA ARKI			
2.1. Kuntalaisten osallisuuden edistäminen	kuntalaiskyselyiden toteuttaminen	kuntatekniikka	toteutettu esim. Taivallahden leikkipuiston leikkivälineiden osalla
Virikkeellisen asuin- ja toimintaympäristön kehittäminen	kuntalaisten vaikuttamismahdollisuuksien järjestäminen		kuultu kuntalaisia
ELINVOIMAINEN YMPÄRISTÖ			
3.2. Väestönkasvu	vastataan väestönkasvutavoitteeseen kunnan infran ja toimitilojen (päiväkotit, koulu) rakentamisella	kuntatekniikka toimitilat	toteutettiin hyväksytyjen työhjelmien mukaisesti
3.3. Esteettömyyden ja saavutettavuuden parantaminen	huomioidaan esteettömyys	kuntatekniikka	huomioitu suunnitelmissa ja rakentamisessa
3.4. Materiaalien kierrättäminen ja niiden hyötykäyttö	kierrätysmateriaalien hyödyntäminen rakentamisessa	kuntatekniikka	Lujabetonin jätteen ja Yaran sivukiven hyödyntäminen teollisuustonttien esirakentamisessa

VALTUUSTON SITOVA TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Vastuutaho	TOTEUTUMINEN
		toimitilat	purettavien koulujen betoni- ja tiilimurska ohjataan yritystonttien esirakentamiseen
3.5. Julkisen liikenteen käytön lisääminen	lisätään bussikatosten ja tarvittaessa bussipysäkkien määrää	kuntatekniikka	toteutettu Taivallahden-, Leppäkaarten- ja Konttimiehentien pysäkit
Kävelyn ja pyöräilyn käytön lisääminen	rakennetaan laadukkaita ja viihtyisiä sekä kunnossapidetään kevyen liikenteen väyliä		toteutetaan määrärahojen puitteissa, haettiin Traficomien kävelyn ja pyöräilyn v. 2023 avustusta
Parannetaan liikenneväylien turvallisuutta	suoritetaan nopeusseuranta ja vastaanotetaan kuntalaisten palautetta		toteutettu kuntalaispalautteen perusteella

Tavoitteiden riskiarviot

resurssit (talous, henkilöstö)

TOTEUTUMINEN

Kaikki kilpailutetut kohteet saatiin liikkeelle ja toteutettua (yhtä kohdetta lukuun ottamatta).

Talousarvion toteutuminen

Sitovuustason toimintatuottojen muutos oli +17,7 % ja toimintakulujen muutos +3,5 % talousarvioon verrattuna. Toimintakatteen muutos oli +0,8 %.

Tekninen hallinto ja varikkopalvelut, Kuntatekniikka

	TP 2022	TA 2023	Muutos	MB 2023	Toteuma 2023	Poikkeama	m%
Myyntituotot (ulk.)	675 739	550 600	0	550 600	610 780	60 180	10,9
Myyntituotot (sis.)	178 511	167 180	0	167 180	250 595	83 415	49,9
Maksutuotot	36 456	36 000	0	36 000	36 459	459	1,3
Tuet ja avustukset	2 981	0	0	0	9 241	9 241	0,0
Vuokratuotot (ulk.)	5 479	3 000	0	3 000	6 047	3 047	101,6
Muut toimintatuotot	131 523	85 000	0	85 000	77 829	-7 171	-8,4
Toimintatuotot	1 030 690	841 780	0	841 780	990 951	149 171	17,7
Valmistus omaan käyttöön	133 421	131 500	0	131 500	94 942	-36 558	-27,8
Henkilöstökulut	-1 321 808	-1 218 033	0	-1 218 033	-1 308 778	-90 745	7,5
Palvelujen ostot	-1 240 340	-1 419 020	0	-1 419 020	-1 312 968	106 052	-7,5
Palvelujen ostot (sis.)	-306 835	-341 654	0	-341 654	-387 151	-45 497	13,3
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-426 854	-507 189	0	-507 189	-611 193	-104 004	20,5
Varastojen lisäys/vähennys	-29	0	0	0	53	53	0,0
Avustukset	-20	-25 000	0	-25 000	-26 706	-1 706	6,8
Muut toimintakulut (ulk.)	-128 714	-145 370	0	-145 370	-143 945	1 425	-1,0
Muut toimintakulut (sis.)	-152 215	-159 411	0	-159 411	-159 411	0	0,0
Toimintakulut	-3 576 814	-3 815 677	0	-3 815 677	-3 950 100	-134 423	3,5
Toimintakate	-2 412 703	-2 842 397	0	-2 842 397	-2 864 207	-21 810	0,8
Poistot ja arvonalentumiset	-2 185 770	-2 263 343	0	-2 263 343	-2 333 799	-70 456	3,1

Tekninen hallinto ja varikkopalvelut

Sitovuustaso: tekninen lautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: tekninen johtaja Ari Kainulainen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Ei toiminnallisia muutoksia. Henkilöstöriskit olivat edelleen ajankohtaisia, koska varahenkilöitä ei tietyissä tehtävissä ole.

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

TEKNISEN LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2023	Tavoitetaso	TOTEUTUMINEN
1.2 sähköisten palveluiden lisääminen	Pyritään tunnistamaan lisää sähköisiä palveluita palvelualueella	Palvelualueella yksi sähköinen palvelu lisää	ei toteutunut

Talousarvion toteutuminen

Toimintakulut kasvoivat palveluiden ostoihin liittyen. Tulosaluetason toimintatuottojen muutos oli +25,9 % ja toimintakulujen muutos +18,2 % talousarvioon verrattuna. Toimintakatteen muutos oli +30,1 %.

Tekninen hallinto ja varikkopalvelut

	TP 2022	TA 2023	Muutos	MB 2023	Toteuma 2023	Poikkeama	m%
Myyntituotot (ulk.)	1 273	1 000	0	1 000	2 493	1 493	149,3
Myyntituotot (sis.)	176 994	167 180	0	167 180	242 218	75 038	44,9
Muut toimintatuotot	131 515	85 000	0	85 000	74 049	-10 951	-12,9
Toimintatuotot	309 782	253 180	0	253 180	318 759	65 579	25,9
Valmistus omaan käyttöön	122 762	131 500	0	131 500	88 292	-43 208	-32,9
Henkilöstökulut	-410 070	-384 339	0	-384 339	-414 930	-30 591	8,0
Palvelujen ostot	-95 520	-41 200	0	-41 200	-81 438	-40 238	97,7
Palvelujen ostot (sis.)	-37 049	-46 240	0	-46 240	-42 852	3 388	-7,3
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-99 891	-65 050	0	-65 050	-136 840	-71 790	110,4
Varastojen lisäys/vähennys	-29	0	0	0	53	53	0,0
Muut toimintakulut (ulk.)	-113 690	-114 370	0	-114 370	-117 340	-2 970	2,6
Muut toimintakulut (sis.)	-125 707	-131 452	0	-131 452	-131 453	-1	0,0
Toimintakulut	-881 956	-782 651	0	-782 651	-924 799	-142 148	18,2
Toimintakate	-449 411	-397 971	0	-397 971	-517 748	-119 777	30,1
Poistot ja arvonalentumiset	-3 624	-3 624	0	-3 624	-3 624	0	0,0

Kuntatekniikka

Sitovuus: tekninen lautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: kuntatekniikan päällikkö Timo Korhonen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Väylien ja yleisten alueiden kunnossapito sekä kilpailutettujen infrakohteiden läpiviennit.

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

TEKNISEN LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Toimenpiteet 2023	Tavoitetaso	TOTEUTUMINEN
1.2 sähköisten palveluiden lisääminen	palautekanavan käytön edistäminen	toteutus	vastattiin palautteisiin mahdollisimman nopeasti

TEKNISEN LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Toimenpiteet 2023	Tavoitetaso	TOTEUTUMINEN
2.3 Kunta toteuttaa omissa kohteissa laadukasta rakentamista	laadukkaiden rakennusmateriaalien ja oikeiden työtapojen käyttö	käytetään CE-merkittyjä tuotteita	toteutettiin
3.2 Vastataan väestönkasvutavoitteeseen kunnan infran ja toimitilojen (päiväkoti, koulu) rakentamisella	Infran rakentaminen: <ul style="list-style-type: none"> • Haapamäki 1. vaihe • Taivallahti 4. vaihe • Siilinkoski-Mutkajuohe • Vuorelantien kerrostalokorttelin infra • Radantaus/Kisällintie 	rakentaminen toteutetaan teknisen lautakunnan hyväksymän työohjelman mukaisesti huomioon ottaen tonttien luovutusajankohdat	kaikki toteutettiin suunnitellusti paitsi Siilinkoskentie-Mutkajuohe, joka odottaa päiväkodin rakentumisen valmistumista

Informatiiviset tunnusluvut

Teknisen lautakunnan hyväksymät tavoitteet	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Kadut (m)	109 186	110 340	110 300
Valaistus (m)	101 586	102 840	102 800
Erilliset kevyenliikenteen väylät (m)	28 099	29 650	29 650
Kevyenliikenteen väylien valaistus (m)	15 499	16 930	16 930
Puistot, ha	48,2	50,4	48,2
Leikkikentät, kpl	38	39	39
Hakkuut m ³	2 200	2 400	1500

Talousarvion toteutuminen

Metsän myyntituloja tuli suunniteltua enemmän uusien asuinalueiden käyttöönoton takia. Kunnan otti enemmän talvikunnossapitoa omalle hoidolle, joten sieltä saatiin hiukan säästöjä. Muutenkin talvikunnossapitokausi oli keskimääräinen, joten talvikunnossapidon kustannuksista saatiin hieman säästöjä. Tarvikkeiden kallistuminen näkyi kuluylityksinä. Tulosityksikkötason toimintatuottojen muutos oli +14,2 % ja toimintakulujen muutos -0,3 % talousarvioon verrattuna. Toimintakatteen muutos oli -4,0 %.

Kuntatekniikka

	TP 2022	TA 2023	Muutos	MB 2023	Toteuma 2023	Poikkeama	m%
Myyntituotot (ulk.)	674 466	549 600	0	549 600	608 288	58 688	10,7
Myyntituotot (sis.)	1 517	0	0	0	8 377	8 377	0,0
Maksutuotot	36 456	36 000	0	36 000	36 459	459	1,3
Tuet ja avustukset	2 981	0	0	0	9 241	9 241	0,0
Vuokratuotot (ulk.)	5 479	3 000	0	3 000	6 047	3 047	101,6
Muut toimintatuotot	7	0	0	0	3 780	3 780	0,0
Toimintatuotot	720 908	588 600	0	588 600	672 192	83 592	14,2
Valmistus omaan käyttöön	10 659	0	0	0	6 650	6 650	0,0
Henkilöstökulut	-911 738	-833 694	0	-833 694	-893 848	-60 154	7,2
Palvelujen ostot	-1 144 820	-1 377 820	0	-1 377 820	-1 231 530	146 290	-10,6
Palvelujen ostot (sis.)	-269 786	-295 414	0	-295 414	-344 299	-48 885	16,5
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-326 963	-442 139	0	-442 139	-474 354	-32 215	7,3
Avustukset	-20	-25 000	0	-25 000	-26 706	-1 706	6,8
Muut toimintakulut (ulk.)	-15 024	-31 000	0	-31 000	-26 605	4 395	-14,2
Muut toimintakulut (sis.)	-26 508	-27 959	0	-27 959	-27 958	1	0,0
Toimintakulut	-2 694 858	-3 033 026	0	-3 033 026	-3 025 300	7 725	-0,3
Toimintakate	-1 963 292	-2 444 426	0	-2 444 426	-2 346 458	97 967	-4,0
Poistot ja arvonalentumiset	-2 182 146	-2 259 719	0	-2 259 719	-2 330 175	-70 456	3,1

VIRANOMAI SLAUTAKUNTA

VIRANOMAI SLAUTAKUNTA VUONNA 2023

<i>Jäsen</i>	<i>Henkilökohtainen varajäsen</i>
Rojo Petri, pj	Manninen Soili
Klemelä Taina, vpj	Virtanen Tiina
Halonen Jukka	Rissanen Viljo
Hartikainen Joni	Utriainen Eero
Hynynen Tuulikki	Järvinen Sanna
Korhonen Leena	Hakkarainen Heikki
Pennanen Vesa	Raatikainen Jari-Pekka

Rakennusvalvonta ja Ympäristönsuojelu

Sitovuus: valtuusto, brutto

Vastuuhenkilöt: rakennusvalvontapäällikkö Kari Nuutinen ja ympäristönsuojelupäällikkö Matti Nousiainen

Toiminta-ajatus

Viranomaislautakunta hoitaa lainsäädännössä kunnan rakennusvalvonta- ja ympäristönsuojeluviranomaiselle määrättyjä tehtäviä sekä kunnan hallintosäännössä määrättyjä tehtäviä. Lautakunta hoitaa myös osaltaan ympäristönsuojelun edistämistehtäviä.

Valtuuston sitovuustaso sisältää seuraavat tulosalueet

Tulosalue	Toimintamenot	Toimintatulot	Toimintakate
Rakennusvalvonta	-356 621	359 611	2 990
Ympäristönsuojelu	-347 089	59 443	-287 646
Sitovuustaso yhteensä	-703 710	419 054	-284 656

Toiminnalliset muutokset ja riskien toteutuminen

Viranomaistyöhön liittyvät lupa- ja valvontaviranomaisen tehtävät on hoidettu suunnitellusti. Ympäristönsuojelu on ollut mukana useissa ympäristönsuojelun edistämishankkeissa (mm. ilmastonmuutoksen hillintä, ilmanlaadun seuranta ja pohjavesien suojelusuunnitelmien päivittäminen). Hankkeet jatkuvat vuonna 2024.

Viranomaislautakunta hyväksyi kunnan ympäristönsuojelumääräysten luonnoksen loppuvuodesta. Määräysten hyväksymiskäsittelyt ovat kuulemisten ja lausuntojen jälkeen vuonna 2024 lautakunnassa sekä kunnanhallituksessa ja -valtuustossa.

Uusi rakentamislaki astuu voimaan 1.1.2025. Tähän liittyen rakennusjärjestyksen uusimistyö on aloitettu. Rakennusvalvonnassa on käynnissä kiinteistörekisteritietojen ja kiinteistöveropohjan päivittäminen. Työ kestää vuoden 2024 loppuun saakka.

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Vastuutaho	TOTEUTUMINEN
KETTERÄ KEHITTÄJÄ			
1.2 Sähköisten palveluiden lisääminen	Kaikki lupa-asiat on mahdollista hoitaa sähköisen asioinnin kautta	Ympäristönsuojelu ja rakennusvalvonta	Rakennusvalvonnassa kaikki ja ympäristönsuojelussa kaikki tavallisimmat lupa-asiat on mahdollista hoitaa sähköisen asioinnin kautta

Tavoitteiden riskiarviot

resurssit

TOTEUTUMINEN:

Resurssit olivat talousarviovuonna riittävät tavoitteiden toteutumiseen.

ohjelmistojen toimivuus

TOTEUTUMINEN:

Trimble-ohjelmisto on monipuolinen, mutta osittain huomattavan haastava ja työläs varsinkin ohjelmiston käyttöönottoaiheessa.

Talousarvion toteutuminen

Toimintatuotot ylittyivät huomattavasti (lähes 90 000 euroa) budjetoidusta. Hyvä talousarviokauden tuotto johtui suurten rakennushankkeiden lupamaksutuotoista. Ulkoiset toimintakulut toteutuivat talousarvion mukaisesti. Sisäiset kulut ylittyivät noin 10 000 eurolla johtuen työllistämisrahoilla palkatuista työntekijöistä (toimistotyöntekijä arkistointitehtäviin ja ympäristönsuojelutarkastaja valvontatyöhön).

Viranomaislautakunta

	TP 2022	TA 2023	Muutos	MB 2023	Toteuma 2023	Poikkeama	m%
Myyntituotot (ulk.)	3 620	5 000	0	5 000	2 130	-2 870	-57,4
Myyntituotot (sis.)	980	0	0	0	4 251	4 251	0,0
Maksutuotot	300 446	305 000	0	305 000	396 450	91 450	30,0
Tuet ja avustukset	7 166	0	0	0	0	0	0,0
Muut toimintatuotot	11 016	0	0	0	0	0	0,0
Toimintatuotot	323 228	310 000	0	310 000	402 830	92 830	29,9
Valmistus omaan käyttöön	14 833	0	0	0	16 224	16 224	0,0
Henkilöstökulut	-503 734	-537 319	0	-537 319	-544 737	-7 418	1,4
Palvelujen ostot	-53 374	-79 545	0	-79 545	-69 959	9 586	-12,1
Palvelujen ostot (sis.)	-36 221	-48 786	0	-48 786	-58 332	-9 546	19,6
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-4 983	-3 850	0	-3 850	-4 665	-815	21,2
Muut toimintakulut (ulk.)	-55 045	-18 250	0	-18 250	-17 256	994	-5,4
Muut toimintakulut (sis.)	-8 538	-8 761	0	-8 761	-8 762	-1	0,0
Toimintakulut	-661 896	-696 511	0	-696 511	-703 710	-7 199	1,0
Toimintakate	-323 835	-386 511	0	-386 511	-284 657	101 854	-26,4

Rakennusvalvonta

Sitovuus: viranomaislautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: rakennusvalvontapäällikkö Kari Nuutinen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Rakennusvalvonnan toiminnan painopiste on ollut aikaisempiin vuosiin verrattuna enemmän isojen hankkeiden viranomaisohjausta, mikä tarkoittaa useampien kerrostalojen, liike- ja yrityksiä palvelevien rakennusten sekä julkisten rakennushankkeiden suunnittelu- ja viranomaispalaverihin osallistumista. Samalla yksityinen rakentaminen on vuonna 2023 ollut merkittävästi vaisumpaa johtuen inflaatiosta ja korkojen noususta.

Yksi rakennusvalvontatoimistomme rakennuslupainsinööreistä on eläköitynyt maaliskuussa. Toinen on osittaisella varhennetulla eläkkeellä ollen työssä 50 prosenttisesti. Tämä on huomioitava rakennusvalvonnan resursseja tarkasteltaessa.

Merkittävin muutos rakentamisen ohjaukseen on tulossa uuden rakentamislain myötä, jonka eduskunta hyväksyi 1.3.2023. Laki astuu voimaan 1.1.2025. Se velvoittaa kunnan uusimaan rakentamista ohjaavan rakennusjärjestyksen. Uusimistyö on aloitettu. Rakennusvalvontapäällikkö on ollut mukana Kuntaliiton järjestämässä rakennusjärjestyksen uudistamista koskevissa työpajoissa, joiden tarkoituksena on saada kuntien käyttöön rakennusjärjestyksen mallipohja. Vielä tulevien rakentamislakia koskevien muutosten vuoksi mallipohja valmistunee keväällä 2024, jonka jälkeen työstäminen jatkuu kunnissa omissa työryhmissä kuntakohtaisten rakennusjärjestyksen valmistelussa. Rakennusjärjestyksen uudistamisessa on lain voimaan tultua kaksi vuotta siirtymäaikaa. Kunnissa on oltava uudet rakennusjärjestykset viimeistään 1.1.2027.

Uuden rakentamislain myötä on myös rakennusvalvontataksa uusittava. Taksan uusiminen ajoittuu vuodelle 2024 siten, että se saatetaan voimaan 1.1.2025 alkaen.

Toukokuun alusta alkaen rakennusvalvonnassa on ollut määräaikainen projektityöntekijä, joka päivittää kunnan rakennusrekisteritietoja sekä kiinteistöveropohjaa. Määräaikainen työsuhde kestää vuoden 2024 loppuun. Tähän mennessä rakennusrekisteriin on lisätty 424 kohteen tiedot, yhteensä 15 139 m² kerrosalaa.

Vuoden vaihteessa tapahtui toimistotilojen muutto kunnantalolta Oppipojantielle, jossa teknisten palveluiden muutkin toimistotilat sijaitsevat.

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

VIRANOMAISLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2023	Tavoitetaso	TOTEUTUMINEN
Asiakaslähtöiset, lakiperusteiset ja asiantuntevat viranomaispalvelut	Valitusviranomaisen muuttamien lupapäätösten määrä suhteessa tehtyihin lupapäätöksiin	Muutoksen haku ei muuta päätöstä.	Päätöksiin ei ole haettu muutoksia.
	Lupapäätökset	Päätöksiä 270 kpl	195 kpl

VIRANOMAISLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

<i>Tavoitteet 2022–2025</i>	<i>Toimenpiteet 2023</i>	<i>Tavoitetaso</i>	<i>TOTEUTUMINEN</i>
	Varautuminen ammattitaitoisen henkilöstön rekrytointiin ajoissa ennen tapahtuvia eläköitymisiä	Riittävä ja ammattitaitoinen henkilöstö pystyy vastaamaan asiakkaiden palvelutarpeisiin viivytyksettä	Rakennusvalvontapäällikkö Kari Nuutinen ja rakennuslupainsinööri Jenni Laitinen ovat suorittaneet Metropolian Ammattikorkeakoulun rakennusvalvonnan henkilöstölle suunnatun tietomallikoulutuksen 18.1.–23.3. 2023 välisenä aikana.

Informatiiviset tunnusluvut

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Lautakunnan muuttamien lupapäätösten määrä suhteessa tehtyihin lupapäätöksiin (kpl/kpl)			
- viranhaltijat	0/231	0/270	0/195
Lupapäätöksiä, kpl	231	270	195
Myönnettyt luvat, asuntoja	108	150	170
Valmistuneet asunnot	200	180	90
Nettomenot €/asukas	4,14	5,03	-0,14
Maksujen kattavuus menoista, %	75,3	70,1	100,8

Talousarvion toteutuminen

Toimintatuotot toteutuivat 133,2 prosenttisesti. Vaikka yksityinen rakentaminen oli vaisua, ajoittui useiden suurien kohteiden (4 kerrostaloa sekä Ahmon ja Siilinlahden koulukeskukset) luvittaminen vuodelle 2023, mistä johtuu arviota huomattavasti suurempi tulokertymä.

Toimintakulujen osalta pysyttiin talousarviossa toteutuman ollessa 98,3 %.

Rakennusvalvonta

	TP 2022	TA 2023	Muutos	MB 2023	Toteuma 2023	Poikkeama	m%
Myyntituotot (ulk.)	3 620	5 000	0	5 000	2 130	-2 870	-57,4
Myyntituotot (sis.)	0	0	0	0	3 841	3 841	0,0
Maksutuotot	246 682	252 000	0	252 000	340 317	88 317	35,0
Tuet ja avustukset	3 040	0	0	0	0	0	0,0
Toimintatuotot	253 342	257 000	0	257 000	346 287	89 287	34,7
Valmistus omaan käyttöön	14 833	0	0	0	13 324	13 324	0,0
Henkilöstökulut	-282 449	-298 923	0	-298 923	-294 776	4 147	-1,4
Palvelujen ostot	-18 183	-23 345	0	-23 345	-21 904	1 441	-6,2
Palvelujen ostot (sis.)	-18 166	-24 562	0	-24 562	-22 576	1 986	-8,1
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-3 903	-2 000	0	-2 000	-2 667	-667	33,4
Muut toimintakulut (ulk.)	-28 112	-9 850	0	-9 850	-9 144	706	-7,2
Muut toimintakulut (sis.)	-5 412	-5 553	0	-5 553	-5 553	0	0,0
Toimintakulut	-356 225	-364 233	0	-364 233	-356 621	7 612	-2,1
Toimintakate	-88 051	-107 233	0	-107 233	2 990	110 223	-102,8

Ympäristönsuojelu

Sitovuus: viranomaislautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: Ympäristönsuojelupäällikkö Matti Nousiainen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Tulosalueen toiminnan painopisteenä on lakisääteisten lupa- ja valvontatehtävien hoitaminen. Valvonnassa on pääpaino ympäristönsuojelun valvontasuunnitelman ja valvontaohjelman mukaisessa säännöllisessä valvonnassa sekä suunnitelmallisessa ympäristön siisteysvalvonnassa yhteistyössä rakennusvalvonnan kanssa. Ympäristönsuojelun edistämistehtävissä painopisteinä ovat kunnan ilmastotyö sekä pohjavesialueiden suojeleminen.

Viranomaislautakunnassa on käsitelty viisi maa-aineslupaa, kaksi yhteislupaa ja yksi ympäristölupaa sekä lupiin liittyviä muutoksia ja selvityksiä. Viranhaltijapäätöksillä on käsitelty 13 meluilmoitusta ja 3 vapautushakemusta viemäriin ja vesijohtoon liittämiselvöllisyydestä. Lupahakemukset on käsitelty tavoiteajassa. Ympäristönsuojelun valvontaohjelman mukaiset säännöllisen valvonnan tarkastukset aloitettiin keväällä ja ne painottuivat vuoden loppupuoliskolle. Siisteysvalvonnan tarkastukset tehtiin kesän alussa. Sulan maan aikana tehtiin myös yhteydenottojen ym. perusteella roskaantumisen valvonnan tarkastuksia. Tarkastuksia tehtiin pääosin valvontaohjelman mukainen määrä valvontakohteissa, joissa oli luvan mukaista toimintaa vuonna 2023. Maa-aineslupien valvontatarkastukset tehtiin kesän ja syksyn aikana kaikille maa-ainesalueille, joissa oli ottotoimintaa vuoden aikana. Loppuvuodesta aloitettiin kiinteistökohtaisten jätevesijärjestelmien selvityshanke, jonka tarkoituksena on saattaa kiinteistökohtainen jätevesien käsittely vastaamaan lainsäädännön vaatimuksia. Hanke jatkuu vuonna 2024.

Kunnan ilmastotyöhön liittyen alkukesästä alkoi kolmivuotinen hanke "SISU - Suunnitelmallisen ilmastotyön juurruttaminen Pohjois-Savoon". Ympäristönsuojelu osallistui myös maakunnallisen ilmastohankkeen toimintoihin. Pohjavesialueiden suojelusuunnitelmien päivityshanke alkoi keväällä. Hankkeessa valmisteltiin suunnitelmien luonnoksia, asennettiin kaksi uutta pohjavesiputkea sekä otettiin pohjavesinäytteitä. Suunnitelmat valmistuvat vuonna 2024. Ympäristönsuojelu osallistui vesihuollon kehittämissuunnitelman laadintaan sekä hulevesien laadullisen analyysin hankkeisiin, jotka ovat Kuopion ja Siilinjärven yhteishankkeita. Ilmanlaadun seuranta tehtiin keskuskorttelin mittauspisteellä osana Kuopion mittausverkon toimintaa. Tulosalue osallistui öljyonnettomuuksien selvitystyöhön asiantuntija-apuna kunnan öljyntorjuntaviranomaiselle.

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

VIRANOMAISLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
<i>Tavoitteet 2022–2025</i>	<i>Toimenpiteet 2023</i>	<i>Tavoitetaso</i>	<i>TOTEUTUMINEN</i>
Kaikki lupa-asiat on mahdollista hoitaa sähköisesti	Sähköiseen asiointipalveluun luodaan mahdollisuudet hakea kaikkia ympäristönsuojelun lupia	Palvelu valmis	Kaikkia tavallisimpia lupamuotoja on mahdollista hakea sähköisen asiointin kautta.
Elinympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden turvaaminen	Suunnitelmallinen siisteysvalvonta	20	Tarkastuksia tehty 26 kpl
	Kunnan ympäristönsuojelumääräysten valmistelu	Viranomaislautakunta hyväksynyt määräysten luonnoksen	Viranomaislautakunta hyväksyi määräysten luonnoksen joulukuussa.
	Pohjavesien suojelusuunnitelman päivittäminen	Suojelusuunnitelmien luonnos valmis	Suojelusuunnitelmien päivityshanke on käynnistynyt.
Kunnan ilmastotyön tavoitteiden ja toimenpiteiden seurannan järjestäminen	Osallistuminen ilmastotyön jatkohankkeeseen	Jatkohanke käynnistetty	Ilmastotyön jatkohanke (SISU) on käynnistynyt.

Informatiiviset tunnusluvut

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Maa-aines- ja ympäristölupahakemusten käsittelyaika keskimäärin (kk)	2,7	3,5	2,5
Valvontaohjelman mukaisten tarkastusten toteuma (%)	79	100	77

Talousarvion toteutuminen

Talousarvio toteutui pääosin suunnitellusti. Ulkoiset toimintatuotot ja -kulut ylittyivät hieman siten, että ulkoinen toimintakate oli kuitenkin talousarvion mukainen. Sisäiset kulut ylittyivät yli 10 000 eurolla johtuen työllistämisrahoilla palkatuista työntekijöistä (toimistotyöntekijä arkistointitehtävissä ja ympäristönsuojelutarkastaja valvontatyössä).

Ympäristönsuojelu

	TP 2022	TA 2023	Muutos	MB 2023	Toteuma 2023	Poikkeama	m%
Myyntituotot (sis)	980	0	0	0	410	410	0,0
Maksutuotot	53 764	53 000	0	53 000	56 133	3 133	5,9
Tuet ja avustukset	4 126	0	0	0	0	0	0,0
Muut toimintatuotot	11 016	0	0	0	0	0	0,0
Toimintatuotot	69 886	53 000	0	53 000	56 543	3 543	6,7
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	2 900	2 900	0,0
Henkilöstökulut	-221 285	-238 396	0	-238 396	-249 961	-11 565	4,9
Palvelujen ostot	-35 191	-56 200	0	-56 200	-48 055	8 145	-14,5
Palvelujen ostot (sis.)	-18 055	-24 224	0	-24 224	-35 757	-11 533	47,6
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-1 080	-1 850	0	-1 850	-1 997	-147	8,0
Muut toimintakulut (ulk.)	-26 933	-8 400	0	-8 400	-8 111	289	-3,4
Muut toimintakulut (sis.)	-3 127	-3 208	0	-3 208	-3 209	-1	0,0
Toimintakulut	-305 671	-332 278	0	-332 278	-347 089	-14 811	4,5
Toimintakate	-235 785	-279 278	0	-279 278	-287 646	-8 369	3,0

TEKNISEN LAUTAKUNNAN JAOSTO

TEKNISEN LAUTAKUNNAN JAOSTO VUONNA 2023

Jäsen

Ritva Puustinen
Katariina Syväys
Heikki Jääskeläinen

Henkilökohtainen varajäsen

Pirjo Timonen
Reijo Räsänen
Jukka Puurunen

Yksityistiet

Sitovuus: valtuusto, brutto

Vastuuhenkilö: maaseutuasiamies Erkki Väätäinen

Toiminta-ajatus

Yksityistiehallinnon tehtävänä on kehittää ja toteuttaa toimenpiteitä yksityistieverkon parantamiseksi.

Toiminnalliset muutokset ja riskien toteutuminen

Valtioneuvosto on 8.12.2022 antanut asetuksen yksityistieasetuksen väliaikaisesta muuttamisesta vuosille 2023–2025. Valtionavustus yksityisteiden parantamiseksi kasvaa. Yksityisteiden korjauskustannukset ovat nousseet merkittävästi viime vuosina muun muassa inflaation ja energiakriisin takia. Hallitusohjelmaan on kirjattu, että yksityisteiden peruskorjausmäärärahat turvataan ja että alemman tieverkon ja yksityisteiden korjausvelan tulee vähentyä.

Toiminnallisiin muutoksiin merkityillä kunnan avustuksen korotuksilla –23, –24, –25 (ja –26) voimme turvata osaltamme tiekuntien mahdollisuuden toteuttaa investointeja alemmalla tieverkolla. Asetusmuutoksen tavoitteena on kannustaa tiekuntia parantamaan ja korjaamaan yksityisteitä sekä vähentää yksityisteiden korjausvelkaa. Toimiva yksityistieverkosto parantaa huoltovarmuutta ja helpottaa muun muassa kotimaisen puun kuljetuksia yksityisteiden varsilta metsäteollisuuden ja energiatuotannon tarpeisiin.

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

VALTUUSTON SIVOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Riskiärvio	TOTEUTUMINEN
KETTERÄ KEHITTÄJÄ			
Investoinnit yksityisteille	Aloitettujen investointihankkeiden	Valtion rahoitus ja yleinen hintataso ostopanoksissa	Kuudelle yksityistiealueelle aloitetaan investoinnit 2023. Ostopanosten korkeaa hintatasoa kompensoi valtion ja kunnan avustuksen korotus vuosille –23, –24 ja –25

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Riskiarvio	TOTEUTUMINEN
HYVINVOIVA ARKI			
Kunnossapitoavustukset yksityisteille	Yksityisteiden liikennöitävyys säilyy	Kunta on osaltaan turvaamassa yksityistielain mukaista tienpitoa tieosakkaiden yhteiseen lukuun	Kunnossapidon osalta kunnan avustus on hieman laskenut edellisvuodesta kohdistettaessa avustusta investointeihin
ELINVOIMAINEN YMPÄRISTÖ			
Sujuva ja turvallinen liikkuminen maaseutualueiden elinvoimaa kehittämällä	Yksityisteille ei muodostu korjausvelkaa, vaan liikkuminen turvataan	Inflaatio ja yleinen hintataso tuo epävarmuuksia myös alemman tieverkon, yksityisteiden hoitoon	Valtion avustuksen korotuksella ja samoin yksityisteiden kunnan avustuksen korotuksella on investointihankkeita yksityisteillä voitu toteuttaa

Talousarvion toteutuminen

Talousarvio toteutui suunnitellusti. Tilanne muuttui täysin vuoden 2023 syksyn aikana. Valtion avustuksen avustusprosenttia korotettiin asetuksen muutoksella vuosiksi 2023–2025, mutta leikkaus palauttaa valtion avustusprosentin 50 %:ksi vuodelle 2024. Loppuvuodesta 2023 haetut yksityistieavustukset, joille määräraha ei riittänyt vuoden 2023 puolella, ELY-keskus päättää vuoden 2024 syksyllä. Avustus näiden hankkeiden osalta putoaa todennäköisesti 50 %:iin ja lisäksi määrärahan riittävyydestä ei ole varmuutta. Valtion oli tarkoitus avustaa yksityisteiden perusparannuksia 70 %:n osuudella vuosina 2023–2025. Avustus korotettiin määräaikaisesti 50 %:sta 70 %:iin, mutta valtion budjettiin esitetty rahamäärän leikkaus uhkaa tehdä tavoitteen tyhjäksi. Loppukesällä alkaneisiin hankkeisiin valtion päätöksellä ei ollut vaikutusta. Vuoden 2023 hankkeista Autiorannantien perusparannushankkeen aloitus venyi syksyyn, mutta hankkeessa edetään suunnitelman mukaan, vaikka ELY:n tuki olisi vain 50 %, kertoi Autiorannantien johtokunta 28.11.2023. Autiorannantien aiempi hankehakemus pidetään ELY:llä voimassa. Hankehakemus kuntaan on myös voimassa.

Yksityistieasiat

	TP 2022	TA 2023	Muutos	MB 2023	Toteuma 2023	Poikkeama	m%
Henkilöstökulut	-6 082	-6 929	0	-6 929	-6 829	99	-1,4
Palvelujen ostot	-716	-250	0	-250	-1 463	-1 213	485,3
Palvelujen ostot (sis.)	-269	-377	0	-377	-358	19	-5,1
Avustukset	-95 400	-122 348	0	-122 348	-121 477	871	-0,7
Muut toimintakulut (ulk.)	-380	0	0	0	0	0	0,0
Toimintakulut	-102 847	-129 904	0	-129 904	-130 127	-223	0,2
Toimintakate	-102 847	-129 904	0	-129 904	-130 127	-223	0,2

YHTEISET PALVELUT*Sitovuus: valtuusto, brutto, koko palvelualue**Vastuuhenkilö: talousjohtaja Petteri Ristikangas***Toiminta-ajatus**

Yhteiset palvelut palvelualue on yksi kunnan viidestä palvelualueesta. Yhteisten palveluiden (palvelualue) sitovuustaso tuottaa kunnan sisäisiä tukipalveluita sisältäen tulosalueina talouspalvelut, henkilöstöpalvelut, työllisyystoiminnan ja muut tukipalvelut, tietotekniikkapalvelut, ruoka- ja puhtauspalvelut sekä hankinnat. Kesken vuotta jouduttiin perustamaan myös Maahanmuuttopalveluiden tulosalue palvelualueen sisälle.

Valtuustoon sitova palvelualue sisältää seuraavat tulosalueet:

Tulosalue	Toimintamenot	Toimintatulot	Toimintakate
Yhteisten palvelujen hallinto	-125 166	125 166	-
Henkilöstöpalvelut	-1 248 634	1 248 634	-
Talouspalvelut	-369 100	382 477	13 377
Työllisyystoiminta ja muut tukipalvelut	-1 957 285	437 523	-1 519 762
Maahanmuutto	-164 180	80 195	-83 985
Tietotekniikkapalvelut	-1 211 603	1 281 699	70 096
Ruoka- ja puhtauspalvelut	-5 878 753	5 689 489	-189 264
Hankinnat	-5 787	5 787	-
Sitovuustaso yhteensä	-10 960 508	9 250 970	-1 709 538

Toiminnalliset muutokset ja riskien toteutuminen

Yhteisten palveluiden toimintaa on kehitetty voimallisesti kuntastrategian ohjaamana. Vuoden 2023 aikana on otettu käyttöön uusia tietojärjestelmäpalveluita ja ratkaisuja, kuten em. digitaalinen osallisuusalusta, Decidim. Alustan avulla on toteutettu kaikille kuntalaisille avoin ja täysin läpinäkyvä osallistuvan budjetoinnin prosessi. Käyttöön otettiin myös kaikkia palvelualueita palveleva Digiturvamalli-ratkaisu, joka mahdollistaa tiedonhallintamallin digitalisoinnin ja jakamisen läpi organisaation integroituna Teamsin käyttöliittymänä. Merkittävä muutos kunnan tietohallinnossa oli vuoden 2023 syksyn aikana toteutettu konesalimigraatio, jossa kunnan konesalitulassa olevat palvelimet siirrettiin joko Tieran kapasiteettiin tai pilvipalveluihin.

Henkilöstöpalveluissa otettiin käyttöön Intro-verkkoperehdyttämishjelma. HR-järjestelmien käyttöönotto aloitettiin ja käyttöönotto tapahtuu kaikkien ohjelmien osalta vuoden 2024 alkupuolella. Digijärjestelmien tavoitteena on tukea esihenkilöiden ja työntekijöiden työt, parantaa raportointia sekä synnyttää pitkällä aikavälillä säästöjä. Sairauspoissaolot ja työtapaturmat vähenivät vuoteen 2022 verrattuna.

Vuoden 2023 aikana on valmisteltu TE-palvelu-uudistusta. Kunnanvaltuusto hyväksyi lokakuussa työllisyysalueen yhteistoimintasopimuksen ja palvelujen järjestämissuunnitelman. Päätöksen mukaisesti 1.1.2025 alkaen Siilinjärven kunnan työllisyyspalvelut kuuluu Kuopion työllisyysdenhoidonalueeseen.

Maahanmuuttajien määrä on pysynyt korkealla tasolla koko vuoden 2023, koska Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan jatkui ja jatkuu edelleen. Yli 100 ukrainalaista maahanmuuttajaa on saanut kotikunnan Siilinjärveltä vuoden 2023 loppupuolella. Maahanmuuttajan saadessa kotikuntaoikeuden, on kunta oikeutettu saamaan KEHA-keskuksesta erillistä lakennallista korvausta maahanmuuttajista. Lakennallinen korvaus maksetaan 3 vuoden ajan siitä laskien, kun maahanmuuttaja on saanut kotikuntaoikeuden.

Ruokapalveluissa keskeisin muutos toteutui vuoden 2023 alussa, kun SOTE-ateriatuotanto loppui Vanhan Pappilan keittiössä. Saman aikaisesti Vanhan Pappilan tuotantomenetelmä vaihtui kylmätuotannoksi ja Suininlahden tuotanto siirtyi Vanhan Pappilan keittiölle. Vanhan Pappilan keittiön tiloista on voimassa yhteiskäyttösopimus Pohjois-Savon hyvinvointialueen kanssa.

Talospalveluita työllisti kevään 2023 aikana sotien irtautumiseen liittyneet "jätkityöt". Kokonaisuudessaan ei yhteisten palveluiden toiminnassa ole havaittuja muutoksia tai riskejä.

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Vastuutaho	TOTEUTUMINEN
KETTERÄ KEHITTÄJÄ			
<p>1.1 Kuntalaisilla on useita uusia osallistumisen tapoja</p> <p>Palveluverkko vastaa kuntalaisten tarpeita laadullisesti, alueellisesti ja määrällisesti</p>	<p>Otetaan pilottikäyttöön kuntalaisten osallistumisen digitaalinen alusta</p> <p>Palveluprosessien uudistaminen ruoka- ja puhtauspalveluissa.</p> <p>Kunnantalon asiakaspalvelun kehittäminen</p>	<p>Tietohallinto</p> <p>Ruoka- ja puhtauspalvelut</p> <p>Henkilöstöpalvelut</p>	<p>Toteutunut osallistuvan budjetoinnin yhteydessä.</p> <p>Kylmävalmistus tuotantotapa vakiintunut käyttöön. Puhtauspalveluissa aluejako ja tehtäväkuvat tarkistettu.</p> <p>Uudistus toteutunut. Asiakaspalvelukeskitetty kirjaston yhteyteen kunnan infoon. Aukioloaikoja laajennettu. Sähköisiä palveluja lisätty.</p>
<p>1.2 Ajasta ja paikasta riippumattomat palvelut ovat kuntalaisten käytössä</p> <p>Tiedon läpinäkyvyyden edistäminen tiedolla johtamisessa sekä päätöksenteossa</p>	<p>Kehitetään ja otetaan käyttöön uusia digitaalisia palveluita, digitalisoidaan vanhoja prosesseja</p> <p>Otetaan käyttöön koko kuntaa palvelevia vain tiedon läpinäkyvyyttä ja raportointia edistäviä järjestelmiä, sovelluksia tai ratkaisuja</p>	<p>Tietohallinto</p> <p>Tietohallinto</p>	<p>Laajennettu verkko maksaminen kirjastopalveluihin. Liikuntapaikat digitalisoitu kuntasovellukseen.</p> <p>Aktiivisesti selvitetty tiedon läpinäkyvyyden lisäämistä. Toteutettu ostolaskudatan avaaminen.</p>

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
<i>Valtuustokauden tavoite 2022–2025</i>	<i>Tavoite ja -taso</i>	<i>Vastuutaho</i>	<i>TOTEUTUMINEN</i>
1.3 Toimivat yhteydet alueellisessa kehittämisessä	Osallistumme aktiivisesti alueellisiin digitaalista kehittämistä edistäviin vaikuttamis-foorumeihin	Tietohallinto	Toteutunut suunnitellusti. Mm. Pohjois-Savon digifoorumin toiminta.
1.4 Koulutettua työvoimaa on riittävästi	Avoimet työpaikat saadaan täytettyä asetettujen pätevyysvaatimusten mukaisesti Henkilöstön osaamisen ylläpitäminen ja vahvistaminen	Henkilöstöpalvelut	Toiminnassa vahvistettu positiivista työnantajakuvaa sekä panostettu työpaikkailmoitusten näkyvyyteen ja rekrytointiosaamiseen Otettiin käyttöön uusi Eduhouse-verkkokoulutusalue, jossa on tarjolla monipuolista koulutusta eri henkilöstöryhmille.
1.5 Kokeileva organisaatiokulttuuri ja uudet kokeilut	Kokeillaan rohkeasti uudenlaisia digitaalisia työskentelytapoja sekä ratkaisuja	Henkilöstöpalvelut Tietohallinto	Power BI -raportointi otettiin käyttöön.
Tietotyöympäristö mahdollistaa hybridityöskentelyn	Otamme käyttöön vain ratkaisuja, jotka mahdollistavat hybridityöskentelyn Varmistamme tietotyöympäristön teknisen toimivuuden kaikin tarvittavin keinoin	Tietohallinto Tietohallinto	Käynnistetty työajanseurannan modernisointiprojekti Käynnistetty konesalipalveluiden modernisointiprojekti
Henkilöstön koulutustarjonta tukee kehittämistoimintaa.	Jokainen suorittaa tietoturvakoulutuksen Verkkokoulutusalue palvelee koko henkilöstöä ja sen tarjonta on kattava Uusien esihenkilöiden koulutukseen osallistuminen mahdollistetaan	Henkilöstöpalvelut	82% suorittanut tietoturvakoulutuksen, 71% suorittanut tietosuojakoulutuksen Alusta tarjolla koko henkilöstölle ja luottamushenkilöille. Mahdollistettu ulkopuolisiin koulutuksiin osallistuminen, omia koulutuksia ei järjestetty.

VALTUUSTON SITOIVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Vastuutaho	TOTEUTUMINEN
HYVINVOIVA ARKI			
<p>2.2 Kuntalaisten ja kunnan työntekijöiden positiivisen mielenterveyden edistäminen</p> <p>Yhteisöllisyyden vahvistaminen ja yksinäisyyden ehkäiseminen (kuntalaiset & kunnan työntekijät)</p> <p>Kunnan työntekijöiden osaamisen vahvistaminen (mielenterveystaidot ja -johtaminen)</p>	<p>Matalan kynnyksen palveluihin ja ennaltaehkäisyyn panostetaan.</p> <p>Työntekijöiden työhyvinvointi säilyy nykyisellä tasolla tai paranee</p> <p>Koulutuksen järjestäminen</p> <p>Sairauspoissaolojen vähentyminen</p>	<p>Henkilöstöpalvelut (työntekijöiden osalta)</p> <p>Henkilöstöpalvelut</p>	<p>Auntien käyttö pysyi hyvällä tasolla, ja käyttäjien tyytyväisyys Auntien tarjoamaan keskusteluapuun oli korkea.</p> <p>Työhyvinvointikysely toteutettiin ja sen perusteella laadittiin yhteiset toiminnan kehittämiskohteet. Työntekijöiden hyvinvointi on parantunut edelliseen kyselyyn verrattuna.</p> <p>Avoimia webinaareja oli avoinna kaikille työntekijöille.</p> <p>Mielenterveyssyistä johtuvat poissaolot vähentyivät.</p>
<p>2.3 Kuntalaisten ja kunnan työntekijöiden yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen</p> <p>Kunnan palveluiden tuottaminen sisäilmaltaan terveellisissä ja turvallisissa tiloissa</p>	<p>Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman päivittäminen (työnantaja)</p> <p>Sisäilmaongelmat tuodaan ajoissa sisäilmatyöryhmän ja teknisten palveluiden tietoon</p>	<p>Henkilöstöpalvelut</p> <p>Sisäilmatyöryhmä</p>	<p>Lisätty työyhteisön monimuotoisuutta, korvaavan työn -malli päivitetty ja palkattu vähemmistöryhmiin kuuluvia.</p> <p>Henkilöstösuunnitelman valmistelu aloitettu.</p> <p>Käyttöön otettiin sisäilmahaitta - ilmoitusjärjestelmä, jonka avulla ilmoitusten tekeminen ja käsittely muuttuu systemaattisemmaksi ja helpommaksi.</p>

Tavoitteiden riskiarviot

Esihenkilöiden ja henkilöstön sitoutuminen tavoitteiden saavuttamiseen.

TOTEUTUMINEN:

Riski ei ole toteutunut. Työhyvinvointikyselyn tuloksista ilmenee, että henkilöstö on sitoutunutta ja lähes kaikki (90 %) suosittelevat Siilinjärveä työpaikkana.

Työnantaja kuvassa epäonnistuminen.

TOTEUTUMINEN:

Riski ei ole toteutunut. Työhyvinvointikyselyn tulokset tukevat hyvää työnantajakuva.

Talousarvion toteutuminen

Talousarviovuosi piti sisällään lukuisia haasteita ja epävarmuustekijöitä, joihin kaikkiin ei osattu varautua. Elintarvikkeiden, pesulapalveluiden ja kuljetukset kustannukset ylittyivät arvioidusta. Maahanmuuttopalveluiden henkilöstökulut kasvoivat arvioitua suurimmiksi, koska Ukrainan tilanne ei helpottunut ja maahanmuuttaja-asiakkaiden määrä pysyi edellisen vuoden tasolla.

Työllisyyspalveluissa velvoitetyöllistämistä oli ennakoitua vähemmän. Palveluiden ostoa oli myös arvioitua vähemmän työllisyyspalveluiden asiakkaille, koska asiakkaille ei saatu tarvittavia palveluita. Talouspalveluiden palveluiden ostot Monetralta toteutuivat n. 50 000 euroa budjetoitua pienempänä.

Haasteista ja epävarmuustekijöitä huolimatta Yhteisten palveluiden talousarvio toteutui kokonaisuudessaan suunnitelman mukaisesti.

YHTEISET PALVELUT

	TP 2022	TA 2023	Muutos	MB 2023	Toteuma 2023	Poikkeama	m%
Myyntituotot (ulk.)	723 145	173 263	0	173 263	263 604	90 341	52,1
Myyntituotot (sis.)	8 602 449	6 987 440	0	6 987 440	6 827 096	-160 344	-2,3
Tuet ja avustukset	631 890	339 598	0	339 598	353 963	14 365	4,2
Vuokratuotot (ulk.)	0	0	0	0	43 134	43 134	0,0
Vuokratuotot (sis.)	2 195 056	1 760 252	0	1 760 252	1 760 253	1	0,0
Muut toimintatuotot	4	0	0	0	2 921	2 921	0,0
Toimintatuotot	12 152 544	9 260 553	0	9 260 553	9 250 970	-9 583	-0,1
Henkilöstökulut	-5 401 446	-4 720 562	0	-4 720 562	-4 641 212	79 350	-1,7
Palvelujen ostot	-4 085 733	-2 703 148	0	-2 703 148	-2 510 358	192 790	-7,1
Palvelujen ostot (sis.)	-465 860	-613 788	0	-613 788	-496 604	117 184	-19,1
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-1 736 853	-1 317 998	0	-1 317 998	-1 406 561	-88 563	6,7
Avustukset	-1 158 870	-1 000 000	0	-1 000 000	-1 195 625	-195 625	19,6
Muut toimintakulut (ulk.)	-585 594	-417 078	0	-417 078	-510 476	-93 398	22,4
Muut toimintakulut (sis.)	-218 740	-199 675	0	-199 675	-199 672	3	0,0
Toimintakulut	-13 653 095	-10 972 249	0	-10 972 249	-10 960 508	11 741	-0,1
Toimintakate	-1 500 551	-1 711 696	0	-1 711 696	-1 709 538	2 158	-0,1
Poistot ja arvonalentumiset	-178 347	-183 189	0	-183 189	-143 607	39 582	-21,6

Yhteisten palvelujen hallinto

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: talousjohtaja Petteri Ristikangas

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

-

Talousarvion toteutuminen

Henkilöstökulu ylittää talousarvion kunnanjohtajan sijaistamisen seurauksena.

Yhteisten palvelujen hallinto

	TP 2022	TA 2023	Muutos	MB 2023	Toteuma 2023	Poikkeama	m%
Myyntituotot (sis)	109 702	111 344	0	111 344	125 166	13 822	12,4
Toimintatuotot	109 702	111 344	0	111 344	125 166	13 822	12,4
Henkilöstökulut	-103 286	-105 701	0	-105 701	-119 291	-13 590	12,9
Palvelujen ostot	-2 012	-2 250	0	-2 250	-662	1 588	-70,6
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-426	0	0	0	-647	-647	0,0
Muut toimintakulut (ulk.)	-3 796	-3 393	0	-3 393	-4 365	-972	28,6
Muut toimintakulut (sis.)	-182	-200	0	-200	-200	0	0,1
Toimintakulut	-109 702	-111 544	0	-111 544	-125 166	-13 621	12,2
Toimintakate	0	-200	0	-200	0	201	-100,2

Henkilöstöpalvelut

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: henkilöstöjohtaja Tiina Veijola

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Toimintaan kehitettiin voimakkaasti strategian mukaisesti. HR-järjestelmien käyttöönotto aloitettiin ja käyttöönotto tapahtuu kaikkien ohjelmien osalta vuoden 2024 alkupuolella. Vuoden aikana otettiin käyttöön Intro-verkkoperehdyttämishjelma. Digijärjestelmien tavoitteena on tukea esihenkilöiden ja työntekijöiden työt, parantaa raportointia sekä synnyttää pitkällä aikavälillä säästöjä.

Sairauspoissaolojen kehitys on ollut oikean suuntainen ja sairauspoissaolot ovat vähentyneet vuoden takaiseen kuten myös työtapaturmat. Tämä kehitys helpottaa toiminnan suunnittelua ja talousarvion toteutumista.

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2023	Tavoitetaso	TOTEUTUMINEN
1.1. Kunnantalon asiakaspalvelun kehittäminen	Kunnantalon asiakaspalvelua kehitetään	Sujuva asiakaspalvelu monimuotoisesti toteutettuna.	Uudistus toteutunut. Asiakaspalvelukeskitetty kirjaston yhteyteen

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

<i>Tavoitteet 2022–2025</i>	<i>Toimenpiteet 2023</i>	<i>Tavoitetaso</i>	<i>TOTEUTUMINEN</i>
	monimuotoisesti, lisäämällä verkkopalveluita. Toimintaa mietitään jo uuden toimitilan näkökulmasta, koska nykyinen kunnanvirasto poistuu käytöstä lähivuosina.		kunnan infoon. Aukioloaikoja laajennettu. Sähköisiä palveluja lisätty.
1.2. Otetaan käyttöön koko kuntaa palvelevia digitaalisia järjestelmiä, sovelluksia ja ratkaisuja	Hankitaan uusi työajan seuranta ja sähköinen arkistointi	Uudet ohjelmat lisää ketteryyttä ja toimintavarmuutta.	Toteutunut. Nepton otettu käyttö.
1.5. Kirjataan tavoite koko yhteisiä palveluja koskien Henkilöstön osaamisen varmistaminen palvelualueella	Kehityskeskustelut ja osaamiskartoitus - kehityskeskustelujen ohjeistaminen -osaamistarpeen tunnistaminen	Jokaisen työntekijän kanssa käydään kehityskeskustelu, jossa kartoitetaan osaamistarpeet. Osaava ja sitoutunut henkilöstö.	Kehityskeskustelut toteutettu laajasti. Otettu käyttöön uusi Eduhouse-verkkokoulutusalue, jossa on tarjolla monipuolista koulutusta eri henkilöstöryhmille.
2.2. Työhyvinvointi, sairauspoissaolojen vähentäminen	Sairauslomapäivien vähentyminen Panostetaan ennaltaehkäiseviin toimintoihin. Korvaava työ	Sairauspoissaolot vähentyvät vuoden 2018 tasolle. Auntien käyttö lisääntyy. Korvaava työ yleistyy ja sen tarjoaminen tehdään helpommaksi. Tavoite nostaa korvaavan työn määrää edellisestä vuodesta.	Sairauspoissaolojen kehitys on kääntynyt laskuun. Auntien käyttö on pysynyt hyvällä tasolla, ja käyttäjien tyytyväisyys Auntien tarjoamaan keskusteluapuun on korkea.

Talousarvion toteutuminen

Henkilöstöhallinnon osalta pystyttiin hyvin talousarviossa. Palvelujen ostoja tuli hieman arvioitua enemmän, mutta se johtuu pääasiassa Monetralta ostetuista erikseen laskutettavasta lisätyöstä.

Henkilöstöpalvelut

	TP 2022	TA 2023	Muutos	MB 2023	Toteuma 2023	Poikkeama	m%
Myyntituotot (ulk.)	14 597	0	0	0	14 774	14 774	0,0
Myyntituotot (sis.)	1 425 117	1 071 546	0	1 071 546	1 043 790	-27 756	-2,6
Tuet ja avustukset	387 893	184 000	0	184 000	190 070	6 070	3,3
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0,0
Toimintatuotot	1 827 606	1 255 546	0	1 255 546	1 248 634	-6 912	-0,6
Henkilöstökulut	-541 448	-442 537	0	-442 537	-441 889	648	-0,1
Palvelujen ostot	-1 260 347	-772 210	0	-772 210	-776 421	-4 211	0,5
Palvelujen ostot (sis.)	-733	-685	0	-685	0	685	-100,0
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-6 072	-19 670	0	-19 670	-7 850	11 820	-60,1
Muut toimintakulut (ulk.)	-15 032	-17 000	0	-17 000	-18 340	-1 340	7,9
Muut toimintakulut (sis.)	-3 975	-4 132	0	-4 132	-4 133	-1	0,0
Toimintakulut	-1 827 608	-1 256 234	0	-1 256 234	-1 248 634	7 600	-0,6
Toimintakate	-2	-688	0	-688	0	688	-100,0

Talouspalvelut

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: talouspäällikkö Eeva Miettinen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Talouspalveluita työllisti kevään aikana soten irtautuminen, mutta tilanne tasaantui kesään tullessa. Irtautuminen kunnan toiminnasta onnistui hyvin. Monetran konsernissa on valittu uusi taloushallinto-ohjelmisto, jonka ensimmäisiä käyttöönottoprojektien valmisteluja on aloitettu, mutta varsinaiset käyttöönotot ovat siirtyneet vuoteen 2025. Monetra Pohjois-Savossa käynnistytävien taloushallinnon projektien tilanteesta ei ole saatu tietoja.

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2023	Tavoitetaso	TOTEUTUMINEN
Toimintaprosessien tarkastelu maksumääräysten ja sisäisten laskujen osalta	Hyödynnetään ostolaskujen kierrätysohjelman (Rondo) uusia ominaisuuksia	Käyttöönotot tehty	Ei toteutunut. Uusi taloushallinto-ohjelmisto sisältää jatkossa ominaisuudet.

Talousarvion toteutuminen

Palveluiden ostot toteutuivat n. 50 000 euroa pienempänä (Monetra). Asiaan vaikutti soten irtautumisen vaikutus, mikä oli Monetran hinnoittelussa huomioitu pienemmiksi yksikköhinnoiksi.

Talouspalvelut

	TP 2022	TA 2023	Muutos	MB 2023	Toteuma 2023	Poikkeama	m%
Myyntituotot (sis)	572 558	433 555	0	433 555	382 477	-51 078	-11,8
Toimintatuotot	572 558	433 555	0	433 555	382 477	-51 078	-11,8
Henkilöstökulut	-145 097	-124 378	0	-124 378	-125 757	-1 379	1,1
Palvelujen ostot	-395 586	-287 000	0	-287 000	-235 507	51 493	-17,9
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-55	-1 500	0	-1 500	-675	825	-55,0
Muut toimintakulut (ulk.)	-11 756	-7 300	0	-7 300	-7 162	138	-1,9
Toimintakulut	-552 494	-420 178	0	-420 178	-369 100	51 077	-12,2
Toimintakate	20 064	13 377	0	13 377	13 377	-1	0,0
Poistot ja arvonalentumiset	-20 065	-13 377	0	-13 377	-13 377	0	0,0

Työllisyystoiminta ja muut tukipalvelut

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: henkilöstöjohtaja Tiina Veijola

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

TE-palvelu-uudistuksen mukainen työllisyydenhoitoalueen muodostaminen on sujunut aikataulussa Siilinjärvellä. Lokakuussa Siilinjärven kunta hyväksyi työllisyysalueen yhteistoimintasopimuksen ja palvelujen järjestämissuunnitelman. 1.1.2025 alkaen Siilinjärven kunnan työllisyyspalvelut kuuluu Kuopion työllisyydenhoidonalueeseen.

Siilinjärven työllisyysaste on pysynyt korkeana, ja työttömyysaste lähti nousemaan loppuvuodesta. Varsinkin lomautettujen määrä kasvoi.

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2023	Tavoitetaso	TOTEUTUMINEN
TE-palvelu2024-uudistus	Työllisyysalueiden muodostaminen Uudistuksen ja muutoksen läpiviemisen suunnittelu.	Toimivat ja kuntalähtöiset TE-palvelut integroituna kunnan elinkeinopalveluiden kanssa.	Siilinjärven kunta on osallistunut aktiivisesti uuden työllisyysalueen valmisteluun
Palkkatukityöllistämisen kehittäminen kunnassa	Kunnan palkkatukityöllistämisen kehittäminen ja ohjauksen tuki	Palkkatukityöllistämisen ja asiakaspolkujen rakentaminen jää kunnan pysyväksi toiminnaksi.	Palkkatukityö lisääntyi hieman kunnassa.

Talousarvion toteutuminen

Velvoitetöylyllistämistä oli ennakoitua vähemmän. Palvelujen ostoa oli myös arvioitua vähemmän, koska asiakkaille ei saatu ostettua palveluita, vaikka tarvetta olisi ollut.

Työllisyystoiminta ja muut tukipalvelut

	TP 2022	TA 2023	Muutos	MB 2023	Toteuma 2023	Poikkeama	m%
Myyntituotot (ulk)	561	0	0	0	439	439	0,0
Myyntituotot (sis)	289 751	451 713	0	451 713	295 607	-156 106	-34,6
Tuet ja avustukset	233 615	70 000	0	70 000	141 475	71 475	102,1
Muut toimintatuotot	4	0	0	0	2	2	0,0
Toimintatuotot	523 931	521 713	0	521 713	437 523	-84 190	-16,1
Henkilöstökulut	-526 003	-657 652	0	-657 652	-495 033	162 619	-24,7
Palvelujen ostot	-300 191	-277 210	0	-277 210	-107 478	169 732	-61,2
Palvelujen ostot (sis.)	-76 628	-153 835	0	-153 835	-88 489	65 346	-42,5
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-11 795	-12 740	0	-12 740	-18 333	-5 593	43,9
Avustukset	-1 158 870	-1 000 000	0	-1 000 000	-1 195 625	-195 625	19,6
Muut toimintakulut (ulk.)	-22 965	-17 220	0	-17 220	-27 531	-10 311	59,9
Muut toimintakulut (sis.)	-24 132	-24 797	0	-24 797	-24 796	1	0,0
Toimintakulut	-2 120 585	-2 143 454	0	-2 143 454	-1 957 285	186 169	-8,7
Toimintakate	-1 596 654	-1 621 741	0	-1 621 741	-1 519 762	101 978	-6,3
Poistot ja arvonalentumiset	0	-13 333	0	-13 333	0	13 333	-100,0

Maahanmuutto

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: henkilöstöjohtaja Tiina Veijola

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Maahanmuuttopalveluiden osalta toiminta on vakiintunut, ja asiakkaiden asettumisen tukemisesta toiminnan painopiste on siirtynyt asiakkaiden työllistämistä ja osaamisen lisäämistä painottaviin.

Maahanmuuttajien määrä pysyi korkealla koko vuoden ajan, koska Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan jatkui ja jatkuu edelleen. Maahanmuuton osalta toimintaa on muutettu vallitsevan tilanteen mukaan. Yli 100 ukrainalaista maahanmuuttajaa on saanut kotikunnan Siilinjärveltä vuoden 2023 loppupuolella. Maahanmuuttajista maksetun korvausta kuntamallin mukaisesti kuntamallin päättymiseen 31.12.2023 sakka. Maahanmuuttajan saadessa kotikuntaoikeuden, sen jälkeen kunnalle maksetaan KEHA-keskuksesta erillistä lakennallista korvausta maahanmuuttajista. Lakennallinen korvaus maksetaan 3 vuoden ajan siitä laskien, kun maahanmuuttaja saa kotikuntaoikeuden.

Talousarvion toteutuminen

Kuntamallikorvaus ei ole ohjautunut maahanmuuton momentille. Henkilöstökulut kasvoivat arvioitua suurimmiksi, koska Ukrainan tilanne ei helpottunut ja sitä myöskin maahanmuuttaja-asiakkaiden määrä ei lähtenyt vähentymään.

Maahanmuutto

	TP 2022	TA 2023	Muutos	MB 2023	Toteuma 2023	Poikkeama	m%
Myyntituotot (ulk)	0	0	0	0	79 205	79 205	0,0
Myyntituotot (sis)	0	0	0	0	990	990	0,0
Tuet ja avustukset	7 891	85 598	0	85 598	0	-85 598	-100,0
Toimintatuotot	7 891	85 598	0	85 598	80 195	-5 403	-6,3
Henkilöstökulut	-91 470	-79 554	0	-79 554	-128 682	-49 129	61,8
Palvelujen ostot	-1 358	-4 600	0	-4 600	-5 843	-1 243	27,0
Palvelujen ostot (sis.)	-11 079	-5 663	0	-5 663	-27 887	-22 224	392,4
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-140	-900	0	-900	-1 211	-311	34,5
Muut toimintakulut (ulk.)	0	-3 000	0	-3 000	-557	2 444	-81,5
Toimintakulut	-104 047	-93 717	0	-93 717	-164 180	-70 463	75,2
Toimintakate	-96 156	-8 119	0	-8 119	-83 985	-75 866	934,5

Tietotekniikkapalvelut

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: digijohtaja Tiia Häsä

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Raportointikaudella suurin kokonaisuus ja painopiste oli osallistuvan budjetoinnin prosessin läpivieminen, tähän liittyvän digitaalisen osallisuusalustan käyttöönotto, prosessin mallintaminen alustalle ja etenemisvaiheisiin liittyvät tehtävät.

Raportointikaudella otettiin käyttöön uusia tietojärjestelmäpalveluita ja ratkaisuja, kuten em. digitaalinen osallisuusalusta, Decidim. Alusta mahdollistaa täysin läpinäkyvän osallistuvan budjetoinnin prosessin läpiviemisen sekä muiden osallisuusprosessien mallintamisen.

Käyttöön otettiin myös Digiturvamalli-ratkaisu, joka mahdollistaa tiedonhallintamallin digitalisoinnin ja jakamisen läpi organisaation integroituna Teamsin käyttöliittymään. Tämä korvaa aiemmin roolia hoitaneen excel-taulukon.

Kunnan irtaimistorekisteri siirrettiin myös olemassa olevalle laiterekisterialustalle ja vanhasta kalliista järjestelmästä luovuttiin. Tässä toteutui tuntuvasti kustannusten tehostuminen sekä jo olemassa olevan alustan tehokkaampi hyödyntäminen.

Yksi isoimpia muutoksia raportointikaudella oli konesalimigraatio, jossa kunnan konesalitulissa olevat palvelimet siirrettiin joko Tieran kapasiteettiin tai pilvipalveluihin. 66

palvelinta sammutettiin kokonaan, 30 palvelinta siirtyi Tieran kapasiteettiin ja 3 palvelua siirtyi toimittajien SaaS-palveluihin.

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
<i>Tavoitteet 2022–2025</i>	<i>Toimenpiteet 2023</i>	<i>Tavoitetaso</i>	<i>TOTEUTUMINEN</i>
1.1 Otetaan pilottikäyttöön kuntalaisten osallistumisen digitaalinen alusta	Kartoitetaan vaihtoehtoiset alustat, valitaan soveltuvin ja rakennetaan pilottikäyttö.	Alusta pilotoitu, jatkokäytöstä päätetty.	Toteutunut, käyttöä jatketaan. Seuraava osallistuvan budjetoinnin prosessi 2024–25.
1.2 Kehitetään ja otetaan käyttöön uusia digitaalisia palveluita, digitalisoidaan vanhoja prosesseja	Organisaation läpileikkaavasti tunnistetaan prosessien digitalisointitarpeita ja arvioidaan mahdollisuudet digitalisoinnille. Toteutetaan digitalisoituja uusia prosesseja ja palveluita.	Tiedonhallintalain mukaiset arvioinnit tehdään aina – muutosvaikutusten arviointi ja tietosuojavaikutusten-arviointi. 1–3 uutta digitaalista prosessia vuonna 2023.	Tiedonhallintalain mukaisia uusia arviointiprosesseja ei tehty vuonna 2023, vuonna 2022 tehtiin kahdesti. Kirjaston palvelumaksut verkkomaksuiksi, PowerBI-raportit intraan, Nepton työajanseuranta, Dynasty-arkistolaajennus.
1.3 Osallistumme aktiivisesti alueellisiin digitaalista kehittämistä edistäviin vaikuttamis-foorumeihin	Aktiivisen roolin ylläpitäminen ja verkostojen rakentaminen Pohjois-Savon digitalisaatio-foorumissa, Kauppakamarin Digivaliokunnassa sekä Tieran liiketoiminnan ohjausryhmissä.	Pysymme alueellisesti tärkeissä keskusteluissa osallisena, valvomme Siilinjärven etuja.	Toteutunut suunnitellusti.

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

<i>Tavoitteet 2022–2025</i>	<i>Toimenpiteet 2023</i>	<i>Tavoitetaso</i>	<i>TOTEUTUMINEN</i>
<p>1.5 Kokeillaan rohkeasti uudenlaisia digitaalisia työskentelytapoja sekä ratkaisuja</p> <p>Otamme käyttöön vain ratkaisuja, jotka mahdollistavat hybridityöskentelyn</p> <p>Varmistamme tietotyöympäristön teknisen toimivuuden kaikin tarvittavin keinoin</p> <p>Verkkokoulutusalue palvelee koko henkilöstöä ja tarjonta on kattava</p>	<p>Monitoimityötiloihin orientoituminen, paperiton toimisto, paikkariippumattomat tallennusalustat.</p> <p>Etätuen mahdollistavat ratkaisut mahdollistettu kaikille käyttöön kuten turvaposti.</p> <p>Varmuuskopiointi käytössä, myös pilvipalveluiden osalta. Tietoturvakäytännöt huomioitu hybridityössä.</p> <p>Pakolliset tietosuojaja ja tietoturvakoulutukset: henkilöstön aktivointi ja sisäinen markkinointi.</p>	<p>Tulostuskustannuksissa nähdään selvää säästöä. Verkkolevyjen määrä vähentynyt merkittävästi.</p> <p>Ei järjestelmiä käytössä, joita ei voi käyttää hybridityössä.</p> <p>Nauhavarmuuskopiointi korvattu Tieran palvelulla. Pilvivarmuuskopiointi käytössä.</p> <p>Verkkokoulutusalue hyödynnetään henkilöstön osaamisen kasvattamiseen monipuolisesti.</p>	<p>Turvatulostusympäristö päivitetty, tulostamisen periaatteet tarkennettu. Siirrytty pilvitalennusalustoille.</p> <p>Toimittu periaatteen mukaisesti.</p> <p>Konesalimuutoksen yhteydessä nauhavarmuuskopiointi luovuttu. Pilvivarmuuskopiointi käytössä O365-ympäristössä.</p> <p>73% suorittanut tietoturvakoulutuksen ja 72% tietosuojakoulutuksen. Alustalla suorituksia yhteensä 2177 kpl.</p>

Talousarvion toteutuminen

Tietotekniikkapalveluissa vuonna 2023 arvioidut henkilöstökulut alittuivat noin 20 tuhatta euroa, toisaalta vuokrakulut (tilat, koneet ja laitteet) ylittyivät yhteensä noin 29 tuhatta euroa. Kokonaisuutena kuitenkin vuoden 2023 toimintakulut jäivät alle budjetoidun 23 500 euroa, joka on onnistunut tulos huomioiden, että vuoden aikana tehtiin aktiivisesti kehityshankkeita sekä isojakin toimintaympäristön muutoksia. Vuoden 2023 aikana laskutettiin vielä Istekiltä Hyvinvointialueen käyttämiä kunnan ympäristöstä julkaistuja palveluita lähes 50 000 eurolla, nämä tuotot poistuvat tulevilta vuosilta, sillä palvelut on saatu vihdoin siirrettyä Hyvinvointialueen ympäristöön tai palveluista on pystytty luopumaan kokonaan.

Iso teknisen ympäristön muutos, konesalimigraatio-projekti, on toteutettu investointihankkeena ja se on jatkunut vielä vuoden 2024 1. kvartaalin ajan.

Tietotekniikkapalvelut

	TP 2022	TA 2023	Muutos	MB 2023	Toteuma 2023	Poikkeama	m%
Myyntituotot (ulk)	6 821	0	0	0	48 226	48 226	0,0
Myyntituotot (sis)	1 750 769	1 340 374	0	1 340 374	1 215 709	-124 665	-9,3
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	14 845	14 845	0,0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	2 920	2 920	0,0
Toimintatuotot	1 757 591	1 340 374	0	1 340 374	1 281 699	-58 675	-4,4
Henkilöstökulut	-87 905	-144 578	0	-144 578	-125 089	19 488	-13,5
Palvelujen ostot	-1 256 083	-964 370	0	-964 370	-948 465	15 905	-1,6
Palvelujen ostot (sis.)	0	0	0	0	-87	-87	0,0
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-2 868	-11 155	0	-11 155	5 886	17 041	-152,8
Muut toimintakulut (ulk.)	-282 017	-115 000	0	-115 000	-143 848	-28 848	25,1
Toimintakulut	-1 628 873	-1 235 103	0	-1 235 103	-1 211 603	23 500	-1,9
Toimintakate	128 718	105 271	0	105 271	70 096	-35 175	-33,4
Poistot ja arvonalentumiset	-128 501	-105 268	0	-105 268	-69 969	35 299	-33,5

Ruoka- ja puhtauspalvelut

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: ruoka- ja puhtauspalvelujohtaja Sirpa Kurki

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Kunnan tuottamat ruokapalvelut tuotetaan kolmesta valmistavasta keittiöstä, joista Ahmo ja Vuorela toimivat perinteisellä cook & serve tuotantomallilla. Keskeisimmät muutokset toteutuivat alkuvuodesta, kun Vanhan Pappilan keittiöstä jäi SOTE-ateriatuotanto pois, tuotantomenetelmä siellä vaihtui kylmätuotannoksi ja Suininlahden tuotanto siirtyi Vanhan Pappilan keittiölle. Vanhan Pappilan keittiön tiloista saatiin voimaan yhteiskäyttö sopimus Pohjois-Savon hyvinvointialueen kanssa. Keittiön astiahuoltotiloja käyttää Servica Oy.

Keittiön ruokatuotantoa ohjataan aromi-14 tuotannonohjausjärjestelmän avulla. Uusi versio vaatii entistä enemmän ruokatuotantoprosessien tarkkaa suunnittelua ja ohjaustietojen viemistä ennakoivasti järjestelmään. Ohjelman uusi versio otettiin kattavasti käyttöön kaikissa yksiköissä vuoden aikana.

Puhtauspalveluissa päällikkö- ja johtotaso suoritti INSTA-800 laadunarvioijan pätevyudet. Puhtauspalvelujen mitoittamiseen ja laadunhallintaan otettiin käyttöön ATOP-järjestelmä. Uudistusten myötä laadunseuranta sähköistyy ja systematisoituu. Lisäksi kohteiden mitoitus tarkentuu. Uudistusten myötä siivouksen mitoitus- ja laadunarviointi on kestäväällä pohjalla ja vertailtavissa alan muihin toimijoihin.

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2023	Tavoitetaso	TOTEUTUMINEN
1.1 Palveluprosessien uudistaminen ruoka- ja puhtauspalveluissa	Ruokapalvelujen tuotantotapa muutokset ja uusien toimintamallien vakiinnuttaminen Keittiöverkosto-suunnitelma etenee vaiheittain Puhtauspalvelujen resurssointi muuttuvassa toimintaympäristössä	Uudet menetelmät toimivat laadukkaasti ja kustannus-tehokkaasti	Kylmävalmistus tuotantotapa vakiintunut käyttöön Vanhan Pappilan keittiössä. Yksi valmistava keittiö, Suininlahti, muuttunut palvelukeittiöksi. Puhtauspalveluissa aluejako ja tehtäväkuvat tarkistettu.
1.2 Otetaan käyttöön koko kuntaa palvelevia tiedon läpinäkyvyyttä ja raportointia edistäviä järjestelmiä, sovelluksia tai ratkaisuja	Ruokapalvelussa uusi tuotannonohjaus-järjestelmä Aromi14 käyttöön. Puhtauspalveluissa uusia työkaluja mitoitukseen ja digitaaliseen laadun seurantaan.	Järjestelmät helpottavat työn suunnittelua, laadun kehittämistä ja resurssien kohdentamista.	Aromi-14 versio otettu käyttöön kaikissa keittiöissä. Puhtauspalveluissa otettu käyttöön ATOP-mitoitusohjelma.
1.5 Henkilöstön osaamisen varmistaminen palvelualueella	Henkilöstön koulutukset	Ajanmukaiset, kustannus-tehokkaat ja laadukkaat toimintamallit ja ammattitaitoinen henkilöstö.	Ruokapalveluhenkilöstö koulutettu aromi-14 käyttöön. Puhtauspalveluissa päällikkö- ja johto suorittaneet INSTA-800 laadun arvioijan pätevyudet.

Talousarvion toteutuminen

Ulkoiset myyntituotot jäivät arvioitua pienemmiksi johtuen siitä, että yksityiset päiväkodit irtisanoivat ruokapalvelusopimukset loppuvuonna, talousarvion laatimisen jälkeen.

Elintarvikkeiden hinnankorotuksia tuli pitkin vuotta, jonka vuoksi kustannus ylittyi suunnitellusta. Palvelujen ostoissa pesulapalvelut ja kuljetukset ylittivät arvioidusta. Kustannusten arviointi oli haasteellista johtuen useista toiminnallisista muutoksista.

Vuokrakustannukset (muut toimintakulut) nousivat merkittävästi ja korotuksesta tuli ilmoitus vasta talousarvion laadinnan jälkeen. Lisäksi yhden kuukauden vuokra laskutettiin virheellisesti väärän vuoden puolella.

Ruoka- ja puhtauspalvelut

	TP 2022	TA 2023	Muutos	MB 2023	Toteuma 2023	Poikkeama	m%
Myyntituotot (ulk.)	701 166	173 263	0	173 263	120 960	-52 303	-30,2
Myyntituotot (sis.)	4 435 006	3 565 908	0	3 565 908	3 757 570	191 662	5,4
Tuet ja avustukset	2 491	0	0	0	7 573	7 573	0,0
Vuokratuotot (ulk.)	0	0	0	0	43 134	43 134	0,0
Vuokratuotot (sis.)	2 195 056	1 760 252	0	1 760 252	1 760 253	1	0,0
Toimintatuotot	7 333 719	5 499 423	0	5 499 423	5 689 489	190 066	3,5
Henkilöstökulut	-3 900 984	-3 160 626	0	-3 160 626	-3 199 683	-39 057	1,2
Palvelujen ostot	-845 007	-377 908	0	-377 908	-435 983	-58 075	15,4
Palvelujen ostot (sis.)	-377 420	-453 605	0	-453 605	-380 142	73 463	-16,2
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-1 726 352	-1 282 170	0	-1 282 170	-1 383 731	-101 561	7,9
Muut toimintakulut (ulk.)	-250 028	-254 165	0	-254 165	-308 672	-54 507	21,4
Muut toimintakulut (sis.)	-190 451	-170 546	0	-170 546	-170 542	4	0,0
Toimintakulut	-7 290 241	-5 699 020	0	-5 699 020	-5 878 753	-179 733	3,2
Toimintakate	43 478	-199 597	0	-199 597	-189 264	10 333	-5,2
Poistot ja arvonalentumiset	-29 781	-51 211	0	-51 211	-60 260	-9 049	17,7

Hankinnat

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: kehitysjohtaja Pekka Kauhanen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

-

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2023	Tavoitetaso	TOTEUTUMINEN
1.5. Hankintojen osaamisen ja tehokkuuden lisääminen Henkilöstön koulutustarjonta tukee kehittämistoimintaa.	Hankintakoulutukset	Vuoden aikana vähintään kolmeen koulutustilaisuuteen osallistuu kunnan eri palvelualueiden edustajia.	Henkilöstölle tarjottu hankintakoulutuksia. Kartoitettu koulutustarpeet.

Talousarvion toteutuminen

-

Hankinnat

	TP 2022	TA 2023	Muutos	MB 2023	Toteuma 2023	Poikkeama	m%
Myyntituotot (sis)	19 545	13 000	0	13 000	5 787	-7 213	-55,5
Toimintatuotot	19 545	13 000	0	13 000	5 787	-7 213	-55,5
Henkilöstökulut	-5 252	-5 537	0	-5 537	-5 787	-250	4,5
Palvelujen ostot	-25 149	-17 600	0	-17 600	0	17 600	-100,0
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	10 855	10 137	0	10 137	0	-10 137	-100,0
Toimintakulut	-19 545	-13 000	0	-13 000	-5 787	7 213	-55,5
Toimintakate	0	0	0	0	0	0	-126,8

2.3 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Valtuusto hyväksyi alkuperäisen talousarvion 19.12.2022. Talousarviovuoden aikana ei ole tehty muutosbudjettia. Toteutuneen tuloksen muodostumiseen verrattuna talousarvioon vaikutti lopulta eniten vuosikatteen jälkeen kirjattavat erät. Arvonalentumisina ja lisäpoistoina kirjattiin sekä Siilinlahden että Ahmon koulun tasearvoja kuin myös terveyskeskuksen tasearvoja. Näistä Siilinlahden osuutta ei ollut talousarviossa. Toimintakate heikkeni n. 2,553 milj. euroa voimakkaammin toimintakulujen kasvun vuoksi. Verotuloja puolestaan kertyi arvioitua paremmin. Alla olevat tekstiosuudet vertaavat tilinpäätöksen toteumaa käsiteltyyn talousarviokokonaisuuteen nähden.

Toimintatuotot

Toimintatuotot olivat kokonaisuudessaan n. 30,788 milj. euroa ja ylittyivät tehtyyn talousarvioon nähden noin 1,526 milj. eurolla (5,2 %). Tästä ulkoiset toimintatuotot muodostivat 15,797 milj. euroa ja niihin kohdistui em. ylitys. Loppuosa toimintatuotoista oli sisäistä, 14,990 milj. euroa. Näihin ei kokonaisuutena kohdistunut poikkeamia, mutta erien välisiä eroja oli.

Myyntituotot sisältävät sekä ulkoisia että sisäisesti kunnan eri yksiköille myytyjä tuotteita. Ulkoisten myyntituottojen toteuma ylitti talousarvion 1,307 milj. eurolla. Suurimmasta ylityksestä (0,782 milj.) vastasi teknisten työpalveluiden myynti, johon kirjautui budjetoimattomia, leasingrahoittajalta laskutettuja rakennushankkeiden suunnittelu-, valvonta- ym. kustannuksia. Lisäksi myyntituotoissa kasvoivat seuraavaksi eniten valtiolta saadut korvaukset (mm. eläinlääkintähuollon valvontamaksut ja maahanmuuton korvaukset) sekä muut myyntituotot kunnilta ja hyvinvointialueelta (mm. Pali-liikenteen ja sijoitettujen lasten korvaukset). Pienempiä lisäyksiä muodostui mm. joukkoliikenteen myyntituloihin, jätteenkäsittelymaksuihin, Istekiltä laskutettuihin hyvinvointialueen tietotekniikkapalveluihin ja kotikuntakorvauksiin. Myyntituottoja alittavia varsin pieniä poikkeamia muodostui mm. ateriapalveluiden tuottoihin, yhteistoiminta-alueiden kuntaosuuksiin, autopaikkamaksuihin ja hulevesimaksuihin.

Sisäisten myyntituottojen sisällä poikkeamat kumosivat lähes toistensa ylitykset ja alitukset. Kuljetuspalvelut ja ruokapalvelut veloittivat kunnan eri yksiköiltä n. 0,294 milj. euroa enemmän. Talous-, tietotekniikka- ja henkilöstöpalvelut käyttivät n. -0,203 milj. euroa budjetoitua vähemmän rahaa. Veloitetyöllistämisen määrän vähennyttyä myös työllistettyjä ohjautui vähemmän eri kunnan yksiköihin kuin mitä oli ajateltu yht. n. -0,167 milj. euron edestä. Keskitetyn asiakaspalvelun, viestinnän, hallinnon ja tarkastuksen kustannukset olivat puolestaan hivenen budjetoitua suuremmat, joten niistä veloittettavat myyntitulot olivat myös suuremmat.

Maksutuottojen poikkeama jäi kokonaisuudessaan 0,118 milj. euron ylitykseen. Se muodostui lähinnä maankäyttökorvauksista, rakennusvalvontamaksuista ja muista palvelumaksuista yht. n. 0,254 milj. eurolla ja vastaavasti n. -0,097 milj. euron päivähoidon maksutuottojen alittumisesta.

Tuet ja avustukset ylittyivät 0,707 milj. euroa. Sivistyspalveluiden osuus tästä oli n. 0,550 milj. euroa, mikä muodostuu mm. varhaiskasvatuksen VakaTuki ja Valssi hankkeista, opetuspalveluiden Harrastetaan yhdessä, Hyvinvoiva koulu ja Water For Life -hankkeista sekä kulttuuri ja nuorisotoimen Etsivä nuorisotyö ja Siilinnuoret -hankkeista. Joukkoliikenteen saaman koulumatkatuen ylitysosuus oli 0,226 milj. euroa. Sosiaali- ja

terveyspalveluiden hankkeista oli avustussaatavia kirjattu osittain kahteen kertaan vuodelle 2022, joten niiden oikaisu vähensi avustustuloja n. -0,075 milj. eurolla.

Muut toimintatuotot alittuivat yhteensä -0,585 milj. euroa ja alitus kohdistui ulkoisten tuottojen osuuteen. Asuntojen vuokratuotot ylittyivät talousarviosta tilapäistä suojelua saaville ukrainalaisille vuokrattujen asuntojen tuotoilla (Kotipolku Oy:n laskuttamat) n. 0,430 milj. eurolla, mutta vastaavasti talousarvioon oli jäänyt budjetti hyvinvointialueelle siirtyneistä välivuokra-asunnoista -0,570 milj. euroa. Asuntojen vuokratuotot jäivät näin ollen yht. n. -0,140 milj. euroa arvioitua pienemmiksi. Tontinvuokrista kertyi n. 0,161 milj. enemmän tuottoja ja samoin kuin myös rakennuksista ja liikehuoneistoista yht. n. 0,110 milj. euroa enemmän. Suurin poikkeama tuottojen alituksena kohdistui käyttöomaisuuden (maa-alueet) luovutusvoittoihin, jotka jäivät yht. -0,732 milj. euroa arvioidusta. Muihin toimintatuottoihin kirjautui myös vähäinen määrä muita sekalaisia tuottoja. Pysäköintivirhemaksuja kertyi edelleen arvioitua vähemmän.

Toimintakulut

Toimintakuluja kertyi kokonaisuudessaan n. 93,388 milj. euroa, josta ulkoisia toimintakuluja oli yht. 78,397 milj. euroa ja loput sisäisesti toisilta yksiköiltä siirtyviä kuluja yht. 14,990 milj. eurolla. Ulkoiset kulut ylittivät talousarvion n. 4,058 milj. eurolla.

Henkilöstökulut toteutuivat yht. 1,113 milj. euroa talousarviota enemmän. Tästä varsinaiset palkkakulut ylittyivät 1,060 milj. eurolla. Kesäkuussa maksettiin sopimuskorotuksena kertapalkkioita sivukuluihin yht. n. 0,535 milj. euroa ja palkankorotukset tilinpäätösvuonna olivat muutoinkin poikkeuksellisen suuret. Pitkittyneet työehtosopimusneuvottelut ja niihin sisällytetyt ”perälauta” kirjaukset kuntien palkankorotusten sitomisesta muiden sopimusalueiden palkkaratkaisuihin toivat lisäyksen henkilöstökuluihin, jota ei voitu talousarviovaiheessa ottaa huomioon. Varhaiskasvatuksen opettajien ja erityisopettajien sekä perusopetuksen erityisopettajien tehtäviin jouduttiin määräaikaaisesti rekrytoimaan henkilöstöä, jolla ei ollut lainsäädännön mukaista kelpoisuutta tehtäviin.

Henkilöstökorvauksia (sairausvakuutus, tapaturma) saatiin ennakoitua enemmän eli 0,182 milj. euroa. Eläkekulut ja muut henkilösivukulut ylittyivät palkkaylitysten myötä yht. 0,235 milj. eurolla. Sivukulujen maksuprosentit olivat n. 0,49 %-yksikköä edellisvuotta korkeammat. Korotukset jakaantuivat lähinnä Kuel-eläkkeisiin ja sairausvakuutusmaksuihin.

Palvelualueittain henkilöstökulujen suurin poikkeama toteutui sivistyspalveluihin. Siellä opetuspalveluiden ylitys oli n. 0,456 milj. euroa ja varhaiskasvatuspalveluiden 0,652 milj. euroa. Teknisissä palveluissa henkilöstökuluja toteutui n. 0,089 milj. euroa talousarviota enemmän ja lähes vastaavansuuruinen summa puolestaan säästy Yhteisten palveluiden alueella.

Palvelujen ostot kokonaisuutena ylittyivät yli kahdella miljoonalla eurolla (2,045 milj.). Tästä asiakaspalvelujen ostojen osuus oli 0,434 milj. euroa. Valtaosa johtui varhaiskasvatuksen palvelusetelikuluista (0,312 milj.) jotka korottuivat indeksikorotusten myötä. Palvelusetelien yhteismäärä on kivunnut jo 3,6 milj. euroon. Muissa asiakaspalvelujen ostoissa kasvoivat lähinnä opetuspalveluiden tekemät ostot muilta kunnilta.

Muihin kuin asiakaspalveluostoihin käytettiin 1,632 milj. arvioitua enemmän rahaa. Merkittävin yksittäinen ylitys johtui pelastuslaitoksen varallaolokorvausten maksamiseen tehdystä 0,600 milj. euron arviokirjauksesta johon talousarviossa ei ollut varauduttu. Käytännössä kyseistä varaumaa ei voinut olla huomioimatta pakollisena varauksena. Toinen lähes samansuuruinen ylitys (yht. 0,588 milj.) kohdistui asiantuntijapalveluihin, joiden kautta investointihankkeissa rakenteilla olleet leasingkohteet siirtyivät tilinpäätösvuodelta rahoittajalta laskutettaviin. Näitä toimitilojen asiantuntijapalveluihin tehtyjä kirjauksia kertyi yht. 0,692 milj. euroa, vastaavien palveluiden varsinainen käyttö vähentyi Yhteisten palveluiden alueella sekä Elinvoima- ja konsernipalveluissa. Merkittävä lisäys kohdistui myös kuljetuspalveluihin, joihin satsattiin n. 0,272 milj. euroa talousarviossa varattua enemmän sekä kunnossapitopalveluihin (0,160 milj. / myös täällä siirtoja leasingkohteiden laskutukseen). Terveyspalvelut (työterveyshuolto), vakuutukset ja muut sekalaiset kulut kasvoivat. Kustannuksia säästyä toimistopalveluissa (mm. Monetra) ja ostetuissa tietotekniikkapalveluissa.

Palveluiden ostoihin kirjautuvat sisäiset kuluerät muodostuivat em. sisäisten tuottojen eroista. Niinpä eri yksiköissä kasvoivat kuljetuspalvelujen ja ruokapalvelujen ostot, kun taas talous-, tietotekniikka- ja henkilöstöpalveluista yksiköt maksoivat vähemmän kuin oli ennakoitu.

Aineiden ja tarvikkeiden ostot toteutuivat 0,451 milj. euroa talousarviota suurempina. Suurimmat poikkeamat tulivat energiakustannuksista (0,371 milj.) ja elintarvikkeista (0,115 milj.) joiden hinnat olivat edelleen korkealla inflaation ja korkojen vuoksi. Näiden lisäksi useissa tarvikekuluissa oli sekä talousarviota ylittäviä että alittavia poikkeamia.

Myönnettyjen avustusten määrärahaylitysten kokonaisuus kohosi yhteensä 0,121 milj. euroon. Kotitalouksille myönnettäviä avustuksia ovat kunnassa enää lasten hoitotukiin maksettavat tuet ja vähäisessä määrin muut kotitalouksille myönnettävät avustukset. Hoitotukia maksettiin yhteensä 0,927 milj. euroa ja muita avustuksia 0,063 milj. euroa. Maksetut summat ylittivät talousarvion vain vähäisessä määrin. Yhteisöille annettavista avustuksista suurimman osan vie työmarkkinatuen kuntaosuus. Tätä maksettiin yhteensä n. 1,162 milj. euroa ja se ylittyi 0,162 milj. eurolla. Muille yhteisöille (konserniyhtiöt, tiekunnat, järjestöt ja muut toimijat) annettaviin avustuksiin käytettiin yht. 0,890 milj. euroa, mikä oli n. -0,083 milj. arvioitua vähemmän, johtuen juuri konserniyhtiöille maksettavan osuuden pienentymisestä.

Muiden toimintakulujen n. 0,329 milj. euron ylitykseen sisältyy 0,253 milj. suurempina toteutuneet muut kulut, joiden sisälle on kirjattu sekä luottotappioita että 0,185 milj. euroa kiinteistöveroja kiinteistöistä, jotka rahoitusyhtiö on kunnasta laskuttanut (leasingkiinteistöt). Lisäksi ylitys sisältää vähäisessä määrin (0,075 milj.) sekä ulkoisista että sisäisistä vuokraohteista enemmän maksettuja vuokria.

Toimintatuottojen ylityessä 1,526 milj. eurolla ja vastaavasti toimintakulujen toteutuessa 4,058 milj. euroa suurempana sekä investointeihin siirrettyjen sisäisten erien (valmistus omaan käyttöön) pienentyessä 0,020 milj. eurolla, muodostui toimintakate 2,553 milj. euroa talousarviota heikommaksi.

Verotulot

Verotuloja vuodelta 2023 kertyi yhteensä n. 59,031 milj. euroa ja verotulot ylittivät yhteensä 2,916 milj. euroa talousarvion. Kokonaisuudessaan verotulojen tuotosta "hävisi" sote-uudistuksen myötä tilinpäätösvuonna n. -41 % edellisvuoteen verrattuna.

Kunnan tuloveron tuotto oli 46,101 milj. euroa ja sitä kertyi lopulta 1,517 milj. euroa talousarviossa ennakoitua enemmän. Tähän vaikutti mm. se, että kunnille tilitettävä määrä kasvoi samalla kun myös ansiotulojen määrä kasvoi edellisestä vuodesta arvioitua enemmän. Erityisesti tämä näkyi palkkatulojen 5,3 %:n kasvussa (arvio 1,9 %).

Yhteisöveron tuottoa kertyi 6,163 milj. euroa. Se toteutui lopulta 0,782 milj. ja 14,5 % talousarviota paremmin. Yhteisöverojen tuotto kunnassa oli talousarvioonkin nähden yllättävän voimakasta. Pudotusta edellisvuoteen nähden realisoitui lopulta vain -19,4 %. Tilanteeseen vaikutti erityisesti vuodelta 2021 kuntaan maksetut yhteisöverot kahdelta eniten seurattulta veroja maksavalta yritykseltä. Koko maan verotettavan tulon tuottoarvio supistui samaan aikaan yli -1,6 mrd. eurolla talousarviovaiheessa ennakoidusta verokehuksesta. Toteutunut kumulatiivinen muutos valtakunnallisesti oli -32,3 %.

Kiinteistöveron tuotto toteutui lopulta 0,616 milj. paremmin. Verotusarvojen korottuminen rakennuskustannusindeksin noustua on nostanut verotuottoa ja edelliseltä vuodelta oli kertynyt oikaisueriä. Lisäksi kunnassa on päätetty kiinteistöveroselvityksestä, jonka pitäisi tuoda verottamattomia kohteita verotuksen piiriin. Kiinteistöveroprosentit ovat olleet kunnassa samat vuodesta 2014 lähtien.

Kunnan verotulot verolajeittain vuonna 2023

1 000 euroa	TA 2023	TA 2023 muutos	TA 2023 muutettu	Toteutuma	Poikkeama
Kunnan tulovero	44 584	-	44 584	46 101	1 517
Kiinteistövero	6 150	-	6 150	6 767	617
Osuus yhteisöveron tuotosta	5 381	-	5 381	6 163	782
Verotulot yhteensä	56 115	-	56 115	59 031	2 916

Kunnan veroprosentit ja verotettava tulo

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Tuloveroprosentti	21,25	21,25	22,00	22,00	22,00	9,36
Verotettava tulo, milj. euroa	356,6	367,9	373,1	381,7	396,4	445,2*
Verotettavan tulon muutos %	1,2	3,2	1,4	2,3	3,9	12,3*
<i>*ennuste</i>						
Yleinen kiinteistöveroprosentti	1,25	1,25	1,25	1,25	1,25	1,25
Vakituinen asuinrakennus	0,65	0,65	0,65	0,65	0,65	0,65
Vapaa-ajan kiinteistöt	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Rakentamaton tontti	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00

Valtionosuudet

Valtionosuuksien yhteismäärä toteutui 11,096 milj. euroon. Valtionosuuksien kokonaismäärä toteutui lähes talousarvion mukaisena. Opetus- ja kulttuuriministeriön maksettavaa valtionosuutta oikaistiin vielä aivan joulukuun lopussa lukiokoulutuksen osalta. Soten siirtolaskelmia tarkennettiin vuoden aikana, joten niistä ja muista valtionosuuden lisäyksiin ja vähennyksiin kohdistuneista eristä syntyi peruspalvelujen osuuteen vähäistä poikkeamaa talousarvioon nähden. Myös verotulotasaukseen ja veromenetysten kompensatioihin liittyvät erot olivat pieniä.

Käyttötalouden valtionosuudet vuonna 2023

1 000 euroa	TA 2023	TA 2023 muutos	TA 2023 muutettu	Toteutuma	Poikkeama
Peruspalvelujen valtionosuus	5 445		5 445	5 622	177
Verotuloihin perustuva valtionosuus	4 645		4 645	4 633	-13
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus	-2 105		-2 105	-2 244	-139
Veromenetysten kompensatiot	3 159		3 159	3 085	-73
Valtionosuudet yhteensä	11 145		11 145	11 096	-48

Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuottojen ja -kulujen netto toteutui -0,158 milj. euroa talousarviota pienempänä. Suurin syy tähän oli nopeasti noussut korkotaso, mitä ei riittävästi osattu ennakoida talousarviovaiheessa. Korkokuluja kertyi 0,246 milj. euroa enemmän. Lyhytaikaisen rahoituksen osuus tästä oli n. viidesosa. Tilannetta paikkasi osittain korkotuottojen ja muiden rahoitustuottojen (osingot, viivästyskorot, sijoitustuotot) parempi kertymä. Sisäisenä eränä kirjattava korvaus toimitilojen jäännöspääomasta toteutui lähes budjetoidusti.

Vuosikate

Vuosikatetta muodostui lopulta 8,111 milj. euroa, mikä oli 0,156 milj. euroa talousarviota enemmän. Muutokset onneksi kumuloivat toisiaan. Toimintakatteen -2,553 milj. euron heikentymistä kattaa tulopohjassa 2,916 milj. euron verotulojen kasvu. Ilman verotulokasvua tilanne vuosikatteen ja sitä myötä tuloksen kannalta olisi ollut tukala. Toimintakulujen 4,5 %:n kasvu talousarvioon nähden on sekä prosentuaalisesti että euromääräisesti paljon. Ensimmäinen vuosi soten poistumisen jälkeen oli ehkä osittain hankala budjetoida, mutta sen toteutumista kulujen osalta talousarvioon nähden ei voida pitää onnistuneena.

Vuosikate riitti normaalipoistoihin, mutta ei kaikkiin niiden lisäksi kirjattuihin, käytöstä poistuneiden / poistuvien kiinteistöjen lisäpoistoihin ja arvonalennuksiin.

Poistot ja arvonalentumiset

Suunnitelmanmukaisia poistoja kertyi 5,510 milj. euroa, ja ne muodostuivat talousarviota vastaavaksi. Lisäpoistoja kirjattiin yht. 1,806 milj. eurolla Ahmon koulukeskuksen tasearvoon (0,800 milj.) ja terveyskeskuksen tasearvoon (1,000 milj.). Ahmon koulukeskus rakentuu kahdessa vaiheessa entisen tilalle. Ensimmäinen vaihe on vuoden lopulla tullut

purkuun ja uusi lähtenyt rakenteille. Terveyskeskus puretaan myöhemmin. Molempien osalta tasearvoja on edelleen jäljellä. Arvonalentumisena on kirjattu jo kokonaan purettu Siilinlahden koulu (1,245 milj.), tätä ei ollut talousarviossa.

Talousarvion tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu 2023

Sisältää sisäiset erät 1000 euroa	Alkuperäinen TA 2023	Talousarvio- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteutuma 2023	Poikkeama
Toimintatuotot					
Myyntituotot	12 202	0	12 202	13 487	1 285
Maksutuotot	1 690	0	1 690	1 807	118
Tuet ja avustukset	1 435	0	1 435	2 142	707
Muut toimintatuotot	13 936	0	13 936	13 352	-585
	29 262	0	29 262	30 788	1 526
Valmistus omaan käyttöön	132	0	132	111	-20
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-41 094	0	-41 094	-42 207	-1 113
Palvelujen ostot	-23 410	0	-23 410	-25 455	-2 045
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 778	0	-5 778	-6 229	-451
Avustukset	-2 921	0	-2 921	-3 042	-121
Muut toimintakulut	-16 127	0	-16 127	-16 455	-329
	-89 329	0	-89 329	-93 388	-4 058
Toimintakate	-59 935	0	-59 935	-62 489	-2 553
s Verotulot	56 115	0	56 115	59 031	2 916
s Valtionosuudet	11 145	0	11 145	11 096	-48
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	633	0	633	655	22
Muut rahoitustuotot	2 433	0	2 433	2 533	100
Korkokulut	-792	0	-792	-1 038	-246
Muut rahoituskulut	-1 644	0	-1 644	-1 677	-33
	631	0	631	473	-158
Vuosikate	7 955	0	7 955	8 111	156
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 506	0	-5 506	-5 510	-4
Arvonalentumiset ja lisäpoistot	-1 886	0	-1 886	-3 051	-1 165
	-7 392	0	-7 392	-8 561	-1 169
Tilikauden tulos	563	0	563	-449	-1 013
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys(+)				16	16
Tilikauden yli- tai alijäämä	563	0	563	-434	-997

s =Sitova erä

2.4 Investointiosan toteutuminen

Investointeja toteutettiin yht. 8,726 milj. eurolla (brutto). Menojen osuudesta jäi käyttämättä -0,902 milj. euroa. Kunnanhallituksen alaisten investointien osuus tästä oli -0,724 milj. euroa. Käyttämättä jäi -0,587 milj. euroa Kumpusen kevyenliikenteen väylärahoja (pitkävaikutteiset menot), koska ELY-keskuksen hanke ei edennyt. Myös maa-alueiden hankintaan varattuja määrärahoja käytettiin -0,215 milj. arvioitua vähemmän ja pieni osa säästy, kun Kasurilantien kiertoliittymän veistoksen toteutus siirtyi tuonnemmaksi. Sen sijaan tietojärjestelmähankinnat yhdessä laitehankintojen kanssa ylittyivät 0,131 milj. eurolla. Sivistyslautakunnan osuus käyttämättömistä menoista oli -0,381 milj. euroa. Sen taustalla oli palloiluhalliin varattujen rahojen (0,451 milj.) siirtyminen edelleen seuraavalle vuodelle (vesioikeuden ratkaisua odotetaan). Varatusta rahasta käytettiin 0,100 milj. euroa Mantun katsomohankkeen avustuksiin.

Teknisen lautakunnan investointimäärärahat puolestaan ylittyivät 0,203 milj. euroa ja se muodostui kuntatekniikan maa- ja vesirakenteissa (0,367 milj.) hulevesiverkostoon, joukkoliikennepysäkkien rakentamisesta, asfaltoinnista ja katujen rakentamisesta sekä peruskorjauksesta. Rakennushankkeissa leasingkohteisiin kertyneiden kulujen laskutus (rahoitussopimukset voimaan) pienensi varattuja määrärahoja, jolloin kokonaisvähennystä kertyi -0,164 milj. euroa. Omista rakennushankkeista Siilinkosken päiväkotiin varatut rahat ylittyivät 0,274 milj. eurolla, pienet toimitilahankkeet 0,122 milj. eurolla ja Suininlahden koulun viipaleen perustukset 0,032 milj. eurolla. Näitä ylityksiä kattoi osittain varavoimakonehankinnoista ja Pöljän liikuntasalin remontista käyttämättä jääneet varat.

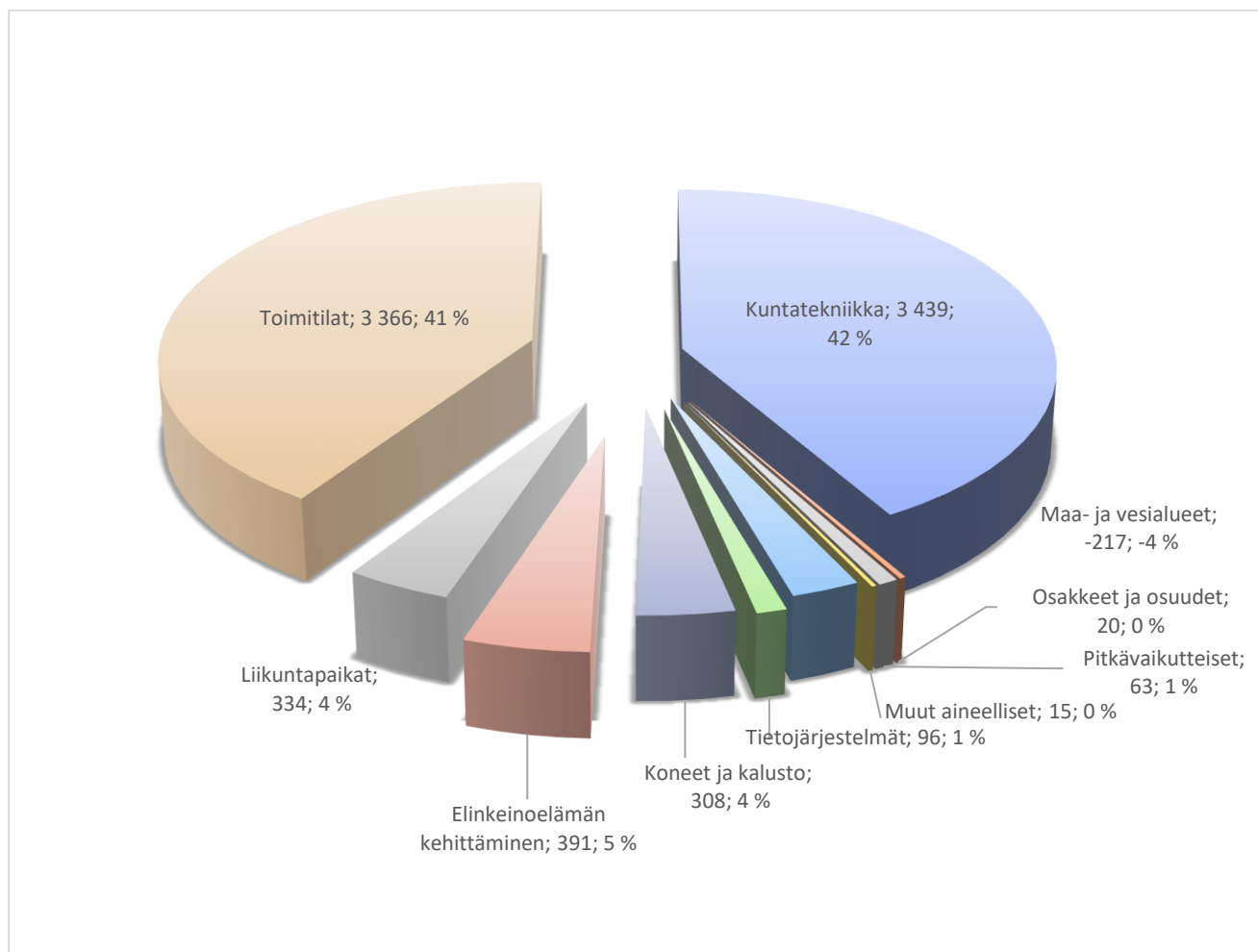
Suurimmat nettoinvestoinnit kohdistuivat kuntatekniikan maa- ja vesirakenteisiin (3,439 milj.) joita toteutettiin suurimpina Taivallahden ja Haapamäen asemakaava-alueilla sekä Päivärinteellä Siilinkoskentie-Mutkajouhe kohde ja Radantauksen yritysalueita. Toimitiloihin käytettiin n. 3,366 milj. euroa. Suurin kohde oli Siilinkosken päiväkoti ja sen lisäksi Suininlahden koululle rakennettiin viipaleen perustukset, Pöljän koulun liikuntasalia remontoitiin, varavoimakone hankittiin Vuorelan koululle sekä tehtiin pieniä toimitilahankkeita useammassa kohteessa.

Sivistyslautakunta käytti liikuntapaikkarakentamiseen ja kalusteisiin yht. 0,381 milj. euroa. Kunnanhallitus käytti investointeihin nettona yht. 0,539 milj. euroa. Suurin osa kohdistui elinkeinoelämän tarpeisiin varattujen yritysalueiden kehittämiseen. Koneita ja kalustoa hankittiin ruoka- ja puhtauspalveluiden käyttöön sekä tietotekniikkalaitteita. Osakkeisiin hankittiin pienet osuudet Itärata Oy:stä ja Matkailu Oy:stä pääomasijoituksina.

Investointeihin kirjattiin toteutuneita tuottoja yht. 0,910 milj. euron edestä. Summaan sisältyi kuntatekniikan kohteisiin saatuja avustuksia 0,533 milj. eurolla ja pienempiä maa-aluemyyntejä n. 0,351 milj. eurolla ja pieni avustus Kasurilantien kiertoliittymän taideteokseen.

Kokonaisuudessaan nettoinvestointien määräksi jäi myyntien jälkeen yht. 7,816 milj. euroa. Nettoinvestointien määräksi asukasta kohden tuli 367 euroa. Vuosikate kattoi investointimenoista 104 %.

Nettoinvestoinnit yhteensä 7,816 milj. euroa

Yhteenveto nettoinvestoinneista

1000 euroa	TP 2022	TA 2023	Toteutuma 2023	Poikkeama
Kunnanhallituksen alaiset				
Tietojärjestelmät	32	20	96	76
Pitkävaikutteiset	65	650	63	-587
Muut aineelliset		50	15	-35
Maa- ja vesialueet	-245	350	-217	-567
Koneet ja kalusto, hallinto	65	30	125	95
Koneet ja kalusto, ruoka- ja puhtauspalvelut	99	135	45	-90
Osakkeet ja osuudet	220		20	20
Elinkeinoelämän kehittäminen	1 118	400	391	-9
Sivistyslautakunnan alaiset				
Liikuntapaikat	136	680	334	-346
Koneet ja kalusto, opetuspalvelut	74	120	91	-29
Koneet ja kalusto, varhaiskasvatuspalvelut	14	30	22	-8
Koneet ja kalusto, vapaa-aika	0	28	24	-4
Teknisen lautakunnan alaiset				
Toimitilat	550	3 530	3 366	-164
Maa- ja vesirakenteet, kuntatekniikka	2 137	3 614	3 439	-175
Koneet ja kalusto	0		0	0
Sosiaali- ja terveyslautakunnan alaiset				
Tietojärjestelmät	83	0	0	0
Koneet ja kalusto	183	0	0	0
Nettoinvestoinnit yhteensä	4 533	9 637	7 816	-1 821
Vuosikate	4 354	7 955	8 111	
Vuosikate investoinneista	96 %	83 %	104 %	
Investoinnit euroa per asukas	213	450	367	
Asukasluvut	21 243	21 413	21 300	

Investointiosan tavoitteiden toteutuminen ja talousarvion toteutumisvertailu

Investointiosan toteutumisvertailussa esitetään hankeryhmittäin valtuuston hyväksymät määrärahat ja tuloarviot. Hankkeet ja hankeryhmät on eritelty toimielimittäin valtuuston hyväksymässä muodossa.

Lisäksi toimitilainvestointien uudisrakentamisessa ja saneerauskohteissa yli 1,0 milj. euroa suuremmat hankkeet, maa- ja vesirakenteiden ja vesihuoltoon perustetun taseyksikön yli 0,5 milj. euroa ylittävät hankkeet ja uusien alueiden käyttöönotossa yli 0,5 milj. euroa ylittävät hankkeet on eritelty. Yksittäisissä kone- ja kalustohankinnoissa valtuusto päättää yli 0,2 milj. euron hankkeet.

Investointien hanketavoitteet 2023–2025

VALTUUSTON SITOVA TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022 - 2025	Tavoite ja -taso	Riskiarvio	TOTEUTUMINEN
KETTERÄ KEHITTÄJÄ			
1.1. Palveluverkko vastaa kuntalaisten tarpeita laadullisesti, alueellisesti ja määrällisesti	Ruokapalveluiden toimintamallin muutos vaihe 1. palvelukeittiöt ja Vanha Pappila	Kylmätuotantoprosessin hygienia turvallisuus	Aromi-14 versio otettiin käyttöön. Kone- ja laitehankinnat siirtyvät korvausinvestointeja lukuun ottamatta kouluhanke aikataulun mukaisesti.
1.2. Tiedon läpinäkyvyyden edistäminen tiedolla johtamisessa sekä päätöksenteossa	Sähköinen arkistoinnin ohjelmisto	Tietojärjestelmien integraation epäonnistuminen	Sähköisen arkistoratkaisun toimittaja valittu syksyllä 2023. Käyttöönotto keväällä 2024.
1.4. Kunta osallistuu yritysten toimintaedellytyksiä vahvistaviin kehityshankkeisiin	Radantauksen tonttien esirakentaminen Rissalan yrityskylän tonttien toteutuksen eteenpäin vieminen	Yaran sivukiven saatavuus rakennuspaikoille, MARA-ilmoitus purettaville koulu rakennuksille. Taloudellinen tilanne/ yritysten aktiivisuus perustaa uusia toimitila tai laajentaa niitä.	Sopimus Yaran kanssa 2022. Ympäristölupa saatu 5/2023 kortteille 3513-3514. Kortteli 3512 valmiina Yaran sivukivestä. Rissalan alueen vapaiden tonttien tuotteistaminen etenee. Maanvuokrasopimus tehty ja aluetta markkinoitu yrityksille laaja-alaisesti.
1.5. Tietotyöympäristö mahdollistaa hybridityöskentelyn	Konesalimuutos kohti riskisietoisempaa ja hybridimallista ympäristöä	Aikataulu on liian kireä	Omasta konesalista luovuttu, palvelut siirretty pilvipalveluihin sekä Tieran konesaliin. Konesalilaitteiston alasajo Q1/2024.
ELINVOIMAINEN YMPÄRISTÖ			
3.2. Väestönkasvu	Maa-alueiden hankinta	Sopivia kohteita ostokelpoisella hinnalla ei ole saatavilla	Neuvotteluja käynnissä uusien asuinalueiden saamiseksi. Maata hankittiin kaavoituksen tarpeisiin 6,1 ha.
3.4. Materiaalien kierrättäminen ja niiden hyötykäyttö	Radantauksen tonttien esirakentaminen	Purkumateriaali ei täytä MARA ilmoituksen kriteerejä. Sivukiven kokonaiskustannukset eivät mahdollista sen saantia.	Purkumateriaali täyttää kaikki kriteerit siirrolle Radantauksen alueelle ja siirto alkoi lokakuussa 2023 ja jatkuu vuodelle 2024. Savonia AMK teki Radantaukselle JTF hankehakemuksen Pohjois-Savon Liitolle.

			Rahoitusta ei kuitenkaan saatu ja investoinnit toteutetaan normaalinkassavirtaaman kautta.
3.5. Kävelyn ja pyöräilyn käytön lisääminen	Kumpusen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen osallistuminen	Valtion toteutus viivästyy	Suunnitelma valmis ja kilpailutuksessa. Toteutus vuonna 2024.

Talousarvion toteutuminen

Maankäyttö

Maanmyynneistä saatuja tuottoja ei ollut budjetissa. Maanhankintaan käytettyjä määrärahoja jäi säästöön.

Ruoka- ja puhtauspalvelut

Osa keittiökohteista siirtyi vuodelle 2024 ja osa jätettiin toteuttamatta.

Elinkeinot

Talousarvioon varatut määrärahat käytettiin Radantauksen yritysalueen kehittämiseen.

Muut kunnanhallituksen kohteet

Kumpusen kevyen liikenteen väylän suunnittelu valmis ja kilpailutuksessa. Toteutus 2024.

	TP 2022	Alkuperäinen TA 2023	Muutos	Muutettu TA 2023	Toteutuma 2023	Poikkeama
KUNNANHALLITUS						
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET						
Tietokoneohjelmistot						
Kulut	-32 116	-20 000	0	-20 000	-95 849	-75 849
Netto	-32 116	-20 000	0	-20 000	-95 849	-75 849
Muut pitkävaikutteiset menot						
Kulut	-64 791	-650 000	0	-650 000	-63 223	586 777
Netto	-64 791	-650 000	0	-650 000	-63 223	586 777
Aineettomat hyödykkeet YHTEENSÄ						
Kulut	-96 907	-670 000	0	-670 000	-159 073	510 927
Netto	-96 907	-670 000	0	-670 000	-159 073	510 927
MAA- JA VESIALUEET						
Maa- ja vesialueet YHTEENSÄ						
Tuotot	296 760	0	0	0	351 513	351 513
Kulut	-51 539	-350 000	0	-350 000	-134 715	215 285
Netto	245 222	-350 000	0	-350 000	216 798	566 798
KONEET JA KALUSTO						
Koneet ja kalusto / KH						
Kulut	-65 265	-30 000	0	-30 000	-125 333	-95 333
Netto	-65 265	-30 000	0	-30 000	-125 333	-95 333

Koneet ja kalusto RUOKA ja PUHTAUSP						
Kulut	-99 329	-135 000	0	-135 000	-45 222	89 778
Netto	-99 329	-135 000	0	-135 000	-45 222	89 778
Koneet ja kalusto YHTEENSÄ						
Kulut	-164 594	-165 000	0	-165 000	-170 555	-5 555
Netto	-164 594	-165 000	0	-165 000	-170 555	-5 555
MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET						
Muut aineelliset hyödykkeet YHTEENSÄ						
Tuotot	0	0	0	0	20 000	20 000
Kulut	0	-50 000	0	-50 000	-35 000	15 000
Netto	0	-50 000	0	-50 000	-15 000	35 000
OSAKKEET JA OSUUDET						
Osakkeet ja osuudet YHTEENSÄ						
Tuotot	0	0	0	0	0	0
Kulut	-220 393	0	0	0	-20 349	-20 349
Netto	-220 393	0	0	0	-20 349	-20 349
ELINKEINOELÄMÄN KEHITTÄMINEN						
Elinkeinoelämän kehittäminen YHTEENSÄ						
Kulut	-1 118 025	-400 000	0	-400 000	-391 230	8 770
Netto	-1 118 025	-400 000	0	-400 000	-391 230	8 770
KUNNANHALLITUS YHTEENSÄ						
Tuotot	296 760	0	0	0	371 513	371 513
Kulut	-1 651 458	-1 635 000	0	-1 635 000	-910 922	724 078
Netto	-1 354 697	-1 635 000	0	-1 635 000	-539 409	1 095 591

SIVISTYSLAUTAKUNTA

Hanketavoitteet 2023–2025

VALTUUSTON SITOVA TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Riskiarvio	TOTEUTUMINEN
HYVINVOIVA ARKI			
2.1 Virikkeellisen asuin- ja toimintaympäristön kehittäminen	Liikuntapaikkaverkosto vastaa seuratoiminnan ja omaehtoisen liikunnan tarpeita	Taloudellisten resurssien niukkuus voi viivästyttää hankkeita tai kaikkia hankkeita ei voida toteuttaa	Simpan kuntoilukatos ja Toivalan koulun monitoimikenttä valmistui.
2.1 Lasten ja nuorten terveen kasvun ja	Opetus- ja varhaiskasvatussuunnitelman	Taloudellisten resurssien niukkuus	Koulujen ja päiväkotien

VALTUUSTON SITOVA TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Riskiarvio	TOTEUTUMINEN
hyvän oppimisen mahdollistaminen	mukaiset oppimisympäristöt, jotka tukevat toiminnallisuutta ja yhteistyötä	voi viivästyttää hankkeita tai oppimisympäristöjen toiminnallisuudesta joudutaan tinkimään	vanhenevan kaluston uusiminen. Uusien toimitilojen kalustaminen.
2.3 Kunnan palveluiden tuottaminen sisäilmaltaan terveellisissä ja turvallisissa tiloissa	Rakentamishankkeiden toteuttaminen suunnitelman mukaisesti	Taloudellisten resurssien niukkuus voi viivästyttää hankkeita	Ahmon koulukeskuksen ja Siilinlahden koulun rakentaminen aloitettu. Siilinkosken päiväkotia valmistuu kesällä 2024.
ELINVOIMAINEN YMPÄRISTÖ			
3.3 Esteettömyyden ja saavutettavuuden parantaminen	Koulurakentamisessa ja liikuntapaikkarakentamisessa huomioidaan esteettömyys sekä toteutetaan esteettömiä liikuntapaikkoja	Hankkeiden toteuttamisessa voidaan joutua sovittamaan yhteen toiminnallisuuden ja esteettömyyden vaatimukset	Esteettömyys on huomioitu koulurakentamisen hankkeissa.

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

SIVISTYSLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2023	Tavoitetaso	TOTEUTUMINEN
Koulujen ja päiväkotien kasvu- ja oppimisympäristöjen uudistaminen	Siilinkosken päiväkodin kalustohankintojen suunnittelu Suininlahden koulun viipaleen kalustaminen Koulujen ja päiväkotien vanhentuvan kaluston uusiminen	Opetus- ja varhaiskasvatussuunnitelman mukaiset oppimisympäristöt, jotka tukevat toiminnallisuutta ja yhteistyötä Uusia kohteita kalustettaessa huomioidaan täysimääräisesti väistötiloihin hankittu käyttökelpoinen kalusto	Alkuvuoden aikana on hankittu kouluille ja päiväkodeille vanhenevan kaluston tilalle uutta kalustoa mm. älytauluja. Lisäksi on tehty kalustamissuunnitelma Suininlahden koulun käyttöön tulevaan väistötilaan. Kalusto hankittu elokuussa. Siilinkosken päiväkodin kalustohankintojen suunnittelu on aloitettu. Kalustamisessa hyödynnetään myös olemassa olevaa kalustoa.
Lähiliikuntapaikkojen toteutus, keskimäärin 1/vuosi	Toivalan koulun kaukalon ja kentän pinnan uusiminen	Keskimäärin 1 lähiliikuntapaikkahanke/vuosi	Hanke valmistui 11/2023.

SIVISTYSLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2023	Tavoitetaso	TOTEUTUMINEN
Kuntoratojen valojen uusiminen osana energiansäästöohjelmaa	Patakukkulan reittien valaistuksen uusiminen	Valot uusittu vuoteen 2025 mennessä	Patakukkulan reittien valoista uusittu 90 % vuoden 2023 aikana.
Ulkokuntoilualueiden kehittäminen	Simpan ulkokuntoilualueen rakentaminen	Hanke toteutettu	Ulkokuntoilualue valmis.

Talousarvion toteutuminen

Investointien tuotot ylittivät talousarvion noin 5 800 eurolla, koska Paasisalo-Vuorela kuntoilureitin toteuttamisen viimeisin valtionosuus maksettiin vasta vuonna 2023.

Investointimenot alittavat talousarvion noin 381 000 eurolla. Tämä johtuu siitä, että palloiluhallihanketta ei ole voitu toteuttaa suunnitellusti. Sivistyslautakunta on siirtänyt käyttösunnitelmassa palloiluhallihankkeeseen varattua määrärahaa Mantun katsomon rakentamiseen kokouksessaan 24.10.2023 § 68 (100 000 €).

	TP 2022	Alkuperäinen TA 2023	Muutos	Muutettu TA 2023	Toteutuma 2023	Poikkeama
SIVISTYSLAUTAKUNTA						
LIIKUNTA PAIKAT						
Liikuntapaikat YHTEENSÄ						
Tuotot	86 700	0	0	0	5 782	5 782
Kulut	-222 878	-680 000	0	-680 000	-339 655	340 345
Netto	-136 178	-680 000	0	-680 000	-333 873	346 127
KONEET JA KALUSTO						
Koneet ja kalusto OPETUSPALV						
Kulut	-74 167	-120 000	0	-120 000	-91 128	28 872
Netto	-74 167	-120 000	0	-120 000	-91 128	28 872
Koneet ja kalusto VARHAISKASV						
Kulut	-14 105	-30 000	0	-30 000	-22 335	7 665
Netto	-14 105	-30 000	0	-30 000	-22 335	7 665
Koneet ja kalusto VAPAA-AIKA						
Kulut	0	-28 000	0	-28 000	-23 900	4 100
Netto	0	-28 000	0	-28 000	-23 900	4 100
Koneet ja kalusto YHTEENSÄ						
Kulut	-88 271	-178 000	0	-178 000	-137 363	40 637
Netto	-88 271	-178 000	0	-178 000	-137 363	40 637
SIVISTYSLAUTAKUNTA YHTEENSÄ						
Tuotot	86 700	0	0	0	5 782	5 782
Kulut	-311 149	-858 000	0	-858 000	-477 019	380 981
Netto	-224 449	-858 000	0	-858 000	-471 237	386 763

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Hanketavoitteet 2023–2025

VALTUUSTON SITOVA TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Toimenpiteet 2023	Riskiarvio	TOTEUTUMINEN
HYVINVOIVA ARKI			
<p>2.1. Kuntalaisten osallisuuden edistäminen</p> <p>Virikkeellisen asuin- ja toimintaympäristön kehittäminen</p>	<p>kuntalaiskyselyiden toteuttaminen</p> <p>kuntalaisten vaikuttamis- mahdollisuuksien järjestäminen</p>	<p>osallistumisen määrä</p> <p>yhteisen näkemyksen löytäminen</p>	<p>toteutettiin Taivallahden leikkipuiston yhteydessä</p> <p>kuultu kuntalaisia</p>
<p>2.3. Kunnan palveluiden tuottaminen sisäilmaltaan terveellisissä ja turvallisissa tiloissa</p>	<p>kunta toteuttaa omissa kohteissa laadukasta rakentamista</p>	<p>laatudokumentoinnin oikeellisuus</p>	<p>työmaa-aikaiseen valvontaan ja dokumentointiin panostettiin</p>
ELINVOIMAINEN YMPÄRISTÖ			
<p>3.2. Väestönkasvu</p>	<p>Vastataan väestönkasvutavoitteen kunnan infran ja toimitilojen (päiväkoti, koulu) rakentamisella</p>	<p>määrärahojen riittävyys, henkilöstöresurssit</p>	<p>Toteutettiin:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Taivallahden 4. vaihe - Haapamäen 1. vaihe - Vuorelantien kerrostalokorttelin esirakentaminen - Päivärinteen alueen infra kesken (liittyy Siilinkosken päiväkotihankkeeseen)
<p>3.3. Toimitilojen terveellisuuden edistäminen</p> <p>Esteettömyyden ja saavutettavuuden parantaminen</p>	<p>Kuivaketju10:n vaatimukset käytössä (ml. sääsuojan alla rakentaminen)</p> <p>huomioidaan esteettömyys</p>	<p>toteutus Kuivaketju10:n vaatimusten mukaisesti</p> <p>määrärahojen riittävyys</p>	<p>toimittu suunnitellulla tavalla</p> <p>huomioitu</p>
<p>3.4. Materiaalien kierrättäminen ja niiden hyötykäyttö</p>	<p>kierrätysmateriaalien hyödyntäminen rakentamisessa</p>	<p>rakentamiskohteen tyyppi (kierrätysmateriaali ei käy joka paikkaan)</p>	<p>purettavien koulujen betoni- ja tiilimurska ohjataan Radantauksen teollisuustonttien rakentamiseen</p>

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET

Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Toimenpiteet 2023	Riskiarvio	TOTEUTUMINEN
<p>3.5. Julkisen liikenteen käytön lisääminen</p> <p>Kävelyn ja pyöräilyn käytön lisääminen</p> <p>Parannetaan liikenneväylien turvallisuutta</p>	<p>lisätään bussikatosten ja tarvittaessa bussipysäkkien määrää</p> <p>rakennetaan laadukkaita ja viihtyisiä sekä kunnossapidetään kevyen liikenteen väyliä</p> <p>suoritetaan nopeusseurantaa ja vastaanotetaan kuntalaisten palautetta</p>	<p>määrärahojen riittävyys, henkilöstöresurssit</p>	<p>Taivallahden-, Leppäkaarten- ja Konttimiehentielle asennettiin uudet bussikatokset</p> <p>haemme kävelyn ja pyöräilyn (käpy) valtion avustuksia ja toteutamme kunnan käpytoimenpiteitä</p> <p>nopeusseurantaa on suoritettu datan keräämiseksi kuntalaisten toiveiden mukaisesti</p>

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

TEKNISEN LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2023	Tavoitetaso	TOTEUTUMINEN
TOIMITILAINVESTOINNIT			
<i>Rakennusten ja piha-alueiden korjaukset</i>	suoritetaan tapauskohtaiset, pienet korjaukset	suoritetaan tarvittavat korjaukset	toteutettiin
<i>Väistötilojen perustukset</i>	rakennustyöt kesällä	perustukset valmiina väistötiloja varten	valmis
<i>Vuorelan koulun varavoimakonehankinta</i>	hankinnan valmistelu, kilpailutus, hankinta ja käyttöönotto	varavoimakone käytössä sähkötoiseen vuoden 2023 aikana	varavoimakone on käytössä
<i>Uuden Siilinkosken päiväkodin rakentaminen 2023–24</i>	kilpailutus, hankinta ja rakentaminen	päiväkoti valmiina v. 2024	rakentaminen käynnissä
KUNTATEKNIIKAN INVESTOINNIT			
<i>Haapamäen asemakaavan alueen infran rakentaminen</i>	1. vaiheen rakentaminen	1. vaihe valmiina kesällä 2023	toteutui (valmis 9/2023)

TEKNISEN LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2023	Tavoitetaso	TOTEUTUMINEN
<i>Siilinkoskentie ja Mutkajouheen alueen infran rakentaminen</i>	rakennustyöt	rakennustyöt valmiiksi keväällä 2023, jotta Siilinkosken päiväkodin rakentaminen voidaan aloittaa	Kesken, viimeistellään päiväkodin valmistumisen jälkeen (valmistuu 8/2024)
<i>Vuorelantien kerrostalokorttelin hulevesijärjestelyt ja Vuorelantien kevyen liikenteen väylä</i> <i>Vuorelan satama</i>	rakennustyöt	rakennustyöt valmiina 2023 rakennustyöt valmiina keväällä 2024	toteutui (valmis 6/2023) Vuorelan satama rakentaminen aloitettiin syksyllä 2023 ja saatetaan loppuun keväällä 2024
<i>Taivallahden asemakaavan alueen infran rakentaminen</i>	4. vaiheen rakentaminen	4. vaihe valmiina kesällä 2023	toteutui (valmis 5/2023)

Talousarvion toteutuminen

Kunnassa oli käynnissä v. 2023 tai käynnistettiin v. 2023 aikana historiallisen suuret investoinnit toimitila- ja infrahankkeissa.

Toimitilat

Toimitilojen osalta investointimäärärahat riittivät, vaikka osalle kohteista varatut määrärahat ylittyivät. Siilinkosken päiväkodin rakennushanke oli suurin, yksittäinen ja kunnan taseeseen tehtävä investointi kuluvana vuonna, joka jatkuu myös vuodelle 2024. Pienimmät investointimäärärahat käytettiin olemassa olevien ylläpitoon (kiinteistöjen vuosikorjauksiin, muutostöihin) ja Vuorelan koulun varavoimakoneen hankintaan.

Kuntatekniikka

Vuosi oli kuntatekniikalle ennätysellisen suuri töiden määrällä ja määrärahoilla mitattuna. Kunnalle tuli ennakoimattomasti joukkoliikenteen pysäkkien rakentamista 150.000 €, jota ei huomioitu talousarvioon. Uuden Innocumin toimistorakennuksen I1:n kadunrakentamiseen ei ollut myöskään määrärahavarausta. Sen kustannus oli 100.000 €, mutta se katsottiin järkeväksi toteuttaa samanaikaisesti muun rakentamisen yhteydessä.

Hulevesijärjestelmän rakentaminen ja kunnossapitoon varatut rahat ylittyivät 150.000 € odottamattomien tarpeiden vuoksi (mm. kiinteistöille mahdollisesti aiheutuvien hulevesitulvien ehkäisy). Lisäksi päällystysvelkaa aikaisemmilta asuinalueilta oli enemmän kuin oli suunniteltu. Tällä keinolla hillittiin kesäkunnossapitokustannuksia (lanaus, pölynsidonta) käyttötalouden puolella. Asfaltissa käytettävän bitumin hinta on viime vuosina kallistunut merkittävästi (kustannusvaikutus 130.000 €).

Säästöjä kuitenkin saatiin hankkeiden oikea-aikaisten kilpailutuksien ja markkinatilanteen vuoksi. Yhteenvetona kuntatekniikan osalta todetaan, että talousarviossa pysyttiin

Haapamäen asemakaavan toteutuksen ARA:n avustuksen 553.000 € turvin. Myös useita kävelyn ja pyöräilyn edistämiseen liittyviä Traficom:n avustuksia saatiin v. 2023 aikana.

Yhteenvedo

Teknisen lautakunnan alaisista investoinneista voidaan todeta, että kustannukset ylittyivät n. 200.000 €, mutta saatujen avustusten myötä nettovaikutus oli n. +330.000 €. Vuotta 2023 voidaan pitää investointien määrän ja talouden pidon suhteen tarkasteltuna erittäin onnistuneena.

Talousarvion toteutuminen

	TP 2022	Alkuperäinen TA 2023	Muutos	Muutettu TA 2023	Toteutuma 2023	Poikkeama
TEKNINEN LAUTAKUNTA						
RAKENNUKSET / TOIMITILAT YHTEENSÄ						
Kulut	-549 902	-3 530 000	0	-3 530 000	-3 366 342	163 658
Netto	-549 902	-3 530 000	0	-3 530 000	-3 366 342	163 658
JOSTA:						
S UUSI Siilinkosken päiväkot						
Kulut	-10 752	-2 700 000	0	-2 700 000	-2 973 920	273 920
Netto	-10 752	-2 700 000	0	-2 700 000	-2 973 920	273 920
MAA- JA VESIRAKENTEET						
Kadut						
Tuotot	0	0	0	0	413 516	413 516
Kulut	-1 034 479	-2 070 000	0	-2 070 000	-2 334 170	-264 170
Netto	-1 034 479	-2 070 000	0	-2 070 000	-1 920 654	149 346
Kevyen liikenteen väylät						
Tuotot	0	0	0	0	67 720	67 720
Kulut	-68 989	-575 000	0	-575 000	-195 478	379 522
Netto	-68 989	-575 000	0	-575 000	-127 758	447 242
Kestopäällystys						
Tuotot	0	0	0	0	9 089	9 089
Kulut	-397 326	-200 000	0	-200 000	-333 934	-133 934
Netto	-397 326	-200 000	0	-200 000	-324 845	-124 845
Valaistus						
Tuotot	0	0	0	0	13 810	13 810
Kulut	-88 723	-35 000	0	-35 000	-79 868	-44 868
Netto	-88 723	-35 000	0	-35 000	-66 058	-31 058
Katokset ym. rak. ja laitteet						
Tuotot	0	0	0	0	15 750	15 750
Kulut	-286 180	-150 000	0	-150 000	-334 472	-184 472
Netto	-286 180	-150 000	0	-150 000	-318 722	-168 722

**Puistot, Torit ja muut
maarakenteet**

Kulut	-22 070	-310 000	0	-310 000	-262 077	47 923
Netto	-22 070	-310 000	0	-310 000	-262 077	47 923

Leikkipaikat

Kulut	-33 385	0	0	0	0	0
Netto	-33 385	0	0	0	0	0

Hulevesiverkosto

Tuotot	0	0	0	0	13 276	13 276
Kulut	-183 127	-255 000	0	-255 000	-410 121	-155 121
Netto	-183 127	-255 000	0	-255 000	-396 845	-141 845

**Kiinteät rakenteet ja
laitteet**

Kulut	-23 126	-10 000	0	-10 000	-21 809	-11 809
Netto	-23 126	-10 000	0	-10 000	-21 809	-11 809

Maa- ja vesirakenteet YHTEENSÄ

Tuotot	0	0	0	0	533 161	533 161
Kulut	-2 137 403	-3 605 000	0	-3 605 000	-3 971 929	-366 929
Netto	-2 137 403	-3 605 000	0	-3 605 000	-3 438 768	166 232

TEKNINEN LAUTAKUNTA YHTEENSÄ

Tuotot	0	0	0	0	533 161	533 161
Kulut	-2 687 305	-7 135 000	0	-7 135 000	-7 338 271	-203 271
Netto	-2 687 305	-7 135 000	0	-7 135 000	-6 805 110	329 890

KUNTATEKNIIKAN INVESTOINNIT (MAA- JA VESIRAKENTEET)

Asuntoalueiden kuntatekniikan investoinnit

	TP 2022	Muutos TA 2023	Toteuma 01-12/2023	Poikkeama	TOT %
Kadut	-24 976	0	0	0	0,0
Kestopäälllystys	-33 046	0	0	0	0,0
Asemanseutu yhteensä	-58 022	0	0	0	0,0
Kadut	0	0	-22 924	22 924	0,0
Keskuskortteli yhteensä	0	0	-22 924	22 924	0,0
Kadut	-299 303	-10 000	-7 824	-2 176	78,2
Kestopäälllystys	-71 425	-40 000	-62 570	22 570	156,4
Valaistus	-7 103	0	0	0	0,0
Hulevesiverkosto	-29 324	0	0	0	0,0
Leppäkaarre yhteensä	-407 156	-50 000	-70 394	20 394	140,8
Kadut	0	-80 000	-171 878	91 878	214,8
Kevyen liikenteen väylät	0	-120 000	0	-120 000	0,0
Valaistus	0	-5 000	-9 524	4 524	190,5
Hulevesiverkosto	0	-25 000	-53 205	28 205	212,8
Päivärinne yhteensä	0	-230 000	-234 607	4 607	102,0
Kadut	-321 916	-50 000	-116 481	66 481	233,0
Kestopäälllystys	-45 218	-40 000	-103 031	63 031	257,6
Valaistus	-27 493	0	-984	984	0,0
Hulevesiverkosto	-108 597	0	-7 876	7 876	0,0
Radantauus yhteensä	-503 224	-90 000	-228 372	138 372	253,7
Kevyen liikenteen väylät	0	0	-24 028	24 028	0,0
Kestopäälllystys	0	0	-19 165	19 165	0,0
Valaistus	-4 560	0	0	0	0,0
Hulevesiverkosto	0	0	-44 877	44 877	0,0
Siilinpää, Siilinlahti yhteensä	-4 560	0	-88 070	88 070	0,0
Kadut	-9 267	0	0	0	0,0
Kestopäälllystys	-47 147	0	0	0	0,0
Hulevesiverkosto	-2 398	0	0	0	0,0
Simonsalo yhteensä	-58 812	0	0	0	0,0
Kadut	-258 185	0	-15 949	15 949	0,0
Kestopäälllystys	0	-70 000	-64 083	-5 917	91,5
Valaistus	-18 711	0	0	0	0,0
Hulevesiverkosto	-25 193	0	-280	280	0,0
Sulkavanniitty yhteensä	-302 089	-70 000	-80 311	10 311	114,7

	TP 2022	Muutos TA 2023	Toteuma 01-12/2023	Poikkeama	TOT %
Kadut	-6 910	-330 000	-241 528	-88 472	73,2
Kestopäälllystys	-39 759	0	0	0	0,0
Valaistus	0	0	-10 000	10 000	0,0
Puistot	0	-60 000	-124 898	64 898	208,2
Hulevesiverkosto	-17 614	-120 000	-79 936	-40 064	66,6
S Taivallahti yhteensä	-64 283	-510 000	-456 362	-53 638	89,5
Kadut	0	0	-104 479	104 479	0,0
Vesijärvi/Harjamäki yhteensä	0	0	-104 479	104 479	0,0
Kadut	-12 993	0	0	0	0,0
Kestopäälllystys	-8 741	0	0	0	0,0
Viinämäki, Manttu Yhteensä	-21 734	0	0	0	0,0
Kadut	0	-1 300 000	-832 455	-467 545	64,0
Keuyen liikenteen väylät	0	-285 000	-58 846	-226 154	20,6
Kestopäälllystys	0	0	-21 207	21 207	0,0
Valaistus	-9 000	0	-23 222	23 222	0,0
Hulevesiverkosto	0	0	-30 979	30 979	0,0
S Haapamäki yhteensä	-9 000	-1 585 000	-966 709	-618 291	61,0
Kadut	-847	0	0	0	0,0
Kestopäälllystys	-103 089	0	0	0	0,0
Metsäkoulu, Pyöreälahti yhteensä	-103 937	0	0	0	0,0
Kadut	0	-250 000	-319 585	69 585	127,8
Keuyen liikenteen väylät	0	-150 000	-83 754	-66 246	55,8
Valaistus	0	0	-19 216	19 216	0,0
Puistot	-6 175	-250 000	-134 099	-115 901	53,6
Hulevesiverkosto	0	-110 000	-179 691	69 691	163,4
S Vuorela yhteensä	-6 175	-760 000	-736 345	-23 655	96,9
Tieviheralueet	-100 083	-50 000	-87 552	37 552	175,1
Keuyen liikenteen väylät	-68 989	-20 000	38 870	-58 870	-194,3
Pintaukset	-48 901	-50 000	-54 789	4 789	109,6
Valaistuksen pienet kohteet	-21 856	-30 000	-3 112	-26 888	10,4
Katokset ym. rakenteet	-286 180	-150 000	-318 722	168 722	212,5
Leikkipaikat	-33 385	0	0	0	0,0
Kiinteät rakenteet	-23 126	-10 000	-21 809	11 809	218,1
Ilman alue-koodia yhteensä	-582 517	-310 000	-447 114	137 114	144,2
YHTEENSÄ	-2 137 403	-3 605 000	-3 438 769	-166 231	95,4

Valtuuston sitovuustasot merkitty S:llä = asuntoalueen 0,5 milj. euroa ylittävät hankkeet

SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNTA

	TP 2022	Alkuperäinen TA 2023	Muutos	Muutettu TA 2023	Toteutuma 2023	Poikkeama
SOSIAALI- ja TERVEYSLAUTAKUNTA YHTEENSÄ						
Kulut	-266 714	0	0	0	0	0
Netto	-266 714	0	0	0	0	0

Koko kunnan investoinnit yhteensä

	TP 2022	Alkuperäinen TA 2023	Muutos	Muutettu TA 2023	Toteutuma 2023	Poikkeama
KOKO KUNTA YHTEENSÄ						
Tuotot	383 460	0	0	0	910 456	910 456
Kulut	-4 916 626	-9 628 000	0	-9 628 000	-8 726 212	901 788
Netto	-4 533 166	-9 628 000	0	-9 628 000	-7 815 756	1 812 244

2.5 Rahoitusosan toteutuminen

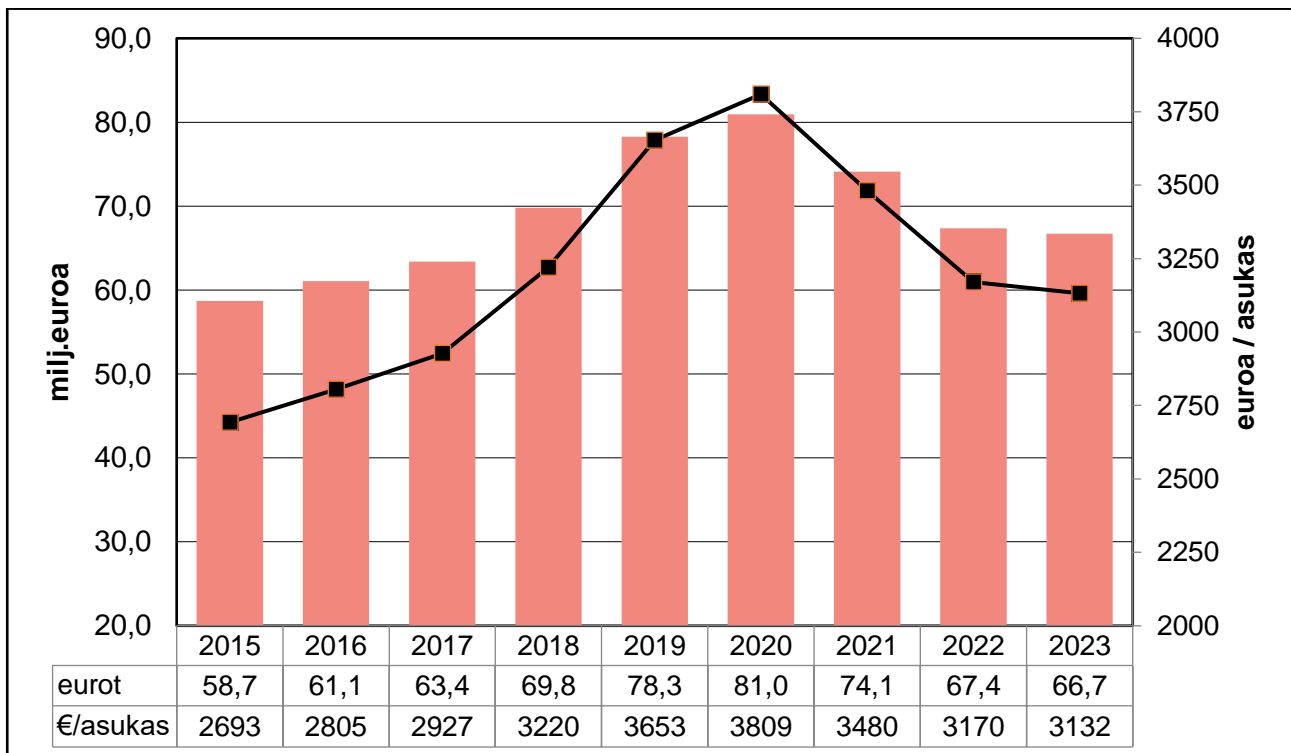
Vuosikatetta muuttavia toimenpiteitä (muutostalousarviota) ei tehty vuoden aikana. Vuosikatetta toteutui lopulta vain 0,156 milj. euroa enemmän lähinnä verotulojen kehittymisen vuoksi. Vuosikatteen toteutuminen lähes talousarvion tasolla edesauttoi myös rahoituksen toteutumista. Toiminnan rahoittaminen omasta toiminnasta saatavilla tuloilla toteutui ja rahoitusta riitti myös kaikkiin toteutettuihin investointimenoihin ja vähän myös korottomien velkojen maksuun.

Investointimenoja jäi toteuttamatta -0,902 milj. euroa. Investointien toteutumista kuvataan edellisessä luvussa. Erot investointien toteutumisosan ja rahoitusosan nettosummissa selittyvät sillä, että rahoituslaskelmassa esitetään myös tuloslaskelmaan kirjatut käyttöomaisuuden myyntivoitot. Tulorahoitusta on kuvattu aiemmin kappaleissa Tilikauden tuloksen muodostuminen ja Toiminnan rahoitus.

Pitkäaikaista lainaa nostettiin 10,600 milj. euroa ja lainoja lyhennettiin 11,247 milj. euroa. Valtuuston myöntämää lainanottovaltuutusta jätettiin käyttämättä 2,808 milj. euroa, koska investointeihin varattuja määrärahoja jäi käyttämättä ja lainoissa käytettiin lyhennysvapaita. Lisäksi kassaan kertyneitä varoja vähennettiin.

Muita maksuvalmiuteen vaikuttavia eriä ei talousarviossa arvioida. Niiden toteutuminen on esitetty kuten varsinaisessa rahoituslaskelmassa. Korottomien velkojen määrä oli edellisen vuoden lopussa siirtyneen soten vuoksi suuri ja näiden maksut toteutuivat alkuvuodesta. Toisaalta myös saamia kotiutui muutoksen takia.

Lainakanta ja -määrä 2015–2023 euroa / asukas

Talousarvion rahoitusosan toteutumisvertailu 2023

1 000 euroa	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio yhteensä	Toteutuma 2023	Poikkeama
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	7 955		7 955	8 111	156
Tulorahoituksen korjaukset				-218	-218
	7 955		7 955	7 893	-62
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-9 628		-9 628	-8 726	902
Rahoitusosuudet investointimenoihin				559	559
Pysyvien vast. hyödykk. luovutustulot				1 170	1 170
	-9 628		-9 628	-6 997	2 631
Toiminta ja investoinnit, netto	-1 673		-1 673	895	2 569
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
S Antolainasaamisten lisäykset				-64	-64
S Antolainasaamisten vähennykset	350		350	412	62
	350		350	348	-2
Lainakannan muutokset					
S Pitkäaikaisten lainojen lisäys	13 408		13 408	10 600	-2 808
S Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-13 085		-13 085	-11 247	1 838
	323		323	-647	-970
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiantojen varat ja po:n muutos				-347	-347
Vaihto-omaisuuden muutos				17	17
Saamisten muutos				2 585	2 585
Korottomien velkojen muutos				-6 922	-6 922
				-4 668	-4 668
Rahoituksen rahavirta	673		673	-4 967	-5 640
Rahavarojen muutos	-1 000		-1 000	-4 071	-3 071
S = sitova erä					

Kohdan 2.6. taulukossa esitetään yhteenvetotaulukko johon on koottu käyttötalousosan, investointiosan, tuloslaskelmaosan ja rahoitusosan valtuuston sitoviksi hyväksymien erien talousarviomuutokset, toteutumat sekä poikkeamat. Taulukko etenee käyttötalouden osalta toimielimittäin ja tulosalueittain ja investointiosan osalta toimielimittäin ja hankeryhmittäin. Tulojen ja menojen loppusummiin vaikuttavia tekijöitä on käsitelty tarkemmin kohdassa Talousarvion toteutuminen.

2.6 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

	Sitovuus	MÄÄRÄRAHAT (ulkoiset ja sisäiset)					TULOARVIOT (ulkoiset ja sisäiset)				
		Alkuperäinen	TA-	Muutettu	Toteutuma		Alkuperäinen	TA-	Muutettu	Toteutuma	
		TA 2023	muutokset	TA 2023	2023	Poikkeama	TA 2023	muutokset	TA 2023	2023	Poikkeama
KÄYTTÖTALOUSOSA Keskusvaalilautakunta											
Vaalit	B	69 637		69 637	68 206	-1 431	36 000		36 000	38 894	2 894
Kunnanhallitus											
Joukkoliikenne	B	2 607 437		2 607 437	2 894 699	287 262	1 256 995		1 256 995	1 623 310	366 315
Elinvoima- ja konsernipalvelut	B	5 112 807		5 112 807	4 763 246	-349 561	4 140 937		4 140 937	3 506 129	-634 808
Hallinto- ja kehittäminen		1 547 363		1 547 363	1 616 126	68 763	166 931		166 931	195 311	28 380
Elinkeinot		883 174		883 174	298 986	-584 188	576 475		576 475	9 846	-566 629
Maankäyttö		952 144		952 144	1 174 082	221 938	3 161 120		3 161 120	3 079 753	-81 367
Kaavoitus		454 804		454 804	382 761	-72 043	12 000		12 000	3 610	-8 390
Sisäinen tarkastus		130 822		130 822	144 841	14 019	112 311		112 311	105 513	-6 798
Konserniyhtiöt		1 144 500		1 144 500	1 146 450	1 950	112 100		112 100	112 096	-4
Pelastustoimi	B				611 616	611 616					
Yhteiset palvelut	B	10 972 250		10 972 250	10 960 508	-11 742	9 260 553		9 260 553	9 250 970	-9 583
Yhteisten palvelujen hallinto		111 544		111 544	125 166	13 622	111 344		111 344	125 166	13 822
Henkilöstöpalvelut		1 256 234		1 256 234	1 248 634	-7 600	1 255 546		1 255 546	1 248 634	-6 912
Talousohjelmien palvelut		420 178		420 178	369 100	-51 078	433 555		433 555	382 477	-51 078
Työllisyystoim. ja muut tukipalv.		2 143 454		2 143 454	1 957 285	-186 169	521 713		521 713	437 523	-84 190
Maahanmuutto		93 717		93 717	164 180	70 463	85 598		85 598	80 195	-5 403
Tietotekniikkapalvelut		1 235 103		1 235 103	1 211 603	-23 500	1 340 374		1 340 374	1 281 699	-58 675
Ruoka- ja puhtauspalvelut		5 699 020		5 699 020	5 878 753	179 733	5 499 423		5 499 423	5 689 489	190 066
Hankinnat		13 000		13 000	5 787	-7 213	13 000		13 000	5 787	-7 213
Kunnanhallitus yhteensä		18 692 494		18 692 494	19 230 069	537 575	14 658 485		14 658 485	14 380 409	-278 076
Tarkastuslautakunta											
Tilintarkastus	B	85 168		85 168	71 200	-13 968					
Ympäristöterveyslautakunta											
Ympäristöterveyspalvelut	N	2 478 504		2 478 504	2 562 124	83 620	1 838 043		1 838 043	1 947 336	109 293
Maaseutulauslautakunta											
Maaseutuhallinto	N	785 213		785 213	738 617	-46 596	686 040		686 040	648 560	-37 480

	Sitovuus	MÄÄRÄRAHAT (ulkoiset ja sisäiset)					TULOARVIOT (ulkoiset ja sisäiset)				
		Alkuperäinen	TA-	Muutettu	Toteutuma		Alkuperäinen	TA-	Muutettu	Toteutuma	
		TA 2023	muutokset	TA 2023	2023	Poikkeama	TA 2023	muutokset	TA 2023	2023	Poikkeama
B = Sitovuus bruttomääräraha/-tuloarviot											
N = Sitovuus nettomääräraha/-tuloarviot											
Sivistyslautakunta											
Sivistyspalvelut	B	55 841 306		55 841 306	57 757 751	1 916 445	2 555 021		2 555 021	3 246 365	691 344
Opetuspalvelut		30 923 686		30 923 686	31 693 961	770 275	966 033		966 033	1 338 627	372 594
Varhaiskasvatuspalvelut		19 571 239		19 571 239	20 689 176	1 117 937	1 154 778		1 154 778	1 307 646	152 868
Kansalaisopisto		1 132 776		1 132 776	1 217 855	85 079	192 000		192 000	213 840	21 840
Kirjastopalvelut		1 185 817		1 185 817	1 134 259	-51 558	28 010		28 010	31 590	3 580
Liikuntapalvelut		1 746 110		1 746 110	1 737 250	-8 860	82 900		82 900	69 213	-13 687
Nuoriso- ja kulttuuripalvelut		1 281 678		1 281 678	1 285 250	3 572	131 300		131 300	285 449	154 149
Sosiaali- ja terveyslautakunta	B				129 072	129 072				-40 283	-40 283
Soten hallintopalvelut					129 072	129 072				-40 283	-40 283
Tekninen lautakunta											
Tekniset palvelut	B	3 815 677		3 815 677	3 950 099	134 422	973 280		973 280	1 085 893	112 613
Tekninen hallinto ja varikkopalv.		782 651		782 651	924 799	142 148	384 680		384 680	407 051	22 371
Kuntateknikka		3 033 026		3 033 026	3 025 300	-7 726	588 600		588 600	678 842	90 242
Toimitilapalvelut	Tulos	6 734 883		6 734 883	8 046 773	1 311 890	8 336 930		8 336 930	9 172 862	835 932
Tekninen lautakunta yhteensä		10 550 560		10 550 560	11 996 872	1 446 312	9 310 210		9 310 210	10 258 755	948 545
Tekisen lautakunnan jaosto											
Yksityistieasiat	B	129 904		129 904	130 127	223					
Viranomaislautakunta											
Rakennusvalvonta ja ympär.suoj.	B	696 511		696 511	703 710	7 199	310 000		310 000	419 054	109 054
Rakennusvalvonta		364 233		364 233	356 621	-7 612	257 000		257 000	359 611	102 611
Ympäristönsuojelu		332 278		332 278	347 089	14 811	53 000		53 000	59 443	6 443
KÄYTTÖTALOUS yhteensä		89 329 297		89 329 297	93 387 748	4 058 451	29 393 799		29 393 799	30 899 090	1 505 291

	SITOVUUS	MÄÄRÄRAHAT (ulkoiset ja sisäiset)					TULOARVIOT (ulkoiset ja sisäiset)				
		Alkuperäinen	TA-	Muutettu	Toteutuma	Poikkeama	Alkuperäinen	TA-	Muutettu	Toteutuma	Poikkeama
		TA 2023	muutokset	TA 2023	2023		TA 2023	muutokset	TA 2023	2023	
B = Sitovuus bruttomäärärahat/-tuloarviot											
N = Sitovuus nettomäärärahat/-tuloarvio											
INVESTOINTIOSA											
Kunnanhallitus											
Aineettomat hyödykkeet	B	670 000		670 000	159 073	-510 927					
Maa- ja vesialueet	B	350 000		350 000	134 715	-215 285			351 513	351 513	
Koneet ja kalusteet	B	165 000		165 000	170 555	5 555					
Muut aineelliset hyödykkeet	B	50 000		50 000	35 000	-15 000			20 000	20 000	
Osakkeet ja osuudet	B				20 349	20 349					
Elinkeinoelämän kehittäminen	B	400 000		400 000	391 230	-8 770					
Yhteensä		1 635 000		1 635 000	910 922	-724 078			371 513	371 513	
Sivistyslautakunta											
Liikuntapaikat	B	680 000		680 000	339 655	-340 345			5 782	5 782	
Koneet ja kalusteet	B	178 000		178 000	137 363	-40 637					
Yhteensä		858 000		858 000	477 018	-380 982			5 782	5 782	
Tekninen lautakunta											
Rakennukset ja toimitilat	B	3 530 000		3 530 000	3 366 342	-163 658					
Maa- ja vesirakenteet	B	3 605 000		3 605 000	3 971 929	366 929			533 161	533 161	
Koneet ja kalusteet	B										
Yhteensä		7 135 000		7 135 000	7 338 271	203 271			533 161	533 161	
Yhteensä											
Investointiosa		9 628 000		9 628 000	8 726 211	-901 789			910 456	910 456	

	Sitovuus	MÄÄRÄRAHAT (ulkoiset ja sisäiset)					TULOARVIOT (ulkoiset ja sisäiset)				
		Alkuperäinen	TA-	Muutettu	Toteutuma	Poikkeama	Alkuperäinen	TA-	Muutettu	Toteutuma	Poikkeama
		TA 2023	muutokset	TA 2023	2023		TA 2023	muutokset	TA 2023	2023	
B = Sitovuus bruttomäärärahat/-tuloarviot											
N = Sitovuus nettomäärärahat/-tuloarvio											
TULOSLASKELMAOSA											
Verotulot	B						56 115 000		56 115 000	59 030 642	2 915 642
Valtionosuudet	B						11 144 629		11 144 629	11 096 210	-48 419
Rahoitustulot ja -menot	N	2 435 700		2 435 700	2 715 260	279 560	3 066 000		3 066 000	3 188 306	122 306
Korkotuotot							633 000		633 000	655 338	22 338
Muut rahoitustuotot							2 433 000		2 433 000	2 532 968	99 968
Korkokulut		791 700		791 700	1 037 816	246 116					
Muut rahoituskulut	B	1 644 000		1 644 000	1 677 444	33 444					
Tulorahoituksen korjauserät										600 000	
RAHOITUSOSA											
Pitkäaik. saamisten muutokset											
Antolainasaamisten vähennys	B						350 000		350 000	348 271	-1 729
Antolainojen lisäys	B										
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	B	13 085 000		13 085 000	11 247 145	-1 837 855					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B						13 408 000		13 408 000	10 600 000	-2 808 000
Muut maksuvalmiuden muutokset					4 667 842	4 667 842					
Kassavarojen muutos					-4 071 231	-4 071 231	1 000 569		1 000 569		-1 000 569
MENOT JA TULOT yhteensä		114 477 997		114 477 997	116 672 975	2 194 978	114 477 997		114 477 997	116 672 975	2 194 978

3 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

3.1 Siilinjärven kunnan tilinpäätöslaskelmat

Tuloslaskelma 2023 ja 2022

Euroa	2023	2022	muutos
Toimintatuotot			
Myyntituotot	5 866 705,03	7 881 283,61	-2 014 578,58
Maksutuotot	1 807 430,25	6 425 398,70	-4 617 968,45
Tuet ja avustukset	2 141 677,22	4 731 153,75	-2 589 476,53
Muut toimintatuotot	5 981 644,04	4 542 876,33	1 438 767,71
Toimintatuotot yhteensä	15 797 456,54	23 580 712,39	-7 783 255,85
Valmistus omaan käyttöön	111 165,42	150 801,49	-39 636,07
Toimintakulut			
Henkilöstökulut	-42 206 719,53	-67 314 162,71	25 107 443,18
Palkat ja palkkiot	-33 849 617,70	-54 482 927,20	20 633 309,50
Henkilösivukulut	-8 357 101,83	-12 831 235,51	4 474 133,68
Eläkekulut	-7 021 956,55	-10 985 837,50	3 963 880,95
Muut henkilösivukulut	-1 335 145,28	-1 845 398,01	510 252,73
Palvelujen ostot	-17 834 587,72	-71 720 874,31	53 886 286,59
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 228 895,16	-8 022 793,99	1 793 898,83
Avustukset	-3 042 042,47	-6 639 753,71	3 597 711,24
Muut toimintakulut	-9 085 035,36	-10 734 793,49	1 649 758,13
Toimintakulut yhteensä	-78 397 280,24	-164 432 378,21	86 035 097,97
Toimintakate	-62 488 658,28	-140 700 864,33	78 212 206,05
Verotulot	59 030 642,30	100 115 045,23	-41 084 402,93
Valtionosuudet	11 096 210,00	43 829 921,00	-32 733 711,00
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	655 338,10	649 863,64	5 474,46
Muut rahoitustuotot	857 030,50	926 027,16	-68 996,66
Korkokulut	-1 037 815,52	-364 359,18	-673 456,34
Muut rahoituskulut	-1 506,54	-100 952,58	99 446,04
Vuosikate	8 111 240,56	4 354 680,94	3 756 559,62
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-7 315 706,78	-6 739 762,52	-575 944,26
Arvonalentumiset	-1 244 955,65	0,00	-1 244 955,65
Tilikauden tulos	-449 421,87	-2 385 081,58	1 935 659,71
Rahastojen lisäys (-) tai väh.(+)	15 797,38	16 453,49	-656,11
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-433 624,49	-2 368 628,09	1 935 003,60
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT			
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	20,1 %	14,3 %	
Vuosikate/Poistot, %	94,8 %	64,6 %	
Vuosikate, euroa/asukas	381	205	
Asukasmäärä	21 300	21 243	

Rahoituslaskelma 2023 ja 2022

Euroa	2023	2022
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	8 111 240,56	4 354 680,94
Tulorahoituksen korjauserät	-218 259,96	-794 688,26
	7 892 980,60	3 559 992,68
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-8 726 212,32	-4 916 626,00
Rahoitusosuudet investointimenoihin	558 943,02	86 700,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 169 773,05	1 091 448,64
	-6 997 496,25	-3 738 477,36
Toiminnan ja investointien rahavirta	895 484,35	-178 484,68
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-64 122,96	0,00
Antolainasaamisten vähennys	412 393,54	341 931,30
	348 270,58	341 931,30
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	10 600 000,00	6 500 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-11 247 144,76	-13 268 656,98
	-647 144,76	-6 768 656,98
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-346 725,53	-171 902,53
Vaihto-omaisuuden muutos	16 506,05	-7 078,97
Saamisten muutos	2 584 738,90	395 906,63
Korottomien velkojen muutos	-6 922 361,07	4 282 838,48
	-4 667 841,65	4 499 763,61
Rahoituksen rahavirta	-4 966 715,83	-1 926 962,07
Rahavarojen muutos	-4 071 231,48	-2 105 446,75
Rahavarat 31.12.	5 671 094,67	9 742 326,15
Rahavarat 1.1.	9 742 326,15	11 847 772,90
	-4 071 231,48	-2 105 446,75
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v, 1000 €	30 497	19 445
Investointien tulorahoitus, %	99,3 %	90,2 %
Laskennallinen lainanhoitokate	1,0	0,5
Kassan riittävyys, pv	21	19
Asukasmäärä	21 300	21 243

Siilinjärven kunnan tase 31.12.2023

Euroa		2023	2022
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT			
I	Aineettomat hyödykkeet		
	Tietokoneohjelmistot lisenssimaksut	0,00	349 115,82
	Muut pitkävaikutteiset menot	1 001 857,23	760 484,32
	Tietokoneohjelmistot (pl. lisenssit)	27 066,12	
		1 028 923,35	1 109 600,14
II	Aineelliset hyödykkeet		
	Maa- ja vesialueet	24 936 492,86	24 516 018,10
	Rakennukset	31 949 323,89	37 006 267,45
	Kiinteät rakenteet ja laitteet	23 444 367,07	22 364 868,53
	Koneet ja kalusto	462 268,54	742 567,56
	Muut aineelliset hyödykkeet	9 250,33	9 250,33
	Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	3 949 751,57	1 218 665,29
		84 751 454,26	85 857 637,26
III	Sijoitukset		
	Osakkeet ja osuudet	17 082 401,53	25 381 392,40
	Muut lainasaamiset	26 089 962,91	26 502 356,45
	Muut saamiset	467 062,73	402 939,77
		43 639 427,17	52 286 688,62
Pysyvät vastaavat yhteensä		129 419 804,78	139 253 926,02
TOIMEKSIANTOJEN VARAT			
	Lahjoitusrahastojen varat	60 000,00	60 000,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
I	Vaihto-omaisuus		
	Muut vaihto-omaisuus	81 649,29	98 155,34
II	Saamiset		
	Pitkäaikaiset saamiset		
	Muut saamiset	24 151,38	70 334,87
	Lyhytaikaiset saamiset		
	Myyntisaamiset	2 009 552,63	2 543 352,54
	Muut saamiset	1 373 215,95	1 555 633,57
	Siirtosaamiset	650 814,61	2 473 152,49
		4 057 734,57	6 642 473,47
III	Rahoitusarvopaperit		
	Muut arvopaperit	1 500 000,00	0,00
IV	Rahat ja pankkisaamiset	4 171 094,67	9 742 326,15
Vaihtuvat vastaavat yhteensä		9 810 478,53	16 482 954,96
VASTAAVAA		139 290 283,31	155 796 880,98

Euroa	2023	2022
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	57 344 452,83	62 574 872,04
Muut omat rahastot	185 821,37	201 618,75
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	3 685 170,37	6 053 798,46
Tilikauden yli-/alijäämä	-433 624,49	-2 368 628,09
	60 781 820,08	66 461 661,16
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	600 000,00	0,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	0,00	151 885,68
Lahjoitusrahastojen pääomat	1 021,62	188 141,40
Muut toimeksiantojen pääomat	0,00	7 720,07
	1 021,62	347 747,15
VIERAS PÄÄOMA		
I Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	56 185 008,96	54 264 481,37
II Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	10 517 656,63	13 085 328,98
Ostovelat	4 044 608,23	7 551 714,60
Muut velat	1 787 749,79	3 371 436,06
Siirtovelat	5 372 418,00	10 714 511,66
	21 722 432,65	34 722 991,30
Vieras pääoma yhteensä	77 907 441,61	88 987 472,67
VASTATTAVAA	139 290 283,31	155 796 880,98
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	43,6	42,7
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	90,7	53,1
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	3 252	3 685
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	153	173
Lainakanta 31.12., 1000 €	66 703	67 350
Lainakanta 31.12., €/asukas	3 132	3 170
Lainat ja vastuut, 31.12., 1000 €	114 968	144 514
Lainat ja vastuut, €/asukas	5 398	6 803
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	26 090	26 502
Kunnan asukasmäärä 31.12.	21 300	21 243

3.2 Siilinjärven kunnan konsernin tilinpäätöslaskelmat

Konsernituloslaskelma

Euroa	2023	2022
Toimintatuotot	24 503 632	76 173 047
Toimintakulut	-85 706 431	-211 781 012
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (-tappiosta)	0	151 582
Toimintakate	-61 202 799	-135 456 383
Verotulot	58 621 448	99 754 903
Valtionosuudet	12 542 386	45 231 762
Rahoitustuotot ja -kulut:		
Korkotuotot	719 871	686 408
Muut rahoitustuotot	1 247 095	1 297 934
Korkokulut	-2 114 565	-1 166 669
Muut rahoituskulut	-5 468	-121 902
	-153 068	695 771
Vuosikate	9 807 968	10 226 053
Poistot ja arvonalentumiset:		
Suunnitelmanmukaiset poistot	-10 555 799	-13 125 504
Omistusten eliminointierot	0	-232 624
Arvonalentumiset	-1 245 524	-3
Satunnaiset erät	0	3 288
Tilikauden tulos	-1 993 356	-3 128 791
Tilinpäätössiirrot	20 302	14 648
Tilikauden verot	-136 738	-83 410
Laskennalliset verot	219 048	101 822
Vähemmistöosuudet	67 913	2 114
Tilikauden alijäämä	-1 822 830	-3 093 617

Konsernirahoituslaskelma

Euroa	2023	2022
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	9 807 968	10 226 053
Satunnaiset erät	0	3 288
Tilikauden verot	-136 738	-83 410
Tulorahoituksen korjauserät	-456 477	-1 355 249
	9 214 753	8 790 682
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-20 477 930	-16 743 480
Rahoitusosuudet investointimenoihin	558 943	103 900
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	3 823 388	2 544 715
	-16 095 598	-14 094 864
Toiminnan ja investointien rahavirta	-6 880 845	-5 304 182
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-64 123	-352
Antolainasaamisten vähennykset	343 644	346 731
	279 521	346 378
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	17 839 513	16 499 310
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-15 058 852	-17 936 553
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-66 472	-582 695
	2 714 190	-2 019 939
Oman pääoman muutokset	37 165	102 793
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-342 313	-179 726
Vaihto-omaisuuden muutos	65 913	13 567
Saamisten muutos	2 816 449	-1 600 220
Korottomien velkojen muutos	-6 157 333	6 724 243
	-3 617 284	4 957 864
Rahoituksen rahavirta	-586 408	3 387 097
Rahavarojen muutos	-7 467 254	-1 917 085
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	7 132 470	25 115 001
Rahavarat 1.1.	14 599 724	27 032 085
	-7 467 254	-1 917 085

Konsernitase 31.12.2023

VASTAAVA, euroa	31.12.2023	31.12.2022
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	167 660	1 337 982
Muut pitkävaikutteiset menot	1 035 535	804 808
Ennakkomaksut	571 884	621 976
	1 775 079	2 764 766
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	26 964 590	26 879 057
Rakennukset	89 801 740	117 552 021
Kiinteät rakenteet ja laitteet	23 885 931	23 364 517
Koneet ja kalusto	1 450 615	4 974 562
Muut aineelliset hyödykkeet	37 922	361 773
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	8 344 212	9 949 056
	150 485 010	183 080 985
Sijoitukset		
Osakkuusyhtiö osakkeet ja osuudet	1 673	1 270 654
Muut osakkeet ja osuudet	7 670 389	8 155 128
Joukkovelkakirjalainasaamiset	1 886	2 496
Muut lainasaamiset	21 326 957	21 669 855
Muut saamiset	714 770	721 952
	29 715 674	31 820 086
Pysyvät vastaavat yhteensä	181 975 763	217 665 837
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	992 719	573 407
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	60 328	331 739
Muut toimeksiantojen varat	110 372	76 671
	1 163 418	981 817
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	87 770	554 464
Muut vaihto-omaisuus	329 416	379 416
	417 186	933 880
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Muut saamiset	24 151	70 335
Siirtosaamiset	0	466
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	2 445 234	4 905 842
Lainasaamiset	0	84 202
Muut saamiset	1 410 679	2 673 201
Siirtosaamiset	1 188 189	4 755 990
	5 068 253	12 490 035
Rahoitusarvopaperit		
Muut arvopaperit	1 500 000	427
Rahat ja pankkisaamiset	5 632 470	25 114 574
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	12 617 908	38 538 916
VASTAAVAA YHTEENSÄ	195 757 090	257 186 570

VASTATTAVAA, euroa	31.12.2023	31.12.2022
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	57 344 453	62 574 872
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat	0	1 925
Muut omat rahastot	1 960 708	1 904 517
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	1 114 971	5 123 307
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 822 830	-3 093 617
	58 597 302	66 511 005
VÄHEMMISTÖOSUUDET	-1 821	514 809
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	600 000	1 506 627
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	992 719	734 235
Lahjoitusrahastojen pääomat	1 350	463 724
Muut toimeksiantojen pääomat	111 104	85 350
	1 105 172	1 283 309
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	104 238 342	127 916 789
Lainat julkisyhteisöiltä	1 438 203	6 203 560
Saadut ennakot	1 340	0
Siirtovelat	27 152	79 126
Laskennalliset verovelat	191 189	410 238
	105 896 226	134 609 712
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	0	66 472
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	13 963 878	18 813 446
Lainat julkisyhteisöiltä	318 681	326 831
Saadut ennakot	237 777	725 223
Ostovelat	6 822 891	13 673 816
Liittymismaksut ja muut velat	2 064 547	3 686 687
Siirtovelat	6 152 436	15 403 651
Laskennalliset verovelat	0	64 983
	29 560 211	52 761 108
Vieras pääoma yhteensä	135 456 437	187 370 821
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	195 757 090	257 186 570

4 LIITETIEDOT

4.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

4.1.1 Kunnan tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot

Tilinpäätös 2023 on laadittu Kirjanpitolautakunnan Kuntajaoston antamien ohjeiden ”Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta” (13.10.2020) ja ”Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen liitetiedoista” (13.10.2020) mukaisesti.

- 1) Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Kunnanvaltuuston 17.12.2012 hyväksymällä poistosuunnitelman muutoksella on poistoaikoja tarkistettu 1.1.2013 jälkeen valmistuvien investointien osalta. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmanpoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa. Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Valtuusto on päättänyt 16.6.2022 Kiinteistö Oy Siilinjärven Vapaa-aikakeskuksen omistaman Fontanella-uimalarakennuksen jatkosta. Toimintaa jatketaan vielä viisi vuotta ja tilannetta tarkastellaan vuosittain kunnan omistajaohjauksen toimesta. Perusteluna oli rakentamisen markkinatilanne sekä kunnan talouteen kohdistuvat merkittävät alaskirjaukset. Rakennus vaatisi merkittävän peruskorjauksen ja omistusjärjestelyt. Vapaa-aikakeskuksen osakkeiden arvo taseessa 0,364 milj. ja pääomalaina 1,538 milj. euroa. Uimala Oy:n vastaava osakkeiden arvo taseessa 3,394 milj. euroa ja pääomalaina 1,615 milj. euroa.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuuden arvostuksessa on käytetty varastokirjanpidossa painotetun keskihankintahinnan menetelmää.

Rahoitusomaisuus

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Johdannaissopimusten käsittely

Johdannaiset sisältävät koronvaihtosopimuksen. Koronvaihtosopimus on tehty suojaamistarkoituksessa. Kunta on sitonut pitkäaikaisten lainojen vaihtuvan koron koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon. Korkojohdannaisista aiheutuneet kassavirrat on kirjattu tilikauden aikana korkokulujen oikaisuksi. Sopimukset päättyivät 2023.

- 2) Esittämistapamuutokset
Ei muutoksia
- 3) Oikaisu edellisen tilikauden tietoihin
Ei oikaisuja
- 4) Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Tilikauden tiedot eivät ole vertailukelpoisia edellisen tilikauden tietojen kanssa.

1.1.2023 sosiaali- ja terveystaloudelliset sekä pelastuspalvelut siirtyivät Pohjois-Savon Hyvinvointialueelle. Toimintojen siirtoon liittyvät omaisuus- ja velkaerien kirjaukset on tehty alkusaldon muutoksina tilinavaukseen päiväykselle 1.1.2023. Tilinpäätöksen vertailuvuoden tietoja ei ole oikaistu.

Sosiaali- ja terveystaloudellisten sekä pelastuspalveluiden siirtyminen Pohjois-Savon Hyvinvointialueelle on huomioitu vuoden 2023 avaavan taseen erissä seuraavasti. Kokonaisvaikutus 8 740 944,44 euroa tasetta pienentäen.

VASTAAVAA

Aineettomat hyödykkeet	
Aineettomat oikeudet	-239 914,36
Aineelliset hyödykkeet	
Koneet ja kalusto	-181 690,21
Sijoitukset	
Osakkeet ja osuudet	-8 319 339,87

VASTATTAVAA

Oma pääoma	
Peruspääoma	-5 230 419,21
Vieras pääoma	
Lyhytaikainen, siirtovelat	-3 510 525,23

Pakollisiin varauksiin sisältyy Pelastuslaitoksen eri oikeusasteissa olevien varallaolokorvausten vaatimukseen tehty arviovaraus 600 000 euroa.

- 5) Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut ja virheiden korjaukset
Ei olennaisia tapahtumia

4.1.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt lukuun ottamatta kiinteistötytäryhteisöä Asematie 11, koska yhdistämättä jättämisellä on vain vähäinen merkitys konsernin omaan pääomaan. Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Sisäiset kiinteistöverot on eliminoitu konsernitilinpäätöksessä. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemisessä. Laskennallinen verovelka on jaettu pitkä- ja lyhytaikaiseen verovelkaan.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Asunto-osakeyhtiöiden ja muiden keskinäisten kiinteistötytäryhteisöjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi. Jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Osakkuusyhteisöt

Konsernirakenteeseen ei kuulu yhtään osakkuusyhteisöä.

Poikkeavat arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Konsernitilinpäätöksessä on noudatettu samoja arvostus- ja jaksotusperiaatteita kuin kunnan tilinpäätöksessä.

Konsernirakenteen muutokset

Konsernista on poistunut Pohjois-Savon Hyvinvointialueelle siirron myötä Pohjois-Savon sairaanhoitopiiriin Kuntayhtymä ja Vaalijalan kuntayhtymä.

Peruspääomaosuus Pohjois-Savon Liitosta nousi vuoden 2023 aikana 9,40 %:iin

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Tilikauden tiedot eivät ole vertailukelpoisia edellisen tilikauden tietojen kanssa, sillä edellä mainitut konsernirakenteen muutokset vaikuttavat vertailtavuuteen.

Konsernista on laadittu aloittava konsernitase. Vuoden 2023 konsernin tulokseen vaikuttavat ainoastaan vuoden 2023 liiketapahtumat ja eliminointi- ja yhdistelykirjausten muutokset. Sote-uudistuksen omaisuusjärjestelyistä johtuvat muutokset vaikuttavat konsernitaseen edellisten tilikausien yli- ja tai alijäämän.

Konsernitilinpäätöksen vertailuvuoden tietoja ei ole oikaistu.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Siirto Pohjois-Savon Hyvinvointialueelle on huomioitu vuoden 2023 konsernin avaavan taseen erissä seuraavasti. Kokonaisvaikutus -56 603 235,50 euroa tasetta pienentäen.

VASTAAVAA

Pysyvät vastaavat

Aineettomat hyödykkeet - 1 105 410,79

Aineelliset hyödykkeet -37 804 047,42

Sijoitukset - 1 850 609,46

Toimeksiantojen varat - 271 389,39

Vaihtuvat vastaavat

Vaihto-omaisuus - 450 781,96

Saamiset - 4 605 719,42

Rahat ja pankkisaamiset -10 514 850,38

VASTATTAVAA

Oma pääoma - 6 112 111,59

Vähemmistöosuudet - 448 716,82

Pakolliset varaukset - 1 505 518,73

Toimeksiantojen pääomat - 284 438,36

Vieras pääoma -48 252 450,00

4.1.3 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6) Toimintatuotot tehtäväkokonaisuuksina

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Elinvoima- ja konsernipalvelut	7 595 579	7 789 999	7 266 270	7 404 411
Yhteiset palvelut	663 621	1 355 039	663 621	1 355 039
Sivistyspalvelut	3 956 562	3 386 943	3 206 686	2 862 172
Tekniset palvelut	12 328 152	8 097 439	4 701 162	1 845 513
Sosiaali- ja terveystyöpalvelut	-40 283	55 543 626	-40 283	10 113 576
Kunnan toimintatuotot yhteensä	24 503 632	76 173 047	15 797 457	23 580 712

7) Verotulojen erittely

	2023	2022
Kunnan tulovero	46 100 570	86 409 220
Osuus yhteisöveron tuotoista	6 163 124	7 648 445
Kiinteistövero	6 766 948	6 057 380
Verotulot yhteensä	59 030 642	100 115 045

8) Valtionosuuksien erittely

	2023	2022
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	10 254 776	35 810 120
<i>Siitä:</i> Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	4 632 795	5 394 212
<i>Siitä:</i> Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus		
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet	-2 244 071	-2 042 963
Verotulomenetysten korvaus	3 085 505	10 062 764
Valtionosuudet yhteensä	11 096 210	43 829 921

9) Palvelujen ostojen erittely

	2023	2022
Asiakaspalvelujen ostot	4 821 247	49 964 435
Muiden palvelujen ostot	13 013 112	21 756 440
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	17 834 359	71 720 874

10) Valtuustoryhmien toimintaedellytysten tukemiseksi annetut tuet

Siilinjärven kunta tukee valtuustoryhmiä vain luovuttamalla vastikkeetta kunnantalon kokoustiloja ja niiden laitteistoa ryhmien omien kokousten pitämiseen.

11) Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt poistosuunnitelman 17.12.2012 § 40. Uusittu poistosuunnitelma on otettu käyttöön vuoden 2013 alusta alkaen niin, että poistoaikojen muutokset koskevat vuoden 2013 alusta alkaen ja sen jälkeen valmistuvia investointeja. Vanhat investoinnit poistetaan vanhoilla poistoperusteilla loppuun.

Arvioidut poistoaajat ja poistomenetelmät ovat:

Aineettomat oikeudet	5 vuotta	Tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot	2 vuotta	Tasapoisto
Rakennukset		Tasapoisto
*puiset	10 – 20 vuotta	Tasapoisto
*kiviset	15 – 25 vuotta	Tasapoisto
Asuinrakennukset	30 vuotta	Tasapoisto
Kadut, tiet, torit ja puistot	15 vuotta	Tasapoisto
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	10-30 vuotta	Tasapoisto
Koneet ja kalusto	3-15 vuotta	Tasapoisto

Poistoajat vanhoista investoinneista:

Aineettomat hyödykkeet	3 vuotta	Tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot	3 vuotta	Tasapoisto
Rakennukset	20-40 vuotta	Tasapoisto
Kadut, tiet, torit ja puistot	20 vuotta	Tasapoisto
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	15-30 vuotta	Tasapoisto
Koneet ja kalusto	3-15 vuotta	Tasapoisto

Pienet, pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, kirjataan kunnassa vuosikuluiksi.

12) Selvitys olennaisista tuottoihin ja kuluihin sisällyvistä pakollisten varausten muutoksista

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1. (ky)	0	1 832 104		
Lisäykset tilikaudella	0	0		
Vähennykset tilikaudella	0	-326 585		
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12. (ky)	0	1 505 519		
Muut pakolliset varaukset 1.1.	1 108	10 525	0	0
Lisäykset tilikaudella	600 000	0	600 000	0
Vähennykset tilikaudella	-1 108	-9 417	0	0
Muut pakolliset varaukset 31.1.	600 000	1 108	600 000	0

13) Toimintatuottoihin sisältyvät pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja muihin toimintakuluihin sisältyvät pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitappiot

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	1 067 016	745 362	818 260	742 953
Rakennusten luovutusvoitot	43 021	24 528	0	0
Koneiden ja kaluston luovutusvoitot	1 167	56 172	0	51 000
Osakkeiden luovutusvoitot	0	53 263	0	0
Muut luovutusvoitot	0	22	0	0
Myyntivoitot yhteensä	1 111 204	879 348	818 260	793 953
Muut toimintakulut				
Rakennusten luovutustappiot	47 947	0	0	0
Osakkeiden luovutustappiot	0	12 058	0	0
Muut luovutustappiot	7 888	-374	0	-736
Myyntitappiot yhteensä	55 835	11 684	0	-736

14) Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät erät

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Satunnaiset tuotot				
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	0	0		
Maa- ja metsäalueiden luovutusvoitot	0	0		
Muut satunnaiset tuotot	0	6 544		
<i>Satunnaiset tuotot yhteensä</i>	0	6 544	0	0
Satunnaiset kulut				
<i>Satunnaiset kulut yhteensä</i>	0	3 256	0	0

15) Muihin rahoitustuottoihin sisältyvät tuotot, jotka on saatu osuuksista muissa yhteisöissä

	2023	2022
Osinkotuotot muista yhteisöistä	823 514	906 146
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	2 439	2 439
<i>Yhteensä</i>	825 953	908 584

16) Erittely poistoeron muutoksista

Ei ilmoitettavaa.

4.1.4 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

17) Lainan liikkeeseen laskemisesta aiheutuneet kuluksi kirjaamattomat menot ja pääomaalennukset, jos tällaisia menoja on aktivoitu

Ei ilmoitettavaa

18) Arvonkorotukset

Ei ilmoitettavaa

19) Pysyvät vastaavat tase-eräkohtaisesti

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Aineettomat hyödykkeet	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut	tp 2023 Yhteensä
Kirjanpitoarvo 31.12.2022	349 116	760 484		1 109 600
Hyvinvointialueelle siirtynyt omaisuus	-239 914			-239 914
Poistamaton hankintameno 1.1.2023	109 201	760 484	0	869 686
Lisäykset tilikauden aikana		556 537		556 537
Rahoitusosuudet tilikaudella		0		0
Vähennykset tilikaudella aikana				0
Siirrot erien välillä		45 444		45 444
Tilikauden poisto	-109 201	-333 542		-442 743
Arvonalennukset				
Poistamaton hankintameno 31.12.2023	0	1 028 923	0	1 028 923
Arvonkorotukset				
Kirjanpitoarvo 31.12.2023	0	1 028 923	0	1 028 923

Aineelliset hyödykkeet	Maa ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakko-maksut ja kesk.er.h	tp 2023 Yhteensä
Kirjanpitoarvo 31.12.2022	24 516 018	37 006 267	22 364 869	742 568	9 250	1 218 665	85 857 637
Hyvinvointialueelle siirtynyt omaisuus				-181 690			-181 690
Poistamaton hankintameno 1.1.2023	24 516 018	37 006 267	22 364 869	560 877	9 250	1 218 665	85 675 947
Lisäykset tilikauden aikana	543 001	89 541	3 948 331	222 871		3 787 482	8 591 227
Rahoitusosuudet tilikaudella			-514 104			-44 839	-558 943
Vähennykset tilikaudella aikana	-351 513					-441 900	-793 413
Siirrot erien välillä	228 987		295 226			-569 657	-45 444
Tilikauden poisto		-3 901 529	-2 649 954	-321 480			-6 872 964
Arvonalennukset		-1 244 956					-1 244 956
Poistamaton hankintameno 31.12.2023	24 936 493	31 949 324	23 444 367	462 269	9 250	3 949 752	84 751 454
Arvonkorotukset							0
Kirjanpitoarvo 31.12.2023	24 936 493	31 949 324	23 444 367	462 269	9 250	3 949 752	84 751 454

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	1 366 956	1 297 141	84 006	66 951
Muut maa- ja vesialueet	25 597 635	25 581 916	24 852 487	24 449 067
<i>Maa- ja vesialueet yhteensä</i>	26 964 590	26 879 057	24 936 493	24 516 018

Sijoitukset

Pysyvien vastaavien sijoitukset	Osakkeet konserni-yhtiöt	Osakkeet omistusyht. yhteisöt	Kunta yhtymä-osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	tp 2023 Yhteensä
Kirjanpitoarvo 31.12.2022	9 297 115	6 845 375	8 572 886	666 018	25 381 392
Hyvinvointialueelle siirtyneet kuntayhtymien jäsenosuudet			-8 319 340		
Hankintameno 1.1.2023	9 297 115	6 845 375	253 546	666 018	17 062 053
Lisäykset				20 349	20 349
Rahoitusosuudet					0
Vähennykset					0
Siirrot erien välillä					0
Hankintameno 31.12.2023	9 297 115	6 845 375	253 546	686 367	17 082 402
Arvonalennukset					0
Arvonkorotukset					0
Kirjanpitoarvo 31.12.2023	9 297 115	6 845 375	253 546	686 367	17 082 402

Jvk-, muut laina- ja muut saamiset					tp 2023
	Jvk-laina-saamiset	Saamiset konserni-yhteisöiltä	Muut laina-saamiset muilta yht.	Saamiset muilta yhteisöiltä	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2023	0	4 832 501	21 669 855	402 940	26 905 296
Lisäykset				64 123	64 123
Rahoitusosuudet					0
Vähennykset		-69 495	-342 898		-412 394
Siirrot erien välillä					0
Hankintameno 31.12.2023	0	4 763 006	21 326 957	467 063	26 557 026
Kirjapitoarvo 31.12.2023	0	4 763 006	21 326 957	467 063	26 557 026

Olennaiset kuntayhtymäosuusien arvon muutokset

	Tase-arvo 1.1.	Lisäykset / vähennykset tilikaudella	Tase-arvo 31.12.	Kunnan osuus kuntayhtymän peruspää-omasta	Ero
Pohjois-Savon ammatill. koulutuksen Ky	251 177	0	251 177	243 872	7 305

Omistukset muissa yhteisöissä

20-22) Tytäryhteisöt, kuntayhtymät ja osakkuusyhteisöt

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt							tp 2023
Nimi	Y-tunnus	Kunnan omistus- osuus %	Konsernin omistus- osuus %	Kuntakonsernin osuus (1000 €)			
				omasta pää-omasta	vieraasta pää-omasta	tilik. voitosta/ tappiosta	
Tytäryhteisöt							
Siilinjärven Pysäköinti Oy	0713306-8	100,00	100,00	-533	1 615	-125	
Siilinjärven Uimala Oy alakons.			100,00	89	2 977	-109	
Siilinjärven Uimala Oy	0847807-6	100,00	100,00				
Siilinjärven Vapaa-aikakeskus	0863511-5	41,00	100,00				
Siilinjärven Kotipolku Oy alakons.			100,00	3 555	39 334	-111	
Siilinjärven Kotipolku Oy	0451313-7	100,00	100,00				
Siilinjärven Asumisoikeus Oy (Kotipolku omistaa 100%)	1079228-3		100,00				
Kiinteistö Oy Isoharja	1648644-7	100,00	100,00	5 376	15 528	78	
Yhdistelemättömät tytäryhteisöt							
Kiinteistö Oy Asematie 11	0875688-1	100,00	100,00	0	0	0	
Kuntayhtymät							
Savon koulutuskuntayhtymä	1852679-0	2,22	2,22	1 472	1 601	153	
Pohjois-Savon liitto	0827616-7	9,40	9,40	137	88	19	
Yhteensä				10 096	61 143	-95	

23) Pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä sekä osakkuus- ja muilta omistusyhteisyyksiltä

Saamisten erittely	2023		2022	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		17 950		2 440
<i>Yhteensä</i>	0	17 950	0	2 440
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		0		1 770
<i>Yhteensä</i>	0	0	0	1 770
<i>Saamiset yhteensä</i>	0	17 950	0	4 210

24) Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Menoennakot	10 000	706 321	10 000	706 321
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	226 041	618 406	217 723	383 393
Hankkeet	60 582	1 180 804		
V-osuus sos.- ja terv. hankkeet	0	564 094		564 094
Ely-keskus, maahanmuuton kuntakorv.	0	115 119	0	115 119
Palautettavat palvelusetelit	0	75 148	0	75 148
Joukkoliikenne ja koulumatkatuki	292 322	357 021	292 322	357 021
P-S Pelastuslaitos, Kela-ensihoito	0	41 860	0	0
Maankäyttösopimus	0	96 783		
Smartum/Palvelusetelit	0	188 235		188 235
Alv-saaminen	20 893	17 054		
Muut tulojäämät	578 351	795 146	130 770	83 821
<i>Tulojäämät yhteensä</i>				
<i>Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä</i>	1 188 189	4 755 990	650 815	2 473 152

4.1.5 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25) Tase-eräkohtainen erittely oman pääoman erien lisäyksistä ja vähennyksistä sekä siirroista näiden erien välillä tilikauden aikana

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Peruspääoma 1.1.	57 344 453	62 574 872	57 344 453	62 574 872
<i>Peruspääoma 31.12.</i>	57 344 453	62 574 872	57 344 453	62 574 872
Yhdistysten ja säätiöiden peruspo 1.1.	0	1 925		
Yhdistysten ja säätiöiden peruspo 31.12.	0	1 925		
Muut omat rahastot				
Muut omat rahastot 1.1.	1 715 921	1 632 355		
Siirrot rahastoon	59 094	76 414		
Siirrot rahastosta	-129	-5 871		
Edellisen tilik.oikaisu (elim.muutos)				
<i>Muut omat rahastot 31.12.</i>	1 774 887	1 702 898		
Vahinkorahaston pääoma 1.1.	201 619	218 072	201 619	218 072
Siirrot rahastoon	0	0	0	0
Siirrot rahastosta	-15 797	-16 453	-15 797	-16 453
<i>Vahinkorahaston pääoma 31.12.</i>	185 821	201 619	185 821	201 619
<i>Muut omat rahastot yht. 31.12</i>	1 960 708	1 904 517	185 821	201 619
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	1 136 900	5 020 843	3 685 170	6 053 798
Tytäryhtiön osakkeiden osto	0	98 399		
Aikaisempiin tilik.liittyvät korj.konserni	0	4 065		
Siirto kehittämisrahastoon	-21 929			
<i>Edellisten tilik. Yli / alijäämä 31.12.</i>	1 114 971	5 123 307	3 685 170	6 053 798
<i>Tilikauden ylijäämä/alijäämä</i>	-1 822 830	-3 093 617	-433 624	-2 368 628
<i>Oma pääoma yhteensä</i>	58 597 302	66 511 005	60 781 820	66 461 661

Hyvinvointialueelle siirtyneet omaisuus ja pääomaerät on kirjattu peruspääomaa vastaan alkusaldojen muutoksena tilinavaukseen 1.1.2023. Peruspääoman osalta muutos on 5.230.419 €.

26) Erittely poistoeroista

Ei ilmoitettavaa

27) Pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan kuuluvat velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

Pitkäaikaiset velat		
Velat ja velkojen osat, jotka erääntyvät 1.1.2029 tai sen jälkeen.		
	2023	2022
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	14 980 000	16 239 000
<i>Pitkäaikaiset velat yhteensä</i>	14 980 000	16 239 000

28) Erittely liikkeeseen lasketuista joukkovelkakirjalainoista

Ei ilmoitettavaa

29) Pakollisiin varuksiin merkityt erät

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Muut pakolliset varaukset				
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu (ky)	0	1 505 519		
Osuus kuntayhtymän alijäämästä				
Muut pakolliset varaukset	600 000	1 108	600 000	
<i>Muut pakolliset varaukset yhteensä</i>	600 000	1 506 627	600 000	0

30) Pitkä- ja lyhytaikaiset velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä, ja osakkuus- sekä muille omistusyhteisyyksille

	2023		2022	
	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat		41 185		33 687
Siirtovelat		0		0
<i>Yhteensä</i>	0	41 185	0	33 687
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat		87		84 945
<i>Yhteensä</i>	0	87	0	84 945
<i>Vieras pääoma yhteensä</i>	0	41 272	0	118 632

31) Maksuvalmiuden kannalta merkittävä sekkitililimiitti

	2023	2022
Luotollisen sekkitilin limiitti 31.12.	1 000 000	1 000 000
-siitä käyttämättä oleva määrä	1 000 000	1 000 000

32) Muut velat -erän jakautuminen liittymismaksuihin ja muihin velkoihin

Ei ilmoitettavaa

33) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot/hankerahat	422 271	1 070 138	419 347	1 063 391
Menojäämät				
Lomapalkkavelka	4 510 468	11 345 703	4 393 015	7 799 201
Palkkojen jaksotukset	0	1 308 378		518 324
Korkojaksotukset	329 095	285 063	114 296	66 880
P-S Pelastuslaitos, maksuos.lisälasku	0	230 548		230 548
Ympäristöterv.h maksuos.palautus	4 301	22 271	4 301	22 271
Maaseutuhallinnon maksuos.palautus	35 371	23 609	35 371	23 609
KEVA	18 663	18 749		
Kiinteistövero	8 144			
Laskutusten palautukset jäsenkunnille	0	197 285		
Opetus- ja kultt.valtionos.tark.	189 412	195 752	189 412	195 752
Kuopion kaupunki, Alavan koulu	154 080	94 710	154 080	94 710
Vuokravakuudet	164 645	138 101		
Maankäyttösopimus	0	225 981		
P-S sairaanhoitopiiri/lisäkanto				650 304
Muut siirtovelat	315 986	247 362	62 597	49 521
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	6 152 436	15 403 651	5 372 418	10 714 512
Siirtovelat yhteensä	6 152 436	15 403 651	5 372 418	10 714 512

Lomapalkkajaksotuksen tiedot eivät ole vertailukelpoisia edelliseen vuoteen verrattuna.

1.1.2023 hyvinvointialueelle siirtyneiden henkilöiden lomapalkkavelka 3.510.525,23 € on kirjattu alkusaldon muutoksena tilinavaukseen peruspääomaa vastaan.

4.1.6 Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

34) Velat, joista kunta on pantannut, kiinnittänyt tai muulla tavalla antanut vakuudeksi omaisuuttaan

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	79 882 087	72 343 714		

35-37) Kunnan antamat muut vakuudet lajeittain eriteltynä

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Sitoumusten vakuudeksi annetut kiinnitykset	0	181 949		
Sitoumusten vakuudeksi pantatut arvopaperit	0			
Vakuudet yhteensä	0	181 949	0	0

38) Vuokrasopimusten mukaisten vuokrien jäljellä olevien määrien yhteissumma (veroton)

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Vuokravastuut yhteensä	39 011 264	80 325 805	48 264 872	77 164 670
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	5 096 440	8 899 041	6 178 895	8 287 489
- siitä PPP-hankkeet (public-private-partnership)	21 591 371	22 727 759	21 591 371	22 727 759
- siitä sopimukseen sisältyvät lunastusveloitteet	0	0	0	0

Leasingvuokrasopimukseen ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta.
Kiinteistöleasing sopimukseen sisältyy jäännösarvoja, jotka joko lunastetaan tai joista tehdään jatkosopimukset alkaen v. 2034. Vuodelta 2023 on poistunut sosiaali- ja terveyspalveluihin liittyneet vastuut.

39) Kunnan antamat vastuusitoumukset sen kanssa samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta

Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma			51 186 880	43 165 678
Jäljellä oleva pääoma			32 966 510	35 226 293
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	777 327	777 327	777 327	777 327
Jäljellä oleva pääoma	303 477	340 352	303 477	340 352

40) Muut kunnan antamat vastuusitoumukset ja muut vastuut

	2023	2022
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	176 137 047	161 201 174
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.	0	0
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	140 209	93 220

41) Muut kuntaa koskevat taseen ulkopuoliset järjestelyt

Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Sopimusvastuut				
Sitoumukset avustukseen	315 240	121 402	315 240	0
-Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	78 810	0	78 810	0
Yhteistyö- ja kumppanuussopimukset	0	0		
Elinkaarimallilla toteutettu terveyskeskuksen palvelusopimus. Alkoi 9/2022, kesto 20 v.	16 983 255	15 899 533	16 983 255	15 899 533
-Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	820 071	811 891	820 071	811 891
Elinkaarimallilla toteutettavat Ahmon ja Siilinlahden koulun palvelusopimukset. Alkavat vaiheittain 2025/2027	15 515 440		15 515 440	0
-Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	0		0	0
Myöhemmin voimaan tulevat vuokrasopimukset	12 352 594	2 037 500	12 352 594	2 037 500
-Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	0	0	0	0
Hankkeiden omarahoitussosuudet (Sakky)	46 600	18 320		
Sopimusvastuut yhteensä	45 213 129	18 076 755	45 166 529	17 937 033
Kiinteistöinvestointien arvonnalisäveron tarkistusvastuu*)	3 023 439	4 218 922		
Käynnissä olevat oikeudenkäynnit (P-S shp)	0	34 612		

*) Palautuksena ja vähennyksenä käsitellyt arvonnalisäverot uudisrakennusten ja perusparantamisen hankintamenoista, joihin liittyy mahdollinen palautusvelvollisuus kiinteistöt myytäessä tai niiden käyttötarkoituksen muuttuessa vähennykseen tai palautukseen oikeuttamattomaan tarkoitukseen (AVL 120 §). Palautusvastuuta määriteltäessä otetaan huomioon kiinteistöt, joiden osalta vastuun toteutuminen on todennäköistä investointi- tai taloussuunnitelmaan tai toimenpideohjelmaan perustuen.

Järjestelyn tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Voimassa olevat koronvaihtosopimukset				
Koronvaihtosopimukset on tehty yksittäisten lainojen korkoriskin suojaamiseksi. Sopimuksilla on vaihdettu vaihtuva korko kiinteäksi. Sopimukset ovat voimassa vuosina 2021-2023 (kunta), 2021 - 2053 (konserni)				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	0	7 235 507	0	250 000
Käypä arvo (rahalaitoksen ilmoitus)	0	289 886	0	281

4.1.7 Ympäristövastuut

Ehdollinen ympäristövelka / pilaantuneet tai pilaantuneeksi epäillyt maa-alueet

Ympäristövastuu on aikaisemmasta toiminnasta johtuva, ympäristöön liittyvä olemassa oleva velvoite, jonka täyttäminen todennäköisesti johtaa taloudellista hyötyä ilmentävien voimavarojen siirtymiseen pois kunnan toiminnan piiristä. Erityinen ympäristövastuu on ehdollinen ympäristövelka. Ehdollinen ympäristövelka on mahdollinen velvoite, joka on syntynyt aikaisempien tapahtumien seurauksena ja jonka olemassaolo varmistuu vasta, kun yksi tai useampi epävarma tapahtuma, joka ei ole kokonaan kunnan määräysvallassa, toteutuu tai jää

toteutumatta. Ehdollisena ympäristövelkana käsitellään myös olemassa oleva velvoite, joka on syntynyt aikaisempien tapahtumien seurauksena, mutta jota ei merkitä taseeseen, koska ei ole todennäköistä, että velvoitteen täyttäminen aiheuttaa menoja, tai velvoitteen suuruus ei ole määriteltävissä riittävän luotettavasti.

Ehdollisena ympäristövelkana tarkastellaan maaperän pilaantumista. Pilaantuneena pidetään aluetta, jolla on ihmisen toiminnan seurauksena haitallisia aineita siinä määrin, että niistä aiheutuu haittaa tai merkittävä riski ympäristölle tai terveydelle, viihtyisyyden vähentymistä tai muuta niihin verrattavissa olevaa haittaa. Haitallisia aineita voi joutua maaperään erilaisten onnettomuuksien, vahinkojen tai pitkän ajan kuluessa tapahtuneiden vähittäisten päästöjen seurauksena. Myös jätteiden maahan hautaaminen ja vanhat, käytöstä poistetut kaatopaikat aiheuttavat riskin haitallisten aineiden kulkeutumiselle maaperässä ja edelleen pohjaveteen tai vesistöön. Maaperän tilan tietojärjestelmään (MATTI) on koottu mahdollisesti pilaantuneista, pilaantuneiksi todetuista, puhdistetuista ja puhtaaksi todetuista alueista.

Vuonna 2023 MATTI-järjestelmään merkittiin Siilinjärvellä yksi uusi kohde ja vuoden lopussa järjestelmässä oli Siilinjärveltä 138 kohdetta, joista noin 25 % on kunnan omistamilla kiinteistöillä. Vuonna 2023 kunnostettiin Haapamäen asemakaava-alueella oleva vanha Metsäkoulun kaatopaikka poistamalla maanpäälliset jätteet ja peittämällä alue kaava-alueen rakentamisessa syntyneillä maa-aineksilla. Husonlammen itärannalla on vanha maa-ainesten ottoalue, jonka maanpäällistä roskaantumista on siivottu keväällä 2020. Alueen maanpintaan nousee roudan sulamisen jälkeen vanhoja jätteitä ja aluetta siivottiin myös keväällä 2023. Tarvittaessa siivousta jatketaan myös tulevina keväinä.

Pohjavesialueilla sijaitsevien MATTI-kohteiden mahdollisia pohjavesivaikutuksia tarkkaillaan mm. Koivusaaren entisen kaatopaikan osalta osana Harjamäki-Käärmelahti-pohjavesialueen yhteistarkkailua.

Vuonna 2023 tapahtui kunnan omistamilla kiinteistöillä pieni öljyvahinko Siilinlahden koulun purkutyömaalla. Paikka saneerattiin välittömästi vahingon jälkeen. Yksityiset kiinteistöt ovat poistaneet käytöstä maanalaisia öljysäiliöitä, joista huomattava osa sijaitsee kirkonkylällä pohjavesialueella.

4.1.8 Henkilöstöä, tilintarkastajien palkkioita ja interssitahotapahtumia koskevat liitetiedot

42) Henkilöstön lukumäärä 31.12. tehtäväalueittain

	2023	2022
Elinvoima- ja konsernipalvelut	72	70
Sivistyspalvelut	644	682
Sosiaali- ja terveyspalvelut	0	548
Tekniset palvelut	55	56
Yhteiset palvelut	107	125
Yhteensä	878	1 481

43) Tilikauden henkilöstökulut

	2023	2022
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	42 206 720	67 314 163
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	230 814	200 494
Henkilöstökulut yhteensä	42 437 534	67 514 657

44) Luottamushenkilön palkkioista perityt ja puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitetyt luottamushenkilömaksut

	2023	2022
Suomen Keskusta	11 921	13 176
Kansallinen Kokoomus	2 266	2 962
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue	3 746	4 611
Vasemmistoliitto	748	950
Perussuomalaiset	2 551	2 724
Vihreä liitto	4 330	4 466
Suomen Kristillisdemokraatit	395	448
Yhteensä	25 956	29 337

45) Tilintarkastajan palkkiot

	2023	2022
Tilintarkastusyhteisö KPMG Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	8 030	25 740
Tilintarkastajan lausunnot	0	0
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	0	0
Muut palkkiot	0	0
Palkkiot yhteensä	8 030	25 740

46) Kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien väliset liiketoimet

Toimintakertomuksen kohdassa "1.6. Kuntakonsernin toiminta ja talous" on esitetty konserniyhtiöille annettujen lainojen kokonaismäärät. Myönnetyt lainat ovat ns. pääomalainoja, joille ei peritä korkoa (pl. Kotipolku Oy) eikä niille ole saatu vakuutta. Lainat on myönnetty ennen kuntalain 2015 voimaantuloa. Kunnan taseessa ne on esitetty Sijoitukset -kohdan Muissa lainasaamisissa. Yhtiöille toiminta-avustuksena tai vuokravastikkeina vuosittain maksetut nettosummat löytyvät myös toimintakertomuksen em. kohdasta.

Kunnanjohtajan kanssa on solmittu 15.5.2023 johtajasopimus, jossa on sovittu 6 kuukauden palkkaa vastaava erokorvaus, jos kunnanjohtaja irtisanoutuu tehtävästään luottamuspuolan takia tai jos virkasuhde irtisanotaan työnantajan toimesta.

Muilta osin kunnan johtoryhmä on käsitellyt liitetiedon asiakokonaisuutta 12.2.2024 kokouksessaan. Ilmoituksia kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien välisistä liiketoimista ei ollut.

5 ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

5.1 Toimitilojen ylläpito, laskennallisesti eriytetty taseyksikkö

Toimitilojen ylläpito

Sitovuus: valtuusto, tilikauden tulos

Vastuuhenkilö: toimitilapäällikkö Jukka Kellokumpu

Toiminta-ajatus

Toimitilojen ylläpidon sitovuustaso on laskennallisesti eriytetty taseyksikkö, joka tuottaa toimitilojen ylläpitotehtävät sekä toteuttaa kunnan toimitilojen peruskorjaus- ja uudisrakennushankkeet.

Toiminnalliset muutokset ja riskien toteutuminen

Energiakustannusten vähentäminen on yksi tärkeimmistä toimenpiteistä. Tämä asia toteutui, kun purettavaksi suunniteltujen toimitilojen purkamiset toteutuvat. Riskinä nähtiin sääolosuhteiden muutokset, joista aiheutui kunnossapito- ja energiakustannuksia.

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

VALTUUSTON SITOVA TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Toimenpiteet 2023	Tavoitetaso	TOTEUTUMINEN
HYVINVOIVA ARKI			
2.3 Kunnan palveluiden tuottaminen sisäilmaltaan terveellisissä ja turvallisissa tiloissa	Kunta toteuttaa omissa kohteissa laadukasta rakentamista	mahdollisimman korkeat laatupisteet	toteutetaan esim. Ahmon koulukeskuksen ja Siilinlahden koulun elinkaarikohteissa: RTS 4 luokitus
ELINVOIMAINEN YMPÄRISTÖ			
3.2 Väestönkasvu	Vastataan väestönkasvutavoitteeseen kunnan infran ja toimitilojen (päiväkotit, koulu) rakentamisella	Siilinkosken päiväkodin rakentaminen Ahmon koulukeskuksen ja Siilinlahden koulun rakentaminen Pelastusaseman rakentaminen	rakentaminen käynnissä Sopimukset allekirjoitettiin ja purkutyöt käynnistettiin molemmilla kouluilla Valmistui 12/2024

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Toimenpiteet 2023	Tavoitetaso	TOTEUTUMINEN
3.3 Toimitilojen terveellisuuden edistäminen	Kuivaketju10:n vaatimukset käytössä (ml. sääsuojan alla rakentaminen)	toteutetaan 100 % Kuivaketju10:n vaatimusten mukaisesti rakennusten käyttötapa huomioiden	Toteutettiin

Tavoitteiden riskiarviot

Resurssit (talous, henkilöstö)

TOTEUTUMINEN:

Kilpailutuksen perusteella saatiin sellaisia tarjouksia, jotta voitiin kunnan toimitilahankkeet käynnistää. Suurena riskinä hankkeiden käynnistymiselle nähtiin rakennusalan suhdanne ja materiaalien hinnat.

Suuria toimitilahankkeita ei voida toteuttaa omalla resurssilla, ellei avuksi saada apua rakennuttamiseen (palvelujen osto). Onneksi kaikkiin hankkeisiin saatiin ammattitaitoista apua myös tilaajan avuksi.

Informatiiviset tunnusluvut

Tekltk:n hyväksymät tavoitteet	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Kiinteistöt m ³ omassa käytössä	361 803	332 953	299 395
Kiinteistöt m ³ ulosvuokratut	10 420	39 270	39 270

Talousarvion toteutuminen

Suurin ylitys tapahtui asiantuntija palveluissa n. 690.000 €, koska elinkaarihankkeina toteuttavien Siilinlahden koulun, Ahmon koulukeskuksen ja pelastusaseman hankkeiden kustannuksia on kirjanpidollisesti laskutettu ensin kunnalta ja sitten jälkikäteen laskutettu Kuntarahoitus Oyj:ltä. Laskutus näkyy taas lisääntyvinä myyntituloina.

Sähkön korkea hinta, aikainen talvi ja vajaa käytöllä tai tyhjillään olevat toimitilat näkyvät taas ylityksinä sähkössä, lämmössä ja kunnossapidon määrärahoissa. Koneiden ja laitteiden vuokrat lisääntyivät suurelta osin kiinteistöihin vuokratuista ilmanpuhdistimista, jotta kohteiden käyttöä olisi mahdollista jatkaa. Tällaisia toimitiloja ovat: lukio, Ahmon koulun ruokala, Suininlahden koulu ja Leppäkaarten päiväkot.

Toimitiloista tehtävät lisäpoistot heikentävät tilikauden tuloksen tappiolliseksi.

Toimitilapalvelut

	TP 2022	Alkuperäinen TA 2023	Muutos TA 2022	Muutettu TA 2023	Toteutuma 2023	Poikkeama
Toimintatuotot	671 087	2 745 000	0	2 745 000	3 562 227	817 227
Sisäiset toimintatuotot	5 993 477	5 591 930	0	5 591 930	5 610 636	18 706
Liikevaihto	6 664 564	8 336 930	0	8 336 930	9 172 862	835 932
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 806 290	-2 396 750	0	-2 396 750	-2 670 763	-274 013
Palvelujen ostot	-1 205 621	-973 030	0	-973 030	-1 839 369	-866 339
Sis. palvelujen ostot	-133 237	-111 598	0	-111 598	-149 696	-38 098
Palvelujen ostot	-1 338 858	-1 084 628	0	-1 084 628	-1 989 065	-904 437
Materiaalit ja palvelut	-3 145 148	-3 481 378	0	-3 481 378	-4 659 829	-1 178 451
Palkat ja palkkiot	-635 814	-676 090	0	-676 090	-666 008	10 082
Henkilöstökorvaukset	7 224	0	0	0	0	0
Eläkekulut	-126 261	-130 392	0	-130 392	-129 405	987
Muut henkilösivukulut	-17 774	-24 879	0	-24 879	-26 891	-2 011
Henkilöstökulut	-772 624	-831 361	0	-831 361	-822 304	9 058
Muut toimintakulut	-510 832	-2 262 200	0	-2 262 200	-2 404 696	-142 496
Sis. muut toimintakulut	-326 534	-159 944	0	-159 944	-159 945	-1
Muut toimintakulut	-837 365	-2 422 144	0	-2 422 144	-2 564 640	-142 496
Poistot ja arvonalentumiset	-3 226 592	-4 279 304	0	-4 279 304	-5 458 137	-1 178 833
LIIEKEYLI- / ALIJÄÄMÄ	-1 317 165	-2 677 257	0	-2 677 257	-4 332 047	-1 654 790
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 750 777	-1 644 000	0	-1 644 000	-1 675 938	-31 938
YLI- / ALIJÄÄMÄ	-3 067 943	-4 321 257	0	-4 321 257	-6 007 985	-1 686 728

Toimitilojen ylläpito / Tuloslaskelma 1.1.-31.12.2023

Laskennallisesti eriytetty

	2023	2022	muutos
LIKEVAIHTO	9 170 867,35	6 664 370,96	2 506 496,39
Vuokratuotot, ulkoiset	2 758 214,27	249 342,04	2 508 872,23
Vuokratuotot, sisäiset	2 794 892,88	3 016 513,95	-221 621,07
Vuokratuotot, sisäiset pääomatulot	2 815 082,88	2 976 963,18	-161 880,30
Muut myyntituotot	802 017,32	421 551,79	380 465,53
Muut myyntituotot, sisäiset	660,00	0,00	660,00
Liiketoiminnan muut tuotot	1 995,13	193,00	1 802,13
Materiaalit ja palvelut	-4 659 828,76	-3 697 212,12	-962 616,64
Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
Ostot tilikauden aikana	-2 670 757,65	-1 817 736,83	-853 020,82
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)	-5,69	-125,27	119,58
Palvelujen ostot			
ulkoiset	-1 839 369,45	-1 746 112,94	-93 256,51
sisäiset	-149 695,97	-133 237,08	-16 458,89
Henkilöstökulut	-822 303,58	-775 663,64	-46 639,94
Palkat ja palkkiot	-666 007,88	-638 853,81	-27 154,07
Henkilöstökorvaukset	0,00	7 224,44	-7 224,44
Henkilösivukulut	-156 295,70	-144 034,27	-12 261,43
Eläkekulut	-129 405,15	-126 260,69	
Muut henkilösivukulut	-26 890,55	-17 773,58	
Poistot ja arvonalentumiset	-5 458 137,31	-3 226 592,46	-2 231 544,85
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 213 181,66	-3 226 592,46	-986 589,20
Arvonalentumiset	-1 244 955,65	0,00	-1 244 955,65
Liiketoiminnan muut kulut	-2 564 640,31	-837 365,28	-1 727 275,03
Vuokrat, ulkoiset	-2 404 382,98	-510 831,75	-1 893 551,23
Vuokrat, sisäiset	-159 944,64	-326 533,53	166 588,89
Muut kulut	-312,69	0,00	-312,69
LIKEALIJÄÄMÄ	-4 332 047,48	-1 872 269,54	-2 459 777,94
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 675 937,64	-1 750 777,11	74 839,47
Korvaus jäännöspääomasta	-1 675 937,64	-1 750 777,11	74 839,47
Alijäämä ennen satunnaisia eriä	-6 007 985,12	-3 623 046,65	-2 384 938,47
ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	-6 007 985,12	-3 623 046,65	-2 384 938,47
TILIKAUDEN ALIJÄÄMÄ	-6 007 985,12	-3 623 046,65	-2 384 938,47

Toimitilojen ylläpito / Rahoituslaskelma v. 2023

laskennallisesti eriytetty

	2023	2022
TULORAHOITUS		
Liikeliijäämä	-4 332 047,48	-1 872 269,54
Poistot ja arvonalentumiset	5 458 137,31	3 226 592,46
Korvaus jäännöspääomasta	-1 675 937,64	-1 750 777,11
Sisäiset tuotot	-5 610 635,76	-5 993 477,13
Sisäiset kulut	1 985 578,25	2 210 547,72
	-4 174 905,32	-4 179 383,60
INVESTOINNIT		
Käyttöomaisuusinvestoinnit, netto	-3 366 341,72	-549 902,07
	-3 366 341,72	-549 902,07
RAHOITUSTOIMINTA		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Vaihto-omaisuuden lis-/väh+	5,69	125,27
Saamisten lis-/väh+	413 355,34	-511 094,05
Ostovelkojen lis+/vähennys-	-546 062,31	661 333,29
Muiden velkojen lis+/vähennys-	10 229,06	-18,20
	-122 472,22	150 346,31
VAIKUTUS KUNNAN KASSAVAROIHIN	-7 663 719,26	-4 578 939,36

Toimitilojen ylläpito / Taselaskelma 31.12.2023

Laskennallisesti eriytetty

VASTAAVAA	31.12.2023	31.12.2022	<i>muutos</i>
PYSYVÄT VASTAAVAT	36 293 792,84	38 385 588,43	-2 091 795,59
Aineettomat hyödykkeet			
Muut pitkävaikutteiset menot	985 198,79	722 175,96	263 022,83
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet	78 245,26	61 189,76	17 055,50
Rakennukset	31 926 200,29	36 981 353,57	-5 055 153,28
Kiinteät rakenteet ja laitteet	254 051,00	102 791,93	151 259,07
hankinnat	3 050 097,50	518 077,21	2 532 020,29
VAIHTUVAT VASTAAVAT	788 302,15	1 201 663,18	-413 361,03
Vaihto-omaisuus			
Aineet ja tarvikkeet	1 389,39	1 395,08	-5,69
Saamiset			
Pitkäaikaiset saamiset			
Muut saamiset	386 126,18	338 583,22	47 542,96
Lyhytaikaiset saamiset			
Myyntisaamiset	400 700,91	155 208,76	245 492,15
Siirtosaamiset	85,67	706 476,12	-706 390,45
	37 082 094,99	39 587 251,61	-2 505 156,62

VASTATTAVAA	31.12.2023	31.12.2022	<i>muutos</i>
OMA PÄÄOMA			
Jäännöspääoma	42 314 056,12	41 898 441,02	415 615,10
Tilikauden yli/alijäämä	-6 007 985,12	-3 623 046,65	-2 384 938,47
VIERAS PÄÄOMA	776 023,99	1 311 857,24	-535 833,25
Lyhytaikainen			
Ostovelat	640 156,53	1 186 218,84	-546 062,31
Siirtovelat	135 867,46	125 638,40	10 229,06
	37 082 094,99	39 587 251,61	-2 505 156,62

5.2 Muut eriytetyt laskelmat

Ruokapalveluiden tuloslaskelma 2023

	2023	2022
LIIKEVAIHTO	32 000,00	240 794,00
Myyntituotot	32 000,00	240 794,00
Materiaalit ja palvelut	-13 490,46	-114 949,68
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-9 679,35	-75 700,99
Palvelujen ostot		
ulkoiset	-2 034,40	-28 606,86
sisäiset	-1 776,71	-10 641,83
Henkilöstökulut	-13 596,08	-101 411,46
Palkat ja palkkiot	-11 012,32	-84 478,39
Henkilöstökorvaukset	164,98	668,69
Henkilösivukulut	-2 748,74	-17 601,77
Eläkekulut	-2 319,71	-15 041,97
Muut henkilösivukulut	-429,03	-2 559,80
Muut toimintakulut	65,34	954,75
Poistot ja arvonalentumiset	-456,57	-1 434,44
Suunnitelman mukaiset poistot	-456,57	-1 434,44
Liiketoiminnan muut kulut	-3 418,78	-19 655,97
Vuokrat, ulkoiset	-2 187,62	-10 577,76
Vuokrat, sisäiset	-1 165,81	-8 123,45
Muut kulut	-65,34	-954,75
LIIKEYLIJÄÄMÄ	1 038,10	3 342,45
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	1 038,10	3 342,45

Lain edellyttämä kuvaus kustannuslaskennan periaatteista

Siilinjärven kunnan ruokapalvelut tuottaa ateriapalveluita pääsääntöisesti kunnan omaan, lakisääteiseen palvelutoimintaan (varhaiskasvatus, opetus). Kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuva myynti on vähäistä ja satunnaista. Ruokapalveluiden ateriat tuotetaan kolmessa eri keskuskeittiössä, joista ne toimitetaan palvelukeittiöille eri asiakkuuksien mukaisiin toimituspisteisiin. Myyntiin valmistettavat ateriat valmistuvat samassa tuotantoprosessissa kuin muutkin ateriat. Toiminnalle on kohdistettu kaikki toimintaan liittyvät kustannukset. Koska kilpailutilanteessa tapahtuvan myynnin kustannuksia ei voi erottaa valmistusprosessista, on näiden tuotteiden tuloslaskelma muodostettu suoritekohtaisella keskiarvolla. Myyntituottojen määrä on asiakaslaskutuksen mukainen. Ateriahinnat on laskettu niin, että kustannukset katetaan aterioittain (normaalitilanteessa).

Kuntatekniikan tuloslaskelma 2023

	2023	2022
LIKEVAIHTO	5 741	75 048
Myyntituotot	5 741	75 048
Materiaalit ja palvelut	-4 530	-34 031
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-4 530	-16 980
Palvelujen ostot		
ulkoiset	0	-4 508
sisäiset	0	-12 543
Henkilöstökulut	-596	-31 821
Palkat ja palkkiot	-515	-27 945
Henkilöstökorvaukset		
Henkilösivukulut	-81	-3 876
Eläkekulut	-65	-3 196
Muut henkilösivukulut	-15	-680
Muut toimintakulut	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	0	0
Liiketoiminnan muut kulut	0	-1 110
Vuokrat, ulkoiset	0	-1 110
LIKEYLIJÄÄMÄ	616	8 086
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	616	8 086

Lain edellyttämä kuvaus kustannuslaskennan periaatteista

Kuntatekniikan myynti, joka tapahtuu kilpailutilanteessa markkinoilla, sisältää Kuopion Vesi Oy:lle myydyin työpalvelun investointihankkeiden yhteydessä toteutetuista vesihuoltoverkoston töistä. Siilinjärven kunta on kirjannut erillisille hankkeille tehdyt työsuoritukset sekä niihin hankitut materiaalit ja palvelut. Laskutukseen on lisätty 12 %:n yleiskulu.

Toimitilojen vuokraustoiminta tuloslaskelma 2023

	2023	2022
LIKEVAIHTO	6 331 390	1 097 617
Myyntituotot	384 106	0
Vuokratuotot, ulkoiset	2 748 457	249 341
Vuokratuotot, sisäiset	3 198 827	848 276
Materiaalit ja palvelut	-2 938 521	-434 073
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-1 732 786	-300 491
Palvelujen ostot		
ulkoiset	-1 201 949	-132 710
sisäiset	-3 786	-872
Henkilöstökulut	-180 143	-69 010
Palkat ja palkkiot	-151 252	-58 221
Henkilöstökorvaukset	0	0
Henkilösivukulut	-28 891	-10 789
Eläkekulut	-22 931	-8 535
Muut henkilösivukulut	-5 960	-2 254
Muut toimintakulut	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	-3 303 334	-260 850
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 303 334	-260 850
Liiketoiminnan muut kulut	-2 292 647	-403 460
Vuokrat, ulkoiset	-2 245 260	-172 508
Vuokrat, sisäiset	-47 387	-224 952
Muut kulut	0	-6 000
LIKEYLIJÄÄMÄ	-2 383 255	-69 776
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	-2 383 255	-69 776

Lain edellyttämä kuvaus kustannuslaskennan periaatteista

Siilinjärven kunnan toimitiloista on laadittu laskennallisen taseyksikön laskelma. Laskennallinen taseyksikkö sisältää myös toimitilojen vuokrauspalvelun, jossa on mukana ulkopuolisille toimijoille vuokrattuja tiloja. Ulkopuolisille vuokratut tilat sijaitsevat yleensä kunnan lakisääteisiä palveluita tuottavien toimitilojen yhteydessä. Tuloslaskelma on muodostettu niistä tiloista, joissa on myös ulkopuolisille vuokrattuja tiloja. Laskelmasta ei ole poistettu sitä osuutta, joka tilakokonaisuudesta on pelkästään sisäistä. Ulkoiset myyntituotot muodostuvat laskutetuista vuokrasta. Vuokra on määräytynyt pääoma- ja ylläpitovuokran mukaan. Pääomavuokra on määritelty yleensä sisäisenvuokran mukaan ja ylläpitovuokra toteutuneiden kulujen mukaan, vuokran tarkistukset on sidottu yleensä tilastokeskuksen ylläpitämään Kiinteistöjen ylläpidon kustannusindeksiin, joko rakennustyypeittäin tai vuosineljännesten tarkastusindeksilukuun.

6 ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

Siilinjärvellä 27.3.2024

SIILINJÄRVEN KUNNANHALLITUS

Merja Rautiainen
puheenjohtaja

Anna Huttunen
jäsen

Karita Lehikoinen
I varapuheenjohtaja

Heikki Konttinen
jäsen

Päivi Hiltunen
II varapuheenjohtaja

Aki Partanen
jäsen

Jukka Rekola
jäsen

Keijo Ryytänen
jäsen

~~Ulla Santti~~ Heikki Jääskeläinen
jäsen varajäsen

Janne Airaksinen
kunnanjohtaja

TILINTARKASTUSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus

Siilinjärvellä __/__/2024

KPMG Oy

Katri Hokkanen
JHT, KHT

7 LUETTELOT JA SELVITYKSET

7.1 Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista ja niiden säilytyksestä v. 2023

Tositelaji	Nimi	Tositenumerosarja
1	Pankkitositteet	20230001-
3	Palkkatositteet	1-
4	Palvelukassa	1-
10	Muistiotositteet	1-
11	Poistot kirjanpitoon	1-
12	Excel/kausimuistiot	1-
20	Ostoreskontramaksut	1-
21	Ostoreskontralaskut	20000001-
30	Myyntireskontrasuoritukset	1-
32	Myyntilaskut yleislaskutus	69123-
	Web Heti-laskut	612613-
33	Myyntilaskut päivähoito Efficca	332999-
34	Myyntilaskut kansal.op.Hellewi	446908-
36	Myyntilaskut tontinvuokrat	36012362-
38	Myyntilaskut hulevesi	38013264-
39	Myyntilaskut rakennusvalvonta	39000745-
40	Sopimuslaskutus	68554-
49	Tribble katutyölupamaksut	49000825-
50	Korkolaskut	501351-
61	Konekeskus	1-
62	Maisa varasto	1-
63	Sisäiset vuokrat KOKI	1945-
64	Aromi	49-
70	Mr/Lindorff suoritukset	1-
71	Mr/Luottotappiot	1-
72	Mr/Hyvityslaskun kohdistus (muut)	1-
73	Mr/Ulosotot	1-
90	Avaustaseen muutos	1-
92	Laskennalliset SL	1003510-
96	Kirjanpidon tulos	1-
98	Sisäisen laskennan tulos	1-

Tilinavaus KPAVSA, SLAVSA

Kirjanpidossa käytetyt kirjanpitokirjat

Päiväkirja	sähköinen arkisto
Pääkirja	sähköinen arkisto
Palkkatulosteet	sähköinen arkisto
Myyntilaskut	sähköinen arkisto
Ostolaskut	sähköinen arkisto
Käyttöomaisuus	sähköinen arkisto
Tilikartta	atk-tulosteena/sähköinen arkisto
Tasekirja	Sidottuna
Tilinpäätös	"
Tase-erittelyt	sähköinen arkisto

SIILINJÄRVEN KUNTA**ARKISTOINTISUUNNITELMA**

Toimielin / virasto 1i laitos

Kunnanvaltuusto ja kunnanhallitus arkisto Tehtävämukainen arkistointijärjestys

Hallintopalvelut / Kirjanpito

Arkisto-tunnus	Asiakirjan nimi	Arkistointi-järjestys	Säilytyspaikka Sähköinen arkisto / käsiarkisto / päätearkisto	Säilytys-aika	Suojelu-luokka
-	Kirjanpidon päiväkirjat	Aikajärjestys	Sähköinen arkisto / Monetra Oy	10 v.	III
Gba	Pääkirja	Aikajärjestys	Sähköinen arkisto / Monetra Oy	10 v.	III
Gbe	Talustilasto (talousarviotileiltä)	Aikajärjestys	Käsiarkisto / Monetra Oy	5 v.	
-	Tilitositteet / palkkaluettelo	Aikajärjestys	Sähköinen arkisto / atk-tulosteet / Monetra Oy	10 v.	III
-	Ostoreskontralista	Aikajärjestys	Sähköinen arkisto / atk-tulosteet / Monetra Oy	10 v.	III
	Myyntireskontralistat	Aikajärjestys	Sähköinen arkisto / atk-tulosteet / Monetra Oy	10 v.	III
-	Tase-erittelyt	Tilijärjestys	Käsiarkisto / Monetra Oy	10 v.	III
-	Käyttöomaisuus-luettelo	Omaisuu-s-lajiryhmittäin	Sähköinen arkisto / Monetra Oy	10 v.	-
-	Kirjanpidon menetelmäkuvaukset	Aikajärjestys menetelmit-täin		10 v. sen tilivuoden päättymis estä, mitä menetelm ä-kuvaus koskee	III
Gbf	Alkuperäinen tilin-päätös - talousarvion toteutumisvertailu raportti - tase - tase-erittely	Aikajärjestys	Päätearkisto	Pysyvästi	I
	Tilikartta	Aikajärjestys	Päätearkisto	Pysyvästi	I
	Talousarvio	Aikajärjestys	Päätearkisto	Pysyvästi	I